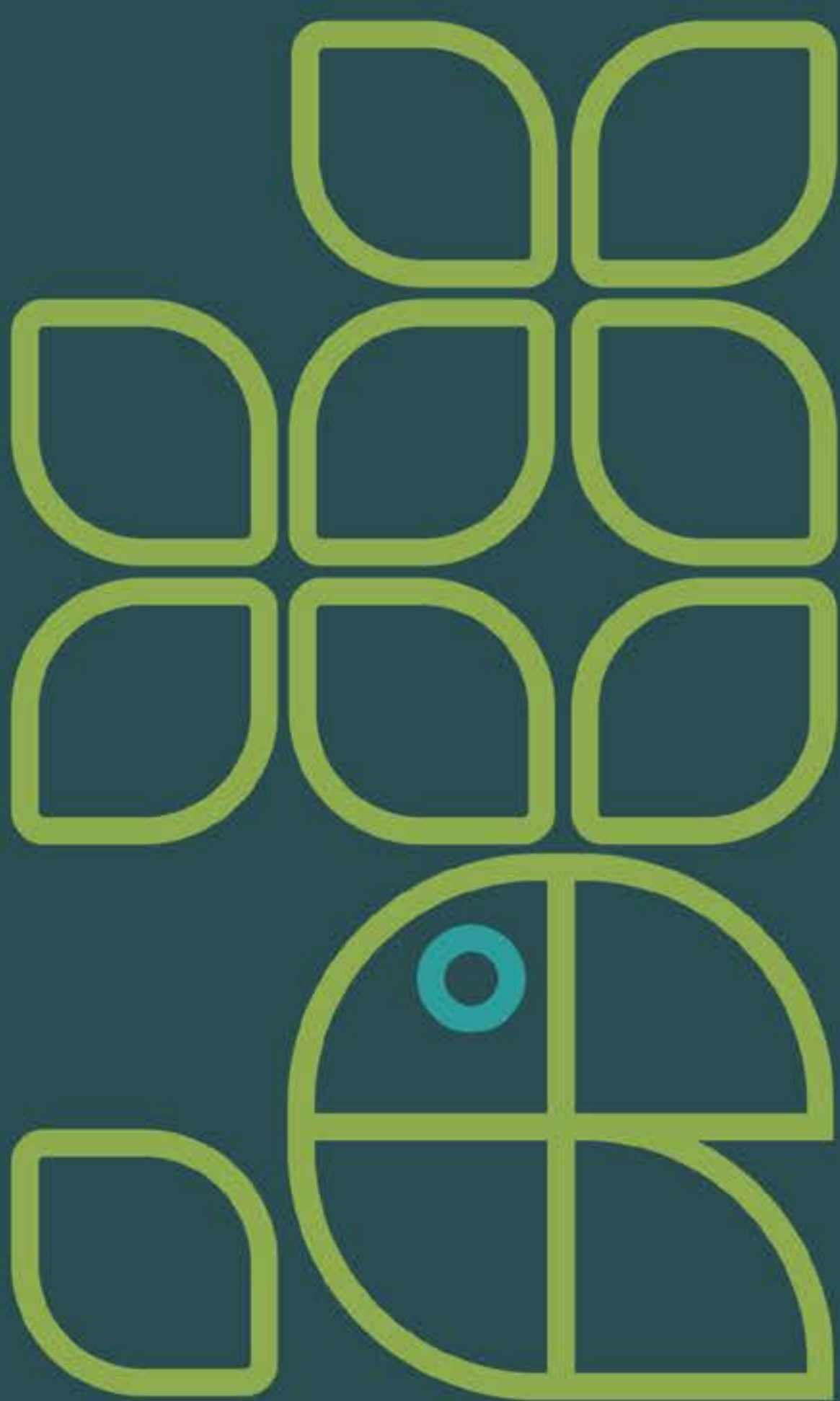

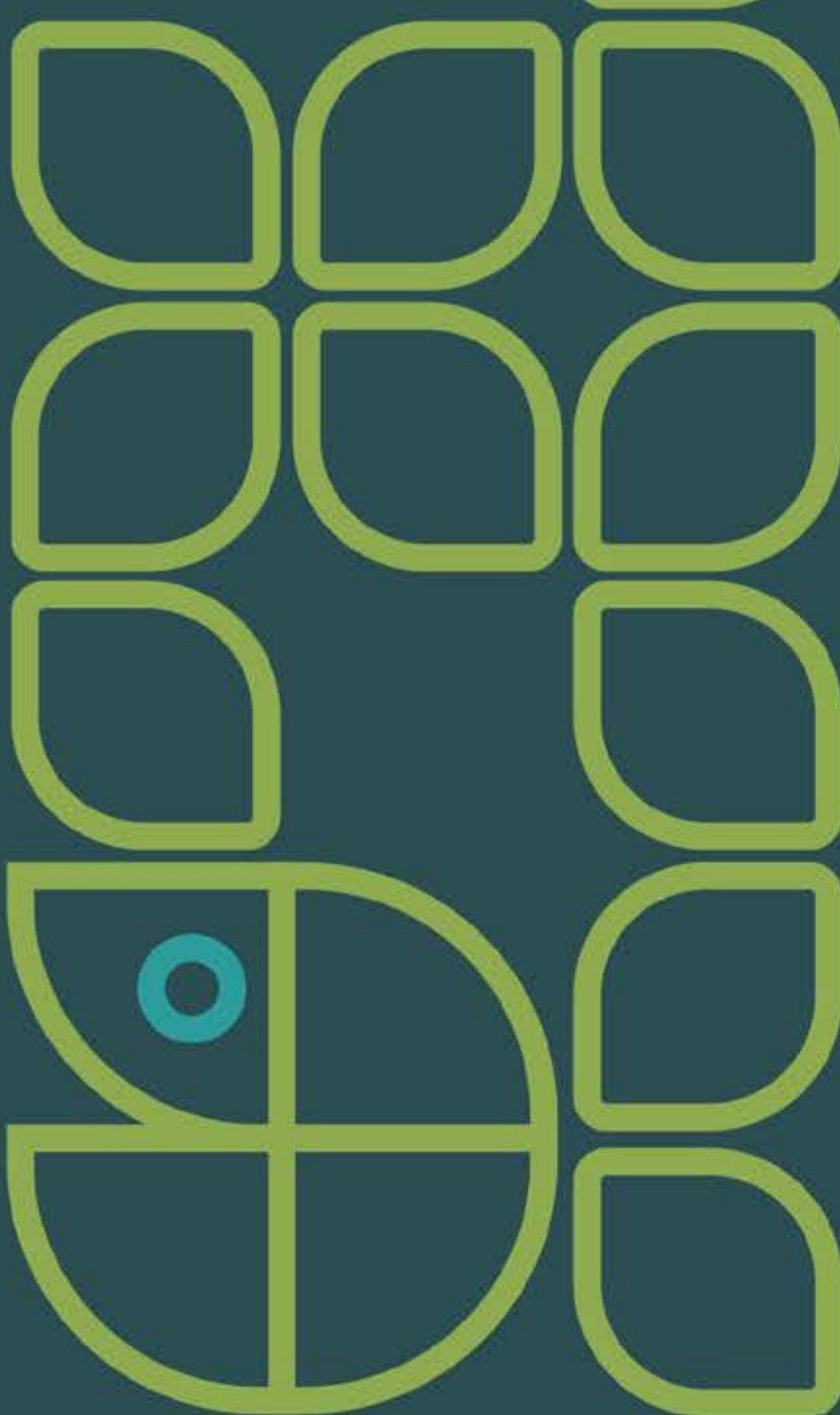
GREEN
THREE
SEAS

FOR THE

Green
Station
Cooperative

YOUTH

THINK TANK
SILESIA

Зелени Три Морета за Младежта

Автори:

Полша

Петрос Товмасян
Робърт Клосовски
Доминика Паличек

Управляващ редактор:

Петрос Товмасян
Доминика Паличек

България

Александра Люцканова
Йоана Донева
Теодора Милева

Издател:

Социална кооперация Зелена гара
ул. О.Дж. Siemińskiego 22, 44-100 Gliwice
Полша

Румъния

Анамария Мойза
Даниел Еначеску

Електронна поща: kontakt@zielonastacja.pl
Тел: + 48 732 259 513

Словакия

Диана Яшекова
Хакан Огуз

Графичен дизайн
Антон Лузан

Латвия

Катерина Василю

@Green Station Social Cooperative, Гливице 2023 г

Унгария

Айхан Самадов

Проект „Зелени три морета за младите“, реализиран със средства по програма Еразъм+ на Европейския съюз. Бенефициент: Социална кооперация Зелена гара. Партньори: Иновационен образователен център, Европейски център за изследване и регионално развитие, Младеж за равенство, Sushal Hub Sdruzhenie, Tudatos Tervezésért, Društvo Bodi svetloba, Asociacija „Aktivus jaunimas“, Karvina Sustainably, Asociația Se Poate.

Словения

Робин Дева

Организатори:

Партньори:

Финансиране:

Co-funded by
the European Union

Натиснете тук за да се върнете
при съдържанието

Ето го интерактивното съдържание.

Кликнете върху заглавието, за да
отидете там

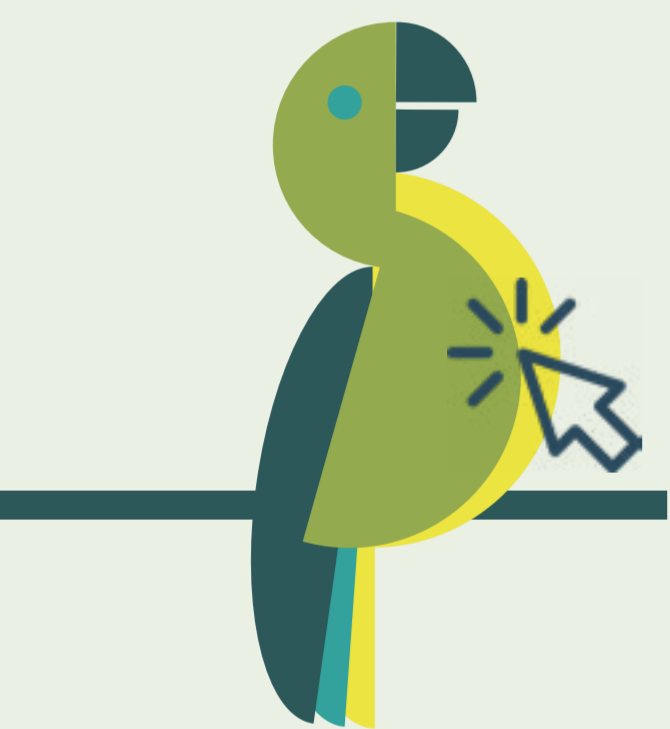
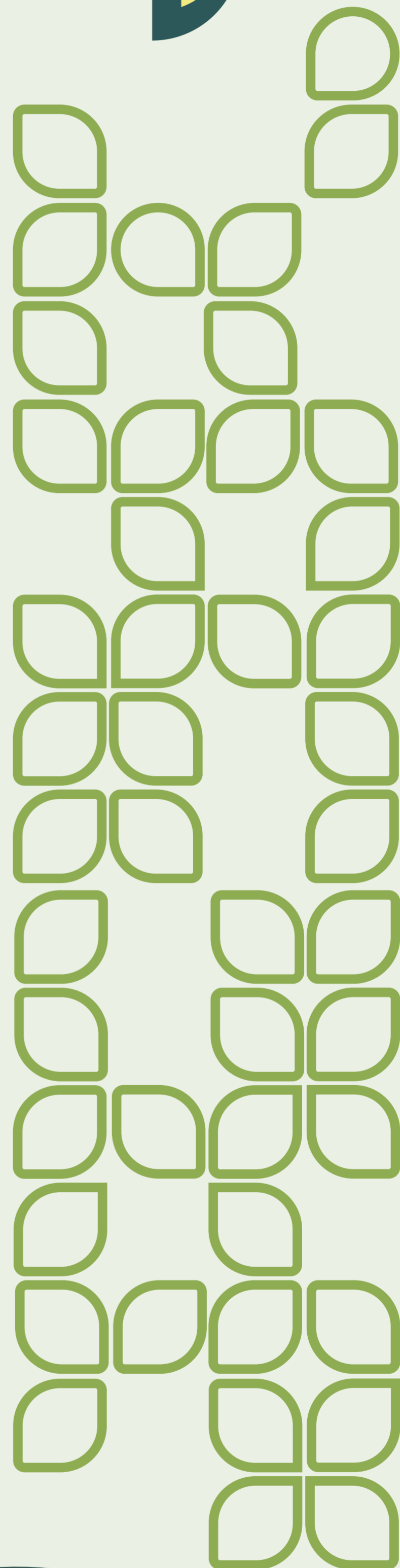

Съдържание:

ЗЕЛЕНИ ТРИ МОРЕТА ЗА МЛАДИТЕ.....	2
Относно Green Station.	7
Тристранната инициатива, Европейският зелен пакт и младежите	14
ДЕФИНИЦИЯ И ЦЕЛ НА ТРИСТРАННАТА ИНИЦИАТИВА.....	15
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ВЪЗМОЖНОСТИ.....	16
ГЛАВА 1: Зелен пазар на труда.....	43
1. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА "ЗЕЛЕНА РАБОТА"	44
2. ЗЕЛЕН ПАЗАР НА ТРУДА В ЕС	47
3. СПРАВЕДЛИВО ЗАПЛАЩАНЕ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД.....	49
4. РОЛЯТА НА МАЛЦИНСТВЕНИТЕ ГРУПИ	52
5. ПРОУЧВАНЕ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ.....	53
6. ЗЕЛЕНИТЕ ИДЕИ СЕ ИЗПОЛЗВАТ ЗА ПРОМОЦИОНАЛНИ ЦЕЛИ	55
7. ЗЕЛЕН ПАЗАР НА ТРУДА: ОПРЕДЕЛЕНИЕ И НЕОБХОДИМОСТ.....	57
8. ПОЗЕЛЕНЕТЕ ВАШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ ОТ УЧИЛИЩАТА	58
9. НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗЕЛЕНИ РАБОТНИ МЕСТА В СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ.....	59
10. ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗЕЛЕНАТА ПРОМОЦИЯ В МЕДИИТЕ	60
11. ПРЕМИНЕТЕ НА ЗЕЛЕНО ОТНОШЕНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИТЕ КОМПАНИИ.....	61
12. ЗЕЛЕНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО С ДЪРЖАВНА ПОДКРЕПА.....	63
13. ДОБРИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРАКТИКИ (ПРАЗНОСТИ) НА ЗЕЛЕНИЯ ПАЗАР НА ТРУДА ..	64
14. ЗЕЛЕНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО НА НАЦИОНАЛНО НИВО В УНГАРИЯ.....	65
15. СЪЗДАЙТЕ И ПОДКРЕПЕТЕ ЗЕЛЕНИ ПРЕДПРИЕМАЧИ	67
16. ЗЕЛЕНО ФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ.....	71
17. ИНТЕГРИРАНЕ НА ЗЕЛЕНИ ПРАКТИКИ В НЕФОРМАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ	74
ГЛАВА 2: Справедлив преход	77
1. EUROPEAN GREEN DEAL	77
2. GREEN TRANSITION.....	78

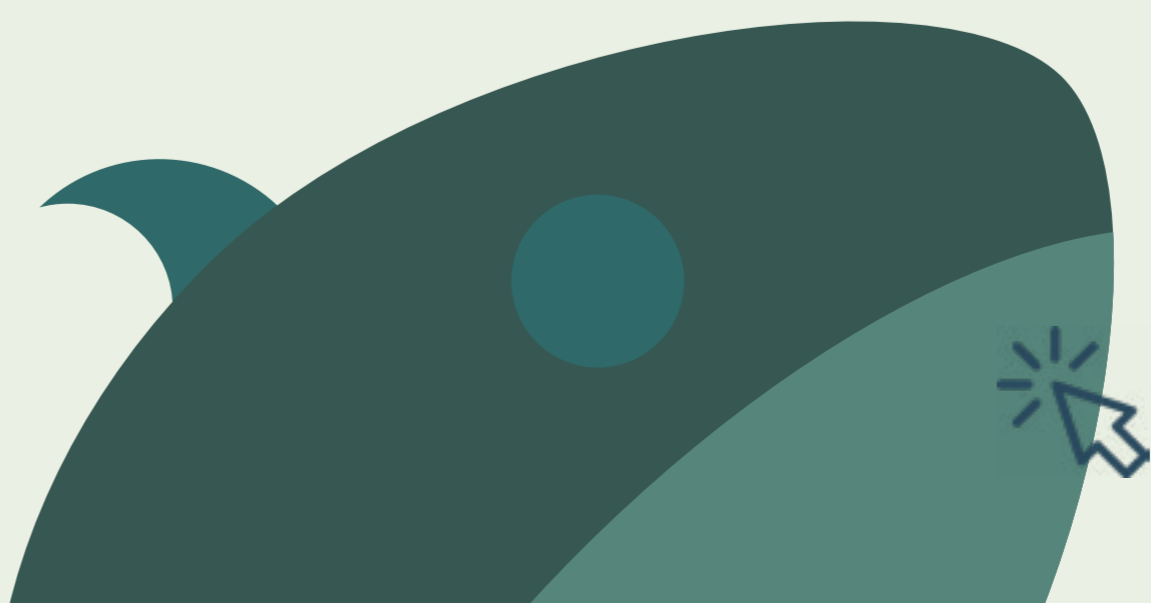
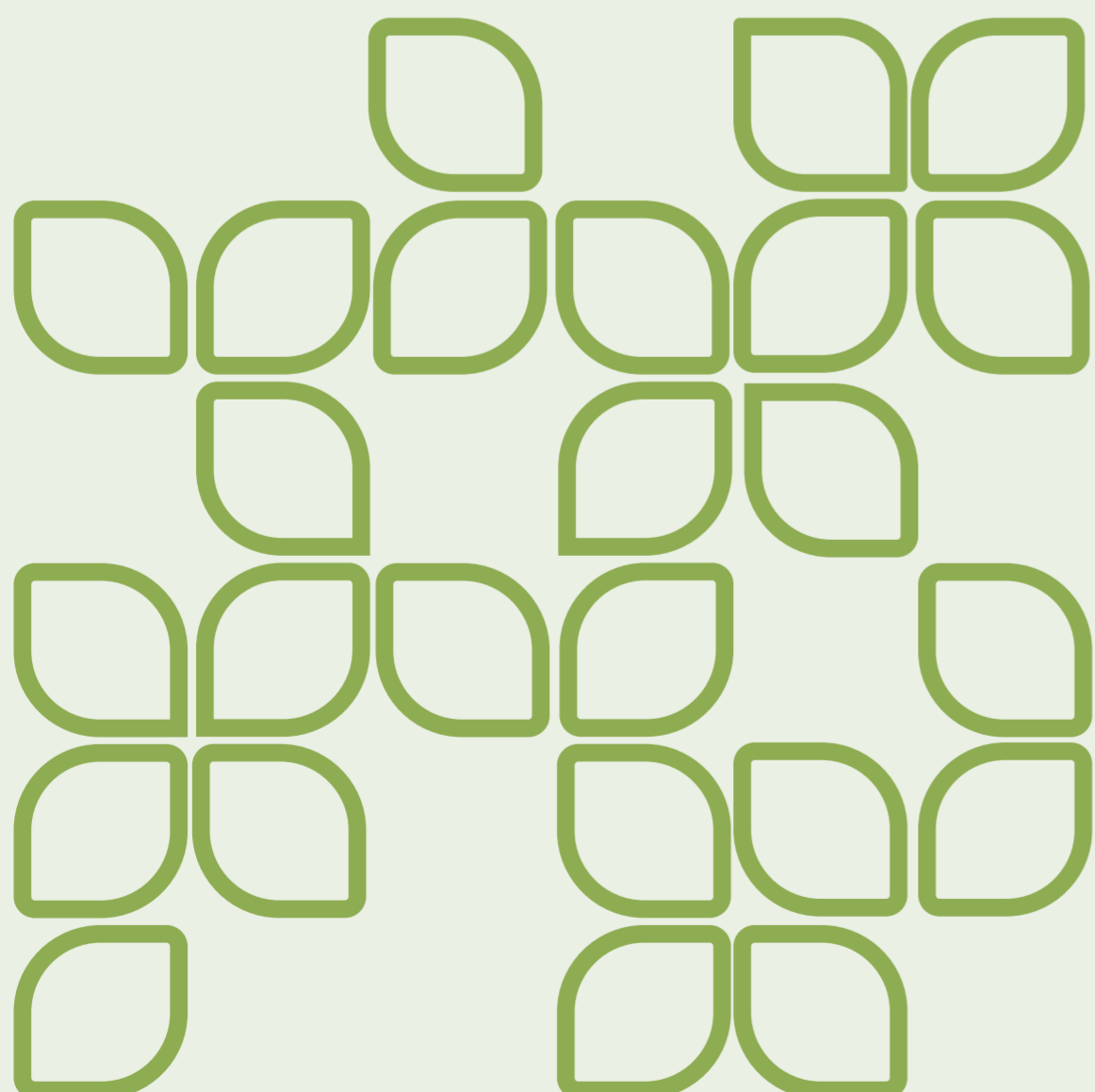
3. ДИГИТАЛИЗАЦИЯ В КРЪГОВА ИКОНОМИКА	80
4. 6 RS ЗА УСТОЙЧИВОСТ НА ЗЕЛЕНИЯ ПРЕХОД	81
5. УСТОЙЧИВ ТРАНСПОРТ ЗА ЗЕЛЕН ПРЕХОД	82
6. ПРОИЗВОДСТВО НА ВЪЗОБНОВЯЕМА ЕНЕРГИЯ ЗА ЗЕЛЕН ПРЕХОД	83
7. ДОСТЪПНИ ЖИЛИЩА ЗА ЗЕЛЕН ПРЕХОД	85
8. СТРАТЕГИЯ ЗА НЕУТРАЛНОСТ НА КЛИМАТА НА БИЗНЕС НИВО	87
9. GREENWASHING КАТО БАРИЕРА В ЗЕЛЕНИЯ ПРЕХОД	88
10. ПОДПОМАГАНЕ НА МСП В ЗЕЛЕН ПРЕХОД	90
11. ЗЕЛЕН ПРЕХОД - 0 ЕМИСИИ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ	92
12. КРЪГОВА ИКОНОМИКА- 6R	94
13. СТРАТЕГИЯ ЗА КЛИМАТИЧНА НЕУТРАЛНОСТ	96
14. СЪЗДАВАНЕ НА КАЧЕСТВЕНИ РАБОТНИ МЕСТА	98
15. СОЦИАЛНА И ИКОНОМИЧЕСКА СПРАВЕДЛИВОСТ И РАВЕНСТВО	100
16. ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ ЗА СРЕДНИ ДОХОСИ И МСП	102
ГЛАВА 3: Приобщаващи политики за климата	104
1. СОЦИАЛНИ КАМПАНИИ, НАСЪРЧАВАЩИ ЕКОЛОГИЧНОТО СЪЗНАНИЕ	105
2. ПРОУЧВАНЕ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ	107
3. ОНЛАЙН ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ЕКОЛОГИЯ И ОКОЛНА СРЕДА	110
4. ОНЛАЙН ИЗТОЧНИЦИ ЗА САМООБРАЗОВАНИЕ	112
5. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПЛАТФОРМИ ЗА ПОЗНАНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	114
6. ПРОУЧВАНЕ НА НЕФОРМАЛНИ МЕТОДИ ЗА ЕФЕКТИВНО ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	116
7. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ЕВРОПЕЙСКИТЕ МЛАДЕЖИ ДА НАУЧАТ ЗА ПРОБЛЕМИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ДА СЕ ВКЛЮЧАТ В УСИЛИЯТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	119
8. ИНТЕГРИРАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ: ПРАКТИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА УЧИЛИЩА И УНИВЕРСИТЕТИ	123
ГЛАВА 4: Екологично образование	126
1. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ЕКОЛОГИЧНА СПРАВЕДЛИВОСТ	127

2. УСТОЙЧИВА НА КЛИМАТА ИНФРАСТРУКТУРА	128
3. РУРАЛИЗАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЗЕЛЕНА СДЕЛКА	129
4. ТРАНСФОРМИРАНЕ НА ХРАНА И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЗЕМЯТА ЧРЕЗ СТРАТЕГИЯТА ОТ ФЕРМАТА КЪМ ВИЛИЦАТА	130
5. ЕГД ЗА АВТОМОБИЛНАТА ИНДУСТРИЯ И ТРАНСПОРТНИЯ СЕКТОР	131
6. ПРИНЦИПИ НА КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ЕГД ..	132
7. ВЪГЛЕРОДНИ ЦЕНИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ В ЕС	133
8. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ЕГД	134
9. ПОТЕНЦИАЛНИ ПРЕДИМСТВА И МИНУСИ НА ЕГД ЗА РАЗЛИЧНИ РЕГИОНИ И СОЦИАЛНИ ГРУПИ В ЕС	135
10. ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЕГД ВЪРХУ ЕНЕРГИЙНАТА СИГУРНОСТ И ЕНЕРГИЙНАТА НЕЗАВИСИМОСТ В РАМКИТЕ НА ЕС	136
ФИНАНСИРАНЕ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА	137
ФИНАНСИРАНЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	144
СРЕДСТВА ОТ ЕС ЗА ЗЕЛЕНА СЛОВЕНИЯ	145
GREENWASHING	147
ОБОБЩЕНИЕ НА ПРОВЕДЕНАТА АНКЕТА	151
ВЪПРОСИ И ТЕХНИЯТ АНАЛИЗ	154
РЕЗЮМЕ ЗА ВСЯКА ДЪРЖАВА	166
Чехия:	166
България:	166
Словакия:	166
Полша:	167
Унгария:	167
Литва:	167
Латвия:	168
Австрия:	168
Румъния:	168
Slovenia:	169
Резюме на Стратегията	170

В този доклад ще намерите много животни, ако искате да ги опознаете по-добре, просто щракнете върху тях и ще разберете повече.

Също така можете да видите страница за компанията, като щракнете върху логото.

Повече за Green Station

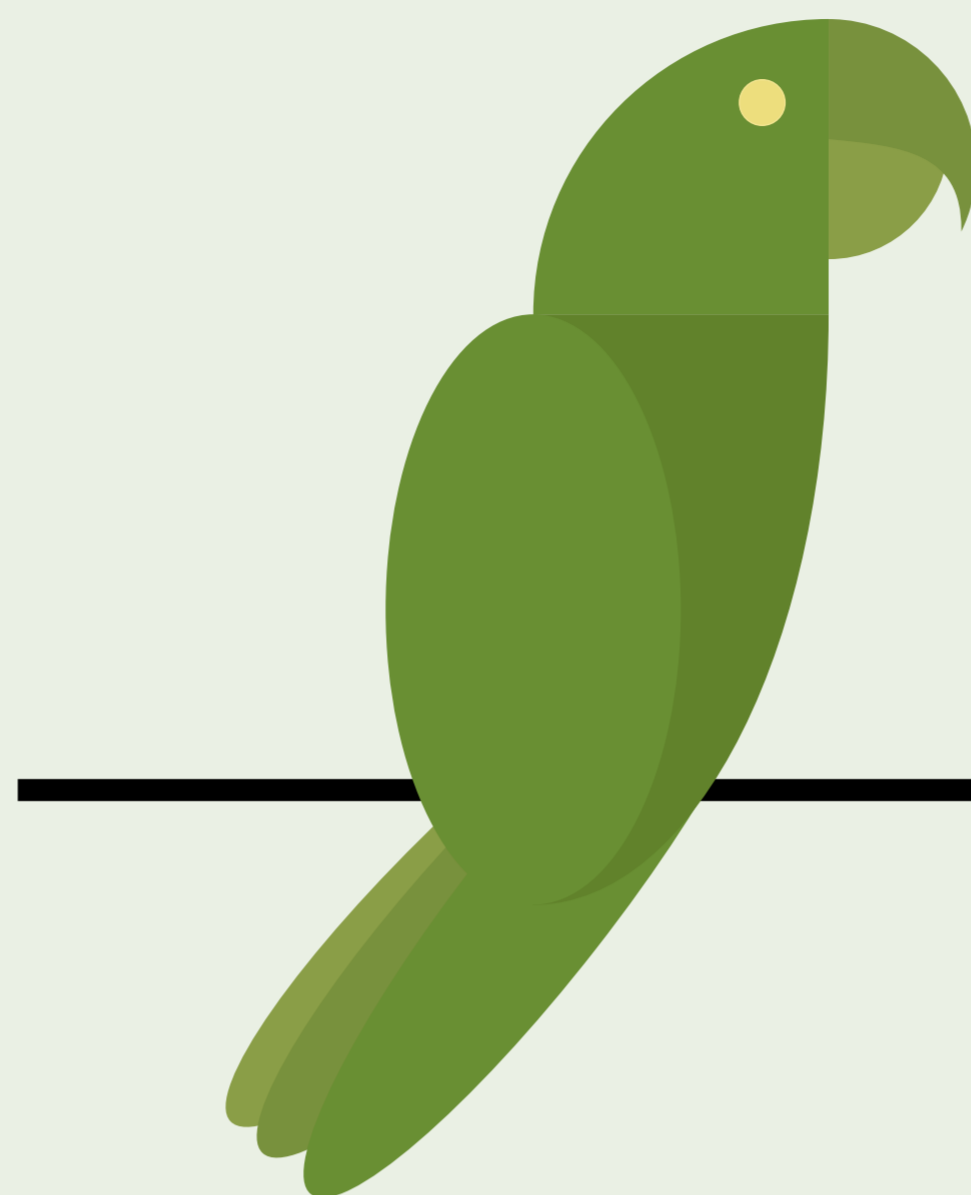
**Green
Station**
Cooperative

Говорейки за идеята за обучение на младите хора в областта на екологичните нагласи, развиване на знания в областта на устойчивото развитие или интегриран подход към изменението на климата, в началото трябва да споменем Кооперация Зелена гара, която е основен изпълнител на проекта, и дейностите му се фокусират върху подкрепата за изпълнението на стратегията на Европейския зелен пакт, и по-специално върху насърчаването на по-устойчива консумация на храни и здравословно хранене, както и екологично образование.

Кооператив Зелена гара работи непрекъснато от 2014 г., като реализира над 30 големи проекта за близо 1700 участници. Тези проекти са насочени по-специално към деца, младежи и хора с по-малко възможности, включително хора с увреждания. Реализираните проекти засягат екологични, социални, дигитални проблеми и здравословно хранене в духа на био и нулеви отпадъци.

Целта на Кооперацията е да управлява съвместно екологично предприятие, основано на личния труд на членовете и действащо за тяхната социална и професионална реинтеграция. В „Зелената гара“ използваме социалната икономика, за да действваме в полза на местните общности и природната среда. Отдаваме голямо значение на опазването на околната среда, подкрепяме идеята за кръгова икономика, т.е. минимизиране на отпадъците и максимално използване на ресурсите. Ние се занимаваме със социално и екологично образование чрез множество проекти, които изпълняваме. Опитваме се да накараме обществото да осъзнае важността на здравословното хранене и грижата за околната среда. Образователните дейности включват напр. обучение за отглеждане на органични зеленчуци и плодове, работилници за приготвяне на здравословни ястия, както и обучение за пестене на енергия и правилно разделяне на отпадъците.

В Green Station, ние преследваме цели като:

- γ Екологично образование на младите хора,
- γ Насърчаване на здравословно хранене, органични храни и нулеви отпадъци
- γ Създаване на междуличностни връзки
- γ Възстановяване и поддържане на способността на членовете на Кооперацията да участват в живота на местната общност и да изпълняват социални роли по месторабота, местоживеене или престой
- γ Възстановяване и поддържане на способността за самостоятелна работа на пазара на труда
- γ Провеждане на социални, културни и образователни дейности за своите членове и местната общност, както и обществено полезни дейности в областта на обществените дейности, посочени в Закона за общественополезна дейност и доброволчеството.

Най-важните проекти и инициативи, реализирани от кооперацията Zielona Stacja, включват:

1. **ЗЕЛЕНИ 3 МОРЕТА ЗА МЛАДЕЖИТЕ** - Целта на проекта беше да засили сътрудничеството в рамките на Инициативата на трите морета за климат, околна среда, устойчиво развитие и Европейската зелена сделка. Изграждането на силно партньорство между организации и институции за климата допринесе за увеличаване на потенциала на Инициативата чрез увеличаване на социалния капитал в участващите организации от Полша, Литва, Латвия, Словакия, Словения, Чехия, Унгария, Румъния, България и Австрия. Благодарение на инициативата младите хора успяха да подобрят своите компетенции, особено езиковите умения, в сътрудничество с организации с международен обхват. Създадохме стратегия, семинари за оформяне на проектологични нагласи и социална кампания, която достигна до над 100 000 млади хора.

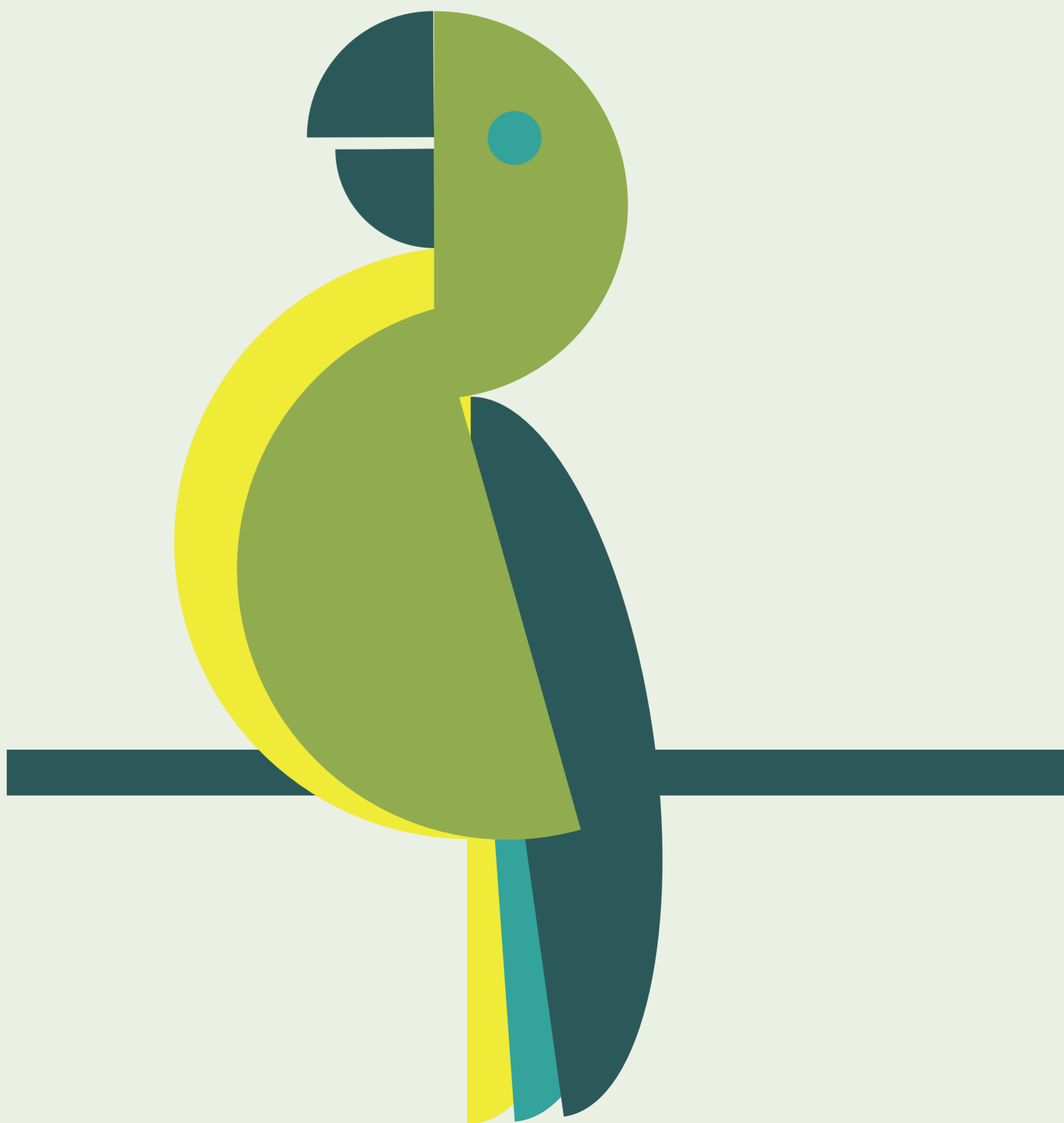
2. **GREEN STATION - МОДЕЛ НА СОЦИАЛЕН ФРАНЧАЙЗ** - като част от инициативата създадохме мрежа от магазини с био и натурални храни от местни производители. Проектът беше насочен към повишаване на осведомеността и намаляване на проблема с хранителните отпадъци и формиране на проектологични нагласи. Магазини се управляват от субекти на социалната икономика в Гливице, Заверче, Ниса, Глухолази, Чешин и Живец. Green Station е модел на социален франчайз, насочен към създаване на стабилни работни места за социално изключени хора. Започнахме сътрудничество с местни доставчици, които ни предоставиха здравословна и органична храна от собствени култури. Пакетите се приготвяха от хора с увреждания, които под зоркия поглед на асистенти събираха поръчките, които след това се доставяха на поръчащите.

3. **УЧИЛИЩНИ ЕКОЛОГИЧНИ ИНКУБАТОРИ** - Като част от проекта, ние проведохме конкурс за създаване на 10 училищни еко-работилници, на които поканихме ученици от всичките 1315 основни училища в Śląskie Voivodeship. Учениците от начален етап повишиха информираността си за основните принципи на опазване на природата и биоразнообразието, развиха практически умения, свързани с опазването на околната среда, повишиха активността и отговорността си при решаване на екологични проблеми. След създаването на екороботилницата, педагозите разработиха моделни работилници, които се вписват в концепцията за нейното функциониране. За учениците, участващи в създаването на работилницата, беше проведено специално обучение, благодарение на което те станаха еко-посланици.

4. **СИЛЕСКА СОЛИДАРНА МЛАДЕЖ В ДЕЙСТВИЕ** - целта на проекта беше да подпомогне младите хора в особено трудна ситуация, включително младежи, пребиваващи в институции и хора с увреждания, за придобиване и подобряване на социалните умения, важни на пазара на труда. Като част от проекта бяха проведени семинари за млади хора по меки умения, а след това, благодарение на микрогрантове, групата проведе собствени социални дейности. Младите хора реализираха своите проекти сами, което им даде възможност да използват придобитите знания и умения на практика, като по този начин повишиха ангажираността си в социалните дела. Това също показва тяхната креативност и желание за активно участие в социалния живот. Общо в рамките на проекта подкрепихме 195 младежи на възраст 15-19 години, всеки от които взе участие в 15 работилници.

Горепосочените дейности ни позволиха да натрупаме опит в изпълнението на екологични проекти, които използват богатата на природата и местните ресурси, както и в насърчаването и повишаването на нивото на екологично образование сред деца, младежи, възрастни хора и местната общност, и мотивиране да се грижат за природната среда, както и да формират проектологични нагласи сред жителите на провинция Силезия.

В свят, белязан от бързи климатични промени, възникващи екологични проблеми и спешна нужда от устойчивост, стратегията “Зелени три морета за младежта” представя пътна карта за овластяване на младите хора да допринасят активно за устойчивото бъдеще на нашата планета. В тази стратегия се подчертава необходимостта от интегриран подход към изменението на климата и екологичното образование, като се насърчава активното участие на младите хора в процеса на вземане на решения, свързани с околната среда. Вярваме, че трябва да дадем възможност на младите хора днес да бъдат лидерите на бъдещето, за да изградят едно устойчиво, приобщаващо и издръжливо бъдеще.

Глава I, “Зелен пазар на труда,”

е посветена на безбройните възможности, които се предлагат на младите хора в зелените индустрии и сектори. От възобновяемата енергия до устойчивото селско стопанство - зеленият пазар на труда се развива и разширява, предлагайки широк спектър от кариерни възможности за младите хора. Тази глава предоставя информация за различните начини, по които младото поколение може да даде значим принос в борбата с изменението на климата чрез своя професионален избор.

Глава II, “Справедлив преход,”

разглежда справедливия преход към устойчива икономика, която да гарантира благосъстоянието на всички граждани, особено на младите хора. В нея се подчертава, че този преход трябва да бъде справедлив, да защитава правата и интересите на работниците и общностите, като същевременно гарантира, че никой няма да бъде изоставен. В главата ще бъдат разгледани политиките и стратегиите, необходими за справедлив преход, и как младите хора могат да допринесат за тази промяна и да се възползват от нея.

Глава III, “Приобщаващи политики в областта на климата”,

очертава необходимостта от приобщаващи и демократични процеси на вземане на решения при формирането на политиките в областта на климата. Отчитайки разнообразното въздействие на изменението на климата върху различните общности, тази глава подчертава значението на това да се гарантира, че всички гласове ще бъдат чути, особено тези на младите хора. В нея ще бъде разгледана решаващата роля, която младежите могат да играят в създаването, изпълнението и мониторинга на политиките в областта на климата.

“Зелени три морета за младежта” е покана към младите хора навсякъде по света да се включат активно в създаването на устойчиво бъдеще за себе си и за идните поколения. Тази стратегия потвърждава неразделната роля на младите хора за постигането на балансирано и хармонично съжителство с природата, като предлага ясен път за постигане на значително въздействие.

Глава IV, “Екологично образование”,

подчертава ролята на знанията и осведомеността за възпитаване на екологично мислене. Тя се застъпва за всеобхватно екологично образование като средство за предоставяне на младите хора на знанията, уменията и нагласите, необходими за посрещане на екологичните предизвикателствана XXI век. В тази глава ще бъдат разгледани различни образователни стратегии, подходи и ресурси, които могат да помогнат за възпитаване на по-дълбоко разбиране и оценяване на околната среда сред младите хора.

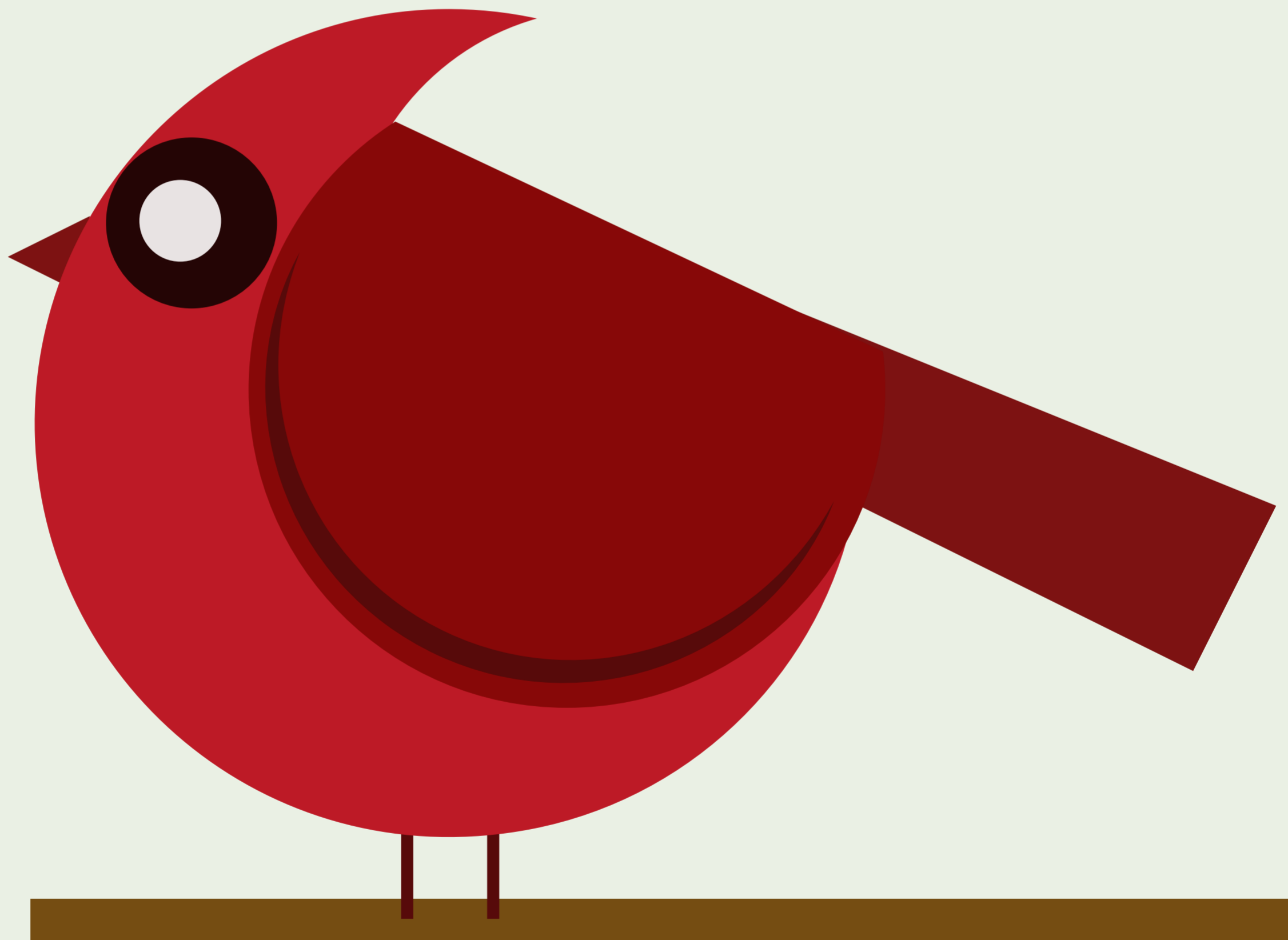

Основни констатации в доклада

- Икономиката на затворените вериги: В доклада се говори за това, че е важно да разхищаваме по-малко и да използваме повторно повече неща. Това означава, че трябва да поправяме счупени предмети, да рециклираме отпадъци и да намираме нови начини за използване на стари вещи.
- Наука за околната среда: Екологичното образование е отделено много място в доклада. Авторите посочват, че всички ние трябва да знаем повече за това как да опазваме нашата планета.
- Политика в областта на климата за всички: В доклада се подчертава, че политиката в областта на климата трябва да взема предвид различните групи хора, така че всеки да има участие в нея и тя да бъде справедлива.
- Справедлива промяна: Авторите подчертават, че е важно да се гарантира, че промените в икономиката са справедливи за всички. Това означава, че при прехода към по-екологична икономика трябва да имаме предвид работниците и да не изоставяме никого.
- Малки стъпки за околната среда: В доклада се изброяват прости неща, които можем да направим на работното си място, за да помогнем на околната среда, като например да изключим осветлението, когато никой не е в офиса, или да използваме по-малко чаши за еднократна употреба. Той показва, че дори малките промени могат да помогнат много.
- Подпомагане на уязвимите групи: В доклада се посочва, че законите трябва да защитават и хората в неравностойно положение, така че те да имат равен достъп до правосъдие и да могат да участват в решенията, които ги засягат.
- Грижата за природните ресурси: В документа се говори за значението на това да управляваме природните ресурси отговорно, т.е. да се уверим, че не разхищаваме нищо и използваме всичко с главата си.
- Икономически растеж и околна среда: В доклада се казва, че трябва да разгледаме начина, по който икономиката ни расте, но и как това се отразява на околната среда. Тоест не можем да мислим само за парите, а и за това как нашите действия се отразяват на планетата.
- Борба с “грийншоуто”: Докладът подчертава необходимостта от борба с “грийншоуто” или практиките, които заблуждават потребителите относно истинското въздействие на продуктите и действията на компаниите върху околната среда. Заключение е, че са необходими по-строги разпоредби и стандарти, които да помогнат за разграничаване на истинските усилия за устойчивост от празните маркетингови обещания.
- 10. Насърчаване на “зелените” работни места: необходимостта от създаване на “зелени” работни места, които не само допринасят за опазването на околната среда, но и насърчават устойчивото социално-икономическо развитие. В предложението се предлага бъдещият пазар на труда да се съсредоточи върху заетостта в сектори, които насърчават енергийната ефективност, възобновяемите енергийни източници, устойчивото управление на отпадъците и опазването на биологичното разнообразие.

Тристранната инициатива, Европейската зелена сделка и младежите

Определение и цел на Тристранната инициатива

Тристранната инициатива е политически, икономически и културен проект, който беше стартиран през 2015 г. от президентите на Полша и Хърватия. Тя обхваща държавите от Европейския съюз, разположени между Балтийско, Черно и Адриатическо море - Полша, Чешката република, Словакия, Унгария, Румъния, България, Словения, Хърватия, Австрия, Литва, Латвия и Естония. Основната цел на инициативата е да засили икономическото, инфраструктурното и енергийното сътрудничество, както и да повиши политическото сближаване между страните членки, което се очаква да доведе до по-бързо развитие на региона и изравняване на различията със западната част на континента.

Сътрудничество в рамките на Европейската зелена сделка

- Европейската зелена сделка е амбициозен план на Европейската комисия за превръщане на страните членки в неутрална по отношение на климата икономика до 2050 г. С различните си енергийни източници и неравномерни нива на икономическо развитие тристранните държави могат да допринесат значително за постигането на тази цел чрез:
 - Обмен на опит и най-добри практики в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници.
 - Трансгранично сътрудничество в областта на развитието на енергийните мрежи и инфраструктурата за пренос на възобновяема енергия.
 - Координиране на дейностите по иновативни проекти, като например интелигентни мрежи, съхранение на енергия и чист транспорт.
 - Увеличаване на потенциала в производството на енергия от възобновяеми източници чрез съвместни инвестиции и инфраструктурни проекти.

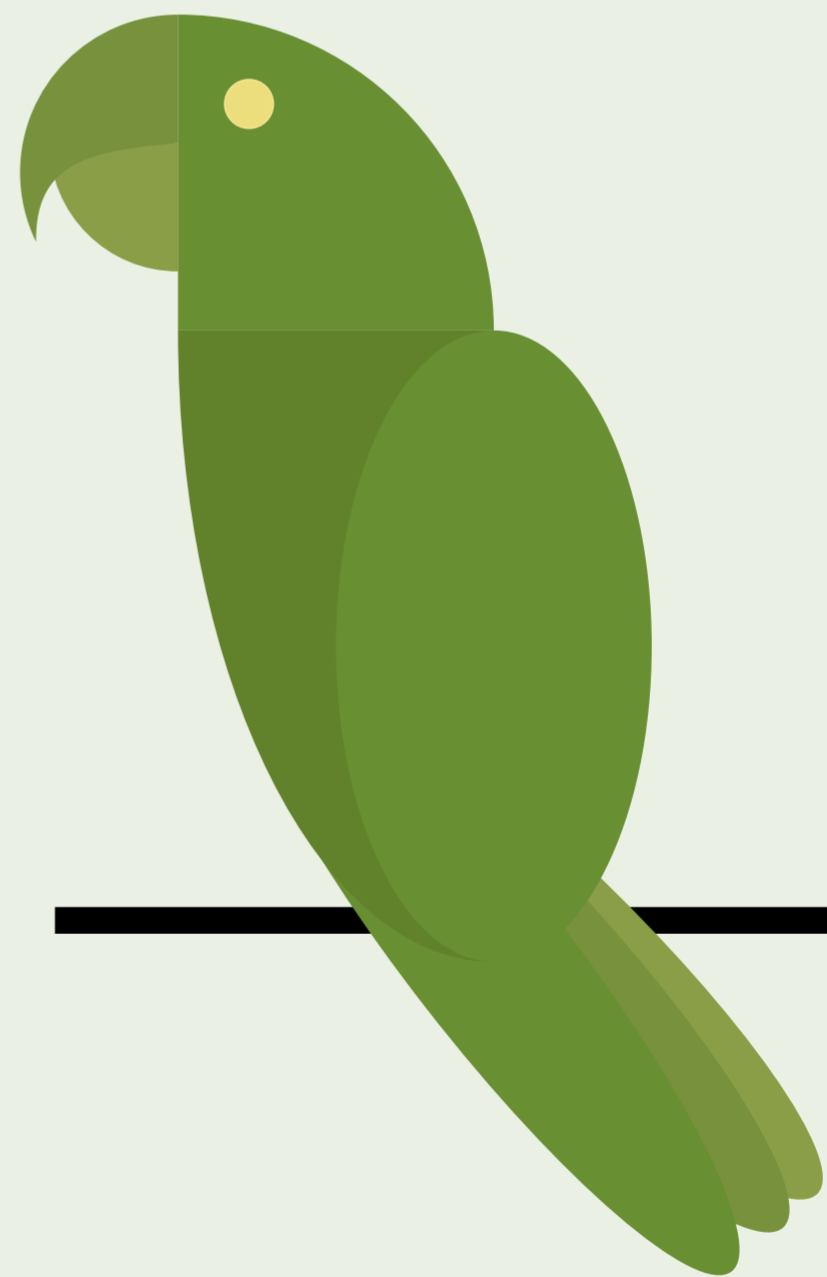
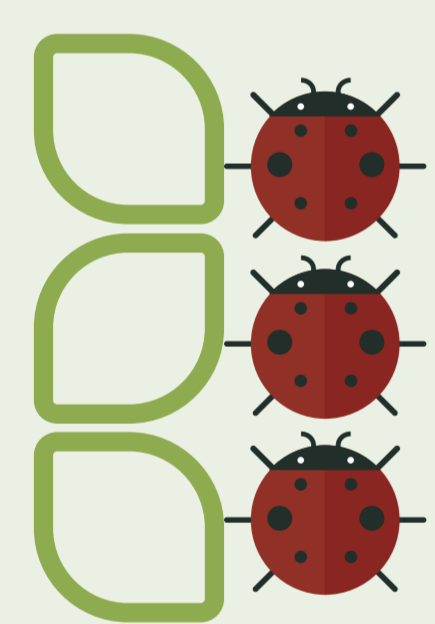
Предизвикателства и възможности

Предизвикателства:

- **Хетерогенност на икономиките:** Тристранните държави се различават по степента си на икономическо развитие и по структурата на енергийния си сектор, което може да попречи на единния подход към “зелената сделка”.
- **Финансиране:** Високата цена на прехода изисква достъп до значителни финансови ресурси, което е предизвикателство, особено за по-малко богатите страни в региона.
- **Обществено приемане:** Енергийният преход изисква и промени в съзнанието и поведението на обществата, което е дълъг и труден процес.

Възможности:

- **Регионално сътрудничество:** Тристранната инициатива предоставя възможност за координиране на дейностите, което може да ускори прилагането на иновациите и по-ефективното използване на средствата на ЕС.
- **Нови технологии:** Регионът има възможност да се превърне в лидер в някои технологични области, като например технологиите, свързани с улавянето и съхранението на CO₂, или развитието на електромобилността.
- **Привличане на инвестиции:** Политиките за зелена трансформация могат да привлекат нови инвестиции, както местни, така и чуждестранни, включително от частния сектор.

В заключение, тристранната инициатива има потенциала да се превърне в ключов елемент за постигане на целите на Европейската зелена сделка. Чрез ефективно сътрудничество и обмен на технологични знания страните могат да помогнат за ускоряване на енергийния и екологичния преход в региона. Взаимната подкрепа между държавите членки може също така да укрепи позицията на Централна и Източна Европа на картата на политиката на ЕС в областта на климата.

Бъдещето на Тристранката в контекста на Зелената сделка

Бъдещето на Тристранката в контекста на Европейската зелена сделка изглежда като възможност за синергия на действията на много нива:

- **Интегриране на енергийните пазари:** Сътрудничеството може да доведе до интегриране на енергийните пазари, което ще позволи по-ефективно управление и разпределение на енергийните ресурси.
- **Развитие на чисти технологии:** Страните от триъгълника могат да се превърнат в иновационен център за чисти технологии, особено що се отнася до съхранението на енергия, биогоривата или решенията за енергийна ефективност.
- **Изграждане на инфраструктура:** модернизацията и разширяването на инфраструктурата, която би подпомогнала зелените енергийни източници и би допринесла за намаляване на емисиите, също е важен аспект.

Инициативата “Триъгълник” е изправена пред възможността да превърне предизвикателствата във възможности за развитие в лицето на Европейската зелена сделка. С правилното управление, инвестиции и политически и социален ангажимент страните от Триъгълника могат да играят важна роля в постигането на целите на ЕС в областта на климата и енергетиката, като същевременно стимулират икономиките си и повишават международната си конкурентоспособност. Трансформацията към устойчиво бъдеще е предизвикателен процес, но със сътрудничество и решителност Тристранната инициатива може да допринесе за изграждането на зелена, иновативна и просперираща Европа.

Ролята на младежта в прилагането на Европейската зелена сделка

Пред лицето на глобалните предизвикателства, свързани с изменението на климата, Европейската зелена сделка е амбициозна инициатива за превръщането на Европейския съюз в модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика, която да постигне неутралност по отношение на климата до 2050 г. Постигането на тази цел изисква ангажираност на много нива - от политиците до предприятията и отделните граждани. Особено важна роля в този процес играят младите хора, чийто ентузиазъм, новаторство и решителност за постигане на устойчиво развитие са безценни. Младите хора, които са не само бенефициенти на бъдещите промени, но и активни участници в тях, внасят свеж поглед и новаторски идеи, които могат да допринесат значително за успеха на Европейския зелен курс.

Младите хора са бъдещето на Европа. Тяхното участие е от съществено значение за успешния преход в областта на енергетиката и околната среда. Младите хора имат нови идеи и свеж поглед към света. Тяхното участие може да помогне за намирането на нови решения и за разпространението на екологосъобразни нагласи. Ето някои аргументи в полза на включването на младите хора в прилагането на Европейската зелена сделка:

- Младите хора са по-наясно с въпросите на околната среда и устойчивото развитие - Проучванията показват, че младите хора са по-наясно с рисковете от изменението на климата и устойчивото развитие, отколкото по-възрастните поколения.
- Младите хора са по-склонни да действат - Младите хора са по-склонни да се включват в дейности, свързани с околната среда.
- Младите хора имат нови идеи и свеж поглед върху света - Младите хора могат да помогнат за намирането на нови решения и за разпространението на екологични нагласи.

Ролята на младите хора в прилагането на Европейската зелена

1. Младежта като катализатор на промяната

Младите хора, със своята енергия, креативност и отвореност към новостите, са естествени катализатори на промяната. Младите хора са тези, които често оглавяват протести и демонстрации с искания за действия в полза на околната среда. Пример за това са глобалните стачки за климата, вдъхновени от Грета Тунберг. Подобни действия мобилизират обществото и оказват натиск върху вземащите решения, като ускоряват прилагането на екологични решения.

3. Иновации и зелени технологии

Младите хора често са пионери в областта на новите технологии. Те подкрепят разработването и внедряването на зелени иновации, като например приложения за наблюдение на потреблението на енергия, платформи за обмен на вещи или решения за градска мобилност. По този начин те допринасят за създаването на устойчива икономика, основана на зелени технологии.

5. Сътрудничество между поколенията

Въпреки че младите хора играят ключова роля в изпълнението на Европейската зелена сделка, важно е също така да се изградят мостове между поколенията. Сътрудничеството с опитни експерти, активисти и политици дава възможност да се съчетае свежата перспектива на младите хора със знанията и опита на по-възрастните поколения.

2. Екологично образование и осведоменост

Младите хора са поколението, което има най-голяма полза от достъпа до информация. Благодарение на екологичното образование в училищата и достъпа до знания в интернет младите хора са все по-наясно с рисковете за околната среда. Тази осведоменост се превръща в ежедневен избор - от потреблението до начина, по който пътуват

4. Активност и участие в общността

Младите хора участват в различни социални инициативи - от местни проекти до глобални кампании. Чрез доброволческа дейност, активност в неправителствени организации или създаване на стартиращи предприятия в областта на околната среда младите хора допринасят за постигането на целите на Европейската зелена сделка на различни нива.

6. Младите хора на ръководни позиции и в процеса на вземане на решения

Младите хора все по-често участват в процесите на вземане на решения на различни нива - от местните младежки съвети до консултативните групи към институциите на ЕС. Тяхната перспектива, свеж поглед и неподкупна позиция по въпросите на околната среда ги правят безценни партньори в диалога за бъдещето.

7. Младежта и икономиката

Младите хора са не само потребители, но и предприемачи. Те все по-често основават стартиращи предприятия и компании, основани на принципите на устойчивото развитие. Чрез своята стопанска дейност те създават иновативни решения, които допринасят за постигането на целите на Европейската зелена сделка.

9. Младежта и науката и изследванията

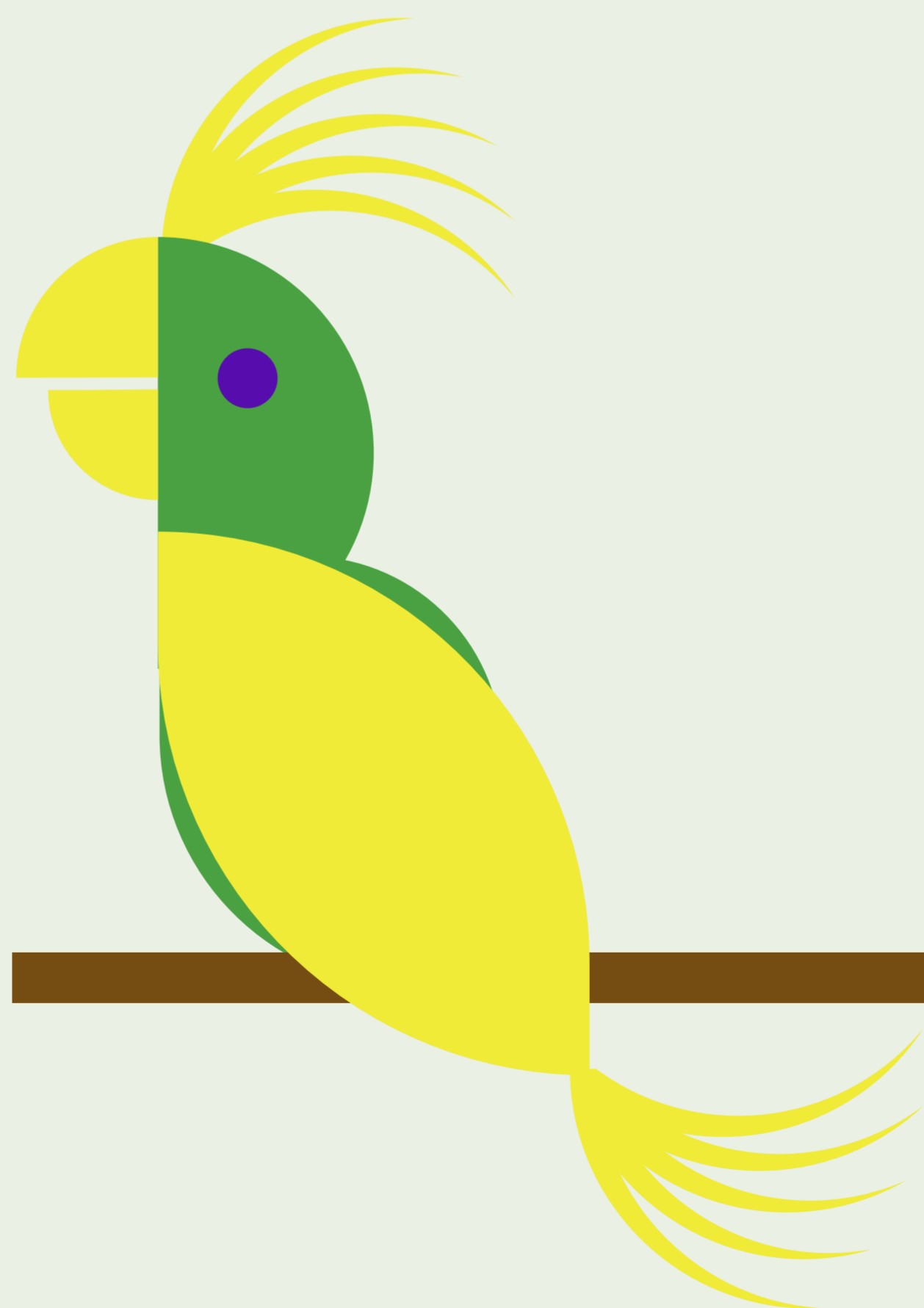
Младите учени, студенти и докторанти провеждат изследвания, които допринасят за разбирането на сложните екологични и климатични процеси. Тяхната работа често е в основата на политически решения и стратегии за прилагане на Европейската зелена сделка.

8. Младежта и културата и медиите

Младите хора имат огромно влияние върху популярната култура и медиите. Чрез създаването и потреблението на съдържание те популяризират екологичните ценности, като влияят върху възприятието на широката общественост и формират социалните нагласи към околната среда.

10. Младежта и обучението на връстници

Младежите имат уникалната способност да достигат до своите връстници. Чрез обучение на връстници, семинари и кампании, провеждани от младежи за младежи, екологичното послание достига до широка аудитория по автентичен и убедителен начин.

Примери за младежко участие в прилагането на Европейската зелена сделка:

Участие в обществени консултации

През 2022 г. Европейската комисия проведе обществена консултация по предложението за реформа на СТЕ. В тази консултация участваха повече от 200 000 души, включително много млади хора. Младежите изразиха подкрепата си за реформата и направиха редица предложения, които биха могли да я подобрят.

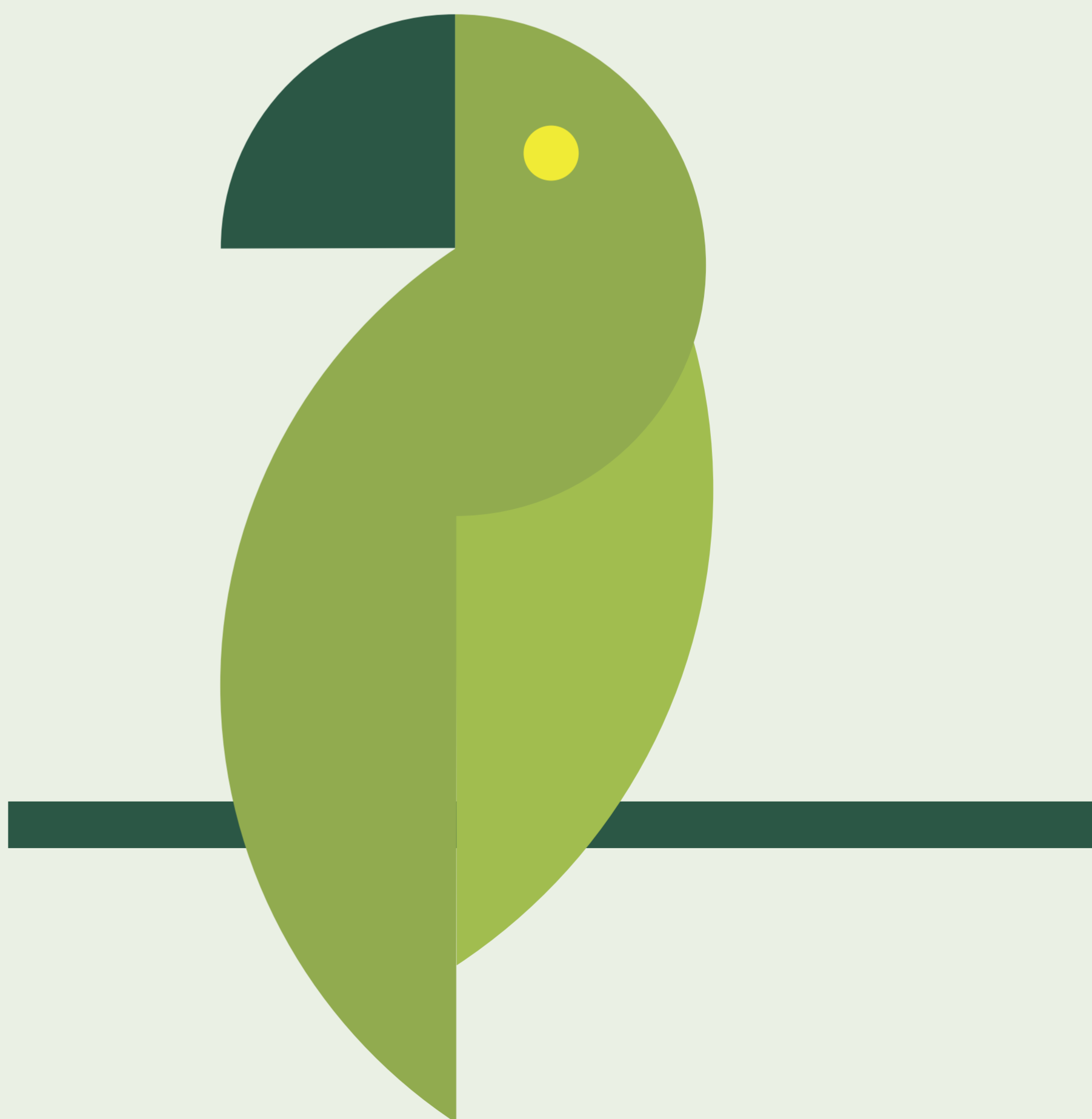
Насърчаване на про-екологични нагласи

Младите хора насърчават екологичните нагласи сред своите връстници. Те споделят своите знания и опит, за да насърчат другите да предприемат действия за опазване на околната среда. Младите хора организират информационни кампании, социални кампании или образователни събития

Участие в дейности на НПО

Младите хора участват активно в дейността на неправителствени организации, работещи в областта на околната среда. В Полша има много такива организации, като например Greenpeace, WWF или Klub Gaja. Младите хора се включват в техните дейности по различни начини, например чрез участие в протестни акции, доброволческа дейност или образователни дейности.

Примери за младежки дейности в рамките на Европейската зелена сделка:

Младежки съвет по въпросите на климата към Европейската комисия

Младежкият съвет по въпросите на климата към Европейската комисия е група от млади хора, които съветват Европейската комисия по въпросите на климата и устойчивото развитие. Съветът е създаден през 2020 г. и се състои от 20 млади хора от цяла Европа. Младежкият съвет по въпросите на климата е платформа, която дава възможност на младите хора да участват активно във формирането на политиката на ЕС в областта на климата.

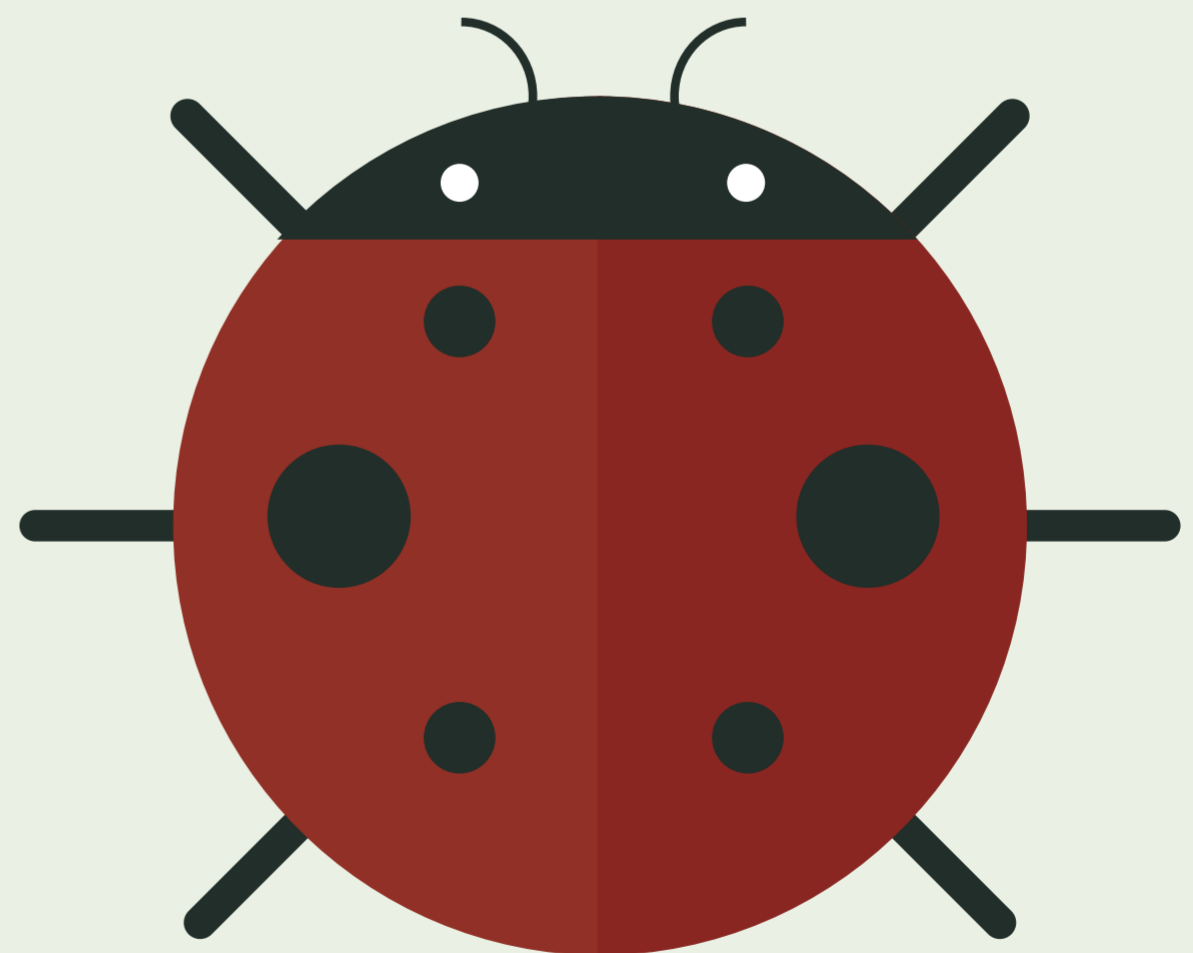
Инициативата “GenerationEU”

Инициативата “GenerationEU” е програма, която подкрепя младите хора в действията в областта на климата. Програмата стартира през 2020 г. и се финансира от Фонда за възстановяване на ЕС. Инициативата “GenerationEU” подкрепя проекти, изпълнявани от млади хора в областта на възобновяемата енергия, енергийната ефективност или опазването на климата.

Младежка стачка за климата

Младежката стачка за климата е международно социално движение, което организира протести за действия в областта на климата. Движението е основано от Грета Тунберг през 2018 г. и бързо набира популярност сред младите хора по целия свят. Младежката стачка за климата е израз на младежкото недоволство от липсата на действия в областта на климата. Движението доведе до повишаване на обществената осведоменост относно изменението на климата и до засилване на натиска върху политиците.

Значение на участието на младите

1. **Зелени клубове и организации** -като създават екологични клубове, младите хора могат да вдъхновят другите, създавайки общност, основана на споделени екологични ценности. Такива дейности насърчават устойчиви нагласи сред връстниците и оказват влияние върху цели общности.
2. **Местни инициативи** - Кампаниите за почистване или засаждане на дървета оказват пряко влияние върху местната околна среда, като я правят по-чиста и по-приветлива за жителите. Такива действия учат на отговорност към света около нас.
3. **Екологичен транспорт** - Като избират екологични начини на придвижване, младите хора не само се грижат за околната среда, но и насърчават здравословния начин на живот и насърчават другите да правят подобни избори.
4. **Устойчиво потребление** - Съзнателното пазаруване може значително да намали въглеродния отпечатък. Като насърчават подобни нагласи, младите хора оказват влияние върху посоката на развитие на потребителския пазар.
5. **Зелени инициативи на работното място** - Дори малки промени, като например разделянето на отпадъците, могат да имат значителни ползи за околната среда. Младите хора, като нова работна сила, могат да направят тези промени на работното място.
6. **Дейности в областта на цифровите технологии** - В цифровата ера младите хора имат огромно влияние върху социалните медии. Чрез популяризиране на екологията онлайн те могат да достигнат до широка аудитория.
7. **Зелени събития** - Чрез провеждането на зелени събития младите хора образоват общността и насърчават устойчивите решения на практика.
8. **Екодоброволчество** - Работейки с екологични организации, младите хора придобиват опит, който може да се превърне в бъдеща кариера.
9. **Зелена мода** - Като насърчават устойчивата мода, младите хора могат да повлияят на шивашката промишленост, която е един от основните източници на замърсяване. Поправката, рециклирането и повторната употреба на дрехите намалява необходимостта от производство на нови дрехи, което води до по-малко потребление на ресурси и по-малко отпадъци.
10. **Екологично готвене** - Като популяризират местните и сезонните продукти, младите хора могат да повлияят на развитието на местните ферми и да намалят емисиите на CO₂, свързани с транспортирането на храна на дълги разстояния. Освен това избягването на разхищението на храна има пряко въздействие върху намаляването на отпадъците.
11. **Зелено пътуване** - Като избират екотуризм или по-устойчиво пътуване, младите хора могат да подкрепят местните общности и да опазват околната среда. Този подход към пътуването набляга на опазването на природата и културата на местата, които посещават.
12. **Зелено образование** - Участието в курсове и обучения по екология позволява на младите хора да придобият знания, които след това могат да приложат на практика както в професионалния, така и в личния си живот.

13. Зелена политика - Участвайки в политиката, младите хора имат възможност да влияят върху формирането на екологичната политика на различни нива на управление.

14. Зелени площи - Създаването на зелени площи, като например градини на покривите и зелени стени, не само допринася за подобряване на качеството на въздуха, но и влияе върху психологическото благополучие на жителите.

15. Зелена енергия - Като насърчават възобновяемите енергийни източници, младите хора могат да допринесат за намаляване на емисиите на парникови газове и да насърчат развитието на технологии, щадящи околната среда.

16. Зелени предизвикателства - чрез организиране и участие в различни предизвикателства, като например “Седмица без пластмаса”, младите хора могат да повишат екологичната осведоменост сред връстниците си и да ги вдъхновят да предприемат действия.

17. Зелена общност - Като изграждат общности, основани на зелени ценности, младите хора могат да работят заедно за опазване на околната среда и да обменят опит.

18. Инициативи за зелено изкуство - Чрез изкуствата, като музика, рисуване или театър, младите хора могат да предадат важни

екологични послания, достигайки до широка аудитория по емоционален и вдъхновяващ начин.

19. Зелено предприемачество - Като създават зелени предприятия, младите хора могат да предлагат продукти и услуги, които са не само печеливши, но и щадящи околната среда.

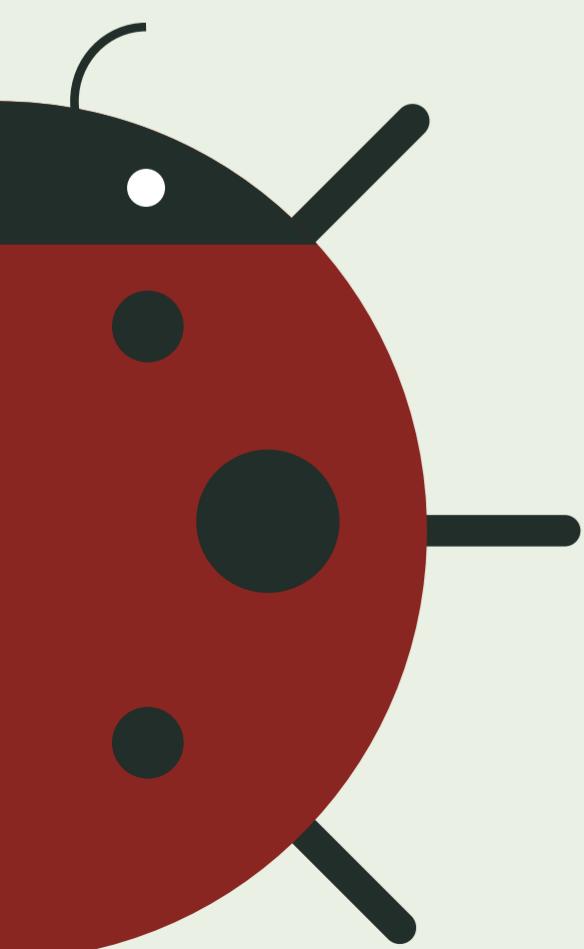
20. Зелени образователни инициативи - Създаването и популяризирането на образователни програми, насочени към деца и младежи, които се фокусират върху екологията, спомага за формирането на екологично съзнание от ранна възраст.

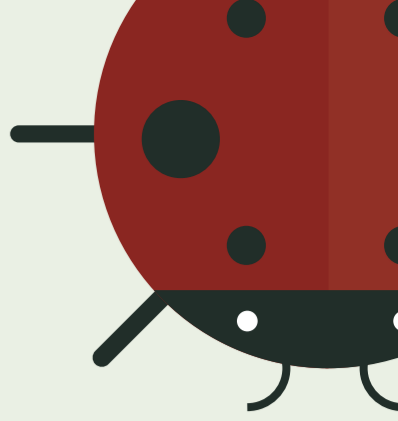
21. Зелени спортове - Организиране и участие в зелени спортни прояви, като например бягане или велосипедни ралита, които насърчават здравословния начин на живот и грижата за околната среда.

22. Зелени жилищни пространства - Адаптиране на къщи и апартаменти по устойчив начин, като се използват решения като компостиране, събиране на дъждовна вода или инсталиране на слънчеви панели.

23. Зелени социални действия - Организиране на социални кампании за повишаване на обществената осведоменост относно рисковете за околната среда и насърчаване на действия за нейното опазване.

Младите хора, със своята активност, страст и решителност, са не само бенефициенти на дейностите по европейската Зелена сделка, но и едни от основните участници в процеса. Тяхната ангажираност, иновативност и способност да мобилизират общностите ги правят незаменими в борбата за устойчиво бъдеще на Европа. Подкрепата на техните инициативи, вслушването в техните гласове и включването на техните гледни точки в процесите на вземане на решения са ключът към успеха в постигането на амбициозни зелени цели.

Ролята на програма “Еразъм+” за прилагането на Европейската зелена сделка

Програма “Еразъм+” е една от най-известните и успешни програми на Европейския съюз, насочени към насърчаване на образователната мобилност и международното сътрудничество. Въпреки че основният фокус е върху образованието и развитието на младежта, “Еразъм+” може да играе ключова роля в изпълнението на Европейската зелена сделка. Как? Нека разгледаме въпроса отблизо.

1. Екологично образование

Чрез студентския обмен и обучението по “Еразъм+” младите хора имат възможност да се запознаят с екологичните практики в различни държави. Знанията, придобити по време на такива пътувания, често се превръщат в местни екологични инициативи и проекти, когато се завърнат в родните си страни.

2. Международно сътрудничество

Програма “Еразъм+” насърчава сътрудничеството между университети, неправителствени организации и други институции от различни държави. Съвместните проекти и инициативи могат да бъдат насочени към екологични решения, обмен на опит и най-добри практики в областта на устойчивото развитие.

3. Насърчаване на устойчивата мобилност

Въпреки че “Еразъм+” насърчава пътуванията, все повече се набляга на устойчивата мобилност. Насърчават се пътуванията с влак вместо със самолет, общественият транспорт и велосипедите, както и обученията и семинарите за природосъобразен начин на живот в чужбина.

4. Повишаване на осведомеността за околната среда

Участниците в “Еразъм+” имат възможност да наблюдават как различните държави и общности се справят с екологичните предизвикателства. Подобен опит повишава екологичната осведоменост и мотивира за действия в областта на околната среда.

5. Еразъм+ и зелени иновации

Програма “Еразъм+” финансира изследователски проекти и иновативни инициативи, насочени към екологията и устойчивото развитие. Студентите, изследователите и експертите си сътрудничат за създаването на нови решения, които подкрепят целите на Европейската зелена програма.

6. Изграждане на мрежа от зелени лидери

Участниците в програма “Еразъм+” често стават посланици на идеята за устойчиво развитие в своите общности. Времето, прекарано заедно в чужбина, обменът на опит и установените взаимоотношения насърчават създаването на мрежа от млади лидери, които в бъдеще ще си сътрудничат по екологични проекти в европейски мащаб.

7. Въвеждане на екологична програма в университетите

Много от участниците в “Еразъм+” стават активисти в своите университети след завръщането си в родината, като насърчават зелени инициативи като рециклиране, устойчив транспорт или намаляване на потреблението на пластмаса. Това прави университетите по-екологични и по-отговорни.

8. “Еразъм+” и местните общности

От програмата “Еразъм+” се възползват не само студентите. Много проекти са насочени към учители, обучители или младежки работници, които след завръщането си пренасят придобитите знания в своите местни общности, допринасяйки за постигането на целите на Европейската зелена сделка на местно равнище.

9. Насърчаване на зелената икономика

Благодарение на програма “Еразъм+” младите хора имат възможност да се запознаят с фирми и организации, работещи в областта на зелените технологии, възобновяемите енергийни източници или биологичното земеделие. Подобен опит може да ги вдъхнови да изберат кариера в сектора на зелената икономика или да стартират свои собствени зелени стартиращи предприятия.

10. Еразъм+ като инструмент за дипломация в областта на

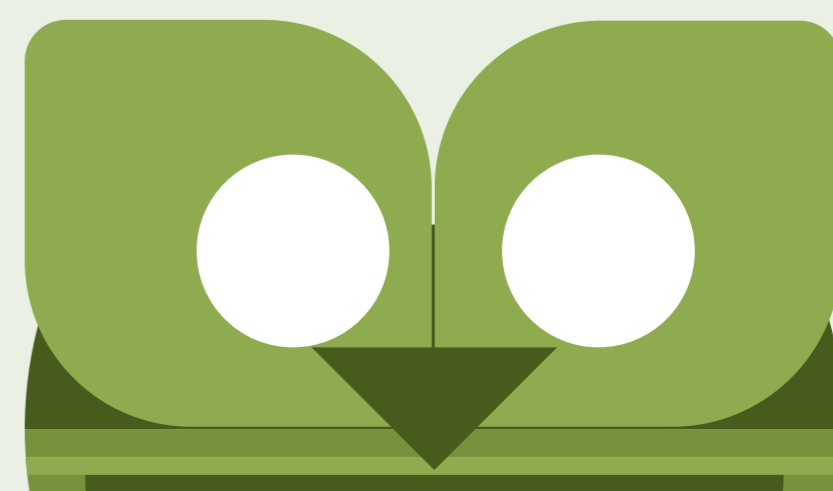
Програма “Еразъм+” може да служи като платформа за обсъждане и сътрудничество в областта на политиката за климата на международно равнище. Съвместни проекти, конференции и семинари, посветени на екологията, могат да допринесат за постигането на консенсус и общ подход към глобалните предизвикателства, свързани с климата.

11. Екологични инициативи в университетските кампуси

Сътрудничеството по програма “Еразъм+” води до обмен на най-добри практики между университетите. Много университети прилагат иновативни зелени решения, като системи за събиране на дъждовна вода, зелени покриви или слънчеви панели. Благодарение на “Еразъм+” тези идеи бързо се разпространяват и адаптират в различни части на Европа.

12. Еразъм+ и културата на устойчиво развитие

По време на престоя си в чужбина студентите се насърчават да изследват местните пазари, да се наслаждават на местни и сезонни продукти и да избягват прекомерното потребление. Този опит формира екологосъобразни нагласи, които участниците в програмата отнасят със себе си у дома.

13. Създаване на мрежи и изграждане на общности

“Еразъм+” не само дава възможност за индивидуален опит, но и за създаване на международни мрежи от хора, които се интересуват от екология. Тези общности често инициират съвместни проекти, кампании или стартиращи предприятия за насърчаване на устойчивото развитие.

14. Екологично образование за учители и обучители

Учениците не са единствените, които се възползват от програмата “Еразъм+”. Учители, обучители и младежки работници участват в специални курсове и обучения, които са насочени към екологичното образование. След като се завърнат в родните си страни, те предават придобитите знания на своите ученици и наставлявани.

Програма “Еразъм+” се развива в отговор на глобалните предизвикателства на нашето време. Ролята на “Еразъм+” за осъществяването на “Европейската зелена сделка” не се ограничава само до образованието и мобилността. Тя е всеобхватна програма, която може да помогне за ускоряване на зелената трансформация на Европа на много нива. Благодарение на ангажираността на младите хора, на тяхната страст и решителност, “Еразъм+” се превръща в мощен инструмент в борбата за зелено и устойчиво бъдеще на континента. Подкрепата и развитието на тази програма е инвестиция в бъдещето, която ще бъде от полза не само за участниците, но и за Европа като цяло. Програмата “Еразъм+” е отличен пример за това как образователните инициативи могат да допринесат за постигането на екологични цели.

Тристранната инициатива е платформа за сътрудничество между страните от Централна и Източна Европа, простираща се от Балтийско до Адриатическо и Черно море. Инициативата включва: Полша, Чешката република, Словакия, Унгария, Румъния, България, Литва, Латвия, Естония, Хърватия, Словения и Австрия. Прилагането на Европейската зелена сделка в тези страни поставя различни предизвикателства поради уникалните им икономически, социални и географски условия. Ето някои от тях:

15. Програма “Еразъм+” като платформа за постигане на глобалните цели за устойчиво развитие

Програма “Еразъм+” е изцяло съобразена с глобалните цели на ООН за устойчиво развитие (ЦУР). Като насърчава екологичното образование, устойчивото потребление и производство и действията в областта на климата, “Еразъм+” допринася за постигането на тези цели на европейско равнище.

Полша

- Декарбонизация на тежката промишленост и производството на електроенергия: Полша е силно зависима от въглищата, което представлява предизвикателство за намаляване на емисиите на парникови газове.
- Модернизация на енергийната инфраструктура: Замяна на остарелите електроцентрали и преносни мрежи с модерни и технологично ефективни.
- Развитие на устойчив транспорт: Подобряване на качеството на въздуха чрез намаляване на емисиите от транспортния

Чешка република

- Намаляване на зависимостта от въглища: Подобно на Полша, Чешката република трябва да намали зависимостта си от въглища и да увеличи дела на ВЕИ в енергийния микс.
- Енергийна ефективност: Модернизиране на сградите и промишлеността с цел повишаване на енергийната ефективност.

Словакия

- Управление на водните ресурси: Унгария е особено уязвима към изменението на климата, което засяга водните ресурси.
- Декарбонизация и енергийна ефективност: Предизвикателства за модернизирание на енергийния сектор и подобряване на енергийната ефективност.

Унгария

- Управление на водните ресурси: Унгария е особено уязвима към изменението на климата, което засяга водните ресурси.
- Декарбонизация и енергийна ефективност: Предизвикателства за модернизирание на енергийния сектор и подобряване на енергийната ефективност.

Румъния

- Модернизиране на енергийния сектор: Румъния е изправена пред необходимостта да модернизира енергийния си сектор, включително развитието на ВЕИ.
- Развитие на инфраструктурата: Подобряване на транспортната и енергийната инфраструктура в подкрепа на устойчивото развитие.

Балтийски страни (Литва, Латвия, Естония)

- Интегриране на енергийните пазари: Страните работят за интегриране в европейската енергийна система и за повишаване на енергийната сигурност.
- Развитие на ВЕИ: Вятърната енергия и по-специално биомасата са области за развитие.

Хърватия и Словения

- Устойчиво развитие на туризма: Опазване на крайбрежието и природните ресурси при развитие на туризма.
- Енергийна ефективност и ВЕИ: Модернизиране на инфраструктурата и развитие на възобновяемата енергия.

Австрия

- Иновации и зелени технологии: Като развита страна Австрия се фокусира върху иновациите и технологиите в подкрепа на зеления преход.
- Развитие на градската мобилност: Развитие на устойчив градски транспорт и инфраструктура за електрически

България

- Замърсяване на въздуха: България е изправена пред проблем със замърсяването на въздуха, особено в градовете.
- Енергийна ефективност:

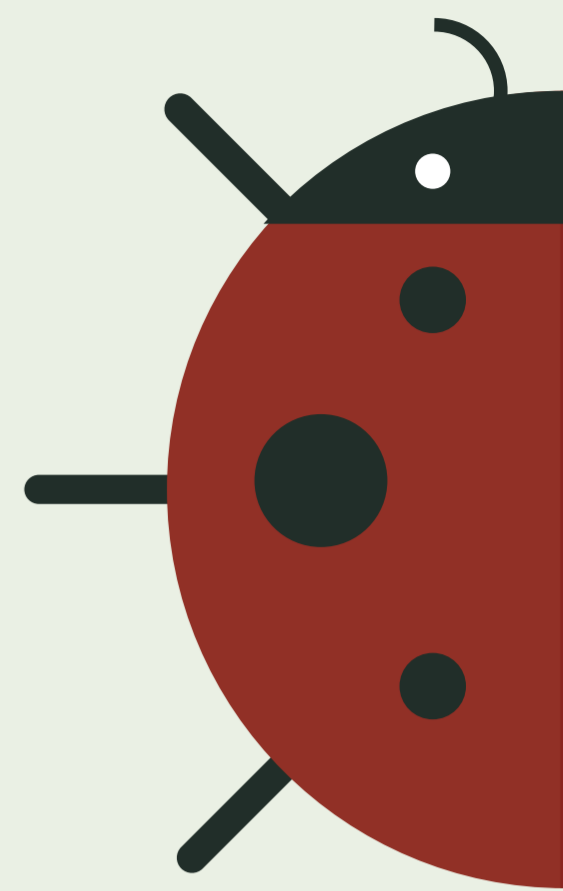
Всички тези страни трябва също така да намерят начини за финансиране на необходимите инвестиции, както от местни, така и от европейски източници, като например Фонда за справедлив преход. Това изисква ефективна политика, иновации и международно сътрудничество.

Препоръки на младежите към ЕГД

Пред лицето на нарастващите предизвикателства, свързани с изменението на климата, Европейската зелена сделка е не само политически отговор, но и израз на стремежите на младото поколение, което е решено да изисква устойчиво бъдеще. Този доклад отразява дълбокото желание на младите хора да живеят в свят, който уважава и опазва природната среда, като същевременно осигурява равенство, здраве и възможности за развитие за всички. Намаляване на емисиите на парникови газове, подкрепа за възобновяемите енергийни източници, екологично образование, устойчив транспорт, опазване на биоразнообразието и други - това са само част от очакванията, които младите хора поставят пред лидерите и политиците. В този доклад се фокусираме върху тези очаквания, за да разберем и подчертаем колко е важно младите хора да бъдат чути и да имат думата при формирането на политиките, които пряко ще засегнат тяхното бъдеще и бъдещето на нашата планета.

- 1. Намаляване на емисиите на парникови газове:** Емисиите на парникови газове са основната причина за глобалното затопляне. Намаляването им е от ключово значение за стабилизирането на климата и предотвратяването на катастрофалните последици от изменението на климата.
- 2. Подкрепа за възобновяемите енергийни източници:** Възобновяемите енергийни източници, като вятър, слънце и вода, са чисти и не се изчерпват. Тяхното развитие намалява зависимостта от изкопаемите горива и допринася за намаляване на емисиите на CO₂.
- 3. Екологично образование:** Осведомеността за околната среда е от ключово значение за промяна на нагласите и поведението. Образованието в тази област позволява на младото поколение да разбере по-добре и да оцени стойността на околната среда.
- 4. Устойчив транспорт:** На транспорта се пада значителен дял от глобалните емисии. Развитието на екологични видове транспорт допринася за намаляване на замърсяването на въздуха и подобряване на качеството на живот в градовете.
- 5. Опазване на биологичното разнообразие:** Биоразнообразието е от ключово значение за здравето на екосистемите. Опазването му гарантира стабилността на околната среда и предпазва видовете от изчезване.
- 6. Зелени работни места:** Преходът към зелена икономика създава нови работни места, които са по-устойчиви и по-устойчиви на кризи.
- 7. Намаляване на потреблението на пластмаса:** Прекомерното потребление на пластмаса води до замърсяване на океаните и вреди на морския живот. Намаляването на пластмасата спомага за опазването на водните екосистеми.
- 8. Подкрепа за млади иноватори:** Младите хора са източник на нови идеи и иновации. Подкрепата за техните инициативи ускорява разработването на устойчиви решения.
- 9. Устойчиво потребление:** Прекомерното потребление води до изчерпване на ресурсите и замърсяване на околната среда. Насърчаването на устойчивото потребление спомага за поддържане на екологичната устойчивост.
- 10. Адаптиране към изменението на климата:** Изменението на климата вече е реалност. Адаптирането позволява на обществата да се справят по-добре с последиците от него, като например екстремни метеорологични явления.
- 11. Градски зелени площи:** Зелените площи в градовете подобряват качеството на въздуха, намаляват ефекта на градския топлинен остров и повишават благосъстоянието на жителите.

12. Увеличаване на участието на общността: Активното участие на общността в процесите на вземане на решения гарантира, че политиките са по-подходящи и ефективни.

13. Устойчива храна: Органичното земеделие и местните източници на храна намаляват въглеродния отпечатък и подкрепят местните икономики.

14. Опазване на водите: Водата е основен ресурс за живота. Опазването ѝ осигурява достъп до чиста вода и защитава водните екосистеми.

15. Рециклиране: Икономиката със затворен цикъл намалява необходимостта от експлоатация на нови ресурси и намалява количеството на отпадъците, които се изхвърлят на сметищата.

16. Зелени технологии: Инвестициите в нови технологии допринасят за устойчивото развитие и създаването на иновативни решения за бъдещето.

17. Международно сътрудничество: изменението на климата е глобален проблем. Международното сътрудничество е ключът към ефективни действия.

18. Прозрачност: Откритата комуникация за напредъка изгражда обществено доверие и позволява на обществеността да наблюдава и оценява действията на правителството.

19. Финансиране: За да се постигнат целите в областта на околната среда, е необходимо адекватно финансиране на инициативи и проекти.

20. Дългосрочна визия: Дългосрочното планиране дава възможност за по-ефективни действия и гарантира, че взетите решения са устойчиви и добре обмислени.

21. Достъп до образование: Младите хора очакват достъп до качествено образование, което ще ги подготви за бъдещето.

22. Възможности за заетост: Младите хора очакват стабилна и ползотворна работа след завършване на образованието си, особено в сектора на зелените работни места.

23. Достъп до здравеопазване: Младите хора искат да са сигурни, че ще имат достъп до здравни грижи, когато имат нужда от тях.

25. Сигурност: Младежите искат да се чувстват сигурни в своята среда, както физически, така и онлайн.

27. Достъп до технологии: Очакват достъп до съвременни технологии, които улесняват ученето, комуникацията и личностното развитие.

29. Възможности за личностно развитие: Те искат да могат да развиват своите страсти, таланти и интереси.

31. Устойчивост: Те искат да живеят в общество, което се грижи за устойчивостта и бъдещето на планетата.

33. Място за себеизразяване: Те очакват да бъдат приемани за своето себеизразяване, независимо дали става въпрос за стила им на обличане, сексуалната им ориентация или възгледите им.

35. Приятелска жилищна среда: Очакват достъп до достъпни и удобни жилища.

37. Възможности за изучаване на чужди езици: В един глобализиращ се свят младите хора искат да имат възможност да изучават различни езици.

24. Равенство и приемане: Те очакват общество, което приема разнообразието и насърчава равенството.

26. Участие в процесите на вземане на решения: Младите хора искат да участват активно в процесите на вземане на решения, свързани с тяхното бъдеще.

28. Подкрепа за психичното здраве: В условията на нарастващ брой проблеми с психичното здраве младите хора очакват достъп до подкрепа и услуги в областта на психичното здраве.

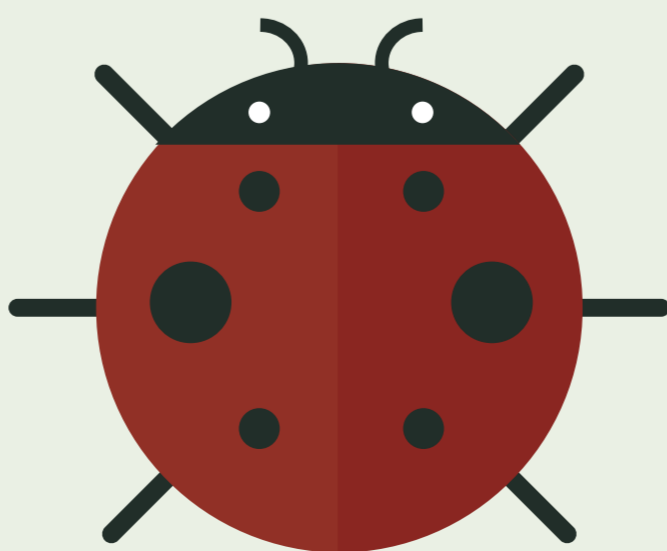
30. Достъп до култура: Очакват да имат достъп до разнообразни форми на култура, като музика, изкуство, театър и литература.

32. Възможности за пътуване: Младите хора искат да имат възможност да опознават света, културите и хората.

34. Достъп до информация: Те искат да имат достъп до надеждна и актуална информация по различни теми.

36. Здравословни взаимоотношения: Искат да изградят здрави и удовлетворяващи взаимоотношения със семейството, приятелите и партньорите си.

38. Подкрепа в трудни ситуации: Очакват подкрепа от обществото и институциите в трудни житейски ситуации.

39. Разбиране от страна на по-възрастните поколения: Те искат да бъдат разбирани и уважавани от по-възрастните поколения, въпреки различията между поколенията.

40. Възможност да повлияете на бъдещето: Младите хора искат да имат реално участие в определянето на бъдещето - както своето, така и това на обществото като цяло.

41. Тези очаквания отразяват нуждите и стремежите на младите хора в съвременния свят. Много млади хора искат да участват активно в оформянето на своята среда и бъдеще.

42. Намаляване на потреблението на изкопаеми горива: Младите хора искат да се намали зависимостта от изкопаемите горива, които са основен източник на емисии на парникови газове. Осъзнаването на тяхното въздействие върху изменението на климата мотивира търсенето на алтернативни източници на енергия.

43. Увеличаване на рециклирането: Младите хора разбират, че е необходимо да се намали количеството на отпадъците, които се изхвърлят на сметищата. Ефективното рециклиране намалява натиска върху природните ресурси и намалява замърсяването.

44. Опазване на горите: Горите са от решаващо значение за екологичното равновесие, като изпълняват функции като поглъщане на въглерод и опазване на биологичното разнообразие. Тяхното опазване е от съществено значение за здравето на планетата.

45. Намаляване на замърсяването на въздуха: Замърсяването на въздуха влияе върху здравето на хората и екосистемите. Младите хора искат чист въздух за своето здраве и благополучие.

46. Устойчива мода: Модната индустрия е една от най-замърсяващите. Младите хора искат по-отговорно производство и потребление на дрехи.

- 49. Екологична мобилност:** Замърсяването, причинено от транспорта, е значително. Младите хора искат екологични алтернативи, които са по-устойчиви и здравословни за околната среда.
- 50. Помощ за биологичното земеделие:** Биологичното земеделие оказва по-малко въздействие върху околната среда и насърчава здравословното хранене. Младите хора искат да подкрепят практики, които са от полза за хората и планетата.
- 51. Опазване на морския живот:** Океаните са уязвими от замърсяване, прекомерен риболов и подкиселяване. Младите хора разбират решаващата им роля в световната екосистема и искат да ги защитят.
- 52. Екологично образование:** Знанията са ключът към промяната. Младите хора искат да бъдат образовани за екологията, за да могат да вземат информирани решения.
- 53. Зелени иновации:** Технологиите и иновациите могат да помогнат за решаването на много екологични проблеми. Младите хора искат инвестиции в зелени технологии.
- 54. Намаляване на използването на продукти за еднократна употреба:** Продуктите за еднократна употреба, особено пластмасовите, представляват сериозна заплаха за околната среда. Младите хора искат да намалят потреблението им в полза на по-устойчиви решения.
- 55. Повишаване на общественото участие:** Младите хора искат да бъдат чути и да участват в процесите на вземане на решения за околната среда, които ще засегнат тяхното бъдеще.
- 56. Защита на застрашените видове:** Изчезването на видовете е обезпокоително. Младите хора искат действия за опазване на биоразнообразието.
- 57. Насърчаване на устойчивото потребление:** Прекомерното потребление води до изчерпване на ресурсите. Младите хора искат да насърчават и практикуват устойчиво потребление.
- 58. Зелени пространства в градовете:** Зелените площи подобряват качеството на живот, чистотата на въздуха и биоразнообразието в градовете.
- 59. Намаляване на химикалите в околната среда:** Химикалите могат да повлияят на човешкото здраве и на екосистемите. Младите хора искат да ограничат тяхното присъствие в околната среда.
- 60. Повишаване на прозрачността на корпорациите:** Младите хора искат да знаят какви практики използват компаниите и очакват от тях да действат по отговорен към околната среда начин.
- 61. Насърчаване на местните инициативи:** Местните инициативи често имат пряко въздействие върху общностите. Младите хора искат да подкрепят и да участват в местни екологични дейности.
- 62. Зелени технологии в образованието:** Младите хора искат да включат зелени технологии в образованието, като например цифрови учебници и соларни панели в училищата. Осъзнаването на въздействието им върху намаляването на потреблението на хартия и енергия мотивира тяхното прилагане.
- 63. Местни източници на енергия:** Насърчаването на местни енергийни източници, като например слънчеви панели, може да намали зависимостта от изкопаеми горива, което допринася за намаляване на емисиите на CO₂.
- 64. Зелени пространства за отдих:** Зелените зони в градовете не само подобряват естетическия вид на мястото, но и допринасят за подобряване на качеството на въздуха и здравето на жителите.

65. Устойчив туризъм: Екотуризмът зачита околната среда и местната култура, което допринася за устойчивото развитие на дестинациите.

66. Зелено строителство: Зелените сгради използват по-малко енергия и ресурси, което води до по-малък въглероден отпечатък и по-ниски оперативни разходи.

67. Намаляване на шума: Шумовото замърсяване влияе отрицателно върху здравето и благосъстоянието на хората. Младите хора искат по-тиха и хармонична среда.

68. Зелен обществен транспорт: Зеленият транспорт, като трамваи и електрически автобуси, намалява емисиите на парникови газове и замърсяването на въздуха в градовете.

69. Опазване на почвите: Почвата е основен ресурс, който осигурява храна и суровини. Нейното опазване е от съществено значение за устойчивото бъдеще.

70. Устойчиви земеделски стопанства: Местните биологични ферми подкрепят местните икономики и осигуряват по-здравословна храна без химикали.

71. Зелени инициативи на работното място: Работодателите, които насърчават зелени практики, могат да помогнат за намаляване на въглеродния отпечатък и да създадат по-здравословна работна среда.

72. Зелени събития и фестивали: Зелените събития имат по-малко въздействие върху околната среда и насърчават устойчиви практики сред участниците.

73. Устойчиви опаковки: Опаковките за многократна употреба или биоразградими опаковки намаляват отпадъците и замърсяването.

74. Ограничаване на светлината: Светлинното замърсяване влияе на нощните екосистеми и на дневния ритъм на човека. Младите хора искат по-отговорно използване на осветлението.

75. Устойчиви общности: Екологично базираните и кооперативни общности могат да допринесат за устойчивото развитие и подобреното качество на живот.

76. Образование за устойчивост: Познанията за екологията и устойчивостта позволяват на младите хора да вземат информирани решения и да действат отговорно.

77. Екологични инвестиции: Инвестициите в зелени проекти допринасят за устойчивото развитие и създаването на работни места в зеления сектор.

78. Устойчиви потребителски продукти: Устойчиво произведените продукти имат по-малко въздействие върху околната среда и често са по-здравословни за потребителите.

79. Опазване на влажните зони: Влажните зони са от решаващо значение за биоразнообразието и регулирането на водите. Тяхното опазване допринася за здравето на екосистемите.

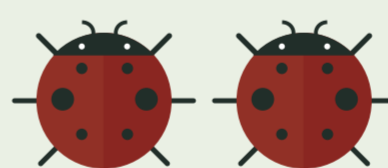
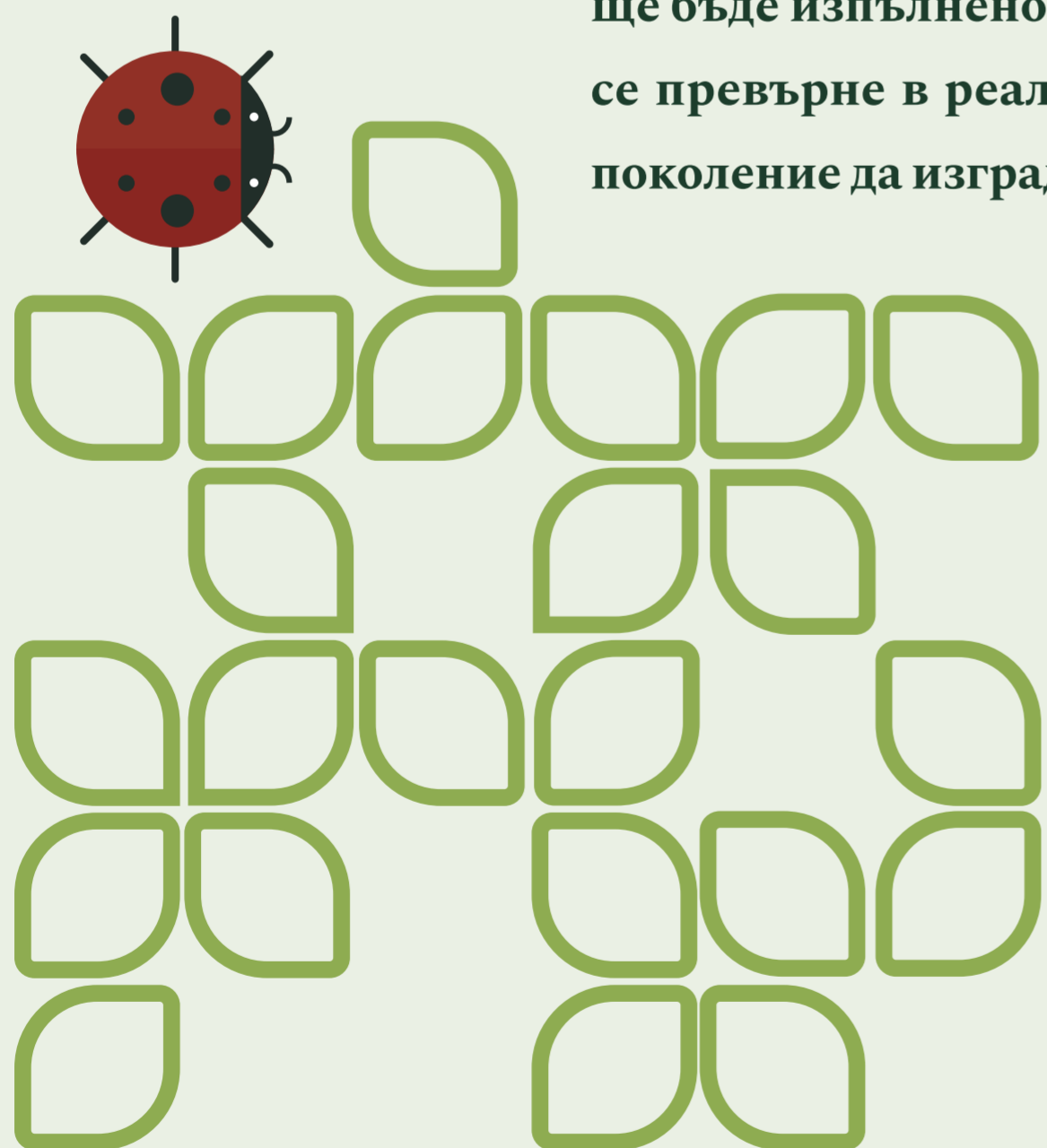
80. Зелени детски градини и училища: Образователните институции, които насърчават зелени практики, могат да формират нагласите и поведението на бъдещите поколения.

81. Устойчиво потребление на вода: Отговорното използване на водните ресурси осигурява тяхната наличност за бъдещите поколения и опазва водните екосистеми.

В обобщение, очакванията на младите хора към Европейската зелена сделка са едновременно амбициозни и от съществено значение за едно здравословно, справедливо и устойчиво бъдеще. От намаляването на зависимостта от изкопаемите горива, през насърчаването на устойчивото потребление, до подкрепата на иновациите и екологичното образование - младите хора ясно показват пътя напред. Техните гласове, изпълнени с надежда и решителност, трябва да бъдат компас за действие на всички нива на управление. Настоящият доклад не само подчертава тези очаквания, но и служи като призив за действие за настоящите и бъдещите лидери. Трябва да работим заедно, за да гарантираме, че всяко от тези очаквания ще бъде изпълнено и че Европейската зелена сделка ще се превърне в реалност, която ще позволи на младото поколение да изгради по-добро утре за себе си и за света.

Екологични ежедневни практики като принос на всеки резидент за прилагането на ЕГД

Екологичните практики в ежедневието играят ключова роля за постигането на целите на Европейския екологичен курс, който има за цел да превърне ЕС в модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика, която да премахне нетните емисии на парникови газове до 2050 г., да отдели икономическия растеж от използването на ресурсите и да не изоставя никого. Нашите ежедневни избори имат не по-малко значение от политическите решения, вземани в Брюксел или в националните ни столици. Ето някои причини, поради които индивидуалните действия са важни и как те допринасят за постигането на тези цели:

- **Насърчаване на устойчивото потребление**

Ежедневните решения за покупка, като например избора на местни, биологични или устойчиво опаковани продукти, намаляват въглеродния отпечатък и насърчават кръговата икономика. Чрез информирано пазаруване потребителите могат да окажат натиск върху производителите и търговците на дребно да предлагат по-екологични продукти и услуги.

- **Спестяване на ресурси**

Практики като пестене на вода, намаляване на потреблението на енергия чрез изключване на ненужните електрически уреди, използване на енергоспестяващи крушки и изолиране на домовете допринасят за намаляване на общото търсене на енергия и природни ресурси.

- **Образование и осведоменост за околната среда**

Практикуването на устойчив начин на живот и споделянето на знания за екологични практики сред семейството, приятелите и общността може да доведе до промени в нагласите и поведението в по-голям мащаб, което е от съществено значение за постигането на целите на Европейската зелена сделка.

- **Намаляване на емисиите на CO₂**

Чрез избора на обществен транспорт, колоездене или ходене пеша вместо шофиране, както и чрез намаляване на пътуванията със самолет, всеки от нас може да допринесе за значително намаляване на въглеродните емисии. Малките промени в градската и междуградската мобилност имат голямо въздействие върху общия баланс на емисиите на парникови газове.

- **Подобряване на качеството на въздуха и здравето**

Използването на екологични почистващи продукти, избягването на пушенето в затворени помещения и засаждането на растения, които подобряват качеството на въздуха, допринасят за по-добро здраве и намаляване на замърсяването.

- **Насърчаване на биоразнообразието**

Действия като създаване на домашни градини, опазване на местните екосистеми и избягване на употребата на пестициди и хербициди допринасят за опазването и насърчаването на биоразнообразието - важен елемент на Зелената сделка.

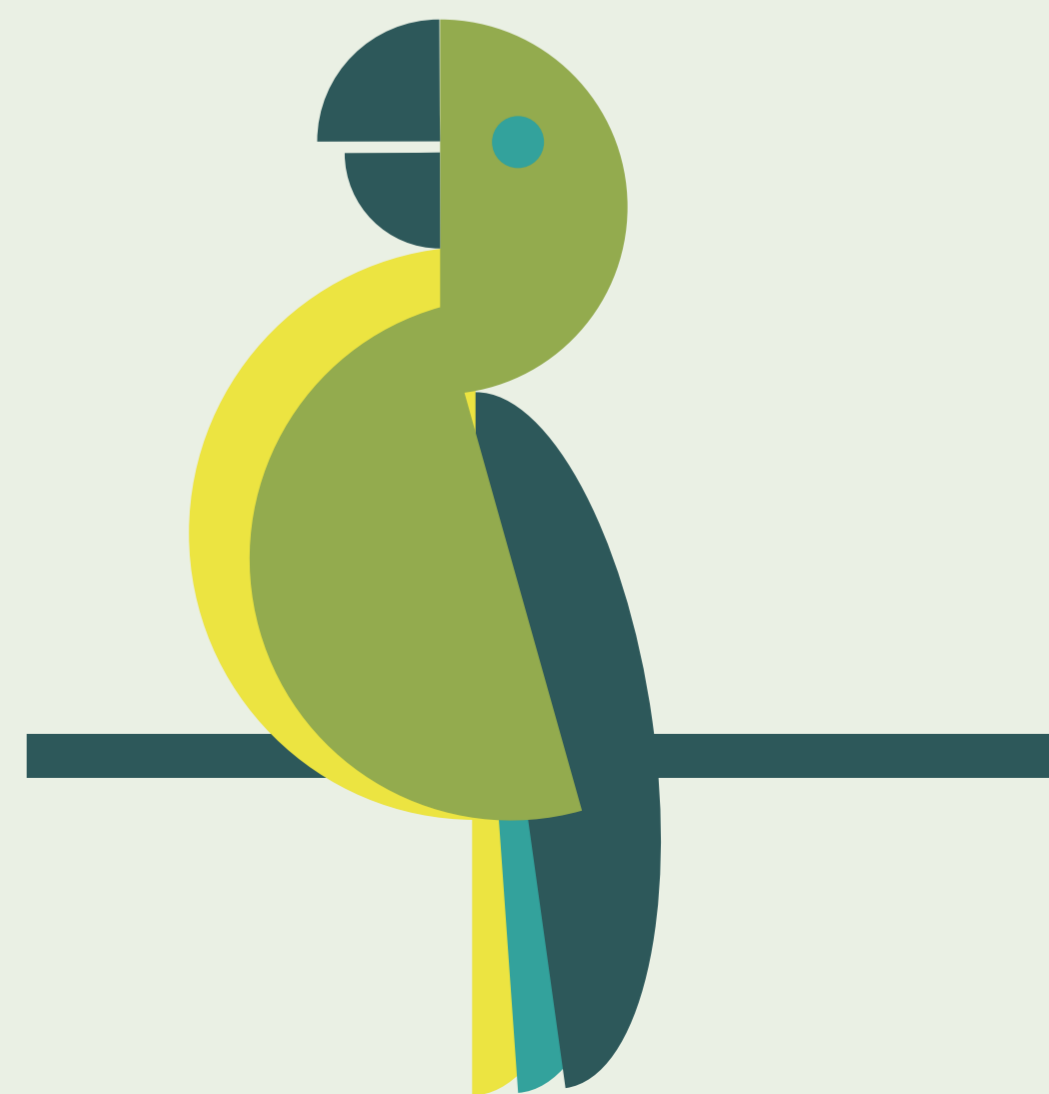
- **Намаляване на количеството на отпадъците** Рециклирането, компостирането и избягването на пластмасите за еднократна употреба спомагат за намаляване на количеството на отпадъците, които се изхвърлят в депата и океаните, като подкрепят целите на кръговата икономика.
- **Подкрепа на зелените иновации** Като използват екологични продукти и технологии, потребителите могат да стимулират пазара да въвежда иновации и да разработва зелени технологии.

Всяка от тези практики, макар и да изглежда малка на индивидуално ниво, в мащаба на цели общества има огромен потенциал да ускори трансформацията към устойчивост и постигането на амбициозни цели в областта на климата. Прилагането на Европейската зелена сделка не е възможно без активното участие на гражданите, които с ежедневния си избор и действия допринасят за тази промяна.

Освен това по време на семинара създадохме каталог на екологичните ежедневни практики: защо са важни и как да ги прилагаме?

1. **разделяне на отпадъците** - Правилното разделяне на отпадъците позволява те да бъдат обработвани по-ефективно. Това позволява повторно използване на материали като хартия, стъкло и пластмаса, което намалява нуждата от нови суровини и намалява количеството на отпадъците, които се изхвърлят на сметищата.
2. **пестене на вода** - Водата е ценен ресурс, чиято наличност е ограничена. Пестенето на вода не само намалява сметките, но и помага за поддържане на баланса на водните екосистеми.
3. **енергоспестяващи крушки** - Те използват много по-малко енергия от традиционните крушки с нажежаема жичка, което води до по-ниски емисии на CO₂ и по-ниски сметки за електроенергия.
4. **избягване на предметите за еднократна употреба** - Предметите за еднократна употреба, особено тези от пластмаса, са огромна тежест за околната среда. Тяхното производство, транспортиране и изхвърляне генерират големи количества CO₂ и други замърсители.
5. **компостиране** - Превръща органичните отпадъци в ценен компост, който може да се използва за обогатяване на почвата, вместо да се изхвърля на сметището.
6. **купувайте местно** - Подкрепяте местната икономика и намалявате емисиите, свързани с транспортирането на продукти на дълги разстояния.
7. **използване на екторбички** - Торбичките за многократна употреба значително намаляват количеството пластмасови торбички, които попадат в околната среда и могат да замърсяват почвата и водата в продължение на стотици години.
8. **намалете потреблението на енергия** - Пестенето на енергия у дома се изразява в по-ниски емисии на парникови газове и помага в борбата с глобалното затопляне.
9. **каране на велосипед или ходене пеша** - Помага за намаляване на емисиите и същевременно е полезно за здравето.
10. **намаляване на хранителните отпадъци** - Производството на храни изисква значителни ресурси. Хранителните отпадъци са не само загуба на продукти, но и на вода, енергия и труд, вложени в производството им.
11. **използвайте екологични почистващи продукти** - Предпазвайте водата от замърсяване с химикали, които могат да бъдат вредни за водните организми и хората.
12. **намаляване на потреблението на хартия** - Помага за опазването на горите, които са от решаващо значение за екологичното равновесие на планетата.
13. **пазаруване в магазини за втора употреба** - Противодейства на разхищението на ресурси и свръхпроизводството, като същевременно дава втори живот на дрехите.
14. **намаляване на потреблението на пластмаса** - Пластмасата е един от основните замърсители на нашата планета, като постоянно замърсява почвата и океаните.
15. **Насърчаване на екологични практики на работното място** - Офисите и работните места могат значително да намалят въглеродния си отпечатък чрез прости промени, като например рециклиране или пестене на енергия.

16. засаждане на дървета и растения - Дърветата абсорбират CO₂, осигуряват кислород и са местообитание за много видове.

17. Използване на термостат - Позволява ви да контролирате температурата в дома си, като предотвратява ненужното потребление на енергия.

18. намаляване на потреблението на топла вода - Отоплението на водата е един от основните източници на потребление на енергия в дома.

19. участие в местни екологични инициативи - Работете с местната общност за подобряване на околната среда в непосредствена близост.

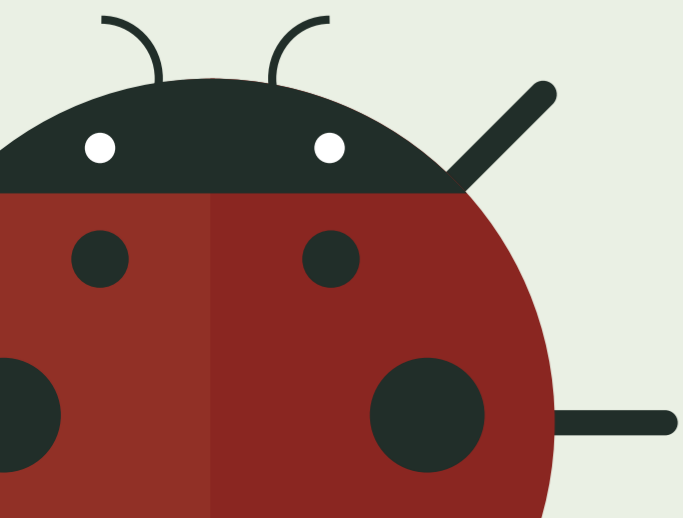
20. образование и споделяне на знания - Информираността за околната среда е от ключово значение за постигането на трайни промени. Споделянето на знания и опит може да вдъхнови другите да предприемат действия.

Всяка от тези практики, макар и да изглежда малка, има огромно въздействие в световен мащаб. Ежедневните екологични навици на всеки човек се сумират, за да създадат значително въздействие върху планетата.

Екологични практики в ежедневието: по-задълбочен поглед

1. **Използване на слънчева енергия** - Инсталирането на слънчеви панели на къщата дава възможност за получаване на чиста енергия, което намалява зависимостта от изкопаеми горива. Така не само се намаляват емисиите на парникови газове, но и се понижават сметките за енергия.
2. **Избор на продукти със сертификат за биологично производство** - Сертификати като “Справедлива търговия” или “Екомаркировка” гарантират, че даден продукт е произведен по устойчив начин. Подкрепяйки такива продукти, потребителите помагат за насърчаване на отговорни бизнес практики.
3. **Използване на филтри за вода** - Бутилираната вода генерира огромни количества пластмасови отпадъци. Филтрите за вода ви позволяват да използвате чиста вода, без да се налага да купувате бутилки.
4. **Участие в програми за обмен** - Размяната на предмети, вместо да се купуват нови, помага за намаляване на производството на отпадъци и насърчава културата на повторна употреба.
5. **Използване на естествени почистващи продукти** - Естествените продукти като оцет и сода за хляб са ефективни и не внасят в околната среда вредни химикали, които могат да застрашат водните екосистеми.
6. **Избор на транспортни средства с ниски емисии** - Електрическите автомобили или общественият транспорт генерират много по-малко емисии от традиционните автомобили с вътрешно горене, което допринася за подобряване на качеството на въздуха в градовете.
7. **Използване на батерии за многократна употреба** - Те намаляват отпадъците, тъй като могат да се зареждат многократно, вместо да се изхвърлят след еднократна употреба.
8. **Изключване на уредите от контакта** - Оставянето на уредите в режим на готовност консумира енергия. Изключването им от контакта помага за пестене на енергия и намаляване на сметките.
9. **Използване на екологично чиста козметика** - Тази козметика се произвежда без вредни за околната среда химикали и често в опаковки, които могат да се използват повторно или да се рециклират.
10. **Изграждане и живеене в екологични домове** - Домовете, изработени от екологични материали, с добра изолация и енергийно ефективни решения, използват по-малко енергия, което се изразява в по-ниски емисии на CO₂.

- 11. Създаване на дъждовни градини** - Те спомагат за естественото събиране на дъждовната вода, като намаляват натоварването на канализацията и риска от наводнения.
- 12. Участие в програми за осиновяване на дървета** - Дърветата абсорбират CO₂, което помага в борбата с глобалното затопляне. Като подкрепяме програми за засаждане на дървета, допринасяме за опазването на климата.
- 13. Избирайте екологични подаръци** - Такива подаръци често са по-трайни, произведени по устойчив начин и имат по-малък въглероден отпечатък.
- 14. Използвайте екологични пелени** - Пелените за многократна употреба значително намаляват отпадъците в сравнение с пелените за еднократна употреба.
- 15. Избирайте устойчиви строителни материали** - Материали като бамбука растат бързо и са възобновяеми, което ги прави по-устойчив избор от някои традиционни материали.
- 16. Участие в програми за пестене на енергия** - Чрез тези програми можете да получите достъп до ресурси и информация, които да ви помогнат да намалите потреблението на енергия у дома.
- 17. Използване на естествена светлина** - това намалява нуждата от изкуствено осветление, което води до икономия на енергия.
- 18. Използване на екологични играчки** - Тези играчки често са изработени от рециклирани или биоразградими материали, което намалява въздействието им върху околната среда.
- 19. Участвайте в местни екологични групи** - Работата с други хора за насърчаване на устойчиви практики в общността може да донесе значителни ползи за местната околна среда.
- 20. Използване на естествени методи за борба с вредителите** - Вместо токсични пестициди могат да се използват естествени средства като хищници и растения, отблъскващи вредителите.

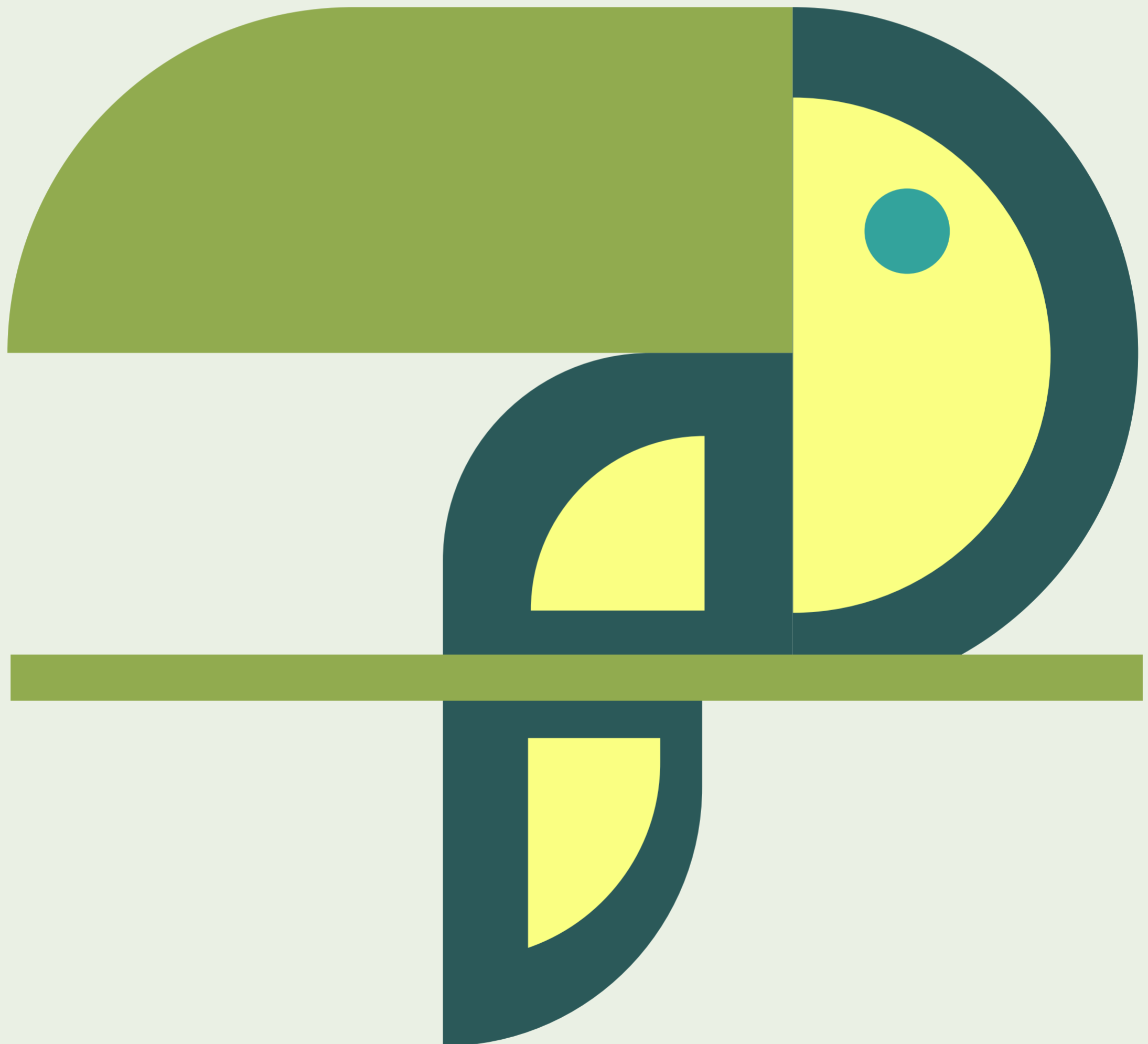
Всяка от тези практики има екологична обосновка. Въвеждането им в ежедневието може да бъде от полза не само за околната среда, но и за здравето и благосъстоянието на всеки човек. Като действаме заедно, можем да допринесем за създаването на по-устойчиво бъдеще за нашата планета.

ГЛАВА 1

Зелен пазар на труда

1. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА “ЗЕЛЕНА РАБОТА”

Предистория: През последните години политиките за “зелени работни места” бяха предложени като средство за преодоляване на екологичните предизвикателства, свързани с глобалното изменение на климата, и проблемите с безработицата, наблюдавани в индустриализираните страни. Но какво е определението за “зелено” работно място? Според Международната организация на труда (МОТ) зелените работни места са “достойни работни места, които допринасят за опазването или възстановяването на околната среда в традиционни сектори като производството и строителството или в нови, нововъзникващи зелени сектори като възобновяемата енергия и енергийната ефективност.

Зелените работни места помагат за:

- Подобряване на ефективността на енергията и суровините
- Ограничаване на емисиите на парникови газове
- Свеждане до минимум на отпадъците и замърсяването
- Защита и възстановяване на екосистемите
- Подкрепа за адаптиране към последиците от изменението на

Цели: На ниво предприятие “зелените” работни места могат да произвеждат стоки или да предоставят услуги, които са от полза за околната среда, например “зелени” сгради или екологичен

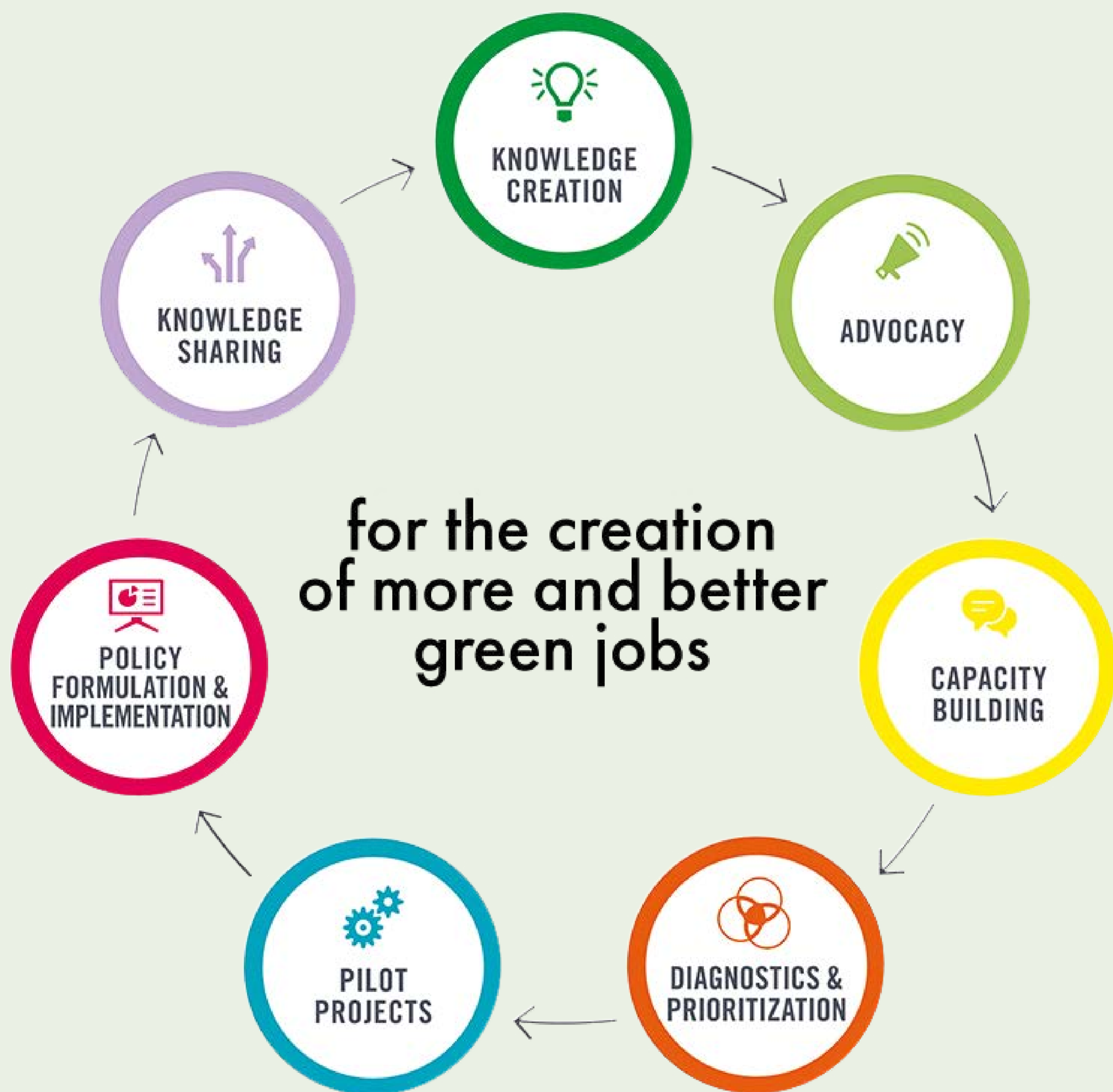

Цели

- Когато говорим за “зелени” работни места, определението за тях често е обобщено. Списъкът на икономическите дейности, които се подпомагат финансово от държавата (за безработните в България), също е без конкретни работни места.² Това може да бъде пречка по отношение на това как всеки чете закона.
- Устойчивото земеделие (в много случаи противоположно на монокултурите) не е включено в повечето дефиниции, което би трябвало да е един от приоритетите в днешно време във връзка с настъпващите климатични промени.
- Определението за “зелена работа” в страните от ЕС може да варира в различните държави. Пример за България е че законът за нея не е актуализиран от 2012 г. насам
- Трябва да уеднаквим определенията и да създадем работещи системи за подкрепа на “зелените” работници и процеси за регулиране на всичко това.
- Как се подпомагат “зелените” работници? Ако искаме да ускорим “зеления растеж”, трябва да има финансов стимул (от страна на замърсяващите предприятия или от държавните институции). Трябва да го направим заради бързо настъпващите климатични промени.
- Темите “зелен растеж” и “зелени работни места” трябва да бъдат приоритетни във всички университети, за да се насочат студентите към разработване на бакалавърски и магистърски тези в тези области. Тук трябва да се включи и приоритизирането по училища, за да може повече студенти да са запознати с темата, преди да направят крачка към своята кариера.
- ЕС трябва да насърчава повече “зелените” работни места и да изгради процеси с подробности, свързани с регулирането на “зелените” работни места.
- Как се изчисляват статистическите данни на ЕС за подкрепата на “зелените работни места”? Германия, Франция и Белгия са на първите места, но как се справят другите страни и как ЕС се грижи за това?

2. ЗЕЛЕН ПАЗАР НА ТРУДА В ЕС

Предистория: Икономиката на ЕС в областта на околната среда е малка (2,2 % от БВП през 2017 г.), но се развива по-бързо от общата икономика (3,2 % годишен ръст спрямо 1,4 % от 2000 г. до 2017 г.).

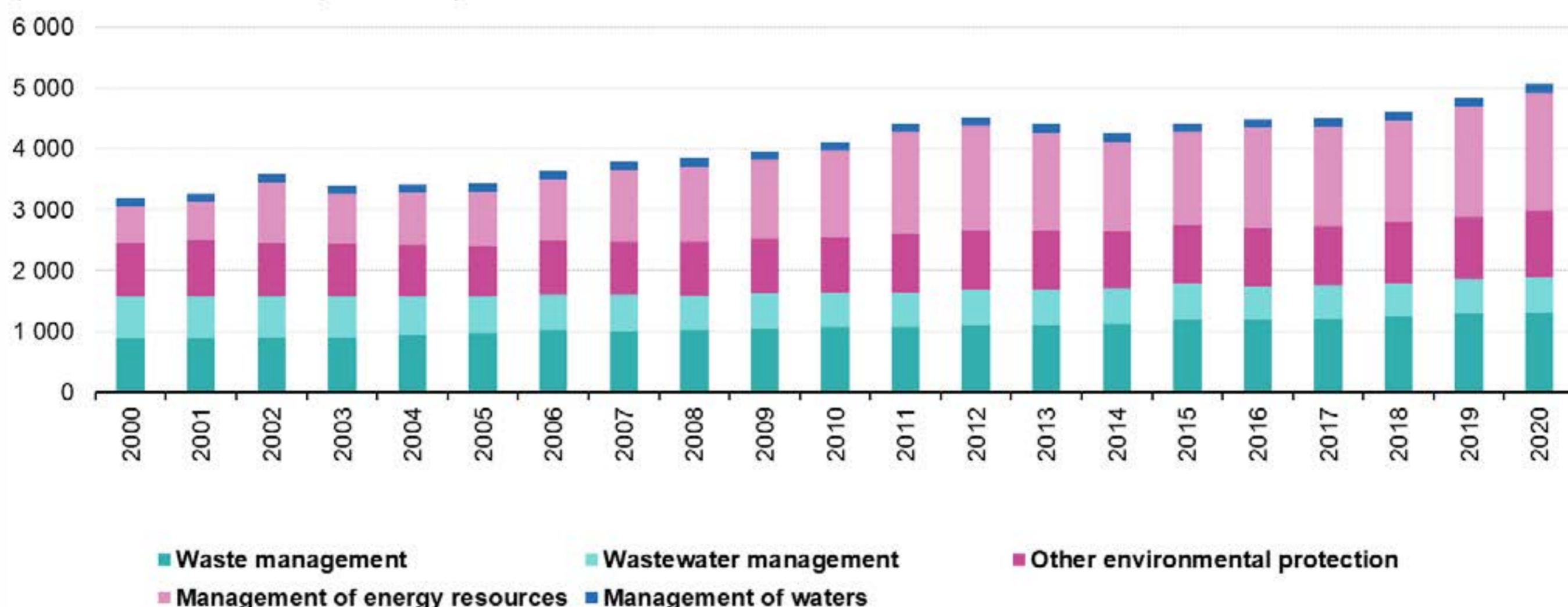
- През 2000 г. е имало 3,1 млн. заети в “зелено”, а през 2017 г. - 4,2 млн.
- Управлението на енергията представлява 39% от стойността на зеления сектор, 27% от управлението на отпадъците и 13% от отпадъчните води, като енергията е и двигател на създаването на зелени работни места. През 2019 г. ЕС-27 е изразходвал 269,1 млрд. евро за опазване на околната среда (домакинства, предприятия и правителства), което представлява 1,9% от БВП, като 51,5 млрд. евро са изразходвани за капитал (инвестиции).

В периода 2000-2017 г. “зелената” заетост е

нараснала предимно в енергийния сектор: възобновяемите технологии (вятър, слънце) и спестяването на топлина/енергия са създали 0,9 млн. работни места за целия период, а други 319 000 са заети в управлението на отпадъците и има лек спад в други дейности по опазване на околната среда (-29 000 работни места). Работните места в областта на отпадъчните води са намаляли със 162 000, но професиите, свързани с управлението на водите, са останали постоянни (около 130-140 000 работни места на пълно работно време). Управлението на енергията е най-разпространената сфера на “зелени” работни места (35%), следвана от управлението на отпадъците (28%), опазване на околната среда (21%) и отпадъчните води (13%).

Employment in the environmental economy, by domain, EU, 2000-2020

(thousand full-time equivalents)

Note: Data for EU are estimated by Eurostat.

Source: Eurostat (online data code: env_ac_egss1)

eurostat

През 2017-18 г. в ЕС са работили 1,2 милиона души в областта на възобновяемата енергия. Най-много работни места са създадени в областта на твърдата биомаса и вятърната енергия - съответно 387 000 и 314 000. В ЕС има 208 000 служители в областта на течните биогорива и 96 000 работни места в областта на фотоволтаиката. Германия, Франция и Белгия са сред десетте най-големи държави в света по отношение на добавянето на нови мощности през 2017 г. По-широките дефиниции на зелените работни места, включващи непряка заетост в други сектори, произвеждащи междинни стоки за екоиндустрията, биологичното земеделие и екотуризма, предвиждат по-голямо ниво на зелена заетост - до 20 млн. работни места, което представлява 5 % от работещото население.

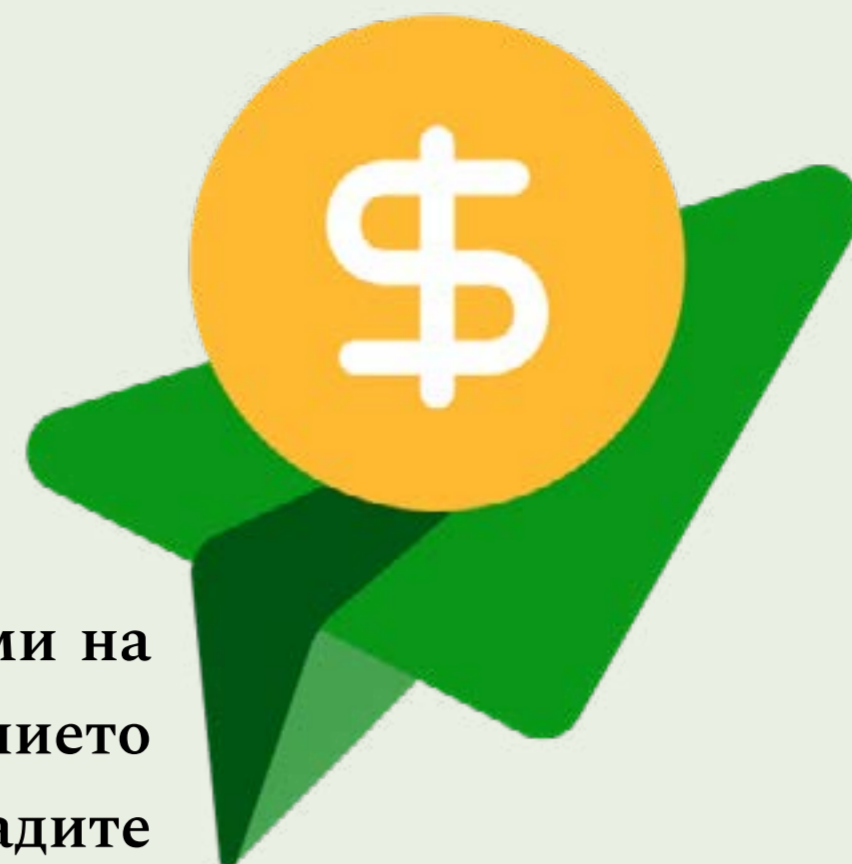
През 2019 г. общите разходи за опазване на околната среда възлизат на 269,1 милиарда евро. Въпреки по-амбициозните правила за опазване на околната среда, текущите суми са останали постоянни на ниво от около 2 % от БВП, което се дължи на иновациите и ефективността при реагирането на закона. През 2019 г. 57% от разходите за опазване на околната среда са били за сметка на дружествата (основно специалисти по отпадъчни води и отпадъци), 22% - на правителствата и 21% - на домакинствата. През 2019 г. капиталовите инвестиции в ЕС-27 възлизат на 51,5 млрд. евро (1/5 от общия размер), докато оперативните разходи и крайното потребление са по около 40%. Предприятията инвестират 57% от капитала си, докато правителствата инвестират 43%. Инвестициите за опазване на околната среда представляват едва 1,7% от общите корпоративни инвестиции през 2019 г., в сравнение с 4,9% за правителствата - предимно без управление на ресурсите (енергия, материали и др.).

Цели:

Зеленият пазар на труда в ЕС е насочен предимно към енергийния сектор. Важно е да се подпомогне растежът му в различни сектори като селското стопанство, производството, хотелиерството и ресторантьорството и финансовите услуги. Ако се инвестира повече в изграждането на капацитет в областта на екоиндустрията, биологичното земеделие и екотуризма, се предвижда по-високо ниво на зелена заетост - до 20 млн. работни места, което представлява 5 % от работещото население. Ето защо някои семинари за биологичното земеделие трябва да бъдат насочени повече към студентите от селскостопанските факултети. Екоиндустрията, като например магазините с нулеви отпадъци и други видове екологични продукти, би трябвало да получи по-голям приоритет при финансирането на научноизследователската и развойната дейност, за да се знае как екологичните продукти да се конкурират повече на

3. СПРАВЕДЛИВО ЗАПЛАЩАНЕ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

Предистория: Безработицата е един от най-острите проблеми на Европа. Повече от 25 милиона европейци - над 10 % от населението в трудоспособна възраст - са безработни. Положението на младите хора е още по-неблагоприятно, като почти всеки четвърти младеж на възраст под 25 години е безработен. Екологичната криза е друг огромен проблем, пред който са изправени нашето и бъдещите поколения. Чрез въвеждането на “зелени” и екологично съобразени практики в нашата икономика, можем да осигурим висококачествени зелени работни места, за да се борим с безработицата и същевременно да противодействаме на изменението на климата и деградацията на природата. Въвеждането на “зелени” работни места и преходът към “зелен” пазар на труда продължава вече няколко години, но нашето проучване показва, че все още има нужда от много подобрения, за да се постигнат целите. Като се започне със създаването и прилагането на приобщаващи политики, които ще помогнат зелените работни места да бъдат по-достъпни както за предприятията, така и за работниците.

Настоящата ситуация показва, че критичните суровини са източник на създаване на стойност в промишлеността и следователно оказват значително въздействие върху секторите надолу по веригата.

Цялостната стратегия за управление на суровините е от изключителна важност и следва да включва високи екологични и обществени стандарти, тъй като понастоящем ЕС предоставя само 1 % от суровините за вятърна енергия, по-малко от 1 % от литиевите батерии, по-малко от 1 % от горивните клетки, само 2 % от суровините, свързани с роботиката, и само 1 % от фотоволтаичните модули на силициева основа (Прогнозно проучване на Комисията от 2021 г.).

Спестяването на енергия и по-ефективното използване на ресурсите помагат за намаляване на производствените разходи и предпазват фабриките от затваряне, като същевременно гарантират, че работниците са адекватно компенсирани. За съжаление реалността е такава, че повече компании предпочитат да намалят разходите си за труд, отколкото да се съсредоточат върху икономията на енергия на работното място.

В становището си от 25 март 2021 г. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) “подчертава значението на разширяването на определението и парадигмата на критичните суровини. Традиционно за критични суровини се смятат материалите, идващи основно от минния сектор. Това е твърде тесен обхват и ограничава растежа на видовете зелена енергия. Днес материалите на дървесна основа могат да се използват ефективно за много повече приложения, отколкото в миналото. От текстилния сектор до новите технологии за производство на по-леки и по-екологични батерии - това е област, в която напредъкът се осъществява с голяма скорост. Биоикономиката разполага с уникални възможности за повишаване на устойчивостта на икономиката на ЕС и за осигуряване на геополитическа стабилност на нашия континент. Използването на възобновяеми материали ще спомогне и за смекчаване на последиците от изменението на климата, като позволи на емисиите от изкопаеми горива да бъдат задържани в земята, създавайки екологична устойчивост в сектора на изкопаемите горива;

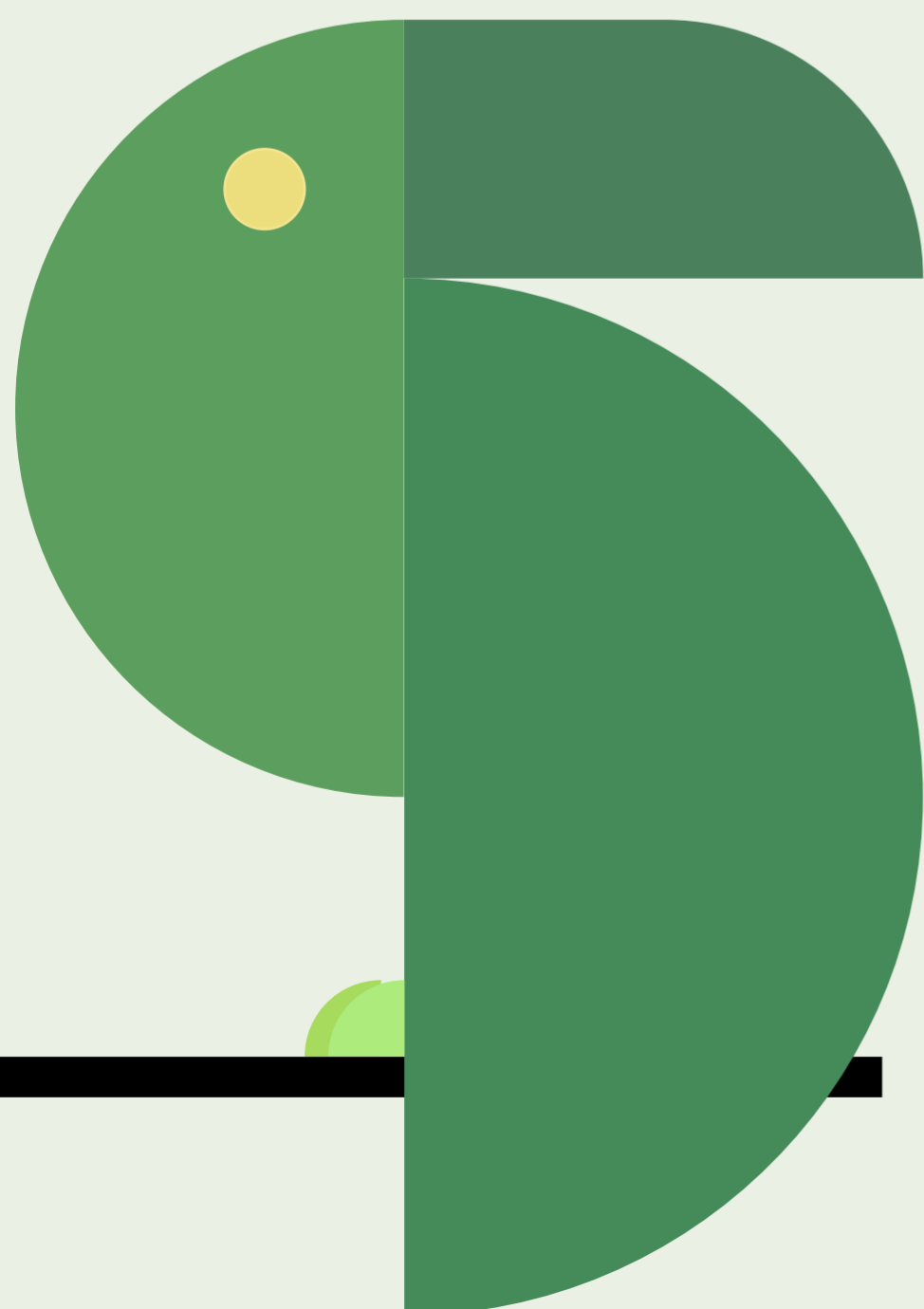
Цели:

- Насърчаване на иновациите и устойчивите инвестиции
- Актуализиране на нуждите от изразходване на средства за остарели проекти и идеи
- Инвестиране в нови технологии с по-устойчиви резултати

Цели:

- Постигането на амбициозни и обвързващи цели може да стане възможно чрез одобряването на правна и финансова рамка, която да гарантира устойчиви инвестиции и да насърчава иновациите. Най-впечатляващият фактор е, че успешното прилагане на мерките за енергийна ефективност може да създаде или запази 2 милиона зелени работни места в Европа.
- По-силен акцент върху задължителните инвестиции на европейските региони в енергоспестяване и възобновяеми енергийни източници, които допринасят за създаването на работни места.
- По-специално по-бедните държави членки ще могат да изразходват повече европейски средства от преди за мерки, насочени към опазване на околната среда и климата.
- Използването на европейските фондове за регионално развитие за зелени инвестиции ще помогне за създаването на повече работни места, отколкото изразходването на същите средства за дейности, финансирани в миналото.
- От стратегическо значение е ЕС да намали зависимостта си, да запази своите потоци, вериги за създаване на стойност и вериги за доставки и да подкрепи, насърчи и цифровизира екосистемите, тъй като това е новият основен капацитет в рамките на международната (индустриална) конкуренция;
- Преминаването към зелени практики в предприятията може да помогне за намаляване на разходите на бизнеса при запазване на достойно заплащане.

4. РОЛЯТА НА МАЛЦИНСТВЕНИТЕ ГРУПИ

Предистория: Често срещана практика е компаниите да наемат хора от малцинствени групи на по-ниски позиции и да им предлагат несправедливо възнаграждение. Например много роми от България са наети на по-слабо платена работа и при лоши условия. В действителност зелените работни места насърчават достойни условия на труд, които осигуряват адекватна социална защита, достатъчни доходи, здравословни условия на труд и зачитане на правата на работниците и тяхното участие в процеса на вземане на решения, особено тези които засягат живота им.

Тъй като образованието е отправна точка за промяна, призоваваме за широка образователна инициатива и програма за преквалификация, насочена към екологични работни места във всички области. Преходът към зелена икономика трябва да предлага възможности на всички: млади и стари, мъже и жени, висококвалифицирани или по-нискоквалифицирани, безработни и/или заети. Включването на такива програми за професионално обучение трябва да гарантира, че работникът може да придобие уменията, необходими за работа на зелено работно място, независимо от предишния му опит. Образователните програми са абсолютно необходими за развитието на пълния потенциал за създаване на работни места, свързан с прехода към зелена икономика.

Определянето на новите и бъдещите нужди от умения е първата стъпка към промяната, идентифицирането на пропуските в уменията на работниците и разработването на образователни програми.

Цел: Привличане на работници от малцинствени групи на зеления пазар на труда при равни и справедливи условия на труд, като им се предоставят всички необходими документи и компенсации.

Цели:

- Популяризиране на възможностите за зелени работни места в бюрата по труда в страната
- Предоставяне на равен достъп до кандидатурата за работа на всички кандидати, независимо от техния статут и произход.
- Създаване на единна система за предоставяне на адекватна подкрепа на работниците от малцинствените групи
- Организиране на семинари и обучения за запознаване на работниците от малцинствата с техните права и отговорности, както и къде да сигнализират в случай на възникнал проблем.
- Осигуряване на непрекъсната подкрепа на работниците през първия период на новата им работа, за да се постигне по-лесен преход към работния процес.

5. ПРОУЧВАНЕ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ

БУРГЕНЛАНДИЯ, АВСТРИЯ:

Местна зелена енергия и нови работни места.

Бургенланд става първият регион в Европа, който задоволява нуждите си от електроенергия чрез местни възобновяемие н е р г и й н и източници, включително вятърна, слънчева енергия и енергия от биомаса.

Много време, усилия и средства бяха изразходвани за комуникационни кампании и повишаване на обществената осведоменост, за да се информират гражданите как могат да допринесат за енергийната независимост на Бургенланд и как устойчивият екологичен подход ще им бъде от полза. Това е чудесен пример и доказателство за предишната връзка между важността на образованието и успеха на прехвърлянето към зелени работни места.

ЧЕХИЯ:

Нови работни места и икономия на енергия

В този пример правителството насърчава енергоспестяването в частните домакинства, като п р е д о с т а в я пряка субсидия в размер на 30-75% от направените разходи. Промените, направени чрез тази програма, спестяват на домакинствата до 1,5 млрд. евро годишно само от разходите за отопление.

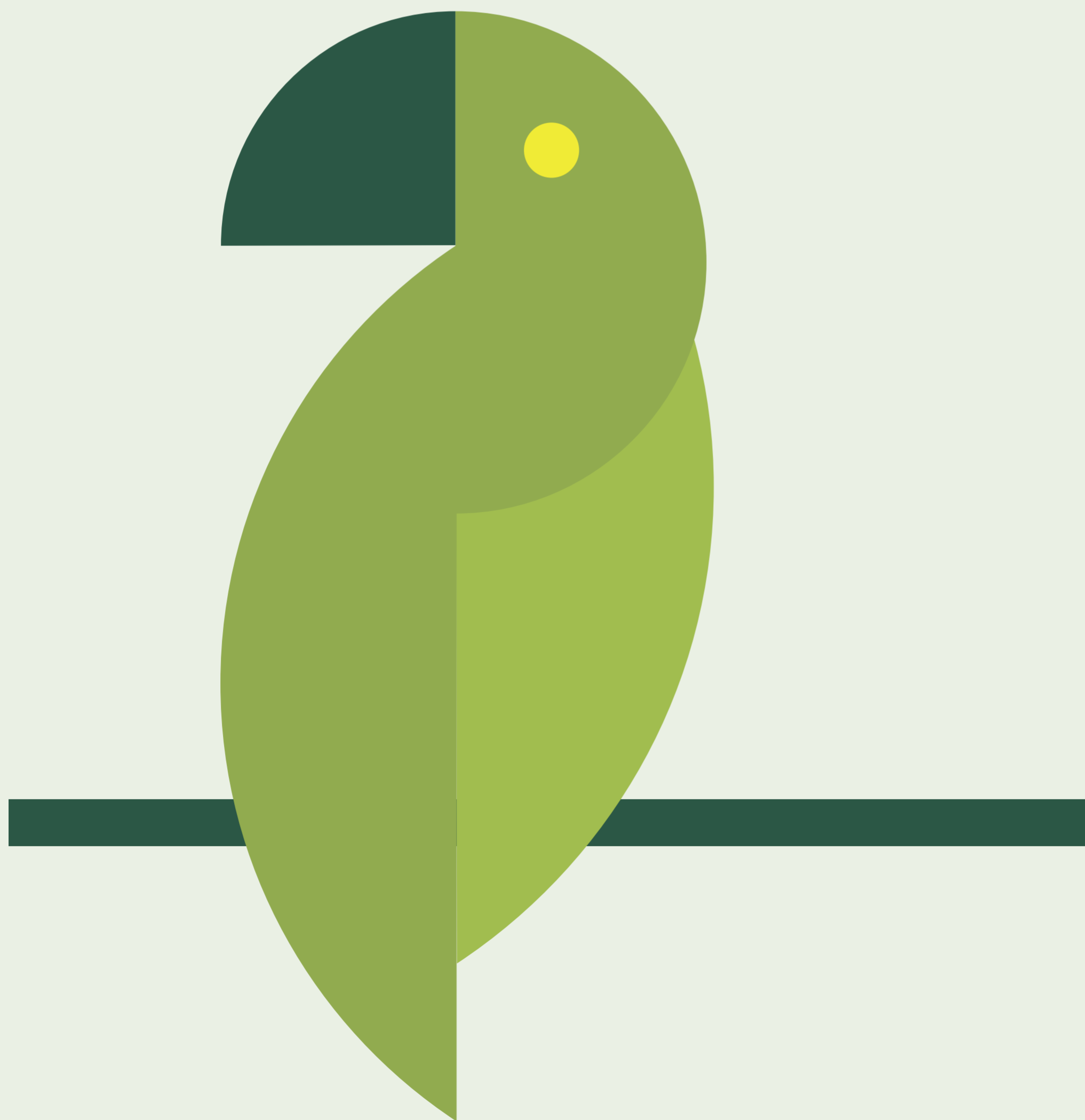
И един пример извън партньорството за този проект, но с изключително успешна история и реализация.

СЕЛО АНАВРА В ЮГОИЗТОЧНА ГЪРЦИЯ

е пример за това как едно бедно, изолирано село може да се превърне в модел за устойчиво местно развитие.

Между 2000 и 2010 г. в общината се наблюдава спад на безработицата до нула, а населението се удвоява - от 300 на 550 жители. Традиционните животновъди се насочват към интегрирано, биологично земеделие, като създават три ферми с общо 25 000 животни. Създадена е и обществена кланица, която разполага със сертифицирана биологична секция и отговаря на съответните международни стандарти за качество. С цел постигане на енергийна независимост на селото в Анавра е изграден вятърен парк от 20 турбини, които могат да захранват 12 500-13 000 жилища. Освен това е създаден екологичен и културен парк "Gouga", който подпомага развитието на екотуризма. Освен всичко това, жителите на селото са изградили площади и водни помпи, медицински център, образователни и спортни съоръжения, дом за възрастни хора и приют за бездомни.

6. ЗЕЛЕНИТЕ ИДЕИ СЕ ИЗПОЛЗВАТ ЗА ПРОМОЦИОНАЛНИ ЦЕЛИ

1. Популяризират ли се ценни продукти/проекти? Зелените идеи като маркетингова стратегия.

Напоследък темата за “зеления начин на живот” е много актуална, което доведе до разработването на много маркетингови стратегии, насочени към задоволяване на обществените потребности. Но способно ли е обществото да “прецени” кои проекти са осъществими? Мащабни кампании за грандиозни проекти се появяват всеки ден в социалните медии, но рядко някоя от тях постига целите си. Много по-полезно би било, ако вместо това се споделят екологични практики - които всеки би могъл да приложи на местна почва (и така това движение би могло да стане много по-популярно).

Друг въпрос са биопродуктите, за които не е съвсем ясно дали са био, защото не са “овкусени” с богата палитра от химикали, или защото при производството им не е пострадал някой друг природен обект. Каквато и да е истината, нарастващата им популярност е факт и се дължи именно на ключовата дума “зелен” (био, еко и т.н.).

Биопродуктите са само един от примерите за много индустрии успяха да спечелят благодарение на маркетинговата стратегия да търсят допирни точки с подобни “зелени идеи”.

2. Използват ли се зелените идеи като средство за печалба, а не за подобряване на околната среда?

Зелените идеи играят важна роля за опазването на околната среда. Но дали всички те имат такава цел? Освен че са страстни и искрено загрижени за природните организации, зелената идея се споделя и от други... само заради популярността и печалбата от нея. Тук можем да разграничим две категории - комерсиални, но опазващи природата, и комерсиални, на пръв поглед “био”, но които не допринасят за опазването на околната среда.

Както беше споменато в предишната тема, ключовите думи са изключително важни за популяризирането, поради което има много организации/предприятия/компании, които използват зелената идея и ентузиазма около нея, за да изградят привидно съвместими политики и цели, но те остават само образ на нещо съвсем различно. Известно е, че има много програми които финансират различни проекти и предприятия в подкрепа на околната среда, така че това е добра възможност за инвестиране на публични средства в проекти, които е малко вероятно да доведат до желания резултат, тъй като (всъщност неориентираните към околната среда) дружества, които ги организират, не са напълно подготвени и обикновено липсват компетентни хора от тази област.

Ето защо контролът върху тези инвестиции трябва да бъде по-строг, а общественото мнение трябва да бъде създадено и изразено - това би било възможно, ако хората получават повече образование (в училище, университета, на работното място ...) за проблемите на околната среда и техните решения.

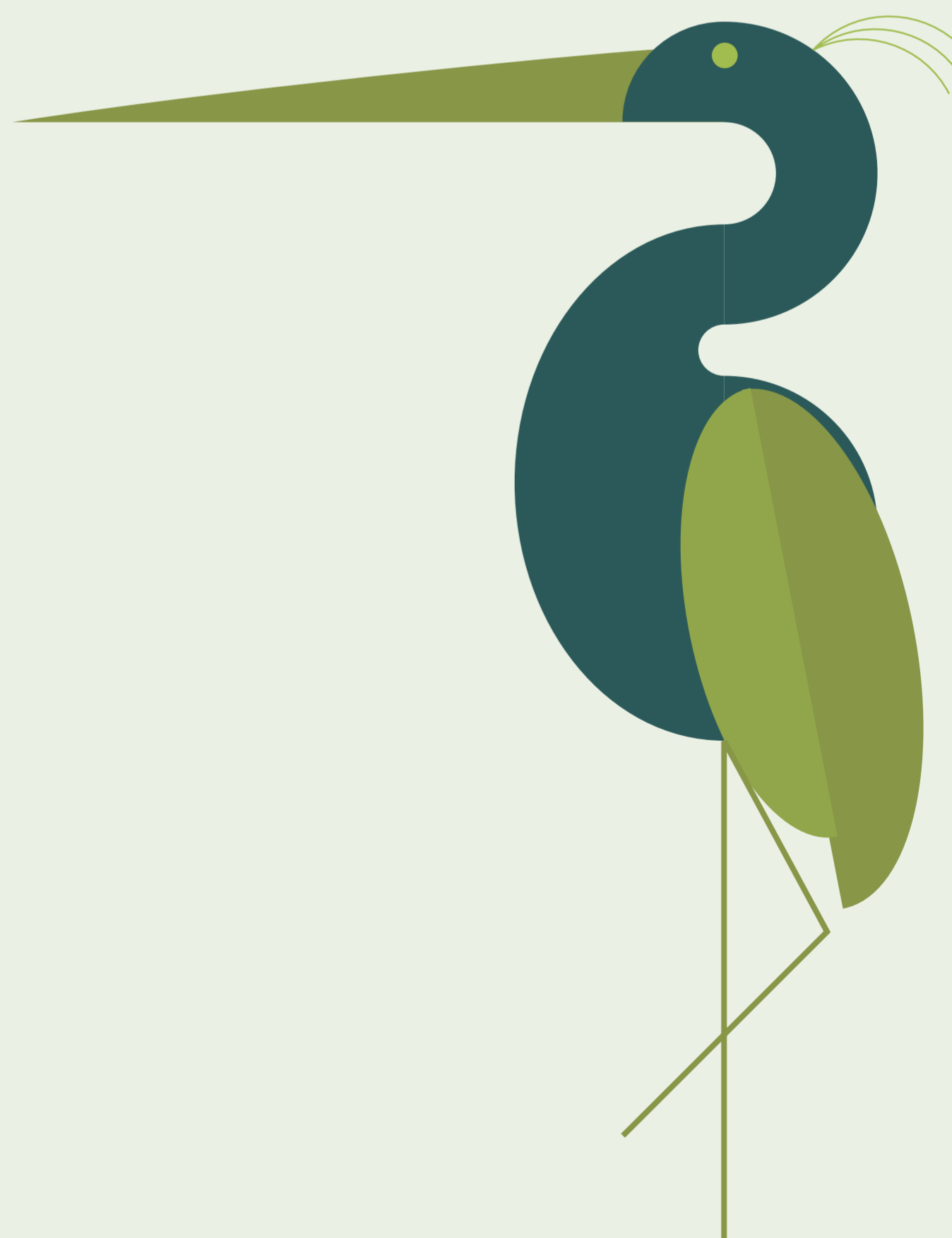
3. Как можем да запознаем хората със зелените идеи и тяхното значение? Начини за разпространение?

Можем да разгледаме различни начини за запознаване на хората със зелените идеи и тяхното значение за нашето бъдеще. Животът на всеки от нас оказва влияние върху околната среда, така че всички възрастови групи са важна част от процеса за нейното подобряване.

- Децата, които току-що са започнали да посещават детска градина или училище, могат да бъдат запознати с прости практики, които могат да прилагат у дома, като например да не разхищават вода или електричество и да рециклират битовите отпадъци.

- Могат да се организират семинари за ученици/студенти, на които експерти да обсъждат стъпки актуални екологични проблеми, както и тяхното разрешаване. Важно е също така да се споменават, че социалните мрежи са почти неразделна част от живота на днешните младежи и в този случай, те могат да послужат като чудесен посредник за този вид частично образователна информация.

- По-възрастната аудитория може да бъде достигната най-лесно чрез средствата за масова информация - вестници, телевизия, радио и т.н. Теми като околната среда и начините за нейното подобряване трябва да се обсъждат по-често. Участието на всички е важно, за да стане промяната видима.

7. ЗЕЛЕН ПАЗАР НА ТРУДА: ОПРЕДЕЛЕНИЕ И НЕОБХОДИМОСТ

Предистория: В днешно време една от най-обсъжданите теми сред изследователите и политиците е свързана с изменението на климата и най-ефикасния отговор на неговите вредни последици. По данни на Европейската комисия (2019 г.) глобалната атмосфера се затопля и това може да доведе до изчезването на не по-малко от 1 милион от общо 8 милиона вида. В този контекст стана по-очевидно от всякога, че има спешна нужда да се пристъпи към реализирането на една зряла инициатива - “Зелените работни места”. Зелените работни места са всяка достойна работа, която допринася за поддържането и възстановяването на качеството на околната среда, независимо дали става въпрос за селско стопанство, промишленост, услуги или администрация. Защото създаването на зелен пазар на труда не е избор, а задължение.

Цели

- Постигане на устойчив начин на живот и работа, а оттам и на съпътстващата социална трансформация.
- Съществен принос за изпълнението на мерките от Рамката за климата и енергетиката до 2030 г. на Европейската комисия.
- Намаляване на потреблението на енергия и суровини, свеждане до минимум на замърсяването и отпадъците, защита и възстановяване на екосистемите.
- Възможност на дружествата и общностите да се адаптират към изменението на климата и към неизбежните му въздействия.
- Осигуряване на висококачествено образование в различни курсове за зелени професии, като екодизайнери, зелени финансисти, управление на отпадъците, вятърни турбини и мехатроника на велосипеди.
- Изграждане на диалог между заинтересованите страни и представителите на различни социални и икономически камари, които играят решаваща роля за прехода към зелена икономика.
- Създаване на онлайн платформи за повишаване на осведомеността, мотивиране и информиране на повече потенциално заинтересовани млади хора, които да продължат да бъдат бъдещите заинтересовани страни и мултипликатори.

Цел: Основната цел на “зеления” пазар на труда е насърчаването на възможностите, равенството и справедливия преход към устойчиви икономики.

8. ЗЕЛЕНО ОБРАЗОВАНИЕ ОТ УЧИЛИЩАТА

Предистория: За един по-екологичен свят има голям потенциал в укрепването на връзките между околната среда, енергетиката, образованието и заетостта. Тъй като недостигът на човешки капитал с технически решения води до несъответствие на уменията на пазара на труда. Несъответствието на уменията води до безработица, намаляване на производителността и загуба на възможности за инвестиции и създаване на работни места. Необходимо е днес да имаме добра представа за уменията, които ще се изискват утре. Първоначалното или продължаващото образование и обучение, предоставяни от училища, обучители или предприятия, които предават уменията, знанията и нагласите, необходими за наемане на работа по определена професия, са необходими във всяка област на икономическа дейност (МОТ, 2013 г.).

Цел: Обучението за придобиване на умения за зелена работа в обикновените училища, професионалните училища и други учебни центрове, базирано на зелени програми, може да улесни прехода към по-зелени икономики и да гарантира, че от новите възможности ще се възползва по-голяма част от обществото.

Цели

- Наличието на специален учебен предмет, който да служи за повишаване на осведомеността и формиране на нагласи, свързани с опазването на околната среда, по време на основното образование.
- Популяризиране на факта, че има голямо разнообразие от зелени работни места за всички нива на опит и образование.
- Преодоляване на пропуските в уменията при прехода към зелена икономика чрез създаване на синергия между формалното образование и извънкласните дейности в училищата, като например театрални групи.
- Обучение на учителите и съответните специалисти, особено в секторите, пряко свързани с екологичния труд, чрез безплатни семинари за задълбочено изучаване на екологичния труд.
- Консултиране с учител, педагогически съветник или други специалисти за съвети как да се намери подходящата за учениците професия.
- Разбиране на “зелена” кариера, за която се изисква висше образование, и “зелена” кариера, за която не се изисква.
- Търсене на възможности за стаж и доброволчество, които могат да позволят на учениците да придобият опит, да научат повече за дадена работа и да проучат онлайн потенциални работни места.
- Изграждане на капацитет на училищата за учене през целия живот за разбиране и насърчаване на политиките и практиките за устойчиво развитие.

9. ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ЗЕЛЕНИТЕ РАБОТНИ МЕСТА В СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ

Предистория: Проучването на УНИЦЕФ и ЮНЕСКО, наречено “Действия за по-зелена икономика с децата и младежите” (2021 г.), потвърждава, че повечето от младежите използват платформите на социалните медии като Facebook, YouTube и Twitter, за да споделят своите опасения по съвременни проблеми, включително деградацията на околната среда и изменението на климата. Те се съгласиха, че социалните медии са едно от местата, където могат да изразят своите опасения, а също така да започнат и да следват тенденции или движения. Защото такива канали довеждат проблемите и темите до тях, вместо те активно да търсят възможности там, където няма очевидни мрежи. Както ясно виждаме, онлайн социалните мрежи са пришити към тъканта на нашето ежедневие, а компаниите, които популяризират своите зелени инициативи със социалните медии, правят добро за планетата, като същевременно участват в ефективни маркетингови комуникации. Ето защо считаме социалните медии и онлайн маркетинга за ключови фактори за популяризиране на нашите зелени идеи в онлайн света.

Цел: Популяризиране на “зелените” работни места сред широка аудитория чрез използване на платформи на социалните медии, като Twitter, Facebook или Instagram, за да се разшири обхватът им сред младите хора по отношение на “зелените” работни места и възможности.

Цели:

- Използване на каналите и лицата на известни личности и “инфлуенсъри”, популярни сред младите хора в различни платформи на социалните медии, като мултипликатори за популяризиране на екологични умения и екологични работни места.
- Разработване на уникална зелена промоционална стратегия за всяка платформа въз основа на аудиторията и показателите на мрежата.
- Въвеждането на календар на социалните медии за предварително планиране на публикациите, като се гарантира, график за публикуване, субтитри и т.н., може да помогне на маркетолозите да следят различните движещи се части на социалните медии.
- Да бъдем в крак с времето, като задаваме въпроси, свързани със зеления пазар, създаваме група във Facebook за нашата аудитория, използваме GIF файлове, видеоклипове и емотикони, за да разнообразяваме посланията си, и използваме функциите на живо във Facebook, Instagram, TikTok и Youtube, за да провеждаме дискусии за зеления пазар на труда и съответните области.
- Популяризиране на документални филми за околната среда в онлайн платформи за стрийминг, като Netflix, Amazon Prime, и платформи за социални медии, за да се превърнат екологичните проблеми и умения в забавление за всички, и по-специално за младите хора.

10. ЗАСИЛВАНЕ НА ЗЕЛЕНОТО ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ В СРЕДСТВАТА ЗА МАСОВА ИНФОРМАЦИЯ

Предистория: Голямото медийно отразяване има потенциала да накара обществото ни да придобие по-голяма осведоменост за различните аспекти на екологичните проблеми и да предприеме действия за опазване на околната среда. Медиите са много важни за формирането на обществената осведоменост относно глобалното изменение на климата и свързаните с него действия, като например насърчаването на пазара на зелени работни места. Тук основният фокус е върху три ключови въпроса: да се информира, да се образова и да се наема на работа.

Съществуват 4 основни канала за масова информация - вестници, списания, радио и телевизия. Те играят важна роля за разпространението на осведоменост сред хората относно изменението на климата и опазването на околната среда по-бързо от личните контакти. Освен това те са обогатени с производството и разпространението на печатни материали като книги, списания и брошури.

Цел: Да се насърчи и използва силата на средствата за масова информация, за да се популяризират привлекателни марки за заетост и възможности за работа в областта на различните зелени работни места, за да се привлече вниманието на голям брой от населението на обществото.

Цели

- Да се срещнем с медийни специалисти, за да научим как предпочитат да получават съобщения от нас (напр. по имейл или телефон).
- Да убедим представителите на средствата за масово осведомяване, че разполагаме с информация и истории, които ще представляват интерес за тяхната аудитория.
- Да се свържете с конкретни репортери, които имат лична страст към проблемите на околната среда и насърчаването на пазара на зелени работни места.
- Да генерирате и представяте информация и истории, които да се харесат на редакторите или продуцентите, които не са запалени по зелените въпроси.
- Да идентифицираме медийните канали, които нашата аудитория използва, особено, но не само, за информация, свързана със зелените технологии.
- Да се обърне към широка хетерогенна аудитория, която да разпространи публично послание за наличието на “зелен” пазар на труда и ползите от него за света.
- Създаване на дълготрайна връзка между целевата аудитория и популяризаторите на зелените ценности.

11. ПРЕВКЛЮЧВАНЕ В ЗЕЛЕНО НА СЪЩЕСТВУВАЩИ КОМПАНИИ

Предистория: Много от най-големите компании не успяват да изпълнят собствените си цели за справяне с изменението на климата, сочи проучване на Томас Дей, проведено сред 25 корпорации, озаглавено “Монитор на корпоративната отговорност за климата”. Световноизвестни корпорации като Apple, Sony, Amazon, Google, Ikea, BMW Group, Carrefour, Nestle, Unilever са подложени на натиск да намалят въздействието си върху околната среда, тъй като все повече потребители искат екологични продукти. Само 3 от 25-те компании са поели ясен ангажимент да премахнат 90 % от въглеродните емисии от своите производствени и снабдителни вериги, а именно Maersk, Vodafone и Deutsche Telekom.

В таблицата по-долу можете да видите оценките на стратегиите на компаниите за борба с изменението на климата:

Оценка на интегритета	Име на компанията
Разумен	Maersk
Умерен	Apple
Нисък	Amazon
	Google
	Ikea
Много нисък	Nestle
	Unilever

Li (2013 г.) показва, че основната причина за това е, че дружествата често са организирани като корпорации и следователно се ползват от ограничената отговорност на корпорацията. Доколкото вредата, причинена от корпорацията, е по-голяма от активите на корпорацията, искът за отговорност може да доведе до несъстоятелност, в резултат на което механизмът за отговорност не е в състояние да изпълни своите компенсаторни и превантивни функции. Поради тези причини следователно съществува опасност ефективността на режима на отговорността съгласно е Европейския съюз за екологичната отговорност, регламентирана в Директива 2004/35/ЕО от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ДЕО), да бъде застрашена доколкото операторите не са в състояние да изпълнят задълженията си.

Цел: Да се окаже помощ на компаниите чрез консултиране на планове за действие, които всички компании могат да въведат, за да дадат своя принос в борбата срещу глобалното затопляне.

Цели

- Да измерват и анализират своите емисии на парникови газове (ПГ) като първа стъпка за намаляване на въздействието върху планетата и околната среда и по този начин да спомогнат за намаляване на изменението на климата.
- Намаляване на потреблението на енергия чрез прости и разумни действия, напр. гасене на осветлението в офиса вечер, леко намаляване на отоплението или климатика или изключване на устройствата от електрическата мрежа, когато не са необходими.
- Намаляване на количеството генерирани отпадъци, независимо дали става въпрос за промишлени отпадъци на голяма компания или за хартиени отпадъци на МСП от сектора на услугите, чрез избягване на чаши за еднократна употреба, бъркалки и капсули за кафемашината и даване на кухненски прибори вместо тях, намаляване на броя на разпечатките, повторно използване на хартии като чернови, правилно сортиране на отпадъците за рециклиране и много други практически възможности.
- Правилно използване на оборудването и устройствата, за да се избегне по-бързото им изхабяване и да се ремонтират джаджите, когато се повредят, вместо да се заменят с нови.
- Насърчаване на служителите да ползват обществен транспорт, да пътуват заедно с други колеги, живеещи наблизо, или да им предоставят отстъпки за обществен транспорт, да участват като доброволци в кампании за набиране на средства за опазване на околната среда или в проекти за почистване и обновяване на общината.
- Избор на по-щадящи околната среда инфраструктури и оборудване чрез избор на най-ефективните от гледна точка на енергията и етичните стандарти за производство.
- Работа с фирми доставчици, които са доказали, че имат добри екологични практики.
- Повишаване на осведомеността на служителите, потребителите, медиите и други заинтересовани страни чрез организиране на вътрешни конкурси, хакатони или кампании по въпросите на устойчивостта.
- Насърчаване на екологосъобразни начини на работа, които са по-екологични от други: работа от разстояние, видеоконференции, комуникация по електронна поща и др.
- Мобилизиране на предизвикателството, свързано с изменението на климата, на местно, регионално и национално равнище чрез подтикване на политиците и обществените дейци да предприемат действия срещу глобалното затопляне.

12. ЗЕЛЕНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО С ДЪРЖАВНА ПОДКРЕПА

Предистория: На Конференцията на ООН по изменението на климата през 2021 г. ролята на предприемачеството беше високо оценена за решаване на кризата с климата, а 2022 г. беше обявена за година на бизнес действията. Предприятията трябва както да изградят стратегия и да поставят цели, така и да ги изпълняват в сътрудничество помежду си и с правителствата, за да подкрепят системната промяна. Действията в областта на климата поставиха началото на глава от ускорени действия и бизнесът трябва да бъде готов. Много предприятия са си поставили цели за нулеви нетни емисии и продължават да ги обявяват всеки ден. Същественото обаче е, че те трябва да се преориентират към намаляване на емисиите си днес чрез редовни действия, а не да си поставят мисии, чието постигане може да се окаже възможно след много години в бъдещето.

Цел: Основната цел е да се съчетаят различни добри практики, използвани за подпомагане на плавния и устойчив зелен преход на предприемачите, поддържани от плановете за действие на различни правителствени органи по света.

Цели

- Екологизиране на промишлеността чрез достъп до финансиране и укрепване на финансовия капацитет на сектора.
- Премахване на вредните за околната среда субсидии чрез компонентите на националната система за субсидии. осигуряване на инфраструктури в подкрепа на екологизирането на промишлеността (напр. пречистване на отпадъчни води, съоръжения за рециклиране и устойчиви енергийни доставки).
- Подкрепа за местни действия чрез сътрудничество, ресурси, изграждане на капацитет и институционална подкрепа.
- Подобряване на правната, фискалната и управленската рамка за "зелен" труд и съобразяване на секторните политики и системи с местното управление и овластяването на общностите.
- Предоставяне на данъчни облекчения за предприемачите, които са:
 - а) желае да обучи младите хора, които кандидатстват за работа на зелени работни места, чрез обучение и подготвителни семинари.
 - б) да подкрепят своите опитни служители да преминат към зелени практики в ежедневната си работа.
 - в) добавяне на подкрепящи бонуси към заплатите на техните вътрешни преподаватели по "зелена" работна ръка

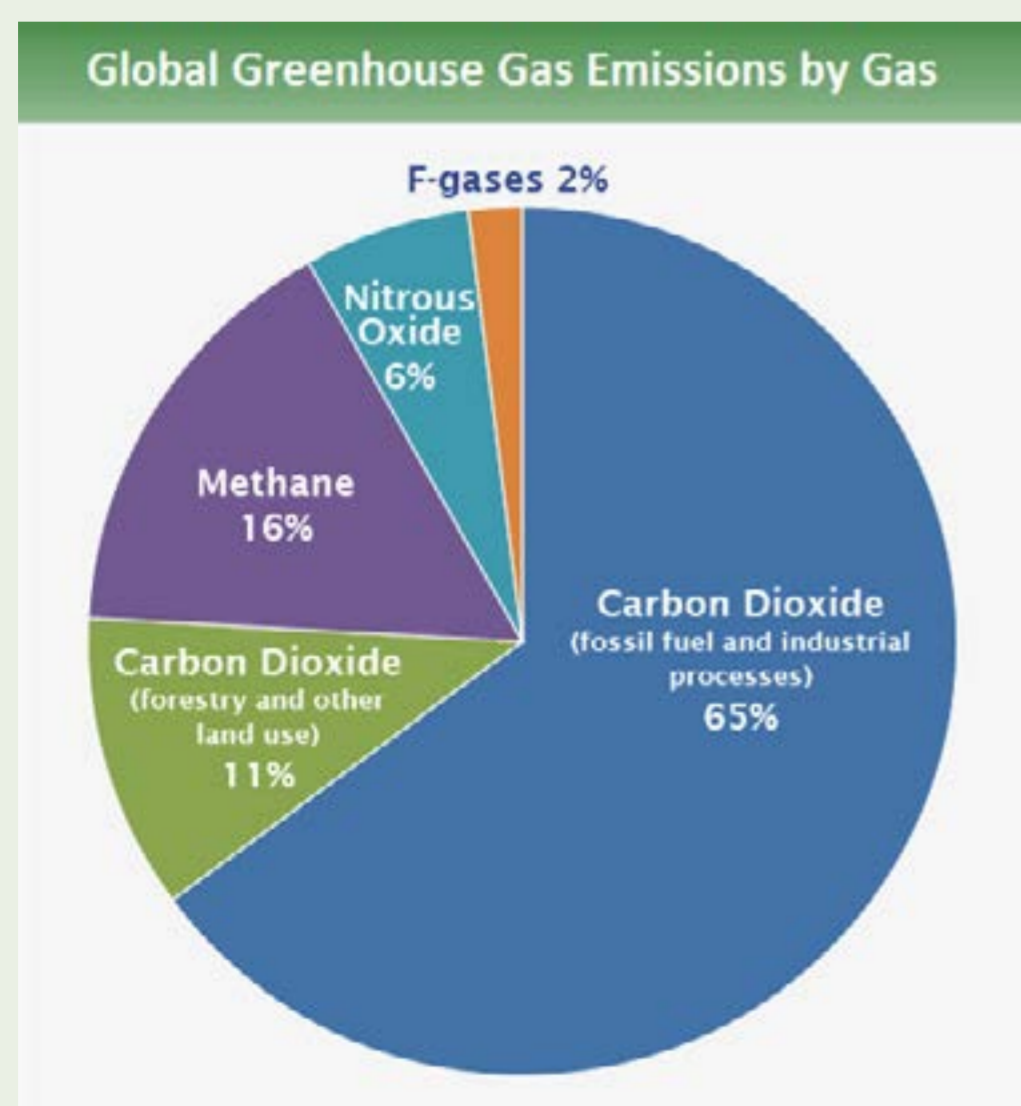
13. ДОБРИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРАКТИКИ (ПРОПУСКИ) НА ПАЗАРА НА ЗЕЛЕНИТЕ РАБОТНИ

Предистория: В публикацията на Кандис Стивънс "Селското стопанство и зеленият растеж" се подчертава, че съвременното земеделие е станало много енергоемко и използването на изкопаеми горива е причина за 10% от емисиите на въглероден диоксид в селското стопанство. За разлика от това, съществува набор от методи и практики за екологично земеделие, както и за биологично и екологично земеделие, които трябва да бъдат прилагани. Това би било възможно благодарение на сертификати като Добри земеделски практики (ДЗП), които представляват различни форми на "зелени" земеделски дейности, като например консервационна обработка на почвата, сеитбообращения, агролесовъдство, интегрирани системи растение-животно и възстановяване на деградирани обработваеми земи и пасища.

Цел: Основната цел е да се обърне внимание на потенциала на устойчивото селско стопанство за създаване на зелени работни места като ключов въпрос през 21-ви век за насърчаване на социалното развитие и устойчивостта.

Цели

- Устойчиво управление на природните ресурси, особено на земята, водата и биологичното разнообразие, и намаляване на неблагоприятните въздействия върху околната среда; и разграничаване на икономическия растеж от деградацията на околната среда и подкрепа за разрастването на търговските екоиндустрии и екоуслуги.
- Разнообразяване на зелените работни места и дейности и принос към развитието на селските райони.
- Подкрепа за реформи за намаляване на екологичния стрес, които могат да насърчат по-справедливи доходи на земеделските стопанства.
- Постигане на продоволствена сигурност, намаляване на бедността и развитие на селските райони чрез увеличаване на капацитета за зелена работна ръка.

Източник: www.epa.gov/ghgemissions/global-greenhouse-gas-emissions-data (26.07.2023)

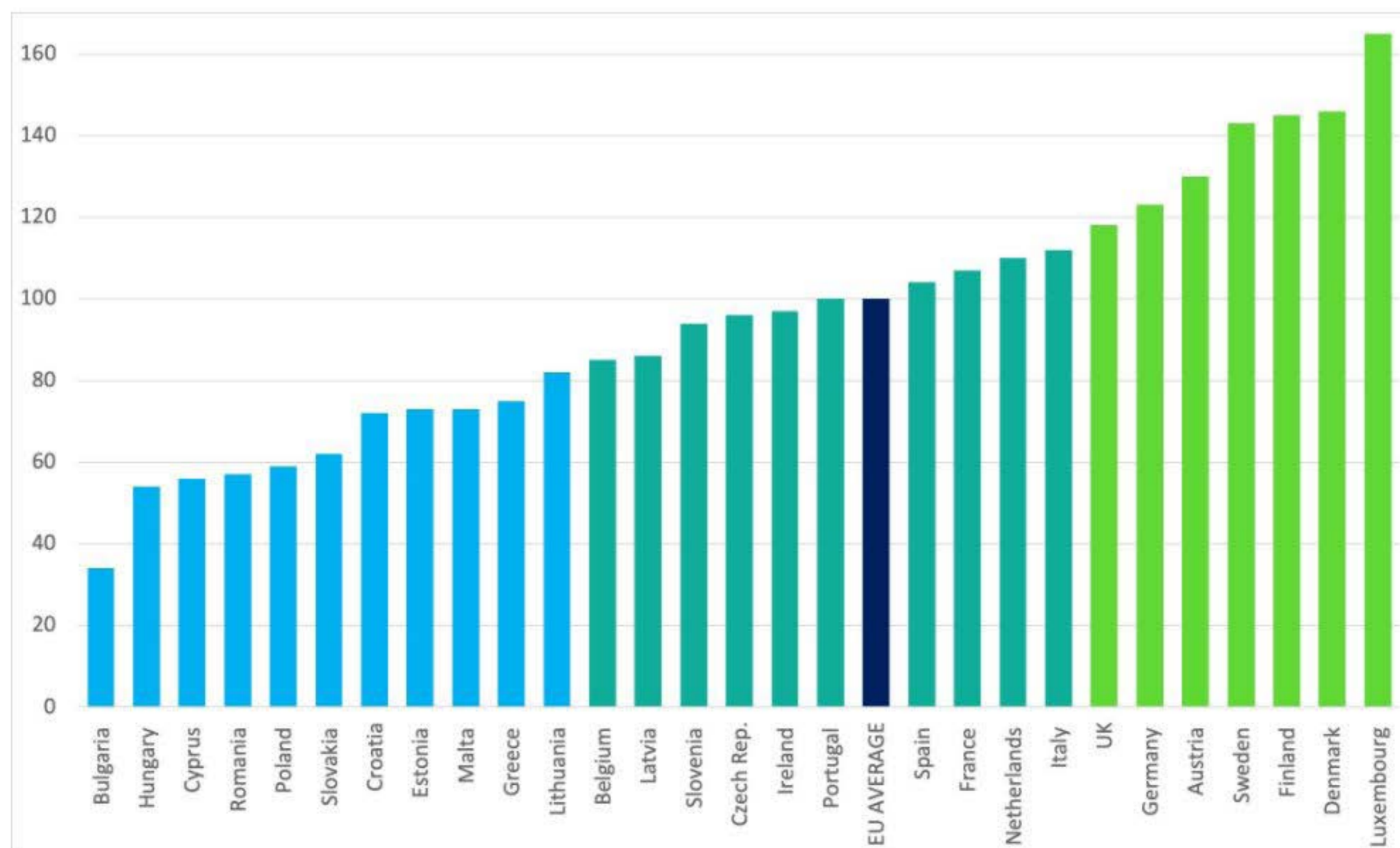

14. ЗЕЛЕНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО НА НАЦИОНАЛНО НИВО В УНГАРИЯ

Предистория: Унгария е развита постиндустриална централноевропейска държава. Нейното постсоциалистическо минало, свързано с проблемите на околната среда, оказва значително влияние върху това докъде могат да стигнат екологичните иновации. След изменението на конституцията през 1989 г. страната е постигнала голям напредък в областта на опазването на околната среда, рекултивацията на земи и екоиновациите, но новите предизвикателства през XXI век изискват още по-голям напредък, особено в областта на екологичното предприемачество и свързаното с него развитие и подкрепа на бизнеса. С разработването на Националната стратегия за иновации в областта на технологиите за опазване на околната среда правителството признава значението на зелената икономика. Въпреки че поради липса на политическа воля този подход не може да бъде приложен, но икономическата ситуация всъщност ограничава възможностите на правителството да насочва подкрепата за развитие на бизнеса. В редица национални и международни призиви термините "енергийна ефективност", "възобновяеми енергийни източници" и "иновации" се използват често; въпреки това "зеленото предприемачество" все още е сравнително ново и нечувано в Унгария. Платформа2020Реконструкция. (2020) онлайн платформа за устойчиво и гъвкаво възстановяване от Ковид-19, инициатива, подкрепена от Министерството на околната среда на Япония, РКООНИК и Института за глобални екологични стратегии, съобщава, че само 12,5 % от компаниите в Унгария са коригирали принципите си на работа в посока на зелено мислене.

2019 Eco-innovation Scoreboard ranking and eco-innovation index composites for Slovakia

Цел: Основната цел е да се разшири осведомеността за зеленото предприемачество на национално ниво в Унгария, като същевременно се използват различни добри практики за подпомагане на плавния и устойчив преход на предприемачите чрез съответните планове за действие на съответните унгарски правителствени органи.

Цели

- Трансформирането на различни програми за държавна помощ в специфични за зеления сектор и може да се разглежда като хоризонтални политики, по които Унгария заема пето място сред страните от ОИСР с 0,9 % от БВП, изразходвани за подобни политики и схеми.
- Разработване на допълнителни национални оперативни програми, които се изпълняват в съответствие с националните, териториалните и секторните цели и планове, като например "Стратегията за зелено предприемачество в Унгария", за да се разпределят различните европейски средства по структуриран начин.
- Разширяване на дейността в нови области чрез пряко професионално обучение, надбавки за обучение и помощ, които са от решаващо значение за специализираното развитие на работната сила и обучението през целия живот на операторите на зелени предприятия.
- Осигуряване на лесен достъп до субсидии за заетост от Областния център по заетостта, включително субсидии за заплати, които могат да бъдат поискани от всяко предприятие, което гарантира заетостта на работниците на "зеления" пазар на труда за определен период от време.
- Включване на "зелените" предприятия в категорията "бизнес оператори с висока добавена стойност", което може да осигури посочените по-долу ползи за "зелените" предприемачи в Унгария:
- Режимът на карето за интелектуална собственост ще позволи на предприятията да намалят 50% от печалбата от авторски и лицензионни възнаграждения от плащанията си за корпоративен данък.
- Разходите за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) се приспадат от данъчната основа за корпоративен данък в размер до 200% от преките разходи за фундаментални или приложни изследвания или експериментална развойна дейност.
- Инвестициите в енергийна ефективност ще бъдат възнаградени с данъчни кредити в размер на 30% от настоящата стойност на инвестициите (максимум 15 млн. евро), които могат да бъдат използвани през следващите пет години.

15. СЪЗДАВАНЕ И ПОДКРЕПА НА ЗЕЛЕНИ ПРЕДПРИЕМАЧИ

Предистория: Предприемчивостта и инициативността се отнасят до способността на индивида да възприема света около себе си, да се стреми да го подобри и да превръща мислите си в действия. Те изискват креативност, иновативност и поемане на риск, както и способност за планиране и управление на проекти с намерение за постигане на целите.

Предприемачеството е способността да:

- o да разбирате живота си като уникална възможност с потенциал;
- o да управлявате проекти, хора и организации;
- o да превръщате проблемите и пречките във възможности;
- o създайте своя собствена компания или бизнес.
- o да разбирате икономиката и финансите;
- o оцеляване в конкурентна среда.

По този начин сферата на "зеления" бизнес представлява отличен пазарен потенциал. Подкрепа за стопанските субекти от тази област следва да се предлага от всяка от основните институции и програми, насочени към подпомагане на малкия бизнес. Предприемачите, които решат да "озеленят" съществуващото си предприятие или да предложат нова бизнес идея в областта на зеления бизнес, следва да получат национална подкрепа от съответните институции, както и да получат подкрепа от избрани фондове на Европейския съюз. Зеленият бизнес е бъдещето на бизнеса. Подобна иновация има голям пазарен потенциал, с все още сравнително слаба конкуренция, но с нарастващ интерес от страна на потенциалните клиенти.

Ето защо, ако имате предвид зелен проект или обмисляте "позеленяване" на съществуващия си бизнес, сега е подходящият момент.

Според Европейския пакт за климата е необходимо спешно да се:

- насърчаване и подкрепа на зеленото предприемачество,
- да се занимават с квалификацията и преквалификацията на работниците и,
- предвиждане на промените на работните места в бъдеще.

Секторът на устойчивите и екологичните стоки и услуги спомага за контрола на замърсяването и природните ресурси, като включва управление на отпадъците, замърсяване на въздуха, контрол на почвите, както и рециклиране, възобновяема енергия и водоснабдяване. Зелените работни места обаче са важни не само в зелените индустрии; професии като биологичното земеделие, устойчивото земеделие и екотуризмът са силно зависими от здравословната околна среда, а много други работни места са засегнати косвено. Зеленият растеж е едновременно предизвикателство и възможност за пазара на труда и уменията, които от своя страна са ключови фактори, благоприятстващи зеления растеж.

Това е в основата на инициативата за зелена заетост, която е насочена към предизвикателствата и възможностите за заетост на настоящия преход към зелена, нисковъглеродна и ресурсно ефективна икономика. Този преход ще доведе до фундаментални промени в цялата икономика и в няколко сектора: ще бъдат създадени повече работни места; някои работни места ще бъдат заменени, а други - предефинирани. В този контекст по-доброто насочване и координиране на политиките и инструментите на пазара на труда е от съществено значение за създаване на необходимите условия за подкрепа на зелените работни места, за запълване на недостига на умения и работна ръка и за предвиждане на промените в потребностите от човешки капитал. Лицата, както и обществото, трябва да се съсредоточат върху областите с най-голям потенциал, като електрониката, батериите и превозните средства, текстила, строителството и храните. Важно е да се подчертае, че екологичните предизвикателства не спират до границите. Ще са необходими повече действия, за да се поддържат чисти въздухът, водата и океаните, земята и екосистемите да се използват устойчиво, а изменението на климата да остане управляемо, като по този начин всички предприятия в страните членки споделят една и съща отговорност за действие.

Съществуват следните модели и концепции, приложими за предприятията, осигуряващи зелен растеж.

а) Кръгова икономика

За да се постигне целта на ЕС за неутралност по отношение на климата до 2050 г. и да се спре загубата на биологично разнообразие, е от съществено значение да се превърнем в кръгова икономика, в която стойността на продуктите и материалите се запазва възможно най-дълго и в която отпадъците и използването на ресурси се свеждат до минимум.

Кръговата икономика е стратегия за устойчиво развитие, при която човечеството си сътрудничи с природата, а не срещу нея. Това е модел, при който отпадъците като такива всъщност не съществуват. Всички суровини, продукти и опаковки се затварят в дълготрайни цикли. Целият цикъл е проектиран така, че да бъде устойчив. Всички суровини могат да се използват повторно, всички продукти могат да се поправят, модифицират, рециклират, използват повторно и преработват. Следователно в контекста на нашата стратегия бизнес моделите трябва да се основават на принципа на повторната употреба, както пряко, така и косвено. За да може тази теоретична идея да заработи на практика, е необходима по-висока степен на политическа подкрепа, която да доведе до създаването на благоприятна среда.

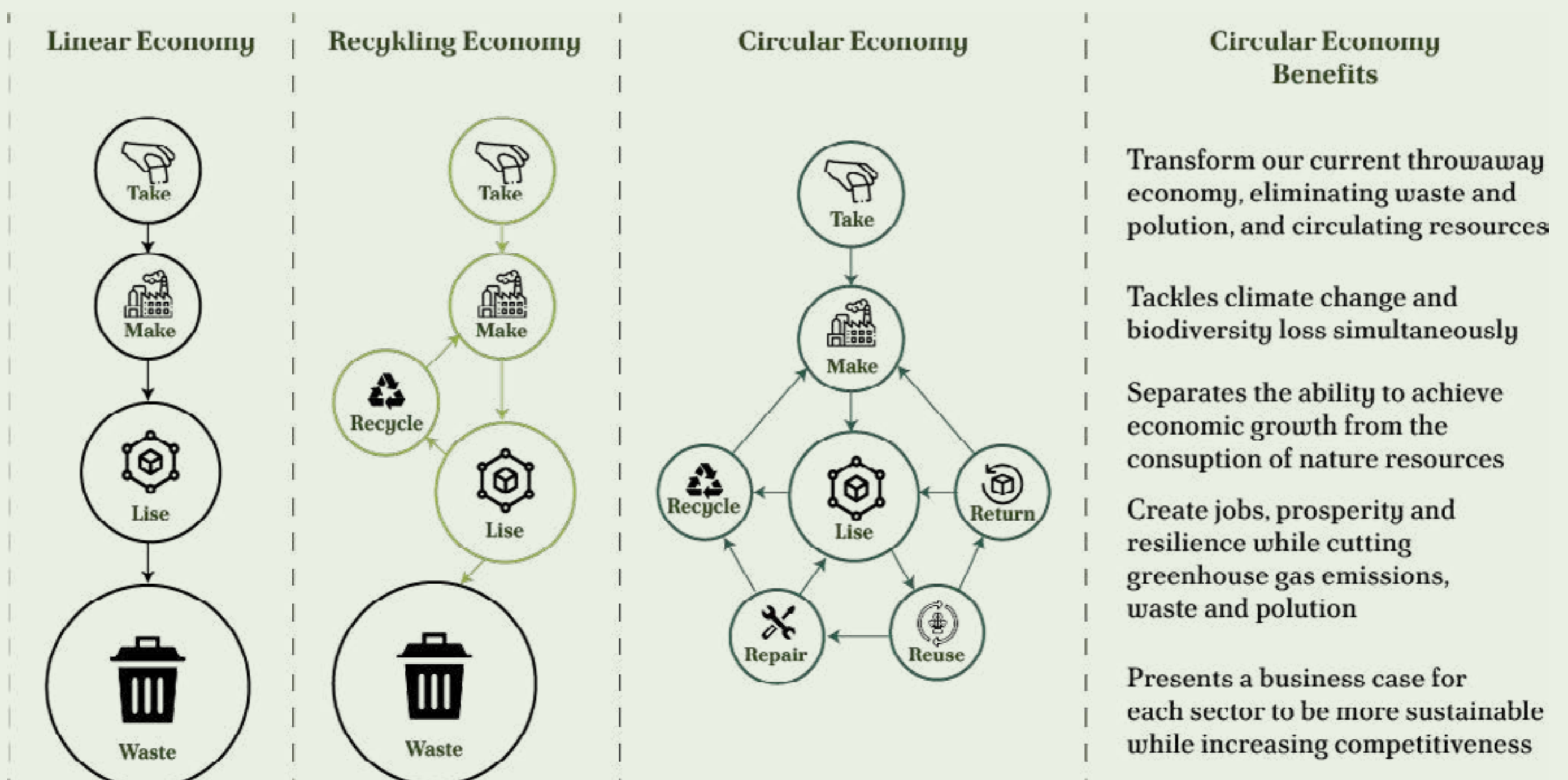
б) Свързване на бизнеса с пермакултурата

Пермакултурата е понятие, което все още не е добре познато. Това е стил за създаване не само на градини, но и на цялата среда, в която хората живеят, по начин, който е устойчив и постоянно се обновява. Пермакултурата по принцип може да се прилага във всякакъв мащаб за градини, човешки жилища, ферми, обработваема земя, балкони, водни басейни, производствени процеси и др. Това е нов начин на мислене. При прилагането на основните принципи на пермакултурата се прилагат творчески, интелигентни и съзнателни проекти, като се променят сегашните неефективни и вредни за околната среда проекти. Основната цел е да се гарантира благосъстоянието на човека и нивото на потребление, което да не е за сметка на другите хора, околната среда, растенията и животните. Що се отнася до стратегията, пермакултурата е изключително важна концепция, тъй като позволява на предприятията да действат в съответствие с природата, особено по отношение на производството и потреблението на храни. Например хранителните вериги и ресторантите биха могли да закупуват съставки на местно ниво от устойчиви пермакултурни доставки, а в замяна биха могли да предоставят своите органични отпадъци като основа за устойчиво земеделие.

в) Възстановяващ се бизнес

Хан и Тампе дефинират понятието "регенеративен бизнес" като "бизнес, който подобрява и процъфтява благодарение на здравето на социално-екологичните системи (СЕС) в процес на съвместна еволюция." (Хан и Тампе, 2021) С други думи, регенеративният бизнес признава своето място в цялата система, в която оперира - той свързва общност, индустрия, ресурси в едно работещо звено.

и използва тези знания за взаимозависимостите при вземането на стратегически решения. Регенериращият бизнес може да се сравни с растението, което вирее само когато почвата му осигурява най-добрите хранителни вещества, от които се нуждае. Следователно същият принцип може да бъде приложен в бизнес сферата - здравословната работна среда повишава потенциала и поведението на служителите, както богатата храна подхранва растежа на цветята. Следователно предприятията следва да бъдат насърчавани да използват този модел в своите вътрешни и външни дела в усилията си да насърчат по-устойчиво бъдеще.

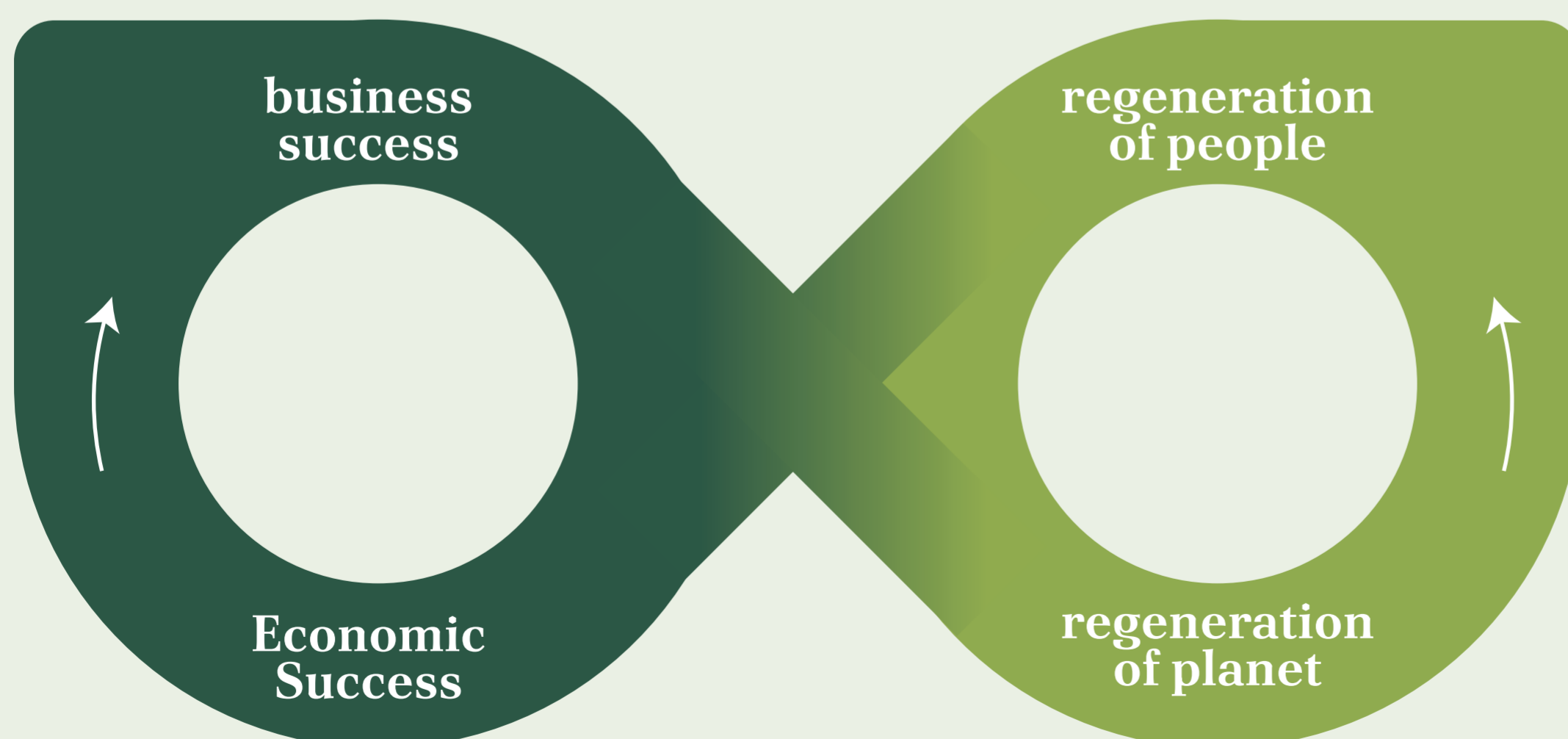

Цели:

- Осигуряване на подкрепа и образование (обучение) относно зелените практики и основните аспекти на зеления преход за предприятията и другите участници в корпоративната среда. Създаване на наръчник, съдържащ всички зелени практики, който може да служи като ръководство за предприятията при техния преход.
- Насърчаване на основните устойчиви концепции, като например синята икономика, кръговата икономика или регенериращия бизнес.
- Осигуряване на висока степен на достъпност на "зелените" работни места, за да се увеличи интеграцията на работниците в "зеления" пазар на труда.
- Установяване на диалог с общината и правителството по отношение на насърчаването на екологичния преход, като например реформиране на данъчните норми или субсидиране на зелените заплати.

REGENERATIVE VALUE CREATION

16. ЗЕЛЕНО ОФИЦИАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Училищната система не предоставя образование за екологични умения, нито за устойчивост или екологични проблеми и техния спешен характер, причинен от изменението на климата. Докато промяната на екологичните и зелените нужди се променя и формира през годините, учебните програми на гимназиалното образование остават систематично същите. С прехода на пазара на труда като решение за увеличаване на устойчивата стойност нараства необходимостта от придобиване на нови умения от типа "твърди умения", както и "меки умения". Всички са наясно с проблемите, свързани с изменението на климата, още от ранна възраст, но въпреки това децата и младежите не са наясно че имат възможност да допринесат за големи промени. Що се отнася до словашката младеж, въпреки че осведомеността за изменението на климата значително се е повишила, само 24% от словашката младеж вярва, че може да участва активно в смекчаването на последиците от изменението на климата. В сравнение с връстниците си от Обединеното кралство, Франция или Австралия те са най-скептичната група по отношение на ефективността на всякакви ограничения или зелени дейности, насочени към климата. Що се отнася до индивидуалния им принос за въздействието върху околната среда, те не вярват, че ще ограничат консумацията на месо, ще станат по-малко материалистични и по този начин ще намалят потреблението си или ще предприемат "зелени" действия за своя устойчив живот. Освен това, както показаха данните, ангажираността и интересът към въпросите на околната среда сред младите хора са много ниски. (Министерство на околната среда, 2021 г.) Ето защо може да се забележи спешната необходимост от реформиране на образователната система, тъй като е от съществено значение този въпрос да се решава систематично чрез овластяване на индивидите.

Според Европейската комисия зеленото образование в Европейския съюз може да бъде разделено на две основни категории: "Образование за климатична коалиция", включващо основните принципи и вредните последици от изменението на климата, както и "Обучение за зелен преход", което представя най-вече политиките за обучение, допринасящи за зеления и цифровия преход в Европейския съюз. На първо място, що се отнася до Коалицията за климата, съществуват многобройни дейности за ученици, учители, но също и за други заинтересовани страни в областта на образованието, за да действат колективно по отношение на иновативни образователни решения за екологична устойчивост. Основната цел на този проект е да обучава учители, да свързва образованието с науката, да развива зелени умения и компетенции, да повишава осведомеността и да променя социалното поведение, свързано с консуматорството и устойчивите практики. На второ място, проектът "Обучение за зелен преход" принадлежи към основните политики, които биха могли да допринесат изключително много за изпълнението на Европейския зелен курс. Както е посочено от Европейската комисия: "Образованието и обучението трябва да отговарят на предизвикателствата и реалностите на 21-ви век, да задоволяват потребностите на учащите се и да им помагат да се справят с чувството на стрес и безпокойство, изпитвано в условията на планетарна криза. За да се предоставят на учащите се необходимите компетентности за формиране на по-устойчива икономика и общество, обучението в областта на екологичния преход трябва да бъде трансформиращ и интердисциплинарен." (Европейска комисия, 2022 г.)

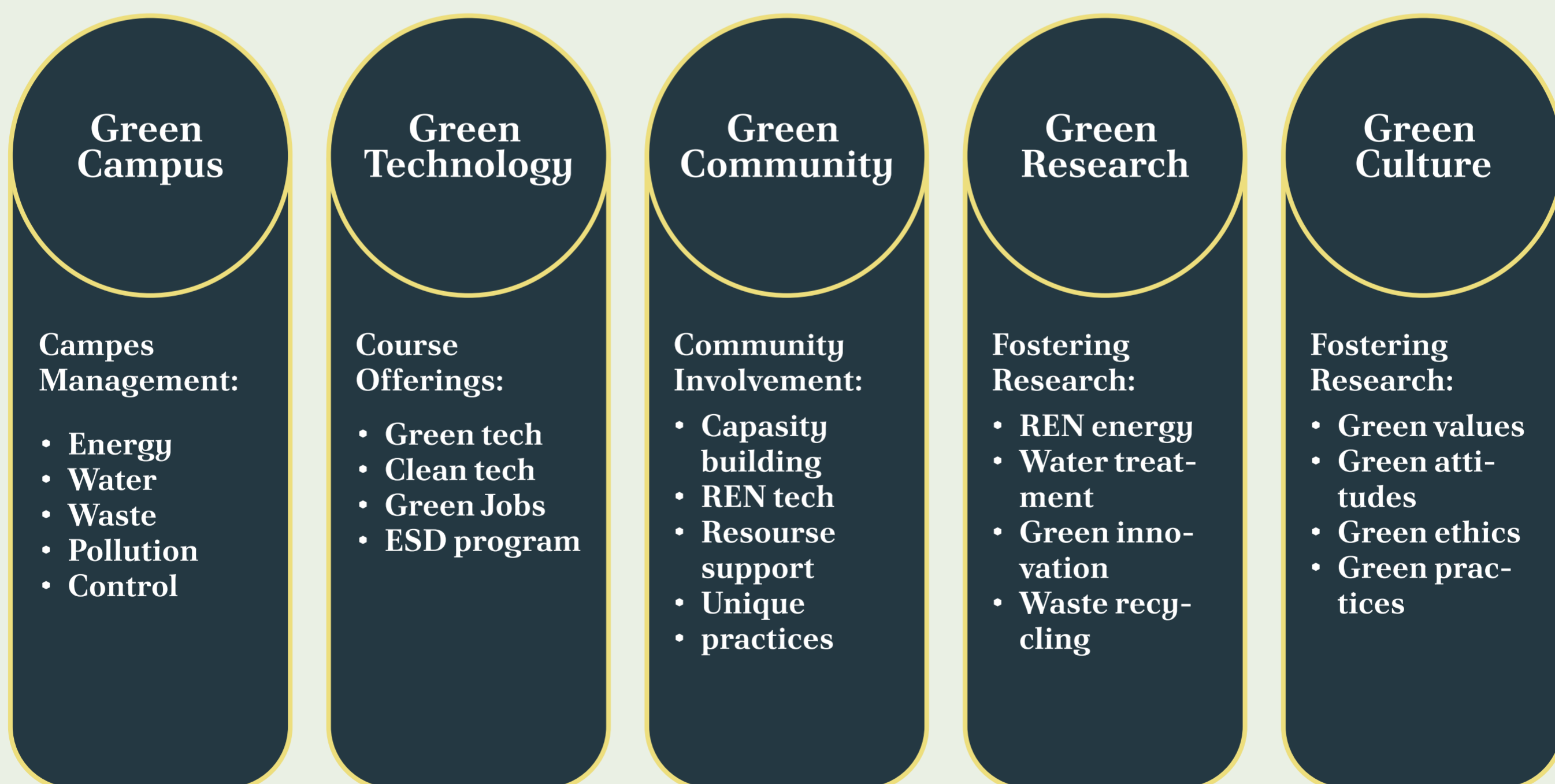

Освен това друго потенциално решение, освен "екологизирането" на учебната програма, би могло да се състои в добавянето на модул "Екологична устойчивост" към учебната програма. Такъв модул би се състоял от следните теми:

- Въведение в устойчивото развитие
- Изменението на климата и неговото въздействие върху обществото ни
- Устойчиво управление на водите, ролята на подпочвените води, управление на водите и хигиена
- Енергията и нейната роля за устойчивостта - как да управляваме енергията у дома
- "Зелен преход": бъдещето на "зелената" заетост
- Озеленяване на индустрията
- Разрастване на градовете: Пресъздаване на градовете
- Отговорно потребление и производство
- Устойчиво управление на отпадъците
- Живот под водата
- Живот на сушата

Всички тези проблеми трябва да бъдат надлежно представени в учебните програми и да осигурят солидна основа за децата и за развитието на техните умения и знания, които ще бъдат адекватни и необходими за тяхното бъдеще.

Освен гореспоменатото, от съществено значение е да се осигури и зелена инфраструктура на училищната среда, като например прилагане на зелени практики (рециклиране, устойчиво използване на енергия и други) в училищната почва.

Цел: В рамките на училищните програми (от детската градина до висшето образование) е необходимо да се повиши осведомеността за околната среда, природата и начините за развиване на екологични умения.

Цели:

- Създаване и подпомагане на горските детски градини и училища, които ще насърчат и да задълбочи връзката между децата и природата и да ги направи по-осъзнати по отношение на околната среда.
- Обучение на учителите по теми, свързани с околната среда и устойчивото развитие, чрез методите на формалното и неформалното образование, тъй като учителите са двигателите на промяната и образованието за следващите поколения.
- Актуализиране на учебната програма чрез добавяне на (интерактивни) лекции за екологичен преход, устойчивост и околна среда.
- Включване на повече практически, а не теоретични семинари в учебните програми, което ще насърчи децата да се запознаят с околната среда и други свързани с нея въпроси.
- Сътрудничество с различни заинтересовани страни при изпълнението на тази стратегия, като общината, бизнеса и др.
- Реконструиране на съоръженията, за да станат по-екологични и по-дигитални.

17. ИНТЕГРИРАНЕ НА ЗЕЛЕНИ ПРАКТИКИ В НЕФОРМАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Според Европейската комисия "преходът към неутрална по отношение на климата икономика ще предизвика фундаментална трансформация в широк кръг от сектори. Ще бъдат създадени нови работни места, някои от тях ще бъдат заменени, а други ще бъдат предефинирани." Ето защо е необходимо спешно да се насърчи и подкрепи "зелената" заетост, да се обърне внимание на квалификацията и преквалификацията на работниците, както и да се предвидят промените на работните места в бъдеще. Макар че това твърдение е в основата на важността на въпроса и необходимостта от преход, повече от важно ли е тези практики и развитието на ключови и меки умения да се прилагат в средата на неформалното образование, където участниците ще учат и ще изграждат своя капацитет чрез игра, а не чрез "говорене" и "пасивно учене".

НЕФОРМАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И НЕГОВАТА РОЛЯ ЗА УСТОЙЧИВОСТТА

Като цяло неформалното образование се провежда извън традиционната училищна среда, макар че това невинаги е така. Разликата между формалното и неформалното образование не е в мястото, където ученикът получава неформално образование, понякога ученикът може да получи неформално образование и в училище, но това е стилът и естеството на начина, по който се обучава индивидът. В средата на неформалното образование участниците (учениците) трябва да се чувстват сигурни и да смятат тази среда за приятелска и надеждна. Неформалното образование

често използва най-интерактивните практики на учене чрез игри, ролеви игри, дискусии, работа в сянка и др. Всички тези гореспоменати дейности са жизненоважни за изпълнението на конкретното обучение, напр. в този случай обучението по зелени и екологични умения.

Функции на средствата за неформално образование:

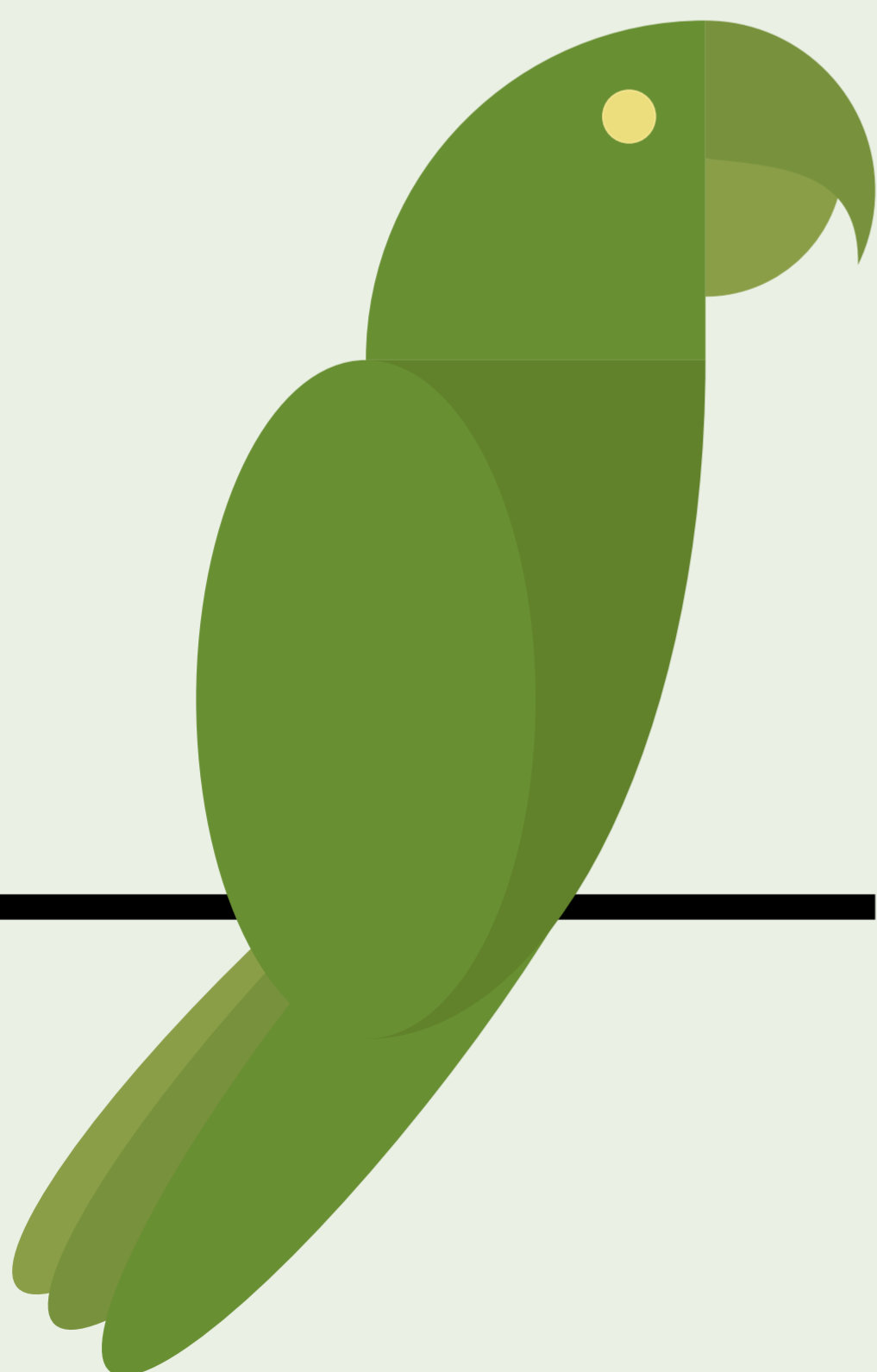
- o Учение чрез игри и развлечения
- o Социализация и приобщаване на най-уязвимите и маргинализирани групи
- o Повишаване на осведомеността по важни (екологични) въпроси
- o Насърчаване на учениците да бъдат активни в тази сфера и да предприемат по-нататъшни действия в свободното си време, като по този начин ги превърнат в "двигатели на промяната".
- o Изобразяване на проблематиката чрез по-визуални и интерактивни средства

Цел: Повишаване на степента на екологичните умения на децата, младежите и възрастните чрез средствата на неформалното образование

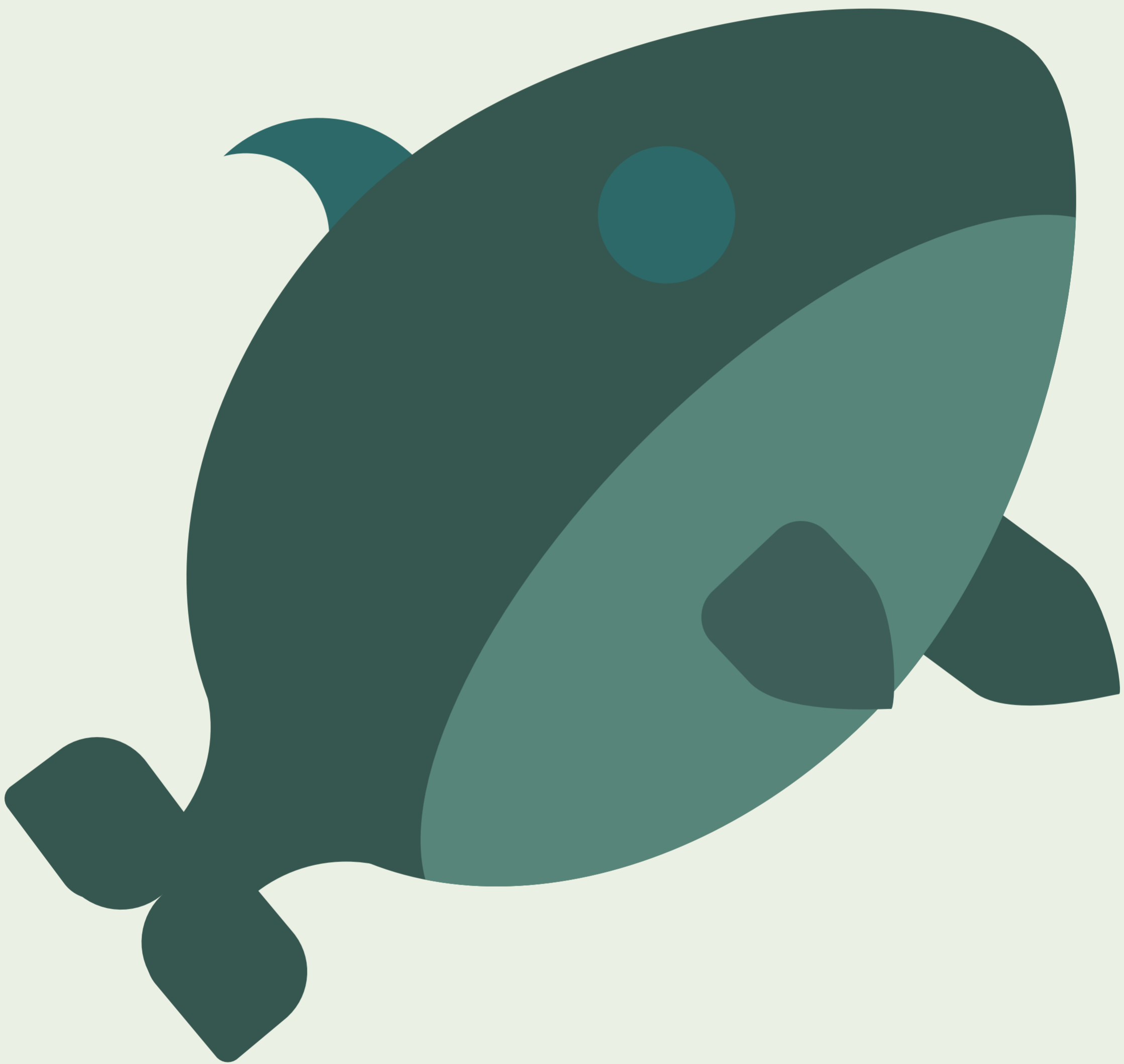

Цели:

- Създаване на екологични и устойчиви програми за ученици, учители, възпитатели, младежки работници.
- Партньорства между преподаватели и бизнесмени - създаване на група от обучители от различни предприятия, които ще осигуряват редовни дейности с НПО, активисти и т.н. о Осъществяване на учебни посещения в компании, преминали през зелен преход. о Организиране на международно обучение, целящо промяна на ежедневните незелени практики. о Срещи и сесии за изграждане на партньорства. (Сред зелените предприемачи, но също и сред незелените предприемачи)
- Провеждане на национални и международни курсове за обучение на уязвими участници на пазара на труда, като например току-що завършили студенти и безработни.
- Стажове в компании, които прилагат екологични практики.

ГЛАВА 2: Справедлив преход

1. ЕВРОПЕЙСКА ЗЕЛЕНА СДЕЛКА

Предистория: Европейската зелена сделка беше приета от Европейската комисия през декември 2019 г. като набор от инициативи, които определят политиката на ЕС за предприемане на действия в сектори, включващи търговия, енергетика, биоразнообразие и индустриална политика. Основната цел е до 2050 г. Европа да се превърне в жизнеспособен, зелен континент, който е неутрален по отношение на климата.

EGD е динамичен инструмент, който все още се разработва непрекъснато. През по-голямата част от периода 2020-2021 г. ще бъдат разработени и приети стратегиите, плановете и законодателната рамка за прилагане на ЕГР. Въпреки това, поради неотложността на предприемането на действия в отговор на COVID-19, скоростта на приемане на ЕГД върви малко по-бавно.

Цел: Основната цел на Европейската зелена сделка е постигането на решения, които са благоприятни както за околната среда, така и за икономиката, при проектирането на една по-зелена, цифрова и устойчива Европа, следвайки "зеления" път и спазвайки графика за внедряване на ключови компоненти на ЕЗС.

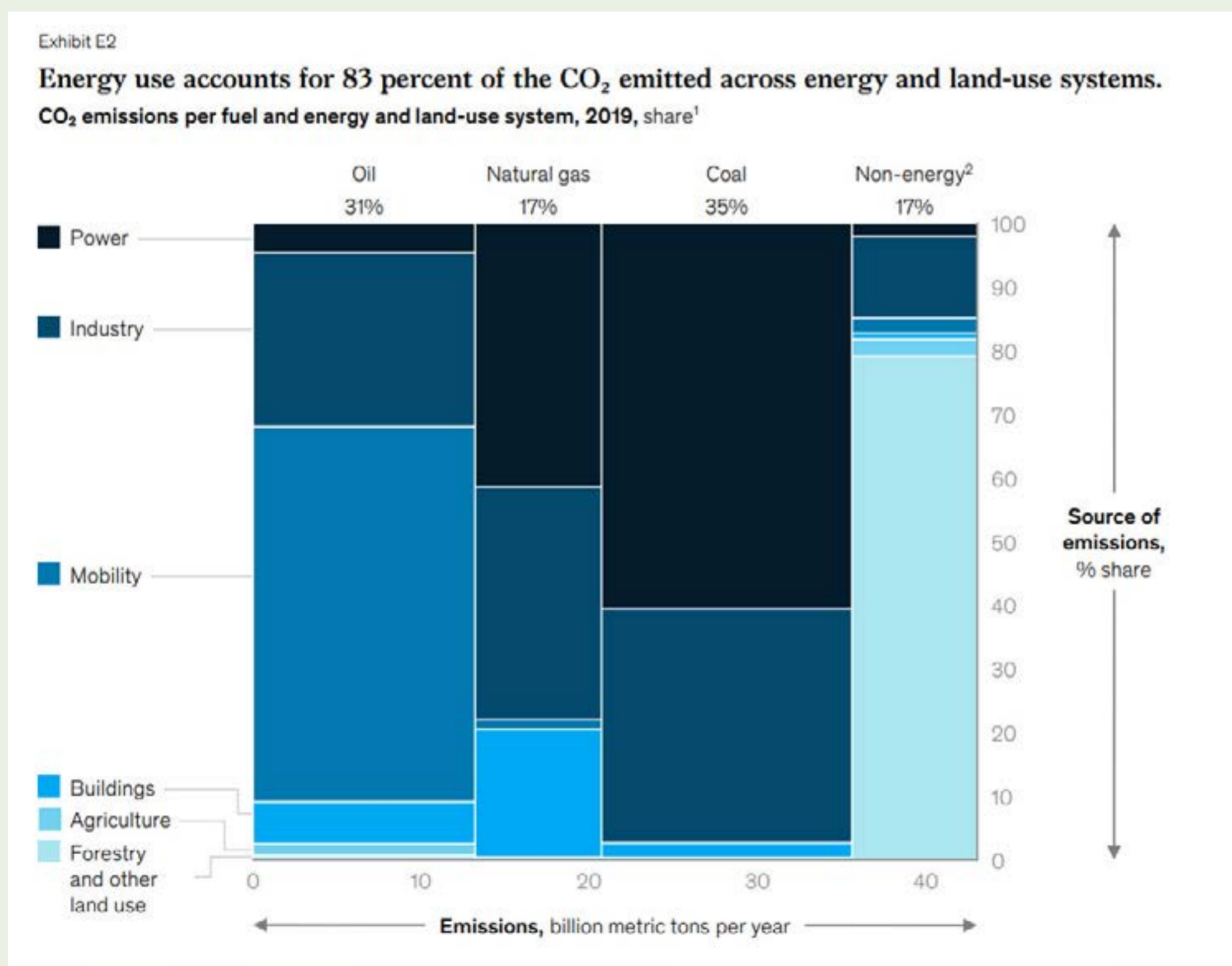
Цели

- Да бъдем водещи в глобалните действия срещу изменението на климата с участието на съюзниците и търговските партньори на Европейския съюз по света.
- Да се възприеме справедлив и приобщаващ подход за постигане на справедлив преход на някои региони, отрасли и работници, които по-трудно преминават към зелена икономика.
- Да се постигне стратегията "От фермата до вилцата" за справедлива, здравословна и екологична хранителна система.
- Прилагане на Плана за действие за кръговата икономика в по-последователни действия чрез мобилизиране на индустрията за чиста и устойчива икономика.
- Да заменим токсичните вещества с чиста, достъпна и безопасна енергия, за да постигнем нулево замърсяване на природната среда.
- Ефективно използване на енергията и ресурсите в строителството и обновяването с цел запазване и възстановяване на екосистемите и биоразнообразието.
- Ускоряване на прехода към устойчива и интелигентна мобилност.

2. ЗЕЛЕН ПРЕХОД

Предистория: Човешката цивилизация се е развивала постоянно и бързо в продължение на повече от 10 000 години до такава степен, че стабилността на климата на Земята, която е позволила това развитие, сега е застрашена. В целия свят социалните последици от промяната на климата и физическите им проявления стават все по-очевидни. Докато светът не премине към икономика с нулево нетно потребление и докато междувременно не се адаптира към променящата се околна среда, и двете ще продължат да се разширяват, най-вероятно нелинейно. Затова е логично все повече държави и предприятия да поемат ангажимент за ускоряване на действията в областта на климата. Освен това по-голямата част от тези намерения все още не са подкрепени с конкретни планове или не са изпълнени. Изпълнението също би било трудно, тъй като постигането на нулева нетна стойност изисква насърчаване на приобщаващ растеж и икономическо развитие. Опасностите от лошо планирани или неорганизирани действия в краткосрочен план трябва да бъдат внимателно претеглени спрямо опасностите от неадекватна или забавена реакция в дългосрочен план.

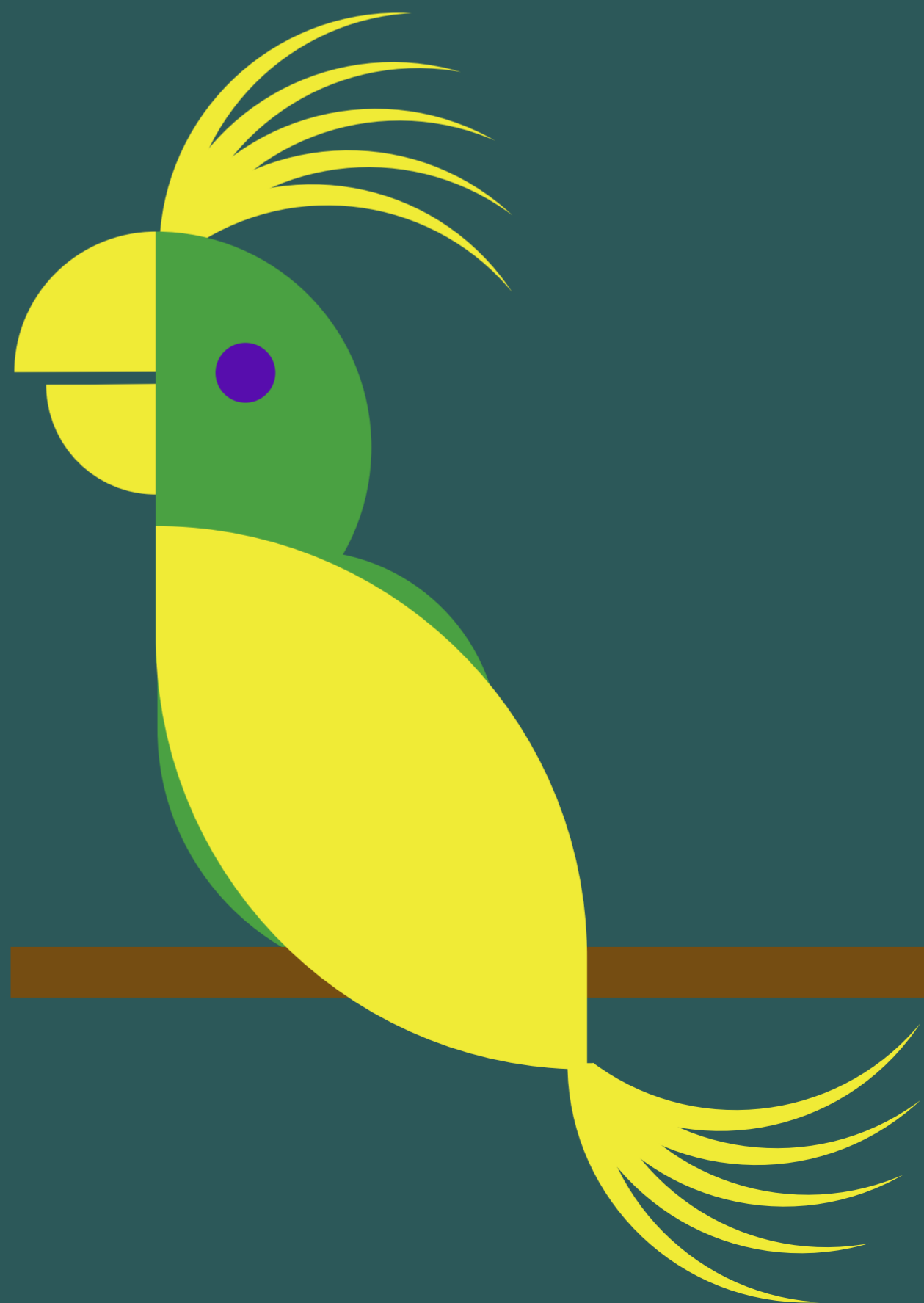
Цел: Основната цел на нулевите нетни емисии е да се постигне всеобща трансформация на седем енергийни системи и системи за земеползване, които са преки източници на глобални емисии.

Източник на фигурата: McKinsey Sustainability Insights (септември 2021 г., данни за 2019 г.)

Цели

- Електрифициране на повечето процеси и оборудване, които понастоящем използват въглеродороди, както и преминаване към възобновяеми енергийни източници за електрическата мрежа.
- Модернизиране и декарбонизиране на електроенергийната мрежа чрез изпълнение на три основни подзадачи:
 - Ускоряване на изграждането на инфраструктура за възобновяема енергия; следване на
 - Пътна карта за 1,5°C;
 - Подобряване на капацитета за съхранение на енергия с цел контролиране на непостоянната мощност на слънчевата и вятърната енергия;
 - Приемане на допълнителни активи отпред и отзад чрез разширяване на преносната и разпределителната мрежа.
 - Използване на водорода в по-голям мащаб като универсален източник на чиста енергия или гориво благодарение на изгарянето му с висока енергийна плътност и без въглероден елемент.
- Да се намалят емисиите на CO₂ и да се декарбонизират трудните за абсорбиране индустрии, например стоманодобивни заводи, рафинерии и електроцентрали, които използват въглища или газ, чрез разширяване на обхвата на улавянето, използването и съхранението на въглероден диоксид (CCUS).

3. ДИГИТАЛИЗАЦИЯ В КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА

Предистория: Тъй като традиционната линейна икономика, основана на модела "вземи-изработи-изхвърли", постоянно не успява да отговори на предизвикателствата на устойчивото развитие в един свят, който изисква едновременно икономически напредък, екологична устойчивост и социален просперитет, концепцията за кръгова икономика набира значителна скорост в световен мащаб. Докато възможностите и социално-политическите аспекти на кръговата икономика се проучват и насърчават в световен мащаб за икономически растеж, технологичните аспекти, необходими за създаването на функциите на кръговата икономика, не са добре обмислени или планирани поради това, че политическата сцена се движи на най-високо ниво без никакви технологични последици.

Цел: Основната цел е да се признае, че технологичният капацитет за устойчива генериране на стойност е това, което задвижва кръговата икономика.

Цели

- Активно включване на важни аудитории и участници в проучването на решения за кръговата икономика чрез технологии.
- Стимулиране на регенериращо производство, което предлага ресурси във форми, насърчаващи благоприятното въздействие върху околната среда, включително, но не само, хранителни и стабилни земи, увеличено биологично разнообразие, подобро качество на въздуха и водата.
- Да се възползвате от една по-цифрова екосистема и същевременно да се защитите от централизирана цифрова платформа, контролирана от доминиращ оператор.
- Създаване на обща цифрова инфраструктура за кръговата икономика, която да ускори процеса на промяна и да намали времето, разходите и риска, свързани с прилагането на практика на концепциите за кръгов бизнес.
- Промяна на нагласата и вътрешните предразсъдъци от ограничен дългосрочен акцент върху сътрудничеството, ориентирано към екосистемата, към ограничена концентрация върху взаимоотношенията, основани на транзакции, ориентирани към компанията.

4. 6 RS ЗА УСТОЙЧИВОСТ НА ЗЕЛЕНИЯ ПРЕХОД

Предистория: Когато стоките се изхвърлят на сметища, в околната среда се отделят опасни странични продукти от сметището, в допълнение към загубата на вълпътена енергия в продуктите и материалите. С увеличаването на количеството на депата се увеличава и количеството земя, необходима за съхраняване на отпадъците, което вреди на екосистемата. Масата на материалите би довела до увеличаване на площта на депата, тъй като използването на домакински уреди нараства с течение на времето. Това означава, че с течение на времето ресурсите от суровини ще стават все по-ограничени, а емисиите от сметищата ще нарастват експоненциално. Според проучването "Устойчиво производство: (2010 г.), намаляването, повторната употреба, рециклирането, оползотворяването, препроектирането и повторното производство са 6-те R-а на устойчивостта

Цел: Основната цел на прилагането на устойчивостта на жизнения цикъл на стоките е да се подпомогне опазването на суровините и да се намалят други отрицателни въздействия върху околната среда, тъй като на Земята има само ограничен брой достъпни ресурси.

Цели

- Да се направят подобрения в системата за управление на отпадъците, която намалява генерирането, събирането, транспортирането и обработката на боклука, за да се избегне изхвърлянето на необработени твърди битови отпадъци в депата.
- Разсейване на схващането, че възпроизведените продукти са некачествени, за да се развие пазарът за тях.
- Подкрепа за предприятията в кампаниите за повишаване на обществената осведоменост, провеждани от националните правителства, които насърчават възстановяването на продукти поради тяхното качество и екологични предимства, както и поради равнопоставеността им с чисто новите продукти.
- Да се осигури по-специализирано обучение за възстановяване на репликирани изделия, така че производителите да могат да работят върху конкретен продукт.
- Да предоставим на управителите на сгради, собствениците на имоти, наемателите и други партньори най-новите инструменти и информация за повишаване на устойчивостта, намаляване на разходите и оптимизиране на управлението на отпадъците в съответните имоти.
- Създаване на актуализиран набор от цели въз основа на стратегическия план на институцията на годишна база, като се използва инструментът за определяне на цели. Методът за създаване на целите ще се променя с появата на нови технологии и възможности.

5. УСТОЙЧИВ ТРАНСПОРТ ЗА ЗЕЛЕН ПРЕХОД

Предистория: Транспортът представлява близо 64% от световното потребление на петрол, 27% от общото потребление на енергия и 23% от глобалните емисии на въглероден диоксид (Институт за транспорт и политика на развитие (2020 г.)), поради което транспортът е в центъра на много проблеми на социалното и икономическото развитие. Според Съвета по транспорт на ЕС една устойчива транспортна система е достъпна, функционира справедливо и ефективно, предлага разнообразни възможности за придвижване, насърчава конкурентоспособната икономика и насърчава растежа на даден район по балансиран начин. Същевременно устойчивият транспорт използва възобновяеми ресурси на нивото на тяхното генериране или под него, като същевременно свежда до минимум въздействието върху използването на земята и производството на шум, ограничава емисиите и отпадъците в рамките на капацитета на планетата да ги поеме. В доклада на ООН за 2020 г. за целите на устойчивото развитие обаче се отбелязва, че

Цел: Основната цел е да се разработят устойчиви транспортни възможности, за да се задоволят бързо нарастващите транспортни нужди в световен мащаб, особено тези от системи и услуги за масов транспорт.

Цели

- Увеличаване на използването на обществен транспорт и активен транспорт, като ходене пеша или каране на велосипед.
- Насърчаване на водородните превозни средства като нов вид транспорт в градовете, особено за автобуси, които да бъдат оборудвани с горивни батерии, произвеждащи електроенергия.
- насочване на държавните субсидии от изкопаеми горива към екологични методи на транспорт в национален мащаб.
- Да се справим с проблемите, свързани с разрастването на градовете, като използваме инициативи за мобилност с ефективно използване на пространството при създаването на нови жилищни райони в градовете.
- Използване на интелигентни системи за управление на транспорта, които позволяват наблюдение и контрол на трафика, прогнозиране на условията на движение и балансиране на задръстванията по пътищата с текущите модели на движение.
- Програмиране на персонализирано мобилно приложение за управление на пътуванията на местно ниво, което комбинира многото възможности за транспорт в дадено място, за да осигури на потребителите безпроблемно пътуване.

6. ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ ЗА ЗЕЛЕН ПРЕХОД

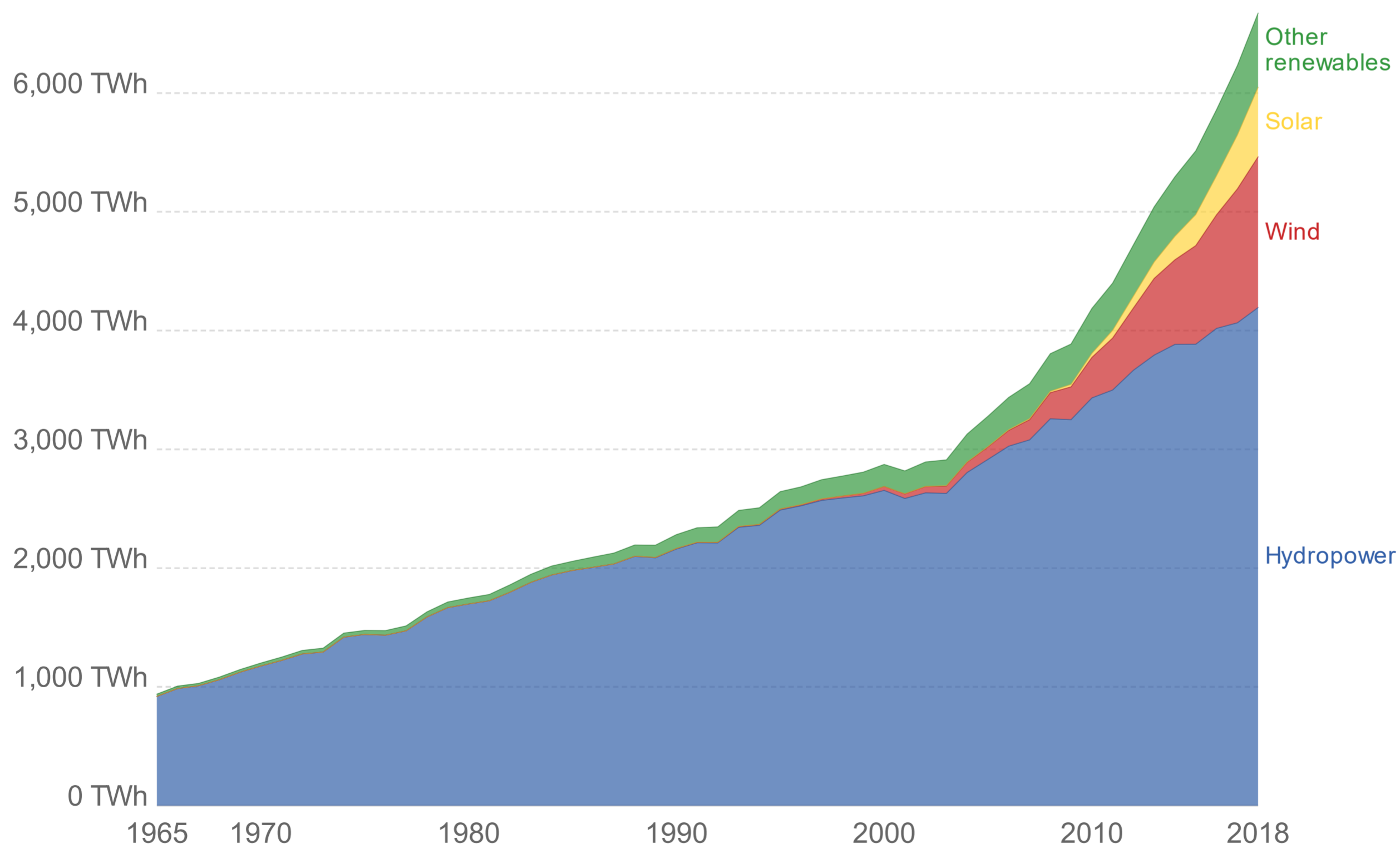
Предистория: Възобновяемата енергия и енергийната ефективност представляват най-голямата част от потенциала за намаляване на въглеродните емисии до 2050 г., въпреки че всички нисковъглеродни технологии са важни. Технически е възможно енергийната система да бъде трансформирана така, че да отговаря на изискванията на Парижкото споразумение. Но за целта са необходими значителни законодателни промени, стабилно ценообразуване на въглеродните емисии и по-голям технологичен напредък. През 2050 г. компонентите на световните енергийни доставки ще трябва да бъдат около 70% нисковъглеродни.

Графиката по-долу показва тенденцията на производство на енергия от възобновяеми източници в света през последното столетие.

Цел: Основната цел е да се замени зависимостта ни от разрушителните и неустойчиви изкопаеми горива, които произвеждаме и използваме, с възобновяеми енергийни източници, като последните станат по-достъпни, надеждни и ефективни при ежедневна употреба.

Renewable energy generation, World

Source: BP Statistical Review of Global Energy (2019)

OurWorldInData.org/renewable-energy • CC BY

Note: 'Other renewables' refers to renewable sources including geothermal, biomass, waste, wave and tidal. Traditional biomass is not included.

Chart Source: BP Statistical Review of Global Energy

Цели

- Насърчаване на използването на стандартен набор от стратегически показатели за устойчиво развитие за проследяване на диагностиката, развитието и бъдещите перспективи на националните, регионалните и глобалните енергийни системи.
- Подкрепа за системи, които измерват количествено икономическия растеж, доставките на горива, използването на материалните активи и последиците за околната среда, наред с други отворени национални и глобални енергийни оценки.
- Да се оцени потенциалът за подобряване на макроикономическата ефективност на системата, особено, но не само, когато тя подпомага напредъка в енергийната ефективност при крайното потребление.
- Създаване на планове и свързани с тях структури за подпомагане на най-бедните нации в света да получат подходящ и евтин достъп до най-съвременни енергийни услуги и да избегнат годишната смъртност, причинена от изгарянето на горива в недобре проветрени домове.
- Изграждане на подходи за цялостно изследване на едновременното търсене на храна, вода и енергия в света, като се отчита каквсякаоттяхеотрешаващо значение, може да се конкурира за едни и същи природни екосистеми и може да оказва влияние една на друга.
- Извършване на публични оценки на функциите на екосистемите и техните ограничения с цел насърчаване на комуникацията относно тяхното използване.

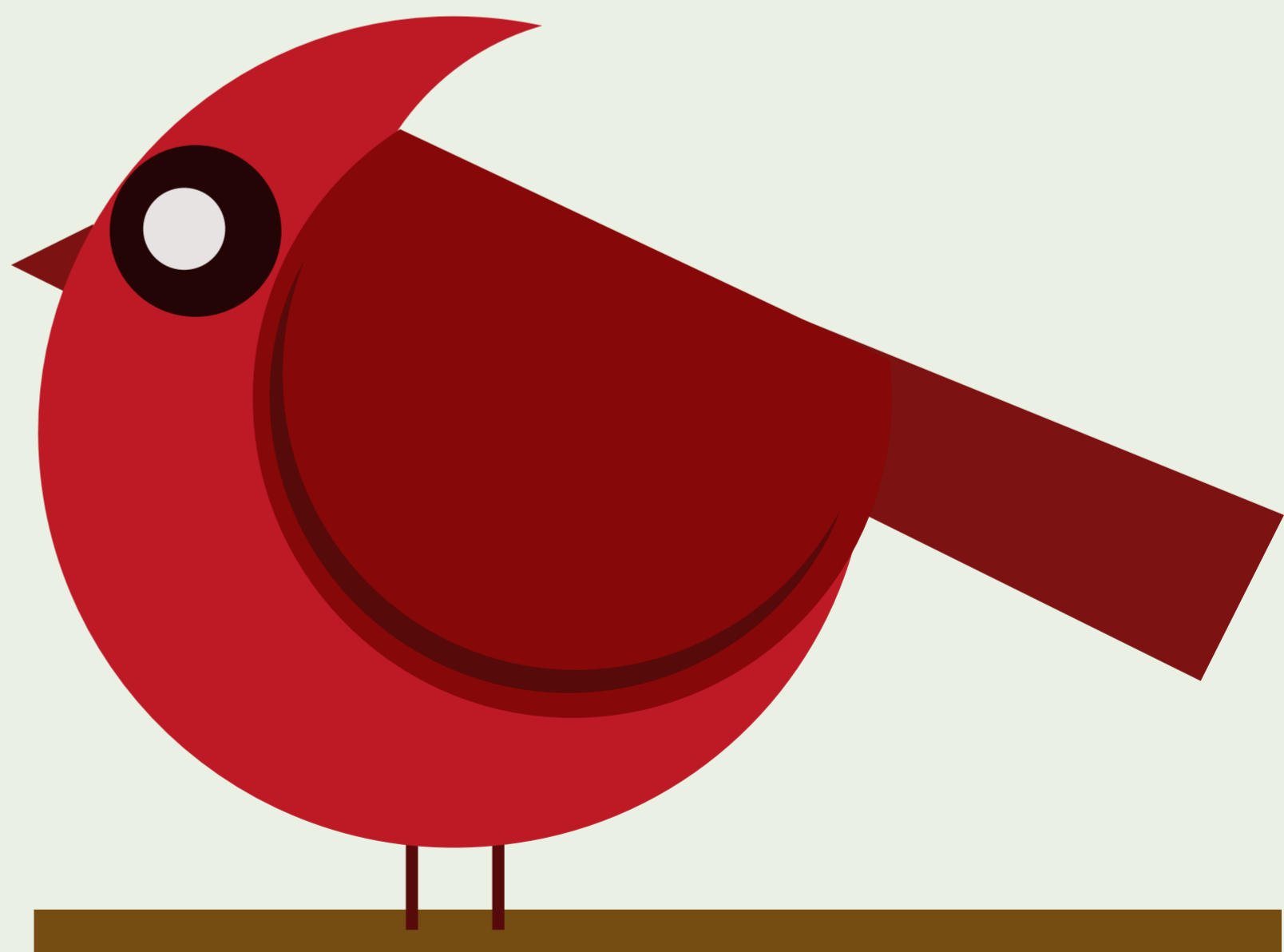

7. ДОСТЪПНИ ЖИЛИЩА ЗА ЗЕЛЕН ПРЕХОД

Предистория: Секторът на жилищното строителство, който вече е изпаднал в затруднение в няколко европейски страни, е допълнително натоварен от последиците от COVID-19 и нарастващата инфлация след войната в Украйна. Социалното неравенство се задълбочава от постоянната липса на достъп до евтини жилища, а дългосрочните проблеми са породени от неспособността да се даде приоритет на устойчивостта. В световен мащаб жилищните сгради са

отговорни за 17 % от емисиите на парникови газове, свързани с енергията и процесите. Според Института за ефективност на сградите в Европа (BPIE) регулациите на средно ниво могат да намалят емисиите с 42% до 2030 г. Емисиите могат да бъдат намалени с 60% с по-напреднали мерки, насърчаващи широкообхватното саниране в съчетание с целите за използване на възобновяема енергия.

Цел: Целта на по-строгото законодателство в областта на жилищното строителство на европейско равнище е да се подкрепят решения като финансиране на нисковъглеродно саниране и увеличаване на публичните инвестиции в екологични и достъпни жилища.

Цели:

- Привличане на повече финансови средства в подходящи и достъпни жилища, за да се защитят членовете на обществото с ниски доходи или уязвими групи, като същевременно се увеличи предлагането на жилища и се намали нарастващото напрежение върху цените на жилищата.
- Подпомагане на местни лидери, които могат да се застъпват за достъпни жилища сред заинтересованите страни в общността, като подкрепят проекти за устойчиво екологично развитие.
- Разпространяване на информация сред населението за дългосрочните финансови ползи от устойчивото развитие, както и за предимствата му за околната среда и човешкото здраве.
- Да се проучат местният план, правилата за използване на земята, наредбите за зоните, ограниченията за паркиране и строителните правила, за да се включат по-екологични варианти.
- Да се възприемат широк набор от политически алтернативи, като освобождаване от такси, ускорено преразглеждане и финансиране на енергийно ефективни технологии, възобновяема енергия и други инициативи за намаляване на разходите.
- Оценка на недвижимите имоти чрез проучване на физическото състояние на активите на селището и проучване на това как екологизирането на тези сгради може да се впише в големия план за околната среда.

8. СТРАТЕГИЯ ЗА НЕУТРАЛНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА КЛИМАТА НА БИЗНЕС НИВО

Предистория: Европейското законодателство в областта на климата определя понятието "въглеродна неутралност" като постигане на нетен въглероден отпечатък от 0. За да се постигне въглероден неутралитет, е необходим баланс между генерирането на въглерод и абсорбирането му в поглътители на въглерод. Всички глобални емисии на парникови газове (ПГ) трябва да бъдат компенсирани чрез улавяне на въглерод, за да се постигне нетна нула. Пътят за постигане на климатична неутралност с право поставя в центъра произхода на парниковите газове от човешката дейност. Намалването на емисиите на парникови газове само по себе си не е достатъчно за постигане на климатична неутралност. Европейската комисия препоръчва поглътителите на въглероден диоксид да бъдат взети предвид в прогнозите \square за постигане на поставената цел за климата до 2030 г. Повечето предприятия и хора не са в състояние да премахнат напълно всички емисии на парникови газове, свързани с тяхната дейност и продукция.

Цел: Целта на една успешна стратегия за неутралност по отношение на климата е да се променят съществуващите разпоредби и да се въведат нови, които да спомогнат за постигането на целта за намаляване на емисиите с 55% до 2030 г.

Цели

- Постигане на пълна неутралност по отношение на климата в съответствие с определените цели за намаляване на емисиите до 2030 г. чрез намаляване на собствените емисии на дружеството.
- Определяне на корпоративна цел за намаляване на емисиите на парникови газове от продукти и услуги в дистрибуторската мрежа, като се вземат предвид всички нива на доставчиците чрез обсъждане с тях и вземане на решения за покупки, съобразени с климата.
- Намаляване на въздействието върху околната среда по цялата верига за създаване на стойност, с акцент върху подпомагането на партньорите и клиентите им в намаляването на емисиите и постигането на целите им по отношение на климата.
- Да улеснят своите потребители да бъдат информирани и да вземат решения, които са едновременно икономически изгодни и екологично отговорни за техните потребителски нужди, за да се осъществи плавен зелен преход в рамките на едно поколение.
- Да продължат да разширяват гамата си от децентрализирани енергийни продукти, като например бойлери, слънчева енергия и батерии.
- Да проучват жизнеспособни алтернативи с по-малък отпечатък, да увеличават максимално използването на ресурсите, да свеждат до минимум емисиите във веригата си на доставки и да допринасят за по-широката декарбонизация на обществото чрез включване на мерки за климата и програми за възнаграждение.

9. "ЗЕЛЕНОТО ИЗМИВАНЕ" КАТО БАРИЕРА ПРИ ПРЕХОДА КЪМ ЗЕЛЕНО

Предистория: Според определението за екологични претенции, дадено от ОИСР, екологичните претенции са действия, които внушават или създават впечатлението, че даден продукт е по-екологичен от други подобни или поне има по-малко отрицателно въздействие върху околната среда, чрез маркетинг или реклама. Твърденията, че даден продукт е по-екологичен поради състава си, начина на производство, начина, по който може да бъде изхвърлен, и очакваното намаляване на потреблението на енергия или замърсяването, са някои примери, които се наричат "green-washing", когато са неверни или не могат да бъдат потвърдени. На потребителите трябва да се предоставя само надеждна информация, която е подкрепена от науката, за да им се помогне да вземат информирани решения за покупка. Това е невъзможно да се постигне, когато неверните зелени твърдения и малкото мерки за прилагане се предприемат за защита на потребителите едва след като вредите вече са настъпили.

Цел: Целта на справедливия зелен преход за потребителите трябва да бъде да се гарантира, че фалшиви и неподкрепени твърдения никога няма да навлязат на пазара, а справедливият пазар от самото начало е чрез предварителен регулаторен метод.

Цели

- Да се разработи, като се вземат предвид поуките, извлечени от подобна система в регламента, ясен, бърз и ефективен процес на предварително одобрение на екологични претенции;
- да се определи орган на ЕС (например Европейската агенция по околна среда), който да отговаря за проверката на научната обосновка на претенциите, представени за предварително одобрение;
- Да се създаде регистрационно бюро, на което да се публикуват всички разрешени претенции, заедно с изискванията за конкретното използване на всяка претенция и всички приложими ограничения за нейното използване;
- Да въведете придружаващата документация в базата данни с информация за конкретния продукт, преди да използвате претенцията;
- Извършване на проверки в информационната система на елемента от агенциите за контрол на съответствието;
- Създаване на централизирана система за акредитация на зелени етикети;
- Да се определи определен брой надеждни и признати екомаркировки без допълнителни изисквания за акредитация.

10. ПОДПРЕКА НА МСП ПРИ ПРЕХОДА КЪМ ЗЕЛЕНАТА

Предистория: Най-общо казано, "зелените" МСП подкрепят опазването на околната среда, биоразнообразието и климата чрез своите стоки, услуги и търговски дейности. Те обаче правят това по различни начини. Според доклада на GIZ от 2017 г. "Инструментариум за зелен и приобщаващ бизнес" някои МСП се съсредоточават върху намаляване на въздействието на производствения процес върху околната среда (например чрез процедури за ефективно използване на ресурсите), докато други се концентрират върху зелените продукти и предоставят зелени стоки и услуги. ОИСР (2013 г.), "Green Entrepreneurship, Eco-Innovation And SMEs" (Зелено предприемачество, еко-инновации и МСП) подкрепя тезата, че МСП подкрепят приобщаващия растеж, като създават работни места, но има по-малко изследвания за качеството на заетостта. Освен това, чрез екоинновации, еко-приемане и еко-предприемачество МСП могат да подкрепят устойчивия растеж. МСП се сблъскват с различни пречки, когато се опитват да навлязат в желани отрасли, въпреки признатия им потенциал за икономически растеж и социални реформи. Такива пречки са свързани с неподходящи законодателни и регулаторни рамки, ограничен достъп до кредитиране на разумни цени, ограничени възможности за управление на фирмата и неподходящи маркетингови платформи.

Цел: Целта на прехода към зелен растеж е да се поддържат институциите, законите и политиките, които насърчават малки инвестиции и достъп до пазара на зелени стоки и услуги.

Цели

- Въвеждане на правителствени инициативи за увеличаване на мащаба, насочени към подпомагане на средните предприятия да реализират своя потенциал и да ускорят растежа си.
- Да предлагаме пълно съдействие, като улесняваме МСП в получаването на финансиране, връзки, консултации и напътствия.
- Изграждане на голяма база данни и общност от бизнес ангели, за да се осигури регионален растеж на сектора на рисковия капитал и на пазара на стартиращи предприятия.
- Да се обърне по-голямо внимание на стартиращите предприятия в опит да се насърчат иновациите и икономическото значение на рисковото финансиране.
- Насърчаване на предприемаческата нагласа и капацитет у младите хора, живеещи в квартали с ниски доходи, и възпитаване на предприемачески умения чрез формалното образование с цел насърчаване на справедливостта.

11. ЗЕЛЕН ПРЕХОД - 0 ЕМИСИИ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ

Предистория: Целта на Европейската зелена сделка е до 2050 г. Европа да се превърне в първия континент с неутрален климат, като същевременно се запази икономическият растеж и просперитет. Това е европейската стратегия за растеж. Преходът към неутрална по отношение на климата икономика с нулеви нетни емисии на парникови газове (ПГ) в рамките на само 28 години представлява индустриална революция с безпрецедентна скорост, която има значително въздействие върху брутният вътрешен продукт (БВП), инвестициите, заетостта, конкурентоспособността, разпределението, публичните финанси и паричната стабилност. В настоящия брифинг, в който се очертава очакваното въздействие на прехода към неутрална по отношение на климата икономика върху икономическите показатели въз основа на анализи на учени и мозъчни тръстове и на оценката на въздействието (ОВ) на целевия план за климата, се обръща специално внимание на икономическото производство (БВП), публичния дълг, конкурентоспособността, пазарите на труда, цените на енергията, инфлацията и разпределителните ефекти. Политиките за смекчаване на последиците от изменението на климата влияят върху икономическото производство. Според оценката на въздействието

преходът към нулева нетна стойност се очаква да има само ограничено въздействие върху съвкупното производство (БВП), но съставът му ще се промени от потребление към инвестиции. Освен това въздействието върху секторното производство, инвестициите и пазара на труда вероятно ще бъдат значителни, което ще породи необходимост от политически мерки за осигуряване на справедлив преход. Съществува риск от отрицателни краткосрочни въздействия, ако потреблението и производството намалеят, например в резултат на ценообразуването на въглеродните емисии. Въпреки това, увеличените инвестиции, например в нисковъглеродни технологии, потенциално биха стимулирали производителността и икономическия растеж в дългосрочен план. Преходът към неутралност по отношение на климата изисква стабилно икономическо управление, за да се управлява рискът за макроикономическата и финансовата стабилност. Стратегията на Комисията за устойчив растеж в рамките на европейския семестър се основава на четири аспекта на конкурентната устойчивост. Парламентът призова за добавяне на показател за климата и за координирани усилия за осъществяване на цифровия и екологичния преход, наред с настоящия подход към фискалните и бюджетните политики.

Цел: За да се оцени въздействието на "зеления" преход върху конкурентоспособността, е важно да се вземат предвид националните различия в политиката за климата. Като цяло по-високите национални амбиции в областта на климата водят до по-високи разходи за бизнеса. ЕС се ангажира с амбициозна политика в областта на климата, като се стреми да стане първият в света, който е неутрален по отношение на климата.

Възможни последици:

- **Въздействие върху икономическия растеж.** Европейската зелена сделка би могла да допринесе в малка степен за растежа на БВП или да го възпрепятства в ограничена степен.
- **Въздействие върху държавния дълг.** Преходът към неутралност по отношение на климата вероятно ще включва значителни публични разходи.
- **Въздействие върху заетостта.** Механизмът за справедлив преход има за цел да гарантира, че преходът ще се осъществи по справедлив начин, като улесни възможностите за заетост и подкрепи преквалификацията на гражданите.
- **Въздействие върху дистрибуцията и конкурентоспособността.** Преходът към неутралност по отношение на климата е свързан със значителни ефекти върху разпределението.
- **Въздействие върху цените на енергията и инфлацията.** Преходът към по-екологична икономика ще окаже своето структурно влияние върху общото развитие на цените и по-специално върху цените на енергията.

12. КРЪГОВА ИКОНОМИКА - 6R

Предистория: Концепцията за кръгова икономика (КЕ) набра значителна скорост в световен мащаб, тъй като традиционно познатата линейна икономика, основана на модела "вземи - направи - изхвърли", продължава да не е в състояние да отговори на предизвикателствата на устойчивото развитие в един свят, който изисква едновременно устойчив икономически растеж, опазване на околната среда и обществено благосъстояние. Планетата Земя разполага само с ограничени и крайни ресурси, а с оглед на непрекъснатото им изчерпване със застрашителна скорост и трудностите и опасенията, свързани със замаяната на естествените материали със синтетични, светът е в сериозна беда, тъй като продължаваме да използваме и злоупотребяваме с "възприеманите като изобилни" земни ресурси за безкрайните човешки нужди чрез дейности по добив, преработка, производство и употреба, като огромната част от излезлите от употреба продукти/материали продължават да се изхвърлят на сметищата. Шестте ВЕ са: Намаляване, повторна употреба, ремонт, повторно производство, рециклиране и възстановяване. Подходът за устойчиво производство се фокусира върху по-широка, базирана на иновациите методология 6R за продукти през множество жизнени цикли. Този подход 6R предлага затворен цикъл, система с множество продукти през целия им жизнен цикъл като основа за устойчиво производство. Тази йерархия на отпадъците всъщност е част от рамката на ЕС за отпадъците (Директива 2008/98/ЕО) и всички страни от ЕС имат политики за приоритизиране на управлението на отпадъците в съответствие с този ред. За съжаление все още се наблюдава, че повечето отпадъци се третират с методи от по-нисък ранг и все още предстои много работа, за да се премине към най-добрите кръгови методи.

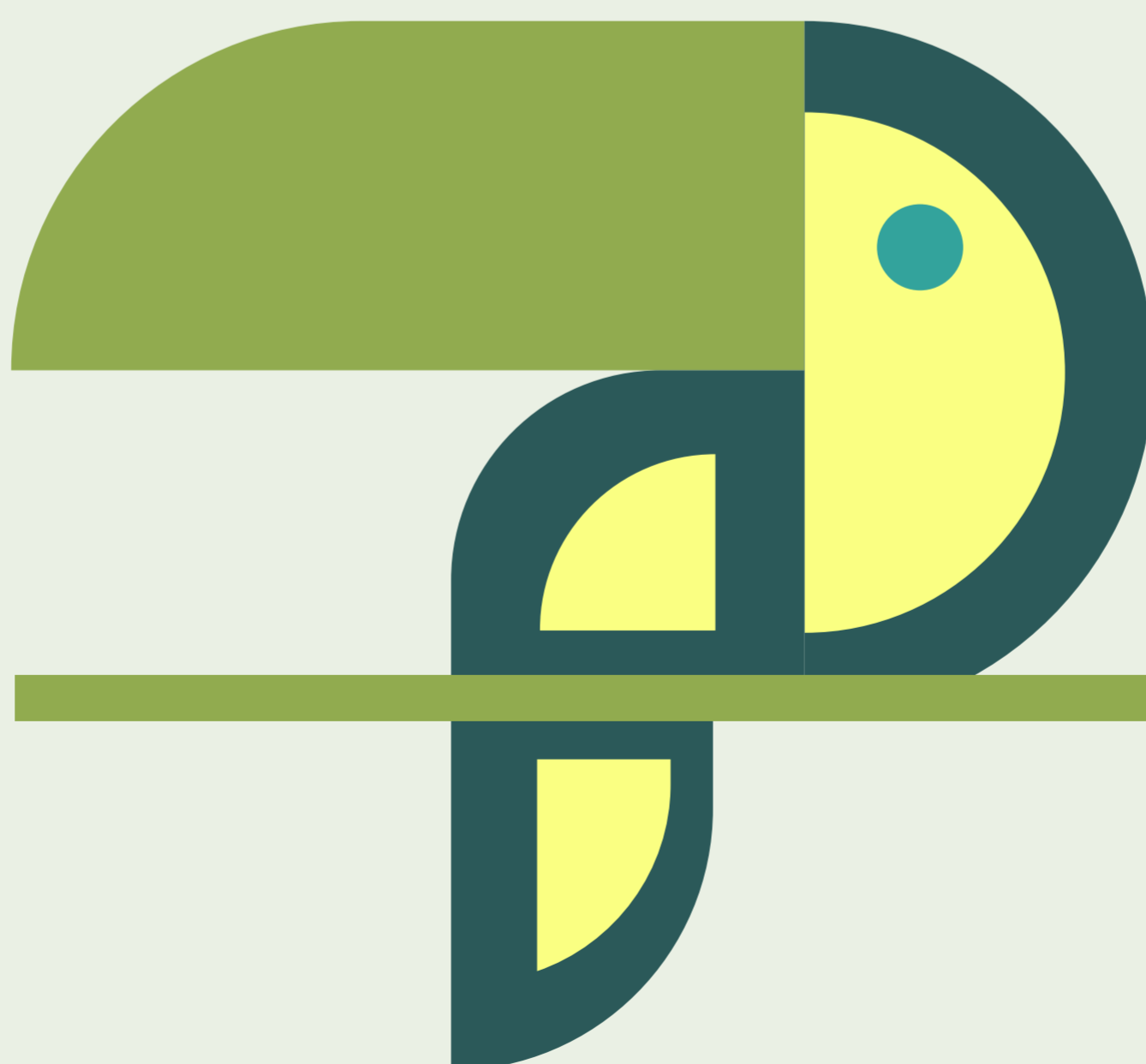
Цел: Идеята на кръговата икономика е да спрем да изхвърляме това, което смятаме за отпадъци, докато не достигнем до общество, което изобщо не трупва отпадъци. Концептуалното послание на кръговата икономика е много силно, тъй като се основава на намаляване

на разхищението на ресурси чрез ефективно проектиране и прилагане на продукти и процеси за подобряване на ресурсната ефективност с кръгов поток на материалите, включващ оползотворяване, повторна употреба, рециклиране и повторно производство на продукти.

Прилагане на кръговата икономика и метода 6Rs в различни аспекти:

- Нищо не се губи; всеки "отпадък" се превръща в актив и никоя стойност не остава невъзстановена.
- Всички продукти след приключване на основната им употреба се възстановяват и се използват повторно, преработват или рециклират за няколко поколения, се превърна в нещо повече от реалност, а в необходимост.
- Идеята за редуциране е, че това, което никога не е, не може да бъде пропиляно.
- Ако наистина се нуждаем от нещо, най-добре е да го използваме възможно най- добре.
- Ако нещата се счупят и вече не можем да ги използваме, трябва да помислим дали можем да ги поправим.
- Вместо да поправяте счупеното, е възможно да вземете добре работещите части на счупеното устройство и да ги използвате за нещо ново.
- Ако наистина вече не можете да използвате добре даден продукт или негови части, често най-добрият вариант е да го рециклирате.
- Последната част от кръговата икономика е възстановяването. Когато е твърде трудно да се рециклира нещо до неговите ресурси или тези ресурси просто вече не са необходими, повечето неща могат да бъдат превърнати в енергия чрез изгаряне или други (био)химични процеси.

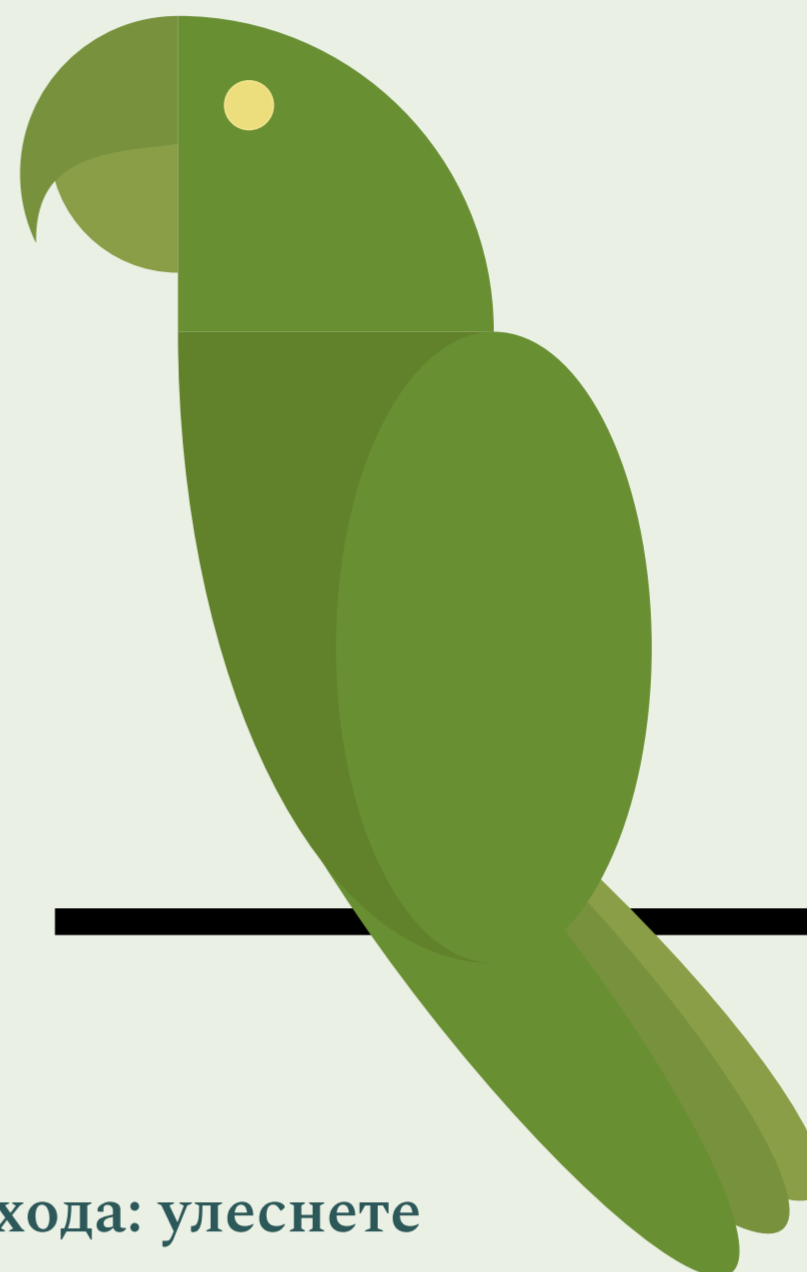

13. СТРАТЕГИЯ ЗА НЕУТРАЛНОСТ ПО ОТНОШЕНИЕ НА КЛИМАТА

Предистория: Да се постигне "неутралност по отношение на климата" означава да се намалят максимално емисиите на парникови газове, но също така и да се компенсират всички останали емисии. По този начин може да се постигне баланс с нулеви нетни емисии. Балансът на нулевите емисии се постига, когато количеството на изпускните в атмосферата парникови газове се неутрализира. Това може да стане чрез улавяне на въглерод, т.е. чрез отстраняване на въглерода от атмосферата, или чрез компенсаторни мерки, които обикновено включват подкрепа за проекти, насочени към климата. Това, което е наистина ново в целта на ЕС за неутралност по отношение на климата и в "зелената сделка", е, че те изискват действия от всички сектори на икономиката и интегрират съображенията за климата и околната среда във всички области на политиката на ЕС. Това е известно като интегриране на въпросите на климата. Енергийният сектор, в частност, се нуждае от съществена трансформация. Понастоящем производството и използването на енергия са причина за 75 % от емисиите на парникови газове в ЕС. Тя е част от всеки аспект на нашия живот - от стените и прозорците, през електрическите уреди до начина на пътуване и методите на производство.

Цел: Прилагане на целта за неутралност по отношение на климата и на "зелената сделка". Това ще изисква действия от всички сектори на икономиката и интегриране на съображенията за климата и околната среда във всички области на политиката на ЕС.

Цели:

- Хората и общностите, които са най- уязвими от прехода: улеснете възможностите за заетост и предлагайте преквалификация, като същевременно подобрявате енергийната ефективност и се борите с енергийната бедност.
- Дружества и сектори в индустриите с интензивно използване на въглеродни емисии: помогнете за Преходът към нисковъглеродни технологии да бъде привлекателен за инвестиции и да се предоставят заеми и финансова подкрепа, като същевременно се инвестира в научни изследвания и иновации и в създаването на нови предприятия.
- Държави членки или региони, които са силно зависими от изкопаемите горива: инвестирайте в нови зелени работни места, устойчив обществен транспорт, възобновяема енергия, цифрова свързаност и инфраструктура за чиста енергия
- Инвестиране в технологии, щадящи околната среда. Подпомагане на развитието на по-чисти форми на транспорт.
- Осигуряване на по-голяма енергийна ефективност на сградите.
- Международна работа за подобряване на стандартите по света.

14. СЪЗДАВАНЕ НА КАЧЕСТВЕНИ РАБОТНИ МЕСТА

Предистория: Не съществува общоприето определение за "качествена работа". Както е отбелязано на страницата "Развитие на работната сила" на уебсайта на фондация "Форд", "добри работни места са тези, които получават устойчиво заплащане и предлагат кариерно развитие, позволявайки на работниците да натрупват финансови активи".

Създаването на работни места продължава да бъде ключов показател за успеха на усилията за икономическо развитие. Но времето, в което всички работни места бяха "добри работни места", до известна степен отмина. Растежът на икономиката става все по-раздвоен, като от една страна се появяват високотехнологични работни места с високи заплати, а от друга - нископлатени работни места в сектора на услугите. Много работни места от "средната класа" със среднозаплащане бяха съкратени, автоматизирани или изнесени в чужбина. Икономическите предприемачи се сблъскват с трудности при създаването на работни места, които да осигуряват заплащане и придобивки, които са били стандартни в индустриалната епоха. Тъй като ролята на икономическите разработчици се разшири и включва всичко - от трансфер на технологии до привличане на търговци на дребно за разширяване на данъчната основа на общността, професията трябва да проучи видовете работни места, които създава, и доколко те отговарят на нуждите на хората и общностите в глобализираната икономика, основана на умения. В този контекст успехът на

хората е равен на успеха на бизнеса и общностите. Въпреки това сравнително малко изследвания са били посветени на въпроса за създаването на качествени работни места от гледна точка на икономическите разработчици; по-голямата част от литературата по темата за качествените работни места идва от областта на развитието на работната сила или изкореняването на бедността. Целта на настоящия доклад е да запълни тази празнина и да определи ролята на икономическите разработчици в създаването на качествени работни места и подобряването на качеството на съществуващите работни места. Не по-малко важно е, че този доклад документира и как самото икономическо развитие се трансформира в отговор на променящата се икономика. За да се създадат качествени работни места и да се възстанови средната класа в глобалната икономика, основана на знанието, изисква нови стратегии, нови партньори, нови цели и нови показатели за успех. Това е карта на нововъзникващата практика на икономическото развитие, която, както показва изследването на конкретния случай, трябва да бъде по-всеобхватна, стратегическа, адаптивна и системно ориентирана.

Цел: Целта на икономическите разработчици е да осигурят възможности за различни нива на умения и отрасли, за да се постигне напредък в икономическата структура на общността.

Цели:

- Създаване на качествени работни места, които са от полза за хората, фирмите и местата. Те са семената, от които се ражда по-широк просперитет, предоставяйки на работниците възможност за самодостатъчност, икономическа сигурност и чувство за контрол върху живота им.
- Създаване на качествени работни места, които могат да бъдат в съответствие с икономическата конкурентоспособност.
- Качествени работни места, които са от полза за местната икономика. Според определението за качествено работно място работниците получават по-високи заплати, които след това харчат за жилище, стоки и услуги.
- Предоставяне на услуги на лица с ниска квалификация или трудни за наемане на работа като средство за изкореняване на бедността.

Picture Source: <https://www.nga.org/news/commentary/defining-job-quality-for-reemployment-and-recovery/#9>

15. СОЦИАЛНА И ИКОНОМИЧЕСКА СПРАВЕДЛИВОСТ И РАВЕНСТВО

Предистория: Когато се говори за справедливост, първото концептуално предизвикателство възниква поради трудността да се преведе от английски на други европейски езици. Всъщност в много езици няма пряка дума за "fairness", а тя се превежда като "справедливост", "justness", "appropriate", "equity" или "equitableness". В някои европейски езици "fair" или "fairness" се е превърнало в заемка, включена в езика без превод (Gulyas 2018). Справедливостта и равенството са свързани, но съвсем не са синоними. Справедливостта се основава на определени нормативни критерии, докато равенството се отнася до качеството да бъдеш идентичен по статус, стойност или количество, което не изисква стриктно никакви нормативни критерии. Днес европейците са средно по-добре образовани и живеят по-здравословно, по-дълго и по-проспериращо, отколкото когато и да било в миналото. Този поглед върху средните постижения обаче прикрива големи различия както в рамките на европейските държави, така и между тях. Доходите на най-богатите 20 % от домакинствата в Европа са средно 5 пъти по-високи от тези на най-бедните 20 %, а в някои държави-членки - до 8 пъти по-високи.

Повечето показатели за благосъстояние показват социален градиент в зависимост от нивото на образование, професията, доходите и социалния статус. Голямата рецесия засили съществуващите социално-икономически различия. Уязвимите групи - хората с ниско образование, безработните и лицата с мигрантски опит - в голяма степен понесоха тежестта на последвалия икономически спад и програмите за строги икономии.

Южноевропейските страни бяха засегнати особено тежко. Нарастващите различия в множество социално-икономически измерения допринесоха за усещането за несправедливост и недоволство в Европа. Неотдавнашни данни показват, че 38 % от европейците не вярват, че са третираны справедливо, а 41 % не са съгласни, че имат се радваха на равни възможности в живота. Справедливостта е субективен феномен, но далечните последици от възприемането на несправедливостта налагат по-внимателно разглеждане на нейните фактори и динамика. Настоящият доклад анализира някои от най-съществените измерения на справедливостта във връзка с програмата за справедлив, приобщаващ и социален Европейски съюз (ЕС).

Цел: Социалната справедливост, честността и относителното равенство могат да бъдат важни фактори за конкурентоспособността, особено на регионално и градско равнище. Равнопоставените и справедливи общества показват по-високи нива на удовлетвореност от живота, щастие и, в по-широк план, по-добри социални резултати. Това може да бъде постигнато, без непременно да се налагат разходи за ефективност.

Цели:

- Създаване на възможности за работа, за да се увеличи достъпът до платена заетост, тъй като тя е ключов фактор за неравенството в доходите.
- Създаване на фискални политики, като например системи за прогресивно данъчно облагане и трансфери, които са склонни да намаляват неравенството в доходите на домакинствата, за да компенсират (до известна степен) неравенството на пазара на труда.
- Намаляване на неравенството в заплащането и на разликата в заплащането на жените и мъжете. Както показват последните изследвания, правителствата разполагат със значително пространство за използване на минималната работна заплата като инструмент на политиката.
- Разширяването на обхвата на минималните заплати и колективното договаряне за нископлатените работници като цяло ще бъде полезно за намаляване на неравенството сред жените, мигрантите и уязвимите групи, които са свръхпредставени сред тези работници.

16. ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ ЗА СРЕДНИ ДОХОДИ И МСП

Предистория: Малките и средните предприятия (МСП) са жизненоважни за всяка икономика. Те са основен двигател на растежа и иновациите. Те осигуряват работни места, подпомагат местните общности и са двигател на иновациите.

МСП (малко и средно предприятие) е дружество, в което работят по-малко от 250 души. Те са отговорни и за създаването на две от всеки три нови работни места. МСП често се наричат гръбнакът на икономиката, тъй като са много важни за растежа. Те са гъвкави и могат бързо да се адаптират към промените на пазара. Освен това МСП са по-иновативни от големите предприятия, което може да доведе до появата на нови продукти и услуги, които да подпомогнат развитието на икономиката. Те са и важна част от финансовия пейзаж. Те са жизненоважна част от икономиката, защото стимулират иновациите. Малките и средните предприятия са по-пъргави и гъвкави от големите, което им позволява да реагират бързо на промените на пазара. Те имат и по-ниски режимни разходи, което им дава конкурентно предимство. МСП често са в челните редици на новите тенденции и технологии и са по-склонни да експериментират с нови идеи.

Те също играят важна роля в подкрепата на местните общности. Те осигуряват работни места и данъчни приходи, което помага за поддържане на местния бизнес и услуги. МСП често участват в обществени проекти. Те също така допринасят за местната икономика, като купуват стоки и услуги от местния бизнес. В повечето страни МСП представляват по-голямата част от всички предприятия и осигуряват по-голямата част от всички работни места.

В повечето страни МСП представляват огромното мнозинство от предприятията и допринасят значително за заетостта и икономическия растеж, но те са изправени пред различни предизвикателства, особено по отношение на достъпа до финансиране и сравнително високите разходи за спазване на данъчното законодателство. Правителствата разполагат с редица политически лостове, включително данъчни политики, които могат да подкрепят растежа и развитието на МСП.

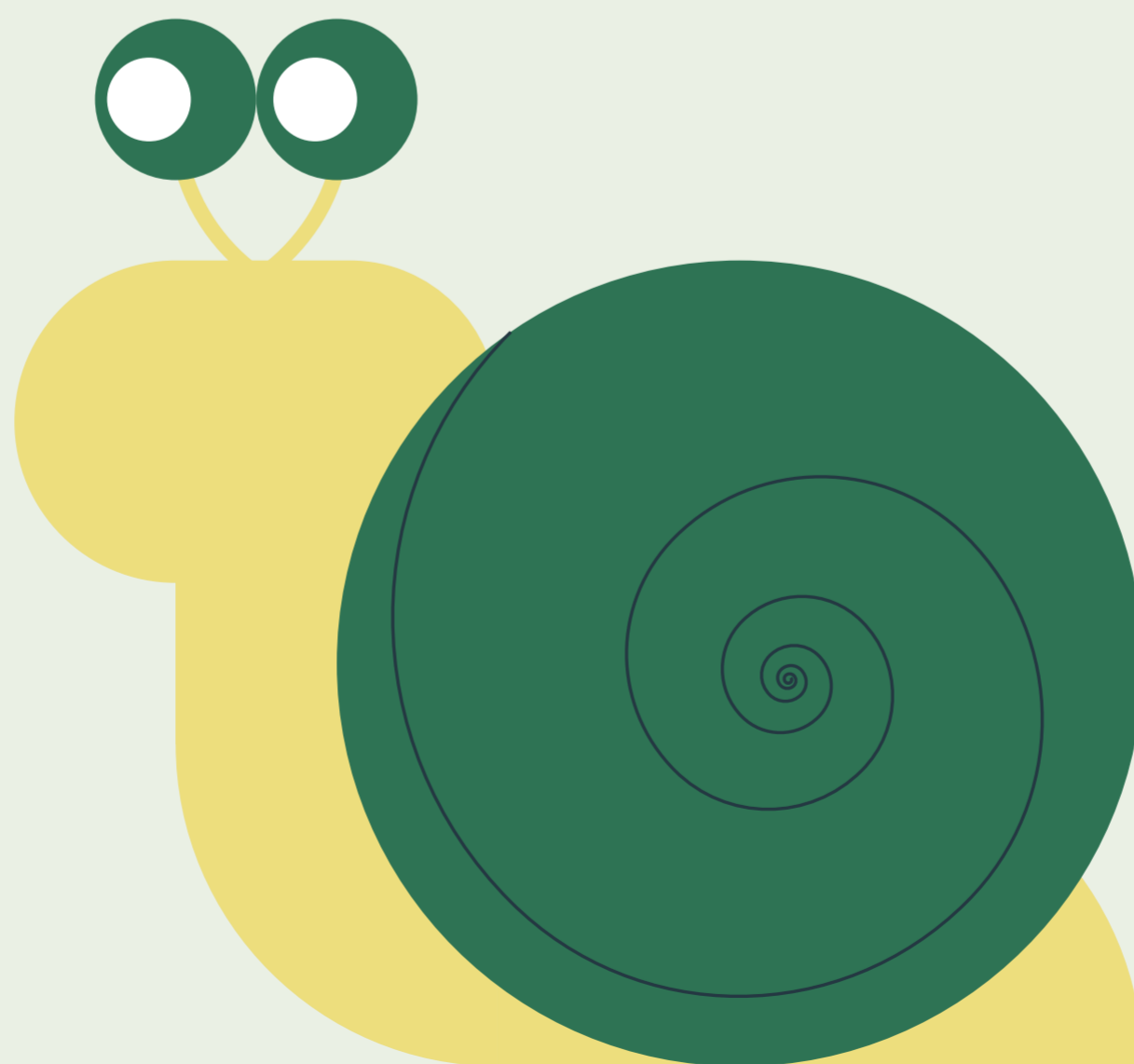
В Европейския съюз те представляват 99,8% от всички предприятия и 67% от общата заетост. Освен това МСП са широко възприемани като двигател на растежа и иновациите в икономиката. В съответствие с това Европейската комисия (ЕК) счита, че "капацитетът за използване на потенциала за растеж и иновации на малките и средните предприятия" е от съществено значение за бъдещия просперитет на Европейския съюз (ЕС). По този начин създаването на "среда на световно ниво за МСП" се превърна в основна цел на Европейската комисия.

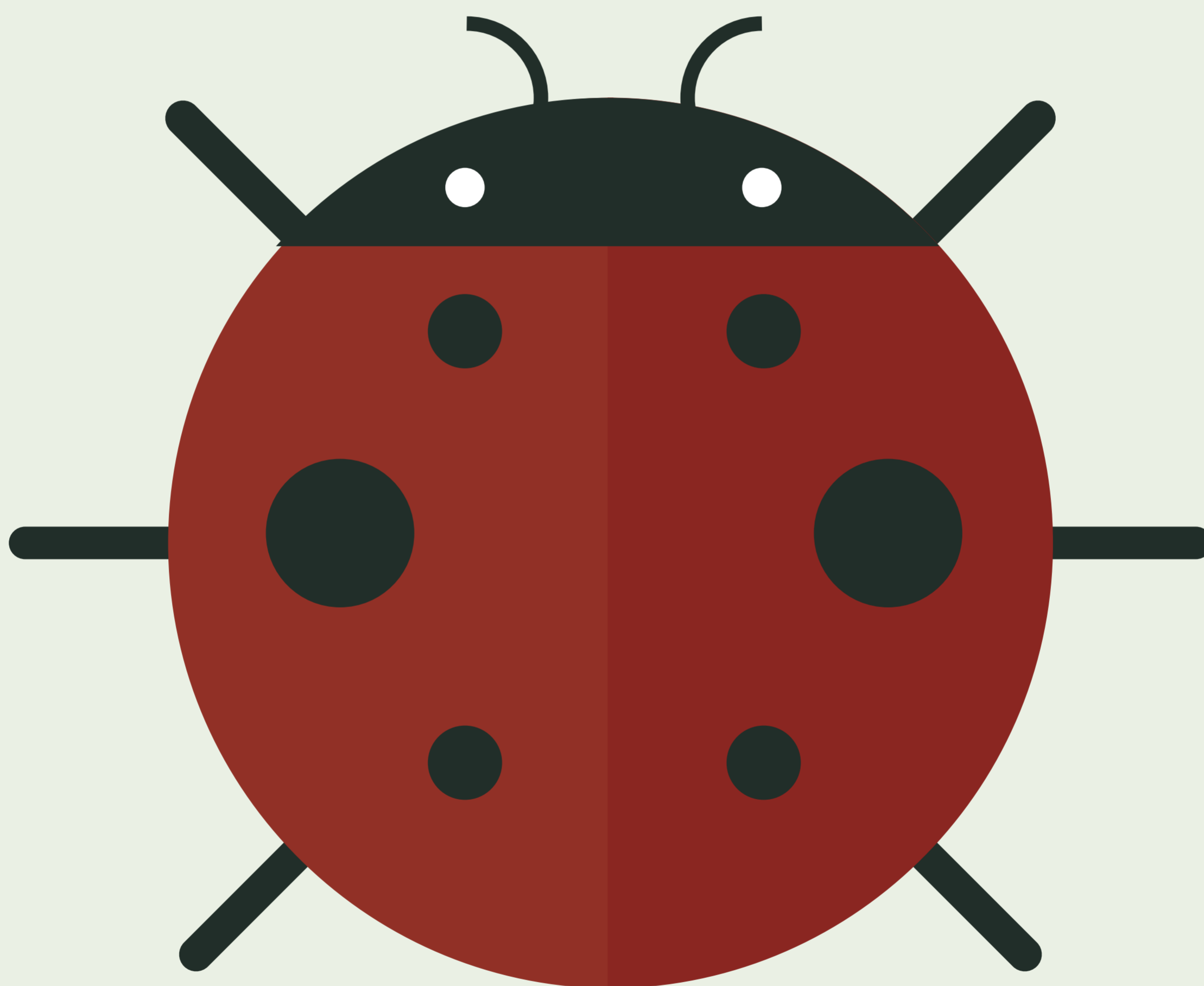
Цел: Европа подчертава значението на общо взето справедливи, прости, предвидими и прозрачни данъчни закони. Това е постепенна част от привлекателната бизнес среда за всички предприятия (включително МСП) и има предимството, че се намалява непропорционално високата тежест за МСП, свързана със спазването на законодателството. Всеки данъчен стимул трябва да отговаря на основни изисквания като прозрачност, ефективност и неутралност. Всички данъчни стимули трябва да отговарят на основни изисквания като прозрачност, ефективност и неутралност.

Цели:

- Да се осигурят стимулиращи лостове на данъчното облагане на печалбите за малките и средните предприятия (стимулиране на инвестициите и иновациите, подкрепа за финансовото състояние на предприятията и стимулиране на производството, както и използване на ускорена амортизация при данъчното отчитане).
- Данъчно стимулиране на иновационните и инвестиционните процеси чрез използване на инвестиционни данъчни кредити и отстъпки.
- Стимулиране на плащането на данък върху печалбата чрез намаляване на ставката на данъка върху печалбата до 5% за малки предприятия, които запазват или увеличават броя на служителите си, ако начислените заплати на служителите не са по-ниски от средните заплати за съответните браншове.

ГЛАВА 3: Приобщаващи политики за климата

1. СОЦИАЛНИ КАМПАНИИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО

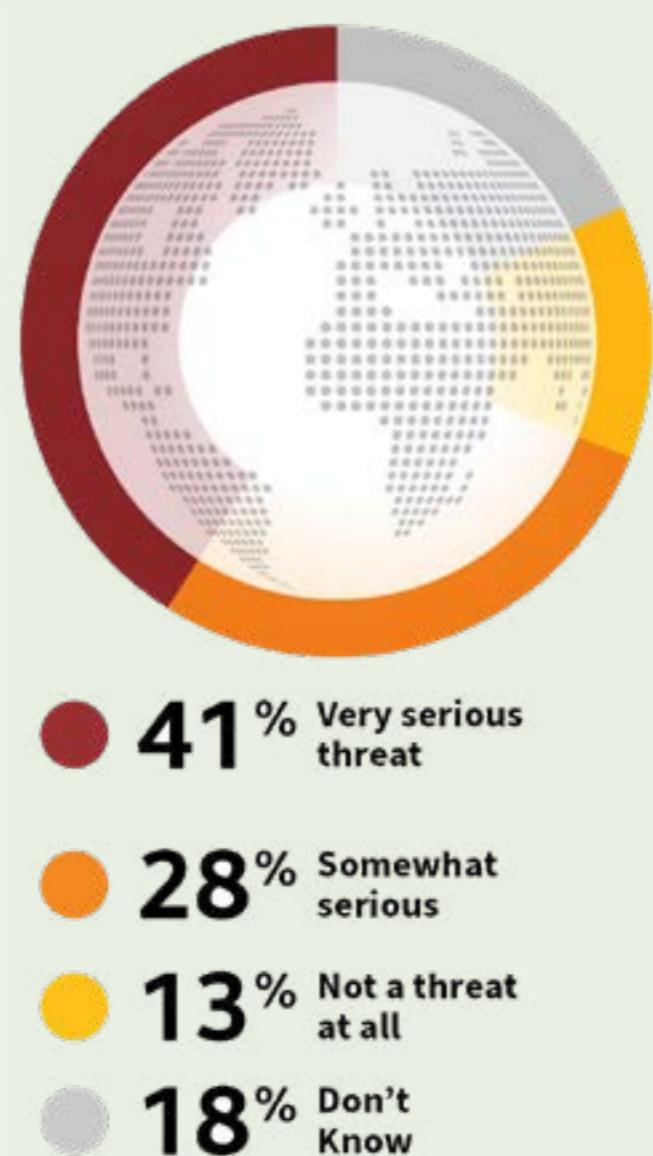
Предистория: Повишената обществена осведоменост е необходима за засилване на ентузиазма и подкрепата, за вдъхновяване на самоактивация и действия и за мобилизиране на местния опит и ресурси. Повишаването на политическата осведоменост е от решаващо значение, тъй като политиците и създателите на политики играят ключова роля в процеса на адаптиране на политиката. За да се повиши осведомеността на по-големи групи от хора, са необходими добри комуникационни тактики необходими при повишаване на осведомеността.

"Кампания за повишаване на осведомеността" може да се определи най-общо като комбинация от няколко комуникационни тактики за определена аудитория за определен период от време. Въпреки че целите на усилията за повишаване на осведомеността варират в зависимост от контекста, те обикновено включват запознаване на целевата аудитория с конкретните проблеми и предлагане на промени в поведението, които биха могли да помогнат за разрешаването или намаляването на тези проблеми.

Въпреки че повишаването на осведомеността често се смята за решаващо в ранните фази на процеса на адаптация, изследванията (Manuti, 2013) показват, че нивата на осведоменост се променят с течение на времето в резултат на външни фактори. Следователно повишаването на осведомеността е от решаващо значение не само в началото, но и по време на целия процес.

Въз основа на информация от проучването World Risk Poll 2020 на фондация Lloyd's Register, Фигура 1 сравнява дела на анкетираните, които смятат, че изменението на климата е основна опасност в Европа. Респондентите в Източна Европа са средно по-малко загрижени за изменението на климата, отколкото тези в Западна Европа, въпреки факта, че има големи различия във възприемането на климатичния риск във всеки регион. Забелязваме подобен модел в Източна Европа, както в рамките на ЕС, така и извън него.

Дял на хората, които виждат изменението на климата като заплаха?

Фигура 1: Изчисления на авторите въз основа на World Risk Poll 2020 на фондация Lloyd's Register

Цел: Европа подчертава значението на като цяло справедливи, прости, предвидими и прозрачни данъчни кодекси. Това е допълнителна част от една привлекателна бизнес среда за всички предприятия (включително МСП) и има предимството, че се намаляват непропорционално високите тежести за съответствие за МСП. Всеки данъчен стимул трябва да отговаря на основни изисквания като прозрачност, ефективност и неутралност. Всички данъчни стимули трябва да отговарят на основни изисквания като прозрачност, ефективност и неутралност.

Цели:

- Повишаване на нивото на информираност на широката общественост, публичните институции и частния сектор по отношение на проблемите на околната среда;
- Насърчаване на публичните органи да организират кампании за повишаване на осведомеността, за да се повиши нивото на информираност и да се насърчат хората към по-екологични практики и поведение;
- Насърчаване на младите хора да предприемат действия по отношение на проблемите на околната среда чрез различни инициативи;
- Популяризиране на екологични ресурси за широката общественост, като ръководства, статии, документални филми и електронни платформи;
- Уверете се, че всички, особено младежите, осъзнават как тяхното поведение влияе на околната среда.

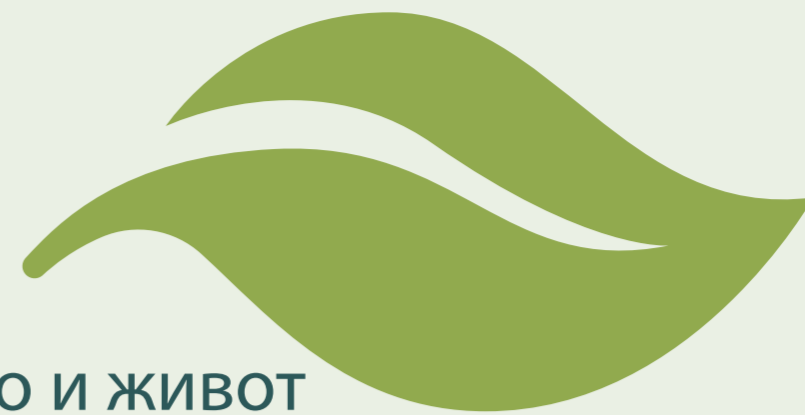
2. ПРОУЧВАНЕ НА ДОБРИ ПРАКТИКИ

Пътуване и транспорт

- **"Tubeway"** - система за мобилност на бъдещето и модули за екологични стени (Австрия) - Енергийната криза в световен мащаб породила нуждата от алтернативни начини на транспорт и екологичен начин на живот. Tubeway е концепция за обществена транспортна система, използваща слънчева енергия, проектирана да се свързва с настоящите транспортни мрежи, докато екостена модулите помагат за изграждането на устойчиви домове, които използват възобновяема енергия. Комбинирани, тези проекти могат да осигурят ефективни бъдещи решения за мобилност и екологичен живот.

- **100 велосипеда за 100 семейства (Италия)** - Пътуванията в рамките на един град често са ненужно прекарани в задръствания или паркинги. Инициативата за колективно пазаруване "100 велосипеда за 100 семейства" има за цел да помогне на участниците да заменят автомобилите си с нисковъглеродна алтернатива, която няма ограничения за мястото на паркиране. С навес за всички сезони, велосипедът позволява на семействата да пътуват по безопасен, забавен и екологичен начин. Велосипедът е снабден и с електромотор, който помага на водачите, независимо дали превозват деца или отиват да пазаруват.

- **Кампания "Австрия пести енергия" (Австрия)** - През 2013 г. австрийското министерство на околната среда стартира широка информационна кампания като част от инициативата си за опазване на климата. Целта е да се повиши осведомеността относно намаляването на потреблението на отопление, горива и електроенергия, както и да се променят навиците, като се подчертаят свързаните с това икономии на разходи. Онлайн треньор по пестене на енергия и практична джобна книжка дават на гражданите съвети за пестене на енергия, като им позволяват да проследяват намаляването на потреблението на енергия в евро и CO₂.

Строителство и живот

- **Уеб портал Solarstromerzeugung.de (Германия)** - Solarstromerzeugung.de е немски информационен портал за слънчева енергия. Уебсайтът обяснява как да инсталирате, почиствате, поддържате и финансирате соларни модули. Той също така позволява на потребителите в цялата страна да сравняват цените на соларните панели от различни компании. Досега проектът е отговорил на повече от 5 000 запитвания за фотоволтаични системи от лица, които се грижат за климата.

- **Социално електричество (Кипър)** - "Социално електричество" е забавно и образователно приложение във Facebook, което има за цел да запознае гражданите с потреблението на енергия, като сравнява поведението им с това на техните приятели, съседи, град или държава. Потребителите използват приложението, за да подобрят потреблението си на енергия и да намалят въглеродния си отпечатък. След 6 месеца проектът има повече от 1000 регистрирани потребители и над 1450 приятели на страницата си във Facebook.

- **Пестене на енергия в училищни сгради (Латвия)** - Гимназията Skaistkalnes разработва проект за енергиен одит и подмяна на отоплителната система, за да намали въглеродните си емисии. То инсталира по-ефективни отоплителни системи в три училищни сгради, подменя 84 прозореца, изолира таванските помещения и преобразува котелните помещения и радиаторите в система за циркулация на водата, която не изгаря изкопаеми горива. Намалявайки както въглеродните емисии, така и общите разходи за отопление, проектът също така подобрява училищната среда и околния климат.

Повторна употреба и рециклиране

- **CO₂ Diet (България)** - CO₂ Diet е иновативна и интерактивна онлайн платформа, която насърчава хората да намалят емисиите си на CO₂. Чрез тази платформа лесно могат да се изчислят емисиите на CO₂, генерирани от ежедневните дейности на хората. Диетата за намаляване на емисиите на CO₂ включва съвети за намаляване на въздействието върху среда, например чрез изключване на уреди, които не се използват. Създадена през 2009 г., диетата CO₂ вече е организираща и няколко публични събития.

- **Изразяване на идеи, извършване на действия (Гърция)** - Второто експериментално начално училище в Родос започва да осъществява екологични проекти, насочени към опазване на местните гори, морета, флора и фауна. Базирано в Родос, главен курортен остров в Гърция, училището успешно реализира проекти за рециклиране, пестене на енергия и управление на водните ресурси през последните години, като спомага за повишаване на екологичното съзнание както на учениците, така и на учителите и родителите. Тези действия се популяризират допълнително в училищните блокове, списания и брошури.

- **По-добър свят - Geresnispasaulis.lt (Литва)**
 - Проектът Geresnis Pasaulis (По- добър свят) насърчава повторната употреба и възстановяването на изхвърлени предмети, за да насърчи устойчивото потребление, споделянето, сътрудничеството и изграждането на общности във взаимна полза. Уебсайтът Geresnispasaulis.lt показва как да се намали прекомерното потребление чрез по-добро използване на предметите, удължаване на живота им, доколкото е възможно, или предоставянето им на други хора, които могат да ги използват. Сайтът предоставя идеи, съвети и вдъхновяващи примери за това как да се направи това.

Пазаруване и хранене

- **Градината на бъдещето (Белгия)** - Преосмислянето на начина на отглеждане на плодове и зеленчуци може да бъде ключът към устойчивото производство на храни. "Градината на бъдещето" е пермакултурен проект, който помага за намаляване на емисиите на CO₂ чрез премахване на необходимостта от промишлени торове, борба с вредителите, напояване и тежки машини. Освен това допринася за местна хранителна система, която може да съхранява тонове въглерод в земята. В Белгия проектът "Градината на бъдещето" проправи пътя на подобни проекти, като в момента в цялата страна съществуват 25 пермакултурни инициативи.

- **С поглед към бъдещето - ЕКОЦЕНТЪР (Полша)**
 ЕКОЦЕНТЪР е център за екологично образование, който популяризира екологични решения, съчетаващи традиционни и модерни технологии. Проектът показва как зелените технологии, които използват възобновяеми енергийни източници като слънчевата енергия, работят на практика в селските райони. Целта е да се демонстрира, че екологичните решения работят добре в местните условия, ефективни са от гледна точка на разходите и да намали значително емисиите на парникови газове. Награденият център е привлякъл 30 000 посетители в периода 2002-2013 г.

- **Отфермата до трапезата по устойчив начин (Малта)**
 - Лошите земеделски практики, дългите хранителни вериги и необходимостта от широкообхватно транспортиране на храните са сред най-големите причинители на изменението на климата. В отговор на това Малтийското движение за биологично земеделие (МОАМ) развива местно биологично земеделие, за да насърчи устойчивото производство на храни и да повиши осведомеността за околната среда. Неговата програма за биологично земеделие допринася за опазването на биоразнообразието, съхраняването на земите и водите и намалява необходимостта от транспорт.

Производство и иновации

WWF Climate Group (Австрия) - Климатичната група на WWF е водеща платформа за компаниите в Австрия, които активно участват в доброволни усилия за намаляване на емисиите на CO₂. Като намаляват емисиите си и насърчават поведение, съобразено с климата, участващите компании допринасят за постигането на глобалните климатични цели.

Сред настоящите членове са IKEA, Allianz, Pfanner, Fronius, Erste Group и SPAR Austria, които са помогнали на WWF Climate Group да предотврати общо 400 000 тона емисии на CO₂.

- **Вох - иновативен екодизайн (Белгия)** - Този проект има за цел да създаде интериорен предмет, който е прост, вечен, екологичен и многофункционален. Изработена от екокартон - материал с отрицателен въглероден отпечатък, кутията може да се използва като стол, маса, шкаф, елемент за съхранение, кутия за преместване и много други. Освен това е лесна за изработване във всяка местна работилница, което намалява емисиите от транспорта и допълнително свежда до минимум въглеродния отпечатък на този иновативен предмет с екодизайн.

- **BIOMASA - нисковъглеродни котли на пелети за обществени сгради (Словакия)** - Проектът BIOMASA подпомага модернизиранието на старите котли на изкопаеми горива с модерни нисковъглеродни алтернативи на пелети. Целта на проекта е да допринесе за намаляване на емисиите на парникови газове в обществените сгради в Словакия. Досега проектът е заменил повече от 114 въглищни котли, създал е над 33 работни места и е осигурил 12 000 тона пелети местно производство.

3. ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЕ ПО ЕКОЛОГИЯ И ОКОЛНА СРЕДА

Предистория: През последните няколко десетилетия образованието от онлайн източници и електронни курсове нараства бързо, а броят на записаните онлайн студенти расте значително по-бързо от общия брой на записаните студенти във висшите училища. Някои проучвания и неофициални данни сочат, че процентът на отпадане от онлайн курсовете често е много по-висок от този на присъствените курсове в университетския кампус. Освен това социалните медии започнаха да играят важна роля в обучението, особено за младите хора.

Проблем: Въпреки че е задължително в учебните програми, екологичното образование не е включено в образованието на учителите и в професионалните стандарти. Контекстът на обучението е неструктуриран и няма ясни цели на обучението и това затруднява младите хора да придобият определени знания и компетентности в края на учебния процес. В проучването "Учим нашата планета", което анализира образователните планове и рамковите програми в близо 50 държави от всички региони. Повече от половината от тях не споменават изменението на климата, а само 19% говорят за биоразнообразието.

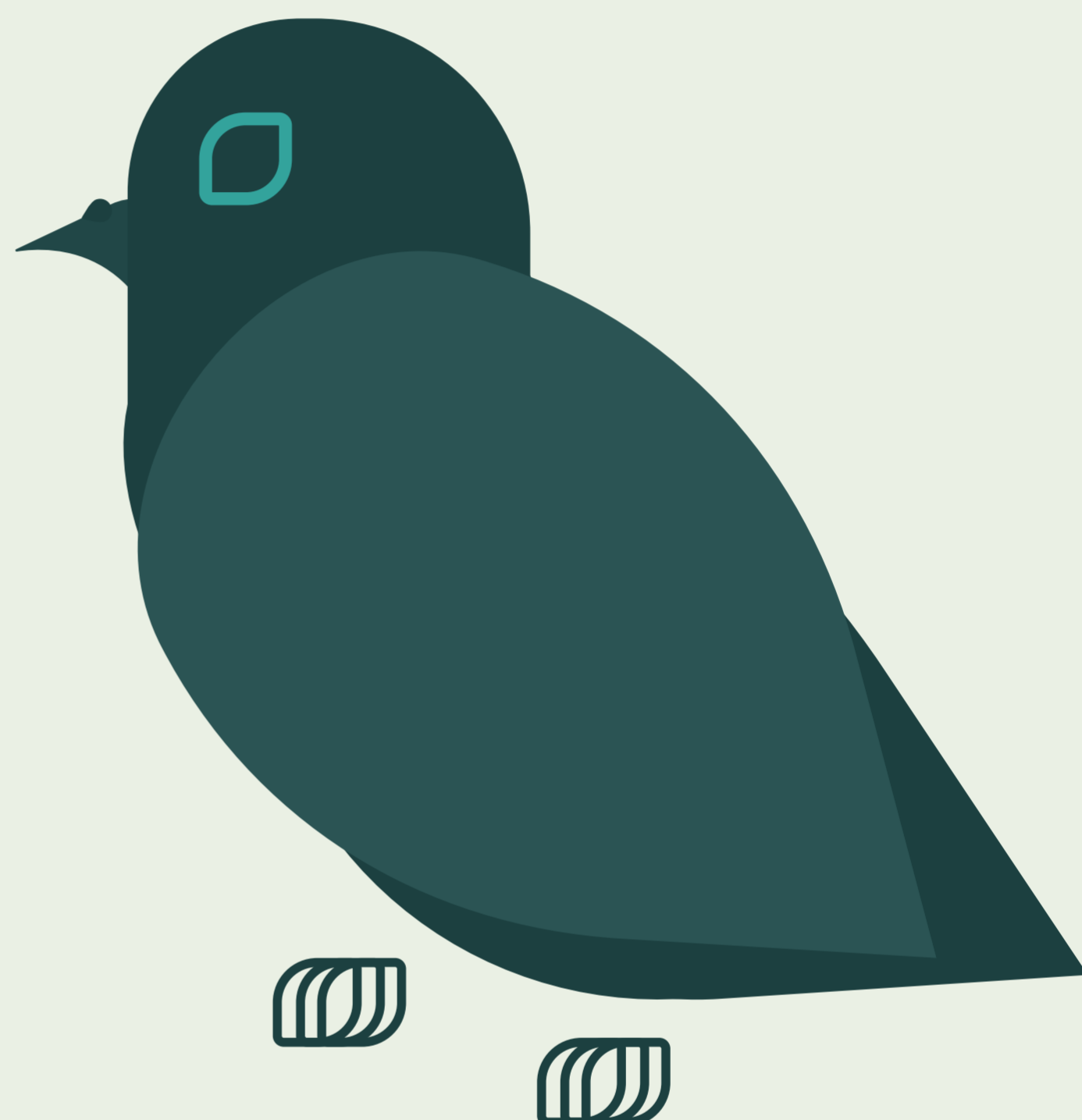
Цел: Затова ЮНЕСКО призова до 2025 г. екологичното образование да стане основен компонент на учебните програми във всички страни. На Световната конференция повече от 80 министри и заместник-министри и 2800 заинтересовани страни в областта на образованието и околната среда приеха Берлинската декларация за образование за устойчиво развитие, в която се очертават редица политики за трансформиране на обучението, обхващащи преподаването, ученето, професионалното обучение и гражданската активност. Насърчаването на разработването на инструменти и методи за учене е от решаващо значение за разработването на учебна програма по околна среда, която ще подпомогне развитието на компетентности в тази област за младите хора. Също така насърчаването на методите за онлайн обучение е важно за младите хора и бъдещите поколения, за да се задоволят потребностите на младите хора, които не се постигат чрез формалното образование.

Цели:

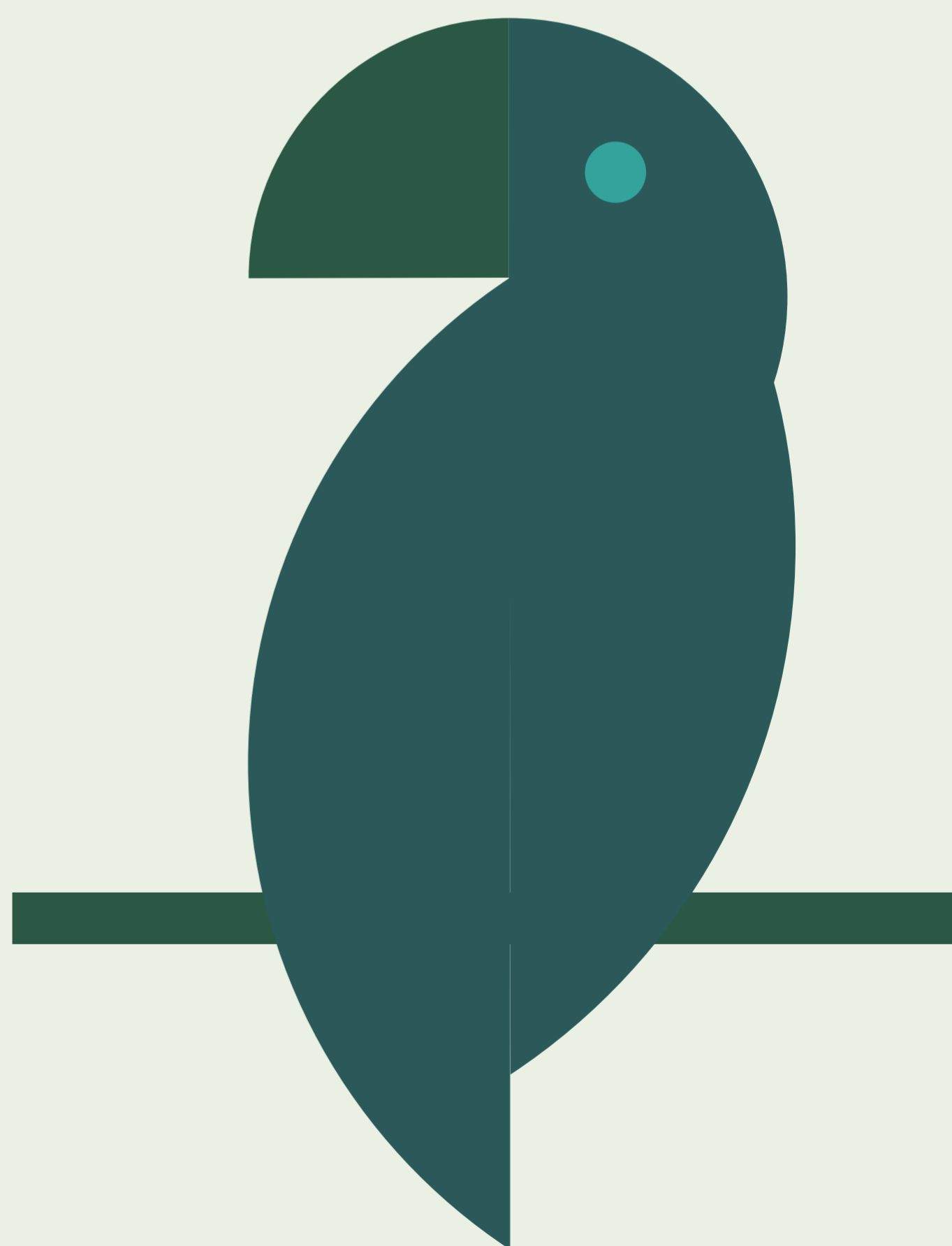
- Повишаване на осведомеността за значението на обучението по околна среда и устойчивост;
- Подкрепа за разработването на основни учебни програми по околна среда в страните от Източна Европа;
- Популяризиране на съществуващите ресурси за изучаване на околната среда и изменението на климата;
- Подкрепяйте методите на онлайн образованието, за да задоволите нуждите на младите хора, които не се постигат чрез формалното образование.
- Популяризиране на методите за онлайн обучение като устойчиви и подходящи за нуждите на младите хора;
- Насърчаване и разбиране на концепцията за екологична грамотност;

4. ОНЛАЙН ИЗТОЧНИЦИ ЗА САМООБУЧЕНИЕ

Articles:

- **Earth Times** е независим международен непартиен вестник за околната среда и устойчивото развитие, включително взаимосвързаните въпроси за населението, правата на човека и търговията.
- **EcoWatch** информира аудиторията си с важни научнообосновани новини по широк спектър от теми, включително изменението на климата, енергията, океаните, животните, храната, политиката и здравето.
- **ENN (Environmental News Network)** има за цел да информира, образова, дава възможност и създава платформа за глобални действия в областта на околната среда. Тя бързо се превръща в колекция от ресурси, учители, експерти и инструменти, които предоставят обективна информация и знания за все по-сложната област на науката за околната среда.
- **Новините за здравето на околната среда** са публикация на **Environmental Health Sciences**, нестопанска, непартийна организация, посветена на въвеждането на науката в общественото обсъждане и политиката по въпросите на здравето на околната среда, включително изменението на климата.
- **Grist** обхваща както нови проблеми, така и решения, свързани с енергията и екологичния живот, както и няколко други области. Целта на изданието е да "издига решенията, да разкрива несправедливостта и да дава на читателите си контекста, знанията и инструментите за промяна".
- **Inside Climate News** е непартийна новинарска организация с нестопанска цел, носител на награда Пулицър, която предоставя репортажи и анализи за обществеността и хората, вземащи решения, относно изменението на климата, енергетиката и околната среда. Тя служи като куче-пазач на правителството, индустрията и застъпническите групи и ги държи отговорни за техните политики и действия.
- **Treehugger** е сайт за устойчивост, който предлага съвети, яснота и вдъхновение както за екоспециалистите, така и за начинаещите в областта на екологичния живот.

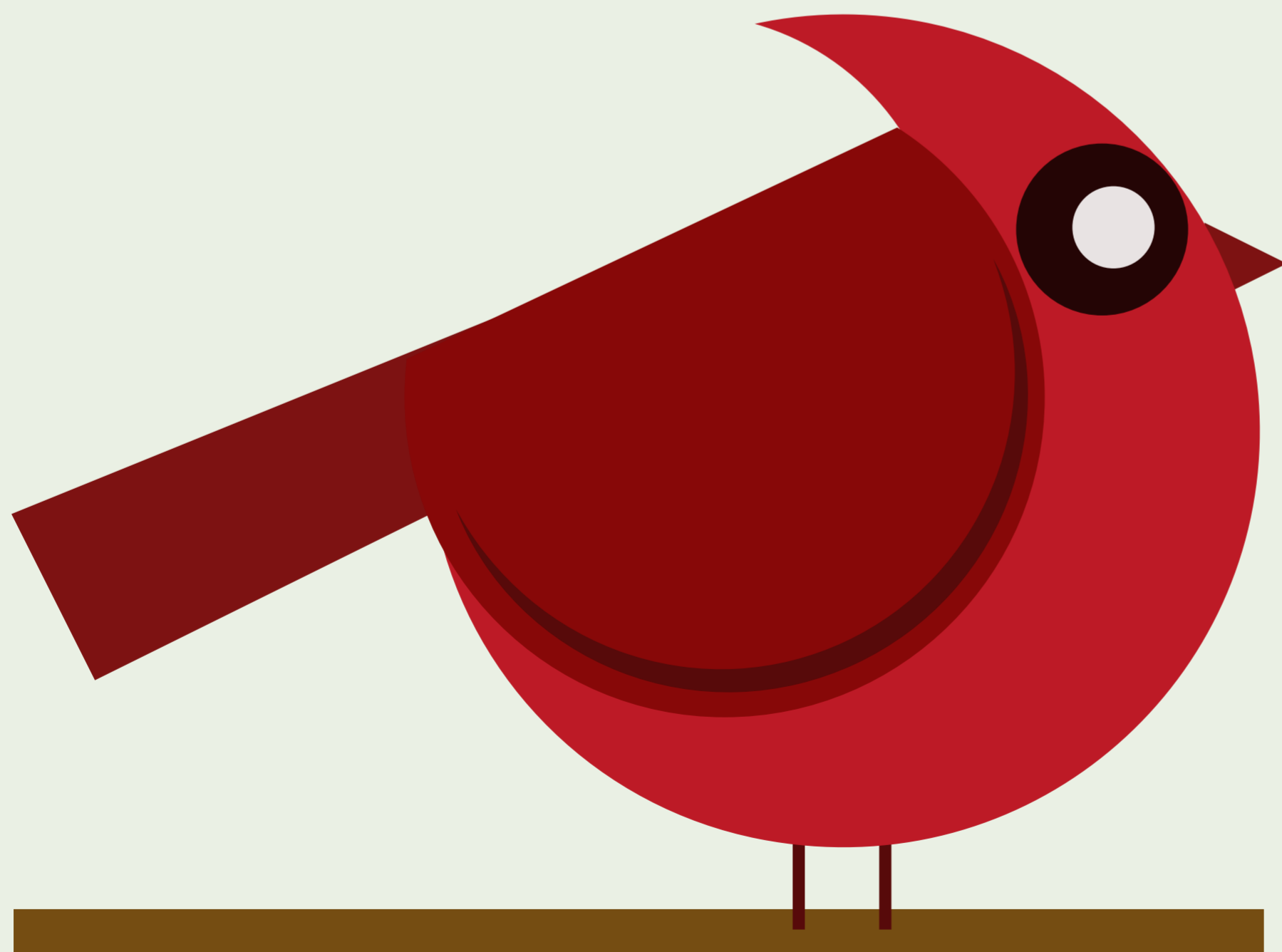

Електронни книги и ръководства: електронните книги и ръководства са много достъпни за всички в различни онлайн библиотеки на университети от цял свят. Някои примери са: Вашингтонския университет, Free-ebooks.net, Goodside ebooks или Barnes&Noble.

Онлайн събития и обучения: онлайн събитията помагат на младите хора да получат повече информация чрез неформални и самостоятелни методи на обучение. В същото време, особено чрез европейската среда, се създават онлайн общности от млади хора, които подкрепят устойчивото развитие.

Документални филми: Документалните филми представляват иновативен подход за представяне на информация, която иначе би била статична, по завладяващ и разбираем начин. Младите хора прекарват все повече време всяка година, за да получат знания чрез алтернативни канали. Най-препоръчаните документални филми за екологично образование са: 8 милиарда ангела, Дейвид Атънбъроу: Животът на нашата планета, Целуни земята, Cowspiracy, Моят учител октопод, Seaspiracy, Blackfish или Аз съм Грета.

Съдържание в социалните медии: напоследък младите хора се учат чрез каналите на социалните медии, има различни методи, които се използват, за да се направят публикациите/видеоклиповете по-привлекателни, като например: безплатни ресурси, видеообучение, инфографики, често задавани въпроси, проучвания на индустрията, казуси, съвети и трикове и публикации "как да".

5. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПЛАТФОРМИ ЗА ЗНАНИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Защо онлайн обучение и електронни курсове?

Както в училищата, така и в предприятията, електронното обучение промени образованието, като даде възможност на учениците и служителите да учат със собствено темпо в приветлива среда. Ясно е, че електронното обучение ще има важно значение за бъдещето на образованието, когато става въпрос за разпространение на образователни ресурси.

Образованието е в крак с цифровата трансформация, тъй като учениците се възползват от електронното обучение и индивидуалното обучение. В резултат на пандемията, която внезапно извади милиарди ученици от класните им стаи, електронното обучение придоби популярност. Дори образователните институции използват стратегии за онлайн обучение, за да са в крак с времето. За да поддържа интереса на учащите, електронното обучение използва най-съвременни технологии като игровизация и разширена реалност (AR)/виртуална реалност (VR), за да напредва към по-ангажиращи формати.

Ето няколко примера за платформи, в които хората могат да получат достъп до безплатни курсове по околна среда:

- Green Future Academy - <https://greenfuture-ea.greenpeace.org/en/>
- Зелено обучение - <https://gef.eu/project/green-learning/>
- Зелено обучение - <https://greenlearning.ca/>
- Future Learn - В платформата Future Learn има няколко варианта на безплатни курсове за природата и околната среда <https://www.futurelearn.com/>
- Зелена академия - <https://www.green-academy.eu/>
- FEE Academy - <https://feeacademy.global/>
- Алисън - Дай си възможност - <https://alison.com/>
- Платформата за обучение по околната среда за началните училища - <https://earthcubs.com/>

- UNCC: Е-обучение: Партньорството на ООН за обучение в областта на изменението на климата (UN CC:Learn) е съвместна инициатива на повече от 30 многостранни организации, които помагат на страните да предприемат действия в областта на изменението на климата както чрез обща грамотност по въпросите на климата, така и чрез развитие на приложни умения. UN CC:Learn предоставя стратегически съвети и качествени учебни ресурси, за да помогне на хората, правителствата и бизнеса да разберат, да се адаптират и да изградят устойчивост към изменението на климата. UN CC:Learn се подкрепя от Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (SDC). <https://uncscelearn.org/>
- Open Learn: <https://www.open.edu/openlearn/nature-environment/free-courses>
- Обучение за природата: <https://www.learningfornature.org/en/>
- UI Green Metric Онлайн курсове за устойчивост: <https://greenmetric.ui.ac.id/online-course>

6. ИЗСЛЕДВАНЕ НА НЕФОРМАЛНИ МЕТОДИ ЗА ЕФЕКТИВНО ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

Предистория на проучването

Изследване на неформалните методи за ефективно екологично образование е тема, която има за цел да проучи ефективността на неформалните методи в преподаването на екологично образование. Неформалните методи на образование са тези, които се срещат извън традиционната класна стая и могат да включват учене чрез преживяване, дейности в общността или самонасочващо се обучение. Овластяването на хората със знания и умения, за да станат граждани с екологично съзнание, е от решаващо значение за насърчаване на устойчивостта. Неформалните методи на обучение се доказваха като ефективен подход за постигане на тази цел.

Чрез динамични и интерактивни дейности хората могат да научат за проблемите на околната среда и как да предприемат действия за справяне с тях. Това проучване има за цел да изследва използването на неформални методи на образование за предоставяне на ефективно екологично образование, което в крайна сметка допринася за по-устойчиво бъдеще. През последните години има нарастващ интерес към изследване на неформалните методи за екологично образование, тъй като тези методи могат да предложат уникални и ангажиращи възможности за учене и промяна на поведението. Тази изследователска тема има за цел да проучи ефективността на тези методи и да идентифицира най-добрите практики за тяхното използване в програми за екологично образование.

Решение:

Използването на неформални методи на обучение се е доказало като ефективен подход за осигуряване на знания и умения за околната среда на хората. Тези методи включват динамични и интерактивни дейности, които са предназначени да ангажират хората в изучаването на проблемите на околната среда и как да се справят с тях. Изследването на неформални методи на образование за ефективно екологично образование може да допринесе за насърчаване на устойчивостта и постигане на по-екологично осъзнато общество.

Неформалните методи на екологично образование

могат да бъдат интегрирани с формални образователни програми, което може да доведе до по-всеобхватни и ефективни резултати от екологичното образование. Интегрирането на неформалните методи с формалното образование може да осигури по-холистичен подход към екологичното образование, което може да помогне на учащите да свържат знанията и разбирането си с проблемите на околната среда в реалния свят.

Изложение на проблема:

Замърсяването (въздух, земя и вода), земетресенията и глобалното затопляне са сред многото проблеми, засягащи околната среда, човешкото здраве и водещи до икономически загуби. Въпреки нарастващата осведоменост и загриженост относно проблемите на околната среда, значителен брой хора все още нямат адекватни познания по теми като изменението на климата, зелената сделка на ЕС и прости ежедневни действия, които могат да предприемат, за да променят нещата. Тази празнина в знанията може да има значително въздействие върху околната среда, човешкото здраве и икономическите загуби. Ето защо е необходимо да се проучат алтернативни образователни методи, които могат да осигурят ефективно екологично образование, за да се преодолее тази празнина в знанията.

Околната среда е застрашена от редица проблеми, включително замърсяване (въздух, земя и вода), земетресения и глобално затопляне. Тези проблеми имат далечни последици, включително увреждане на човешкото здраве и икономически загуби. Ефективното екологично образование е от решаващо значение за опазването на нашия дом – Земята.

Въпреки значението на екологичното образование, традиционните методи, базирани в класната стая, може да не са ефективни при ангажирането на учащите или насърчаването на промяна в поведението. Неформалните методи на екологично образование, като програми в общността и учене чрез преживяване, могат да бъдат по-ефективни при ангажирането на учащите и насърчаването на екологично устойчиво поведение. Много хора може да нямат достъп до официални програми за екологично образование поради фактори като география, социално-икономически статус или други бариери. Неформалните методи на екологично образование могат да бъдат по-достъпни и приобщаващи, предоставяйки възможности на хората да научат и да се ангажират с проблемите на околната среда, независимо от техния произход или местоположение.

Цел: Целевата аудитория на този текст са учители в училища, университети и всеки, който се интересува от екологично образование.

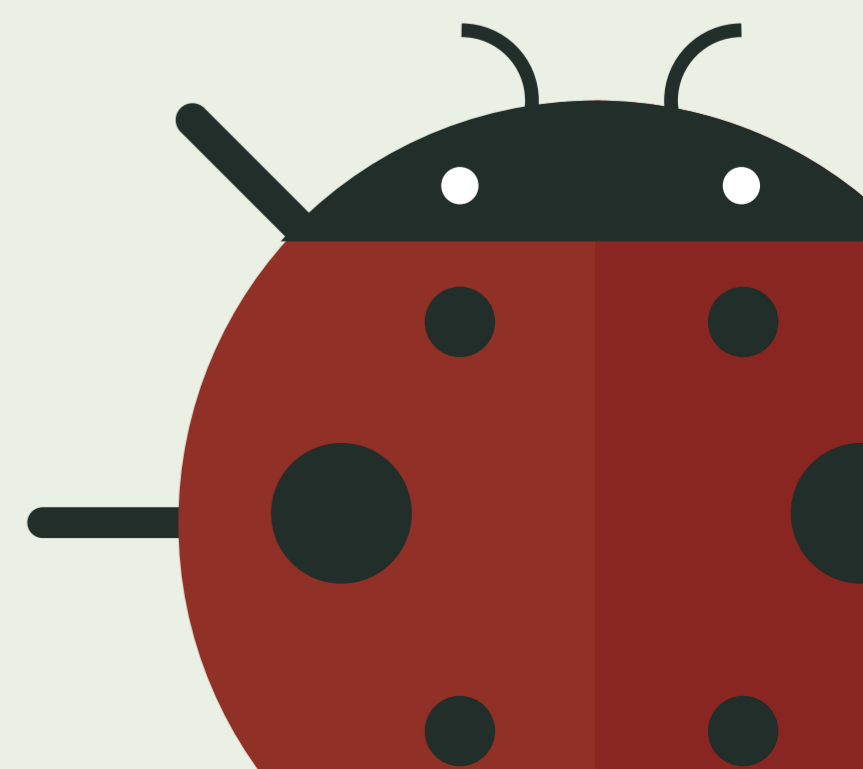
Цел:

Нашата цел е да насърчаваме отговорно поведение по отношение на околната среда и да дадем възможност на учащите се да станат активни и ангажирани граждани, които могат да вземат информирани решения и да предприемат действия за справяне с екологичните предизвикателства, пред които са изправени техните общности и светът. Чрез този метод учащите могат да придобият знания, умения и ценности, които са от съществено значение за изграждането на устойчиво бъдеще и за създаването на положителна социална и екологична промяна. Стремим се да използваме този метод, за да допълним формалното образование в класната стая, като предложим по-практична, експериментална и неформална среда за учене, която може да бъде по-подходяща за нуждите и интересите на учащите.

Цели:

Въпреки че целевите групи за неформалните методи на екологично образование могат да варират в зависимост от конкретната програма или дейност, която се изпълнява. Въпреки това ние сме решили в общи линии кои ще бъдат нашите целеви групи. Това са:

- **Общностни групи:** Ние възнамеряваме да използваме този метод, за да ангажираме местните общности в екологичното образование и действия, като насърчаваме колективните действия и решенията, базирани на общността.
- **Преподаватели и обучители:** Възнамеряваме да използваме този метод за обучение и подкрепа на преподаватели и обучители в областта на екологичното образование, като им помогнем да развият своите умения и знания в тази област.
- **Възрастни учащи:** Възнамеряваме да използваме този метод, за да ангажираме възрастните учащи в екологичното образование, като им предоставим възможности за учене през целия живот и изграждане на умения.
- **Деца и младежи:** програмите за неформално екологично образование могат да бъдат особено ефективни за ангажиране на младите хора и за възпитаване на чувство за отговорност и грижа за околната среда от ранна възраст.

7. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ЕВРОПЕЙСКИТЕ МЛАДЕЖИ ДА НАУЧАТ ПОВЕЧЕ ЗА ПРОБЛЕМИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ДА СЕ ВКЛЮЧАТ В УСИЛИЯТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Предистория: Зеленото образование, известно също като екологично образование или образование за устойчивост, е подход към обучението, който подчертава взаимозависимостта между екологичната, икономическата и социалната устойчивост. Зеленото образование придобива все по-голямо значение в Европа като средство за справяне с предизвикателствата, породени от изменението на климата и много други екологични проблеми, които го съпътстват. Екологичното образование е важен компонент за повишаване на екологичната осведоменост и устойчивост. Младите хора в Европейския съюз (ЕС) имат многобройни възможности да се запознаят с проблемите на околната среда и да се включат в усилията за опазване на околната среда.

Цел: Целта на този текст е да информира читателите за различните възможности за младите хора в ЕС да се запознаят с проблемите на околната среда.

Целта: Целевата аудитория на този текст са младите хора и всички, които се интересуват от екологично образование. Целта на текста е да информира младите хора за различните ресурси, които са на разположение в ЕС, като например програмата "Еразъм+", онлайн образователни платформи, екологични организации, младежки мрежи и национални и местни инициативи. Целта на този текст е да предостави изчерпателен преглед на възможностите за младите хора в ЕС да научат повече за околната среда и да се включат в усилията за опазване на околната среда. По този начин се цели да се предоставят на младите хора необходимите знания и умения за оказване на положително въздействие върху околната среда.

1. Онлайн образователни платформи: Съществуват редица платформи за онлайн обучение, като Coursera, edX и Udemy, които предлагат безплатни и платени курсове по теми, свързани с околната среда. Тези платформи предоставят гъвкав и достъпен начин на младите хора да научат повече за околната среда от експерти в областта. Младите хора в ЕС могат да използват тези възможности за обучение, за да разширят своите перспективи и да разработят жизнеспособни инициативи за борба с различни екологични проблеми.

2. Екологични организации: Много екологични организации, като "Грийнпийс" и "Приатели на Земята", предлагат ресурси и образователни материали по екологични теми. Тези ресурси могат да бъдат чудесен начин младите хора да научат за проблемите на околната среда и как могат да променят ситуацията.

1. **Младежки мрежи:** Съществуват няколко младежки мрежи, като например Европейският младежки форум, които имат за цел да дадат възможност на младите хора да действат по въпросите на околната среда. Тези мрежи предоставят на младите хора възможности да се запознаят с проблемите на околната среда, да се свържат със съмишленици и да участват в кампании и дейности.
2. **Национални и местни инициативи:** Много страни и региони в ЕС имат свои собствени инициативи за обучение на младите хора по въпросите на околната среда. Например в някои страни има младежки екологични организации, а в други - програми, които осигуряват финансиране на инициативи за екологично образование.

Европейската комисия подпомага държавите-членки на ЕС в усилията им да:

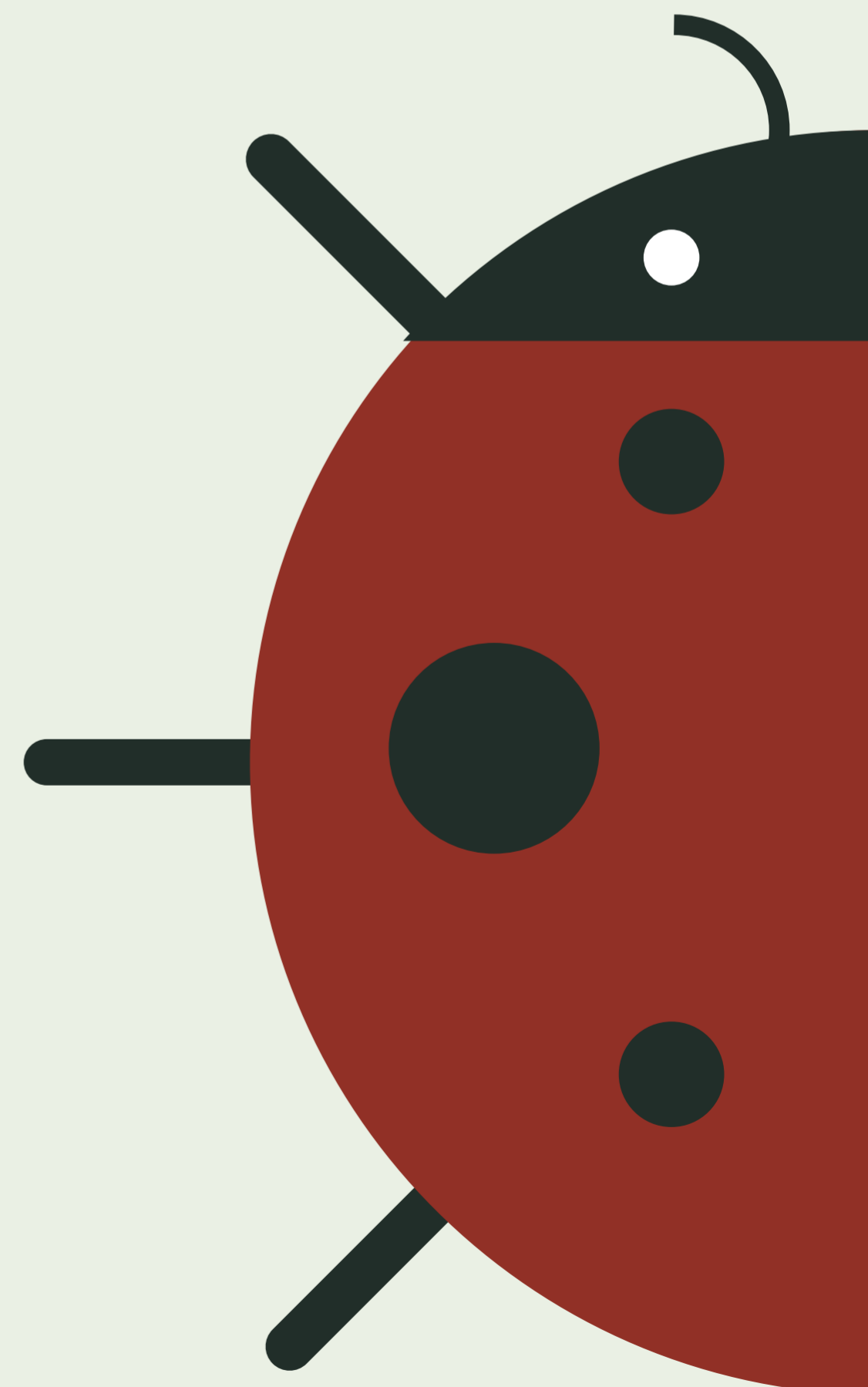
1. Предоставяне на обучаемите и преподавателите на знания, умения и нагласи, необходими за една по-зелена и по-устойчива икономика и общество.
2. Подпомагане на институциите за образование и обучение при включването на устойчивото развитие в преподаването и обучението и във всички аспекти на дейността им.
3. постигане на консенсус относно дълбоките и трансформиращи промени, необходими в образованието и обучението за устойчивост и зелен преход.

Някои от инициативите, които съществуват за обучение и улесняване на зеленото образование, включват:

- Коалицията "Образование за климата" е разрастваща се общност от ученици, учители и организации, работещи в областта на изменението на климата и устойчивото развитие.
- Препоръка на Съвета относно ученето за зелен преход и устойчиво развитие подпомага държавите членки при включването на устойчивостта в образованието и обучението
- Европейската рамка за компетентност в областта на устойчивото развитие очертава знанията, уменията и нагласите, които учащите се от всички възрасти трябва да придобият за прехода към зелена икономика и устойчиво развитие.
- Специална работна група за устойчивост в училищното образование редовно изготвя документи и ключови послания. Работните групи по професионално образование и обучение, обучение на възрастни и висше образование също се занимават с устойчивост и зелен преход.
- Програма "Еразъм+" и Европейският корпус за солидарност финансират различни инициативи, свързани с устойчивостта в образованието и обучението, като например обмен на студенти и персонал, научни изследвания и доброволческа дейност.
- Програма "Хоризонт Европа" има специална покана за представяне на предложения относно образованието в областта на изменението на климата и устойчивото развитие.
- Програмата InvestEU дава възможност на държавите членки да получат достъп до финансиране

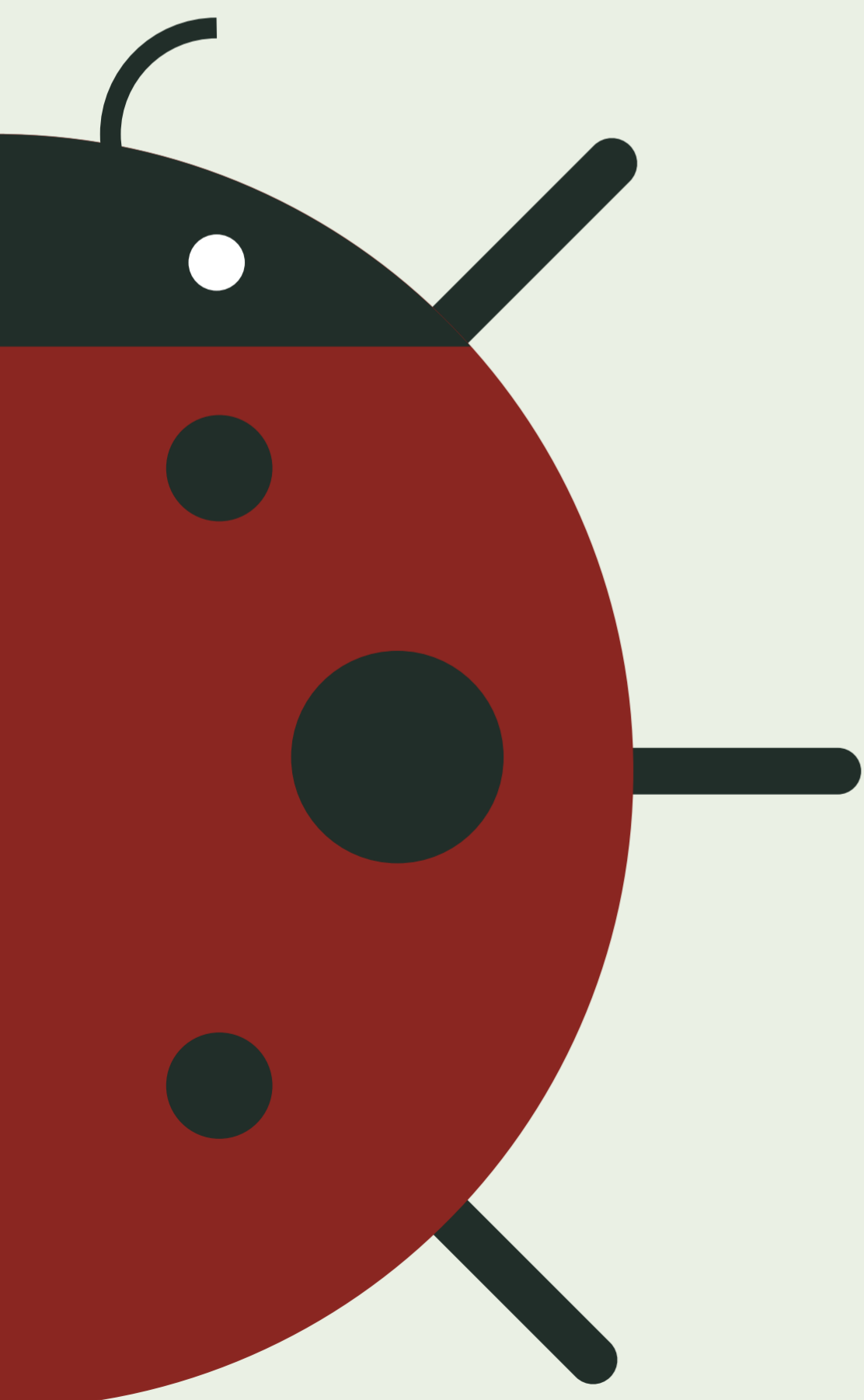
за устойчива образователна инфраструктура и развитие на умения

- Инициативата "Изследователи в училищата" свързва млади изследователи с учители и ученици по въпросите на изменението на климата и устойчивото развитие
- Зеленият маршрут на "Еразъм+" DiscoverEU вдъхновява младите хора да планират и откриват Европа по устойчив начин.
- Европейската награда за иновативно преподаване за 2022 г. избира 50 изключителни проекта, посветени на устойчивото развитие.
- Образователният кълб на ЕС включва материали за преподаване и учене в началните и средните училища по въпросите на устойчивостта и кризата с климата и околната среда.
- Някои организации в ЕС:
- Европейското бюро за околна среда е мрежа от екологични организации от цяла Европа, която насърчава екологичното образование и осведоменост, както и програми и ресурси, насочени към младите хора.
- Европейската фондация за климата: Тази организация се фокусира върху образованието и осведомеността за изменението на климата, включително програми и ресурси за младежи.
- Youth Environment Europe е европейска мрежа от екологични младежки организации, която има за цел да предостави на младите хора уменията и знанията, необходими за създаването на по-устойчиво бъдеще.
- Европейски младежки парламент за околната среда (EYPE): Тази организация обединява млади хора от цяла Европа, за да обсъждат и разработват политики в областта на околната среда.
- Зелена точка: Чрез различни местни, регионални и национални образователни програми и дейности "Зелената точка" и партньорските организации допринесоха за развитието на рутинни нагласи, ценности и действия, както и за създаването на европейска платформа за екологична осведоменост. Много от дейностите се осъществяват като част от съвместни програми с производствени предприятия и предприятия за търговия на дребно, правителства и фирми за рециклиране.
- Растение за планетата: Това е младежка организация, чиято мисия е да засажда дървета, за да се бори с изменението на климата и да повишава екологичната осведоменост сред младите хора.
- Млади приятели на Земята в Европа: Младите приятели на Земята в Европа: младежкият клон на "Приятели на Земята Европа", който се фокусира върху екологичното образование и действия в цяла Европа.
- Мрежата Power Shift: Мрежа от младежки организации в цяла Европа, работещи за насърчаване на справедливостта по отношение на климата и устойчивостта на околната среда.
- Fridays for Future е младежко движение, което започна в Швеция през 2018 г. и оттогава се разпространява в световен мащаб. Движението се застъпва за незабавни действия за борба с изменението на климата и за осигуряване на екологична устойчивост.

Как младите хора могат да се включат?:

- Програма "Еразъм+": Това е програмата на ЕС за образование, обучение, младеж и спорт, която финансира широк спектър от проекти, включително такива, насочени към екологичното образование и устойчивостта.
- Младежки обмени: Тези проекти събират групи от млади хора от различни страни, за да се запознаят с конкретна тема, например екологична устойчивост.
- Европейски корпус за солидарност: Това е програма на ЕС, която дава възможност на младите хора в ЕС и извън него да извършват доброволческа дейност или да работят по проекти в полза на общностите и околната среда.
- Европейска доброволческа служба: Това е програма, която дава възможност на младите хора да работят като доброволци в чужда държава за период до една година по различни проекти, включително такива, насочени към екологичната устойчивост.
- Инициативите, ръководени от младите хора, включват Европейския младежки пакт за климата, който има за цел да включи младите хора в разработването на политиката на ЕС в областта на климата, и инициативата Youth4Climate, която насърчава младите хора да предприемат действия във връзка с изменението на климата.

8. ИНТЕГРИРАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ: ПРАКТИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА УЧИЛИЩА И УНИВЕРСИТЕТИ

Предистория:

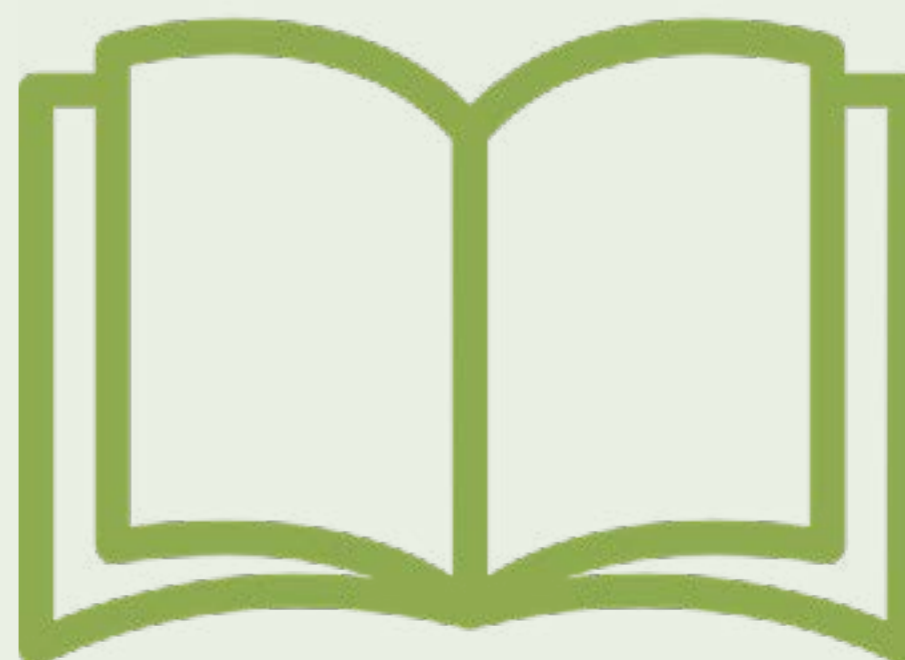
Устойчивостта се насърчава от 70-те години на миналия век с цел справяне с проблемите на околната среда, но усилията за контрол на тези проблеми са небалансирани в сравнение с бързия растеж на развитието, което води до увеличаване на емисиите на парникови газове и други екологични проблеми (Denan et al., 2017). За да се повиши осведомеността и да се насърчат действията по въпросите на околната среда, "Само една Земя" е мотото на първата Конференция на ООН за околната среда на човека през 1972 г., която поставя устойчивото развитие в глобалния дневен ред и води до създаването на Световния ден на околната среда (United Nations, 2022). Действията в областта на климата са една от Целите за устойчиво развитие (ЦУР), определени от ООН (Цел 13), която има за цел да идентифицира екологичните проблеми в световен и местен мащаб и да повиши осведомеността за необходимостта от опазване и защита на околната среда, за да се намали въздействието на изменението на климата. Образованието се разглежда като жизненоважен компонент в създаването на обществена промяна към по-екологично бъдеще, а институциите с въведени цели за устойчиво развитие е по-вероятно да предадат на своите

ученици необходимостта от промяна (Stephens et al., 2008). Екологичното образование получава международно признание на първата световна конференция на ООН по въпросите на околната среда на човека през 1972 г. Целта му е да се създаде съзнание за икономическата, социалната, политическата и екологичната взаимозависимост и да се предоставят възможности на хората да придобият знанията, ценностите, нагласите, ангажираността и уменията, необходими за опазване и подобряване на околната среда и за създаване на нови модели на поведение спрямо околната среда (UNESCO, 1977).

Екологичното образование (ЕО) играе ключова роля в осигуряването на цялостно образование чрез насърчаване на по-дълбоко разбиране на природния свят и връзката ни с него. Като предоставя на учениците необходимите знания и умения, ЕЕ им дава възможност да се справят с екологичните предизвикателства и да станат отговорни граждани на света. Освен това ЕЕ е мощно средство за възпитаване на състрадателно отношение към околната среда. От Потапяйки учениците в реални събития и условия на околната среда, ЕЕ превръща ученето в осезаем, опитен процес (Fua et al, 2018).

Цел: Целта е да се улесни интегрирането и прилагането на екологичното образование в училищата и университетите чрез предоставяне на подходяща информация и ресурси.

Целева аудитория: ученици, учители, заинтересовани страни и създатели на политики в сферата на К-12 и висшето образование.

Целта на тази инициатива е да предложи идеи и практически насоки за интегриране на екологичното образование (ЕО) в училищните и университетските учебни програми, както и за улесняване на възможностите за учене чрез преживяване за учениците. Целта е да се подпомогне прилагането на устойчиви практики и зелени инициативи в образователните институции и да се насърчи създаването на партньорства с общността и програми за професионално развитие на преподавателите. В крайна сметка този проект цели да предостави на учениците знания и умения, необходими за справяне с проблемите на околната среда и поемане на отговорна гражданска отговорност.

Примери за прилагане на ЕЕ в училища и университети:

1. Зелена раница (Mochila Verde)

Пилотен проект за екологично образование, насочен към 6-годишни деца, в рамките на редица педагогически дейности по темите за околната среда и енергията в градски контекст

2. Pedi-BUS

Подобно на истинския автобус, децата ходят до и от училище с един или повече родители по определен маршрут, като спират на определени спирки, откъдето ги събират или доставят по установен график.

3. Въздухът, който дишаме (O ar que respiramos)

Общината е разработила тази програма за деца на възраст между 10 и 12 години, която обхваща около 160 ученици годишно. Тя е част от обхвата на Плана за подобряване на качеството на въздуха в региона на Лисабон и долината на река Тежу за периода 2011-2014 г., който е специално насочен към качеството на въздуха. Учениците се приканват да разсъждават върху значението на въздуха като жизненоважен ресурс за живота, като научават за основните замърсители на въздуха, техните източници, въздействието им върху общественото здраве и околната среда и ролята на човека за подобряване на качеството на въздуха. Тази дейност представлява двоен учебен процес - в класната стая и извън нея - кампанията "Най-добър въздух за всички" води учениците до посещение на станция за мониторинг на качеството на въздуха и зелен парк в Лисабон, където децата получават информация и създават свой собствен информационен лист, който отнасят вкъщи.

Някои начини за прилагане на ЕЕ в училищата и университетите:

- Включване на екологичното образование в учебната програма и практиката по игрови метод. ЕЕ може да се интегрира в различни предмети, не само в природните науки, но и в обществените науки и езиковите изкуства. Например в часовете по обществени науки може да се разгледа темата за това какво е било състоянието на Земята в миналото в сравнение с настоящето, за политиката в областта на околната среда и усилията за нейното опазване. Освен това в областта на езиковите изкуства учителите могат да насърчават учениците да създават стихотворения или да пишат за Земята като единствената, която имаме, или по тема като "Какво е значението на нашето бъдеще, ако Земята бъде унищожена?".
- Предоставяне на практически възможности за учене, които могат да се прилагат в ежедневието. ЕЕ се усвоява най-добре чрез пряк опит, като например екскурзии, проекти за обучение в областта на услугите и лабораторни дейности. Например учениците могат да участват или да организират почистване на плажове, да засаждат дървета или да събират данни за местните популации на диви животни, така че учениците ще се учат чрез действие извън класната стая.
- Насърчаване на екологични инициативи и практики за устойчивост по време на обучението. Училищата и университетите могат да служат като модели за устойчивост чрез прилагане на зелени инициативи, като например използване на велосипеди при отиване на училище, програми за рециклиране, енергийно ефективни сгради и инициативи за компостиране.

Партньорства между училището и зелената общност:

- Сътрудничеството с местни екологични организации, като системи от паркове, природозащитни организации и агенции за опазване на околната среда, или поканата им в училището да разговарят с учениците ще осигури допълнителни ресурси и възможности за учениците и учителите да разберат и приложат повече за ЕЕ.

Използване на технологиите и цифровите ресурси:

Технологиите и цифровите ресурси са част от живота на младите хора. Те могат да участват в онлайн игри (образователни игри) за околната среда, онлайн симулации и виртуални екскурзии, които подобряват ЕЕ, като осигуряват интерактивен и ангажиращ учебен опит.

Осигуряване на професионално развитие за учителите:

Осигуряването на възможности за професионално развитие на учителите или преподавателите чрез провеждане на семинари или конференции по въпросите на ЕЕ може да им помогне да ги интегрират в преподаването си и да развият уменията, необходими за ефективно обучение на учениците по въпросите на околната среда. Училищата и университетите могат да предоставят на учениците знания и умения за справяне с екологичните предизвикателства и за превръщането им в отговорни граждани, като включат тези стратегии в образователните си програми.

ГЛАВА 4: ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ЕКОЛОГИЧНО ПРАВОСЪДИЕ

Европейската комисия подпомага държавите-членки на ЕС в усилията им да:

Предистория: Да се гарантира, че всички хора, независимо от тяхната раса, цвят на кожата, национален произход или социално-икономически статус, получават еднаква защита от закона и еднаква възможност да участват в изготвянето и прилагането на политиките и разпоредбите в областта на околната среда, е същността на екологичната справедливост.

Необходимо е да се създадат, приложат и наложат закони и политики в областта на околната среда, за да се постигне екологична справедливост. Тези закони и политики трябва да защитават всички, независимо от расата или финансовото им състояние.

Цел: Европейската зелена сделка е преди всичко програма, която се основава на опитите за преминаване на промишлеността към нисковъглеродна икономика. Въпреки това, под повърхността, Европейската зелена сделка води към желан преход: потенциално развитие към социална държава в Европа, която взема предвид справедливостта по отношение на климата.

Цели

- За да се ускори прилагането на върховенството на закона в областта на околната среда в световен мащаб, за да се гарантира, че правителствата ще спазват, защитават и изпълняват правото на чиста и здравословна околна среда, което е от съществено значение за устойчивото развитие, трябва да гарантираме, че дружествата и институциите също ще играят своята роля.
- Укрепване на националната правна рамка, за да се подпомогне насърчаването на справедливо и отговорно към околната среда управление на природните ресурси. За да могат уязвимите, изключените и маргинализираните групи от населението да имат достъп до правосъдие и информация и да участват в процеса на вземане на решения, тези правни рамки трябва да включват такива общности.
- Подкрепа за институции за правосъдие и права на човека, които са лесно достъпни, така че най-нуждаещите се, най-изключените и най-маргинализираните да могат да получат необходимата им помощ и да имат право на глас в управлението. Ако им се предостави възможност или пространство, жените и хората от малцинствата могат да бъдат ефективни двигатели на промяната и застъпници за екологична справедливост.
- От съществено значение е да променим гледната си точка за правата на бъдещите поколения и за правото на чиста и безопасна околна среда. Политиките и изборите в областта на околната среда трябва да включват много хора от различни сфери на живота.

2. УСТОЙЧИВА НА КЛИМАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Предистория: Физическите последици от променливостта и изменението на климата ще окажат влияние върху инфраструктурните мрежи, но тези мрежи ще бъдат от решаващо значение и за повишаване на устойчивостта. Примери за екстремни явления показват широкия обхват на тази уязвимост. Като илюстрация, моделирането на ОИСР на потенциалните последици от голямо наводнение в Париж установи, че инфраструктурният сектор ще понесе 30-55 % от преките щети от наводнението, докато 35-85 % от загубите за бизнеса са причинени от смущения в транспорта и електроснабдяването, а не от самото наводнение. Преките загуби и непреките разходи от прекъсването могат да бъдат сведени до минимум, като се гарантира, че инфраструктурата е устойчива на изменението на климата.

Цели

Цел: При определянето на приоритетите, планирането, проектирането, изграждането и експлоатацията на нови инфраструктурни обекти трябва да се вземе предвид потенциалът за изменение на климата по време на полезен живот на активите. Поради изменението на климата може да се наложи да променим или реорганизираме начина, по който управляваме настоящата си инфраструктура.

- Като подобрим условията, при които може да се изгражда устойчива на климатичните промени инфраструктура, можем да подготвим по-добре нашите общности да посрещнат предизвикателствата на променящия се климат.
- Изграждането на инфраструктура, която е по-устойчива на последиците от изменението на климата, може да повиши надеждността на услугите, да удължи полезния живот на активите и да защити възвръщаемостта на инвестициите.
- Трябва да се насърчават инвестициите в устойчива на изменението на климата инфраструктура както от публичния, така и от частния сектор.
- Определянето на възможностите за инвестиции се подпомага от разработването и разпространението на инфраструктурни планове.
- Разработване на методи за възлагане на обществени поръчки, които включват устойчивостта на климата при оценката на конкурентните оферти, като отчитат разходите през целия жизнен цикъл на активите при множество сценарии, като примери за обществени политики, които насърчават устойчивостта.
- Включване на публичното финансиране в процеса на привличане на частно финансиране за устойчива на изменението на климата инфраструктура.

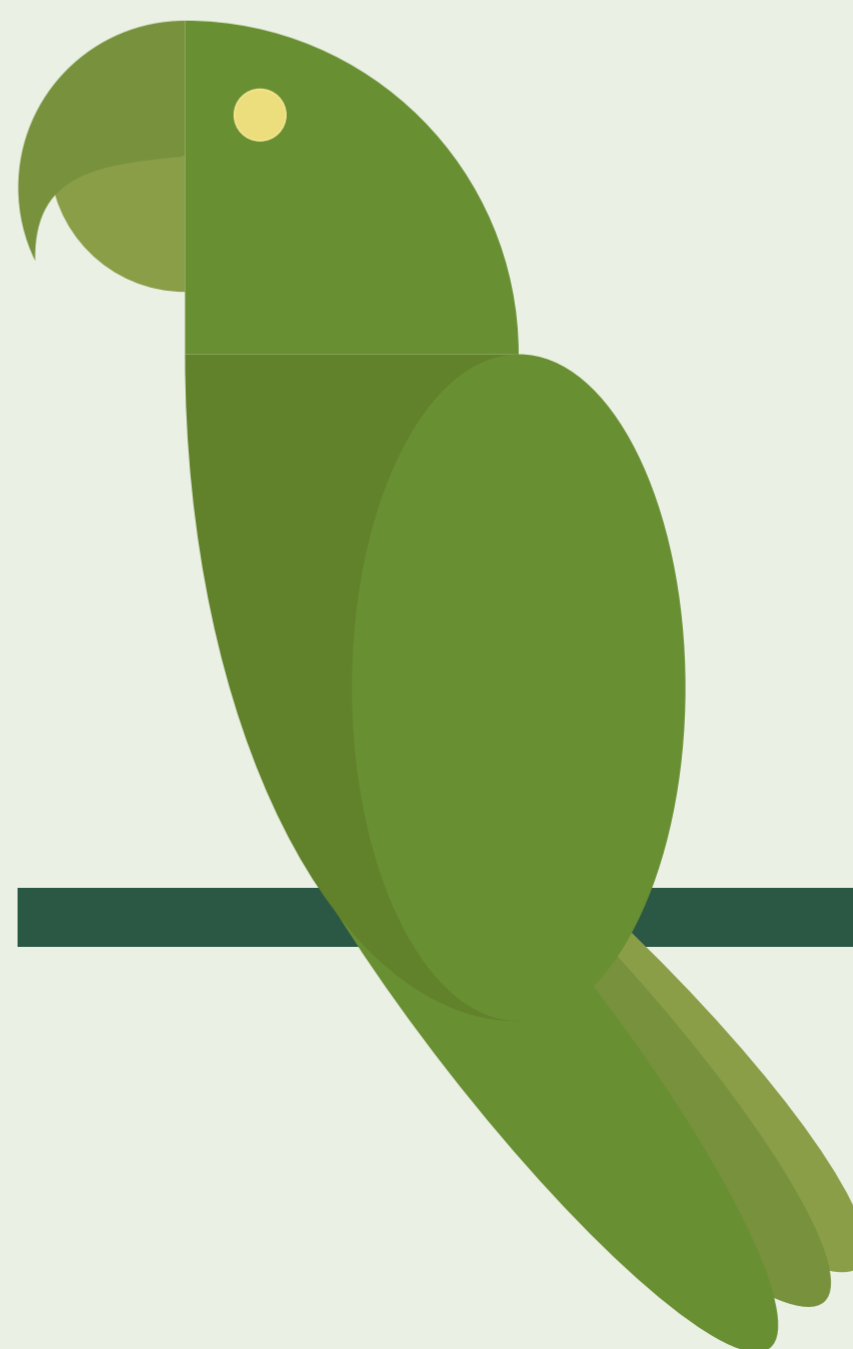
3. РУРАЛИЗАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЗЕЛЕНА СДЕЛКА

Цели

- За да постигне основните цели на стратегиите за биологично разнообразие, ЕС ще трябва да приеме ново законодателство и да актуализира съществуващото. Действащите закони на ЕС, отнасящи се до околната среда и водите, също трябва да се прилагат и изпълняват по подходящ начин.
- Като пряк резултат от това властите на общинско, регионално, национално и европейско равнище трябва да работят заедно, за да гарантират, че нашият културен капитал се увеличава и запазва за бъдещите поколения.
- Трябва да се разработят регионални политики за културното наследство въз основа на Европейската рамка за действие в областта на културното наследство и програмата на ЕС "Творческа Европа", с помощта на фондовете за развитие на селските райони, други европейски структурни и инвестиционни фондове, както и на национална и регионална помощ.
- Планът "От фермата до вилницата" е начало в правилната посока, но е необходима още работа, за да се осигури съгласуваност на политиките в областта на селското стопанство, храните, търговията и общественото здраве. Необходима е единна продоволствена политика за Европа, в центъра на която да бъдат агроекологията и демокрацията на храните.
- Освен това трябва да се обърне по-голямо внимание на пластмасовите отпадъци, както и на целите за намаляване на емисиите на метан и на по-амбициозните цели за намаляване на емисиите на амоняк, които трябва да бъдат допълнени с редовен мониторинг на качеството на въздуха в селските райони.

Предистория: Европейската зелена сделка (ЕЗС) е предложена програма, която е замислена като изцяло трансформираща инициатива за цяла Европа. Степента, в която Комисията ще успее да приложи "зелената сделка" в селските райони, ще определи наследството, което тя ще остави след себе си. Зелената сделка е от съществено значение за съживяването и устойчивостта на селските общности в целия ЕС. В резултат на това Зелената сделка може да доведе до нова динамика в селските райони и да предостави на тези райони нови възможности да допринесат за изграждането на по-устойчиво бъдеще както за жителите на селските, така и за жителите на градските райони.

Цел: Централна точка е развитието на регионални мрежи за производство и дистрибуция на храни, които отговарят както на човешките, така и на екологичните нужди. Няколко части на Европа вече са постигнали този идеал, като стотици ферми, кооперативи, общински управи и граждански организации дават местни решения на проблемите в селските райони.

4. ТРАНСФОРМИРАНЕ НА ХРАНИТЕ И ЗЕМЕПОЛЗВАНЕТО ЧРЕЗ СТРАТЕГИЯ "ОТ ФЕРМАТА ДО ТРАПЕЗАТА"

Предистория: Преди две години Европейската комисия стартира своята стратегия "От фермата до вилницата" - амбициозна програма в рамките на Европейската зелена сделка. Постигнат е значителен напредък в общите усилия за трансформация, както се вижда от следващите ангажименти на Европа в областта на климата през 2021 г., както и от специфичната политика за хранителната система. И все пак много неща се промениха след конфликта в Украйна и неговите непосредствени последици за европейската енергийна и продоволствена сигурност.

Цел: След световната продоволствена криза, вследствие на конфликта в Украйна, приоритетите и решимостта за справяне със структурните недостатъци се промениха. Междурегионалната взаимозависимост и нарастващият обем на стоките, отглеждани по-скоро за горива и други цели, отколкото за консумация от човека, подчертават необходимостта от структурни промени в посока на по-голяма устойчивост.

Цели

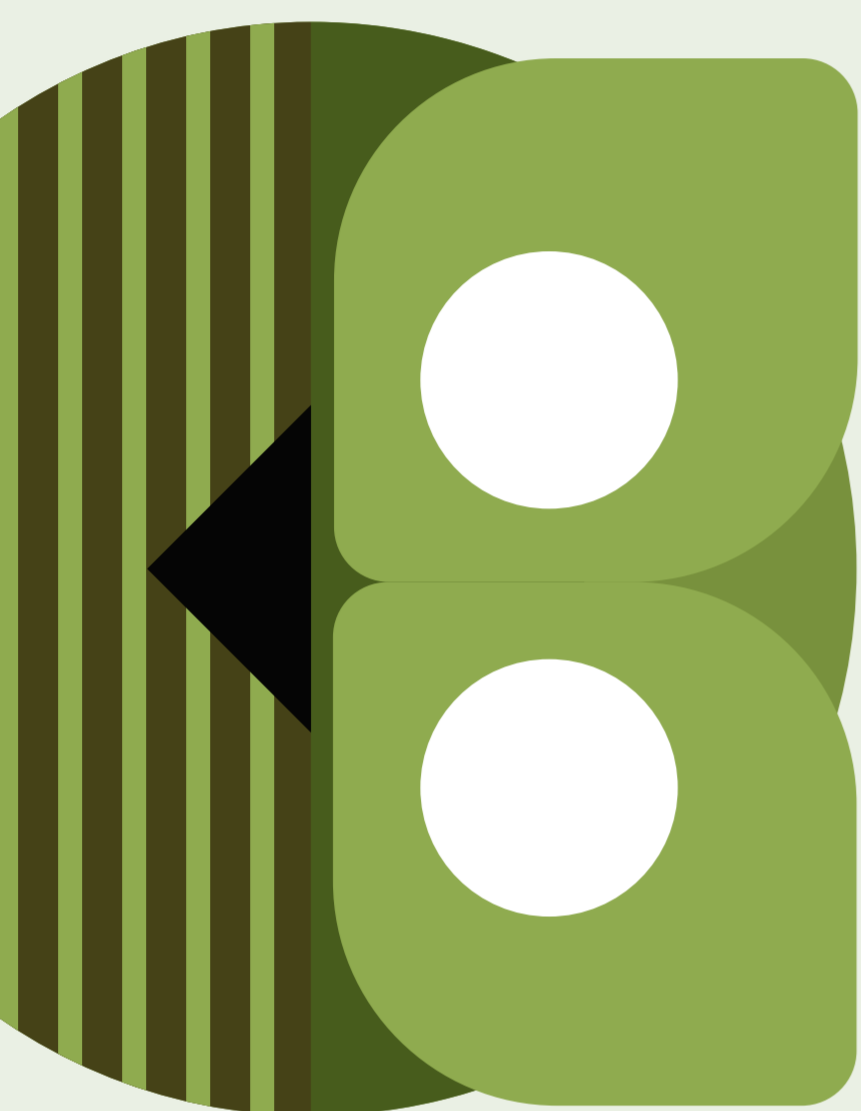
- Правилата за устойчивост трябва да бъдат внимателно определени, така че да не пречат на селскостопанската производителност.
- Подходът F2F все още е изключително актуален, но трябваше да бъде пренастроен и адаптиран към нова среда, в която се наблюдаваше увеличение на цената на храните като пряко следствие от конфликта в Украйна.
- ато част от по-широкия преход към устойчиви системи за прехрана и земеползване в Европа и по света, специфични инструменти за оценка могат да помогнат на политиците да оценят устойчивостта на системите за прехрана и земеползване, да проучат конкретни варианти на политиката за адаптиране на съществуващите рамки и да подобрят гъвкавостта.
- За да бъде ефективна, всички членове на ЕС ще трябва да се ангажират с прилагането на стратегията на национално равнище. Държавите ще трябва да въведат иновации в няколко направления, за да могат ефективно да възприемат модела F2F. Те трябва да финансират обмена на информация, консултантските услуги, новите технологии и фундаменталните изследвания. Важен аспект за осъществяване на целите им е сътрудничеството с утвърдени предприятия, които вече притежават необходимите знания и умения.
- Освен това международното сътрудничество ще бъде от съществено значение за изпълнението на плана. Европейският съюз ще се нуждае от по-строги търговски политики, за да предотврати всякакви промени, направени от други държави, които могат да подкопаят екологичната трансформация на Европа.

5. EGD ЗА АВТОМОБИЛНАТА ИНДУСТРИЯ И ТРАНСПОРТНИЯ СЕКТОР

Предистория: Европейската "зелена сделка" означава преход към по-зелена икономика. Това ще доведе до революция в автомобилната и транспортната индустрия. Производителите на автомобили трябва да спазват строгите правила на ЕС за емисиите, за да постигнат въглеродна неутралност до 2050 г. Това доведе до преминаване към електрически и хибридни автомобили и до инвестиции в алтернативни горива като водорода. Общественият транспорт, колоезденето и ходенето пеша също променят транспортната индустрия. Европейската зелена сделка изисква от предприятията да се адаптират и да въвеждат иновации, за да отговарят на новите екологични критерии, или да рискуват да изостанат в един бързо променящ се сектор.

Цели

- намаляване на нивата на емисиите на въглероден диоксид от новите автомобили до тези от 2021 г. или по-ниски до 2030 г.
- До 2035 г. да се спре продажбата на нови автомобили с двигатели с вътрешно горене.
- За да се намалят емисиите, причинени от транспорта, да се насърчи използването на алтернативни горива, като водород и биогорива.
- Насърчаване на използването на екологосъобразни форми на транспорт, включително обществен транспорт, велосипеди и пешеходно придвижване.
- Повишаване на цялостната енергийна ефективност на сградите с цел намаляване на емисиите, причинени от техните системи за отопление и охлаждане.
- Насърчаване на инсталирането на инфраструктура за зареждане на електрически автомобили чрез стимулиране.
- Увеличаване на използването на цифрови технологии с цел подобряване на функционирането на транспортните мрежи и намаляване на емисиите.
- Надяваме се с различни научноизследователски и развойни дейности да насърчим производството и разпространението на нисковъглеродни автомобили.
- Намаляване на процента на емисиите, причинени от товарния транспорт, чрез увеличаване на използването на железопътен и речен транспорт.

Цел: Целта на Европейската зелена сделка за автомобилната индустрия и транспортния сектор е да се намалят емисиите на парникови газове от тези сектори и да се премине към по-устойчиви начини на транспорт, като се превърнат в по-устойчив и екологичен сектор.

6. ПРИНЦИПИ НА КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ЕГД

Предистория: Принципите на кръговата икономика играят решаваща роля за постигането на целите на Европейската зелена сделка, която представлява амбициозен план за превръщането на Европейския съюз в климатично неутрален до 2050 г. Кръговата икономика е икономически модел, който има за цел да сведе до минимум отпадъците, да оптимизира използването на ресурсите и да намали въздействието на икономическите дейности върху околната среда. Като възприеме принципите на кръговата икономика, ЕС може да премине към нисковъглеродна и ресурсно ефективна икономика.

Европейската зелена сделка признава значението на принципите на кръговата икономика за постигане на своите цели. Една от ключовите цели на Зелената сделка е да се създаде по-кръгова икономика в Европа. Зелената сделка има за цел да насърчи устойчиви модели на производство и потребление чрез увеличаване на използването на рециклирани материали, намаляване на генерирането на отпадъци и подобряване на ресурсната ефективност.

Цел: ЕС трябва да продължи да прилага различни мерки, като например определяне на нови стандарти за екодизайн, насърчаване на използване на рециклирани материали в продуктите и насърчаване на въвеждането на кръгови бизнес модели. Очаква се те да намалят въздействието върху околната среда и да създадат нови бизнес възможности за дружествата.

Цели

- Въвеждане на политика за устойчиви продукти, която ще изисква от производителите да проектират продукти, които са издръжливи, могат да се използват многократно и да се поправят.
- Увеличаване на използването на рециклирани материали в продукти като пластмаси, текстил и строителни материали.
- Намаляване на генерирането на отпадъци чрез прилагане на мерки за предотвратяване на отпадъците и увеличаване на дела на рециклирането.
- Насърчаване на предприятия да да приемат кръговбизнес модели, като като продукти като услуга и платформи за споделяне.
- Прилагане на мерки за намаляване на въздействието на пластмасите за еднократна употреба и микропластмасите върху околната среда.
- Подобряване на ефективността на ресурсите в ключови сектори като храните, водата и суровините.
- Укрепване на пазара на вторични суровини и увеличаване на използването им в производствените процеси.

7. ЦЕНООБРАЗУВАНЕ НА ВЪГЛЕРОДНИТЕ ЕМИСИИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ В ЕС

Предистория: Определянето на цените на въглеродните емисии е пазарен инструмент, който може да изиграе значителна роля за намаляване на емисиите на парникови газове в Европейския съюз (ЕС). Цената на въглеродните емисии се определя чрез въглероден данък или система за ограничаване и търговия с емисии, за да се насърчат дружествата да намалят емисиите си и да инвестират в нисковъглеродни технологии. За да се справи с този проблем, ЕС въведе реформа на СТЕ на ЕС, която включва по-амбициозна цел за намаляване на емисиите, затягане на тавана на емисиите и нов механизъм за отстраняване на излишните квоти от пазара. Очаква се тези промени да повишат цената на въглеродните емисии и да насърчат дружествата да намалят емисиите си и да инвестират в нисковъглеродни технологии.

Цел: Целта е да се стимулират компаниите да намалят емисиите си на парникови газове чрез налагане на цена на въглерода. Това се постига чрез системата на ЕС за търговия с емисии, която създава пазар за въглеродни емисии и насърчава компаниите да намалят емисиите си, като определят ограничение на количеството емисии, които могат да бъдат изпускани.

Цели

- Разширяване на системата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), така че да обхване допълнителни сектори като корабоплаването, авиацията и автомобилния транспорт.
- Въвеждане на механизъм за коригиране на въглеродните емисии на границата (СВАМ), който ще наложи цена върху вноса на стоки с високо съдържание на въглеродни емисии, за да се създадат равни условия за дружествата от ЕС.
- Създаване на социален фонд за климата, който да помага на уязвимите домакинства и сектори да се справят с разходите по прехода към нисковъглеродна икономика.
- Оказване на подкрепа за разработването на механизми за ценообразуване на въглеродните емисии в други държави чрез програмите за външно сътрудничество на ЕС.
- Насърчаване на развитието на пазарите на въглеродни емисии на международно равнище чрез Парижкото споразумение и други международни рамки.
- Повишаване на прозрачността и точността на докладването и мониторинга на емисиите в подкрепа на ефективното определяне на цените на въглеродните емисии.
- Предоставяне на подкрепа за разработването и внедряването на нисковъглеродни технологии и инфраструктура чрез програмите на ЕС за научни изследвания и иновации.

8. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА ЕГД

Предистория: Международното сътрудничество играе жизненоважна роля за постигането на целите на Европейската зелена сделка. Изменението на климата е глобален проблем, който изисква колективни действия, и ЕС трябва да си сътрудничи с други държави за разработване и прилагане на ефективни политики в областта на климата, за споделяне на най-добри практики и за обмен на знания и технологии. Парижкото споразумение осигурява рамка за международно сътрудничество в областта на действията по климата и ЕС е ангажиран с неговото изпълнение. ЕС вече е установил партньорства с други държави и региони за насърчаване на действията в областта на климата, като например диалога на високо равнище между ЕС и Китай по въпросите на изменението на климата и партньорството между ЕС и Африка по въпросите на изменението на климата. ЕС трябва да гарантира, че собствените му политики и действия са в съответствие с целите на Европейската зелена сделка, като насърчава устойчивия икономически растеж, инвестира в нисковъглеродни технологии и подкрепя прехода към зелена икономика.

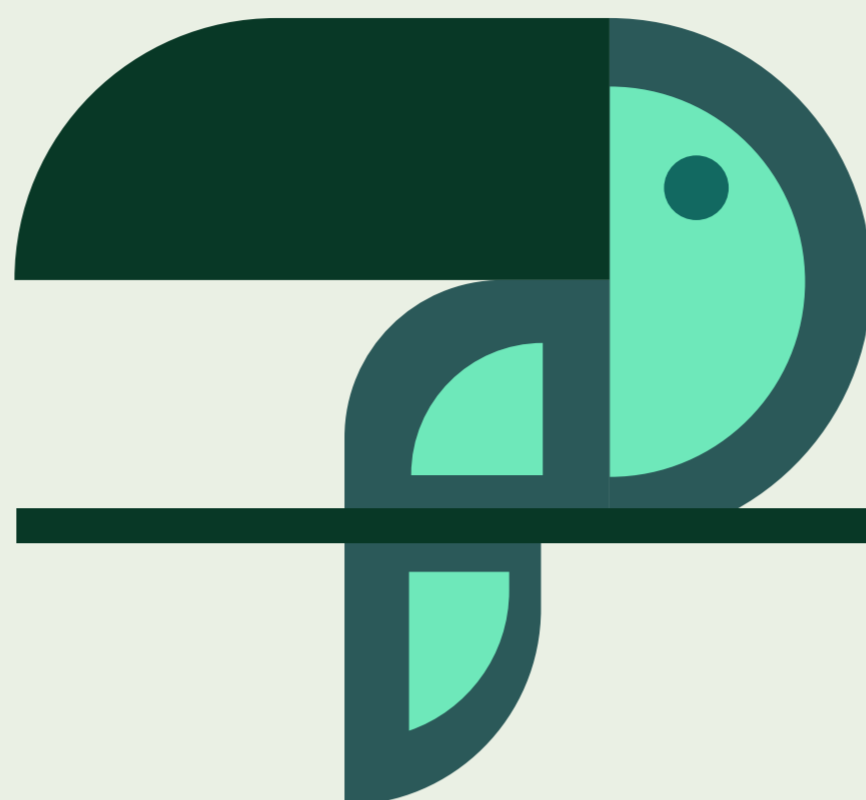
Цел: ЕС трябва да гарантира, че собствените му политики и действия са в съответствие с целите на Европейската зелена сделка, като същевременно насърчава устойчивия икономически растеж, инвестира в нисковъглеродни технологии и подкрепя прехода към зелена икономика.

Цели

- Насърчаване на други държави да си поставят амбициозни цели в областта на климата и да работят за постигането им.
- Разработване на партньорства с други държави и региони за насърчаване на действията в областта на климата и обмен на знания и технологии.
- Ускоряване на изпълнението на Парижкото споразумение и засилване на глобалната амбиция за намаляване на емисиите на парникови газове.
- Насърчаване на устойчивото финансиране и инвестициите в устойчива на изменението на климата инфраструктура в развиващите се страни.
- Засилване на сътрудничеството с международни организации, като например ООН, в подкрепа на глобалните действия в областта на климата.
- Създаване на механизъм за коригиране на въглеродните емисии на границата, за да се гарантира, че политиките на ЕС в областта на климата не водят до изместване на въглеродни емисии, и да се насърчат други държави да приемат подобни политики.

9. ПОТЕНЦИАЛНИ ПЛЮСОВЕ И МИНУСИ НА ЕЗР ЗА РАЗЛИЧНИТЕ РЕГИОНИ И СОЦИАЛНИ ГРУПИ В ЕС

Предистория: Европейската зелена сделка има потенциала да донесе широк спектър от ползи за различни региони и социални групи в Европейския съюз, но може да доведе и до някои предизвикателства и недостатъци.

От една страна, ЕЗР има за цел да насърчи устойчивия икономически растеж и да създаде нови възможности за предприятията, особено в сектора на зелените технологии. Това би могло да доведе до създаването на нови работни места и да стимулира икономическото развитие, особено в регионите, които са силно зависими от изкопаемите горива. Освен това преминаването към възобновяеми енергийни източници и по-устойчиви видове транспорт може да доведе до подобряване на качеството на въздуха и водата, което би могло да се отрази благоприятно на здравето и благосъстоянието на хората, живеещи в силно замърсени райони.

Преходът към зелена икономика обаче може да доведе и до някои предизвикателства за определени региони и социални групи. Например в районите, които са силно зависими от изкопаемите горива, може да се стигне до загуба на работни места и икономически упадък, особено ако не получат адекватна подкрепа за преминаване към нови, зелени отрасли. Освен това домакинствата с ниски доходи могат ще се сблъскат с по-високи разходи за енергия, ако цената на въглеродните емисии се повиши, и съществува риск разходите за преминаване към зелена икономика да се окажат непропорционално големи за маргинализираните общности.

Цели

Цел: Политиките следва да отчитат специфичните нужди и обстоятелства на различните общности. Това би могло да включва предоставяне на подкрепа и стимули за регионите, които са силно зависими от изкопаемите горива, да преминат към зелени производства, както и да се гарантира, че разходите за прехода не се поемат единствено от домакинствата с ниски доходи.

- Осигуряване на подкрепа и стимули за регионите, които са силно зависими от изкопаемите горива, да преминат към екологични производства.
- Да се гарантира, че разходите за прехода не се поемат единствено от домакинствата с ниски доходи.
- Насърчавайки справедлив и равноправен преход към зелена икономика, ЕЗР има потенциала да бъде от полза за всички региони и социални групи в ЕС.

10. ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЗЕЛЕНА СДЕЛКА ВЪРХУ ЕНЕРГИЙНАТА СИГУРНОСТ И ЕНЕРГИЙНАТА НЕЗАВИСИМОСТ В РАМКИТЕ НА ЕС

Предистория: Европейската зелена сделка вероятно ще окаже значително въздействие върху енергийната сигурност и независимост в Европейския съюз. Една от основните цели на европейската зелена сделка е преходът към по-устойчива енергийна система, което ще изисква преминаване от изкопаеми горива към възобновяеми енергийни източници. Този преход може да има редица последици за енергийната сигурност и независимост.

От една страна, увеличаването на използването на възобновяеми енергийни източници, като вятърна и слънчева енергия, би могло да повиши енергийната сигурност в ЕС, тъй като тези източници са по-малко зависими от внос извън региона. Освен това инвестирането в мерки за енергийна ефективност може да намали търсенето на енергия и да намали зависимостта на ЕС от вноса на изкопаеми горива. Това би могло да помогне за предпазване на ЕС от потенциални смущения на световните енергийни пазари и да намали излагането му на геополитически рискове, свързани с вноса на енергия.

Преходът към устойчива енергийна система обаче може да доведе и до някои предизвикателства по отношение на енергийната независимост. Например, производството на технологии за възобновяема енергия, като слънчеви панели и вятърни турбини, понастоящем се доминира от малък редица държави извън ЕС. Това може да доведе до зависимост от вноса на тези технологии, което може да подкопае енергийната независимост.

Цел: За да се справи с тези предизвикателства, ЕС ще трябва да разработи стратегия, която да балансира необходимостта от преход към по-устойчива енергийна система с целта за гарантиране на енергийна сигурност и независимост.

Цели

- Постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г., което ще изисква значително намаляване на използването на изкопаеми горива и увеличаване на използването на възобновяеми енергийни източници.
- Увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници в енергийния микс на ЕС до поне 32% до 2030 г., което ще спомогне за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и ще повиши енергийната сигурност.
- Подобряване на енергийната ефективност с поне 32,5% до 2030 г., което ще намали търсенето на енергия и ще намали зависимостта на ЕС от вноса на изкопаеми горива.
- Укрепване на енергийната инфраструктура и взаимовръзките в ЕС, което ще подобри устойчивостта на енергийната система и ще улесни интегрирането на възобновяемите енергийни източници.
- Подкрепа за разработването и внедряването на нови технологии за възобновяема енергия, което ще спомогне за намаляване на зависимостта на ЕС от вноса на технологии за възобновяема енергия.
- Насърчаване на сътрудничеството и обмена на знания в областта на енергетиката с други страни и региони, което ще помогне за осигуряването на сигурни и устойчиви енергийни доставки за ЕС.

ФИНАНСИРАНЕ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Инициативата "Три морета", стартирана през 2015 г. от Хърватия и Полша, обединява 12 европейски държави, разположени в басейна на Адриатическо, Балтийско и Черно море, като Австрия, България, Хърватия, Чешката република, Естония, Литва, Латвия, Полша, Румъния, Словакия, Словения и Унгария. Една от целите е също така да се ускори опазването на околната среда в тези страни.

Седмата общоевропейска екологична оценка с данни до края на 2021 г. беше публикувана през 2022 г. Тя е последната от поредица оценки, датиращи от 1995 г. насам. Първата министерска конференция в рамките на процеса "Околна среда за Европа" се проведе през 1991 г. в замъка Добриш в тогавашна Чехословакия. Това беше първата общоевропейска конференция на министрите, отговарящи за околната среда. Първата общоевропейска оценка на околната среда - "Околната среда на Европа: оценката от Добрич" от 1995 г. - беше насочена към Централна и Източна Европа.

Според последната общоевропейска оценка на околната среда емисиите на парникови газове са намалели незначително след Осмата министерска конференция "Околна среда за Европа" (Батуми, Грузия, 8-10 юни 2016 г.). Застой на емисиите отразяват неуспеха да се контролира потреблението на енергия или да се инвестира достатъчно във възобновяеми енергийни източници.

Регионът все още до голяма степен разчита на изкопаеми горива. Въпреки негативното въздействие на изкопаемите горива върху околната среда, всички държави продължават да прилагат субсидии за изкопаеми горива в различна степен.

Броят на преждевременните смъртни случаи, дължащи се на излагане на приземен озон, се

се е увеличил през периода 2009-2018 г. с около 24%, вероятно поради по-високите средни температури.

Дифузното замърсяване и заустването на градски и промишлени отпадъчни води продължават да са значителни на много места, а устойчивите органични замърсители предизвикват по-голяма загриженост за общественото здраве. Въпреки някои добри примери, процесите на сътрудничество и участие за опазване на водите, разпределението им и други практически постижения не се прилагат толкова задълбочено, колкото би могло да бъде. Състоянието на екосистемите продължава да буди безпокойство. Средиземно море и Черно море продължават да са силно презадоволени, докато в североизточната част на Атлантическия океан и Балтийско море се наблюдават признаци на възстановяване на

рибните запаси в резултат на подобрени управленски решения. Замърсяването на морската среда, както от наземни (например хранителни вещества, пластмаса и химикали), така и от морски (например пластмаса и нефт) източници, продължава да бъде спешен проблем в повечето морски региони. Плажните и морските отпадъци, сред които преобладава пластмасата, са признати за основна глобална заплаха за крайбрежните и морските екосистеми.

Въпреки че йерархията за управление на отпадъците отрежда най-висок приоритет на предотвратяването на отпадъците, генерирането на отпадъци в региона продължава да нараства. Дори там, където има силен политически ангажимент за развитие на кръгова икономика, като например в Европейския съюз, генерираните количества отпадъци нарастват. Степента на рециклиране се различава значително в отделните държави.

Само 15 държави от ЕС съобщават, че всички техни местни власти прилагат местни стратегии за намаляване на риска от бедствия в съответствие с цел 13.1 от Целите за устойчиво развитие.

Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие представлява всеобхватната политическа рамка за устойчиво развитие и интегрирана политика в областта на околната среда. 17-те универсални цели за устойчиво развитие и 169-те задачи на Програмата до 2030 г.¹⁹ предоставят политически цели на всички равнища с общата цел за изкореняване на бедността, заедно с икономическите, социалните и екологичните измерения на устойчивостта.

Той включва повече от 86 цели, насочени към постигане на напредък по основните екологични въпроси (включително по цел 6 за водите, цел 7 за енергията, цел 12 за моделите на потребление и производство). Цел 13 относно действията в областта на климата), както и повече от 90 показателя, свързани с околната среда, за измерване на напредъка в изпълнението на Програмата.

На равнище Европейски съюз Европейската зелена сделка насърчава цялостен подход и определя пътна карта за климатична неутралност до 2050 г., като устойчивостта е новият стандарт за всички политики. Тя включва Стратегия за биоразнообразието до 2030 г., План за действие за нулево замърсяване, "От фермата до вилцата", Стратегия за устойчива и интелигентна мобилност и преход към кръгова икономика като амбициозни насоки за Европейския съюз.

Рамката на политиката на Европейския съюз за чист въздух за намаляване на замърсяването на въздуха включва три стълба: стандарти за качество на въздуха, национални тавани за емисиите на основните замърсители и пределно допустими стойности на емисиите за основните източници на замърсяване. Проверката на годността на Директивата на Европейския съюз за качеството на атмосферния въздух за 2019 г.⁶⁹ показва, че не всички цели на директивата са постигнати.

Европейският съюз определи нова цел за увеличаване на дела на възобновяемата енергия в крайното потребление на енергия до поне 32% до 2030 г. Делът на енергията от възобновяеми източници, използвана в транспортните дейности в Европейския съюз, достигна 10,2 % през 2020 г., което означава, че целта от 10 % за използване на енергия от възобновяеми източници в транспорта до 2020 г. е постигната. През 2020 г. електрическите превозни средства представляваха само 0,2 процента от общия автомобилен парк на Европейския съюз.

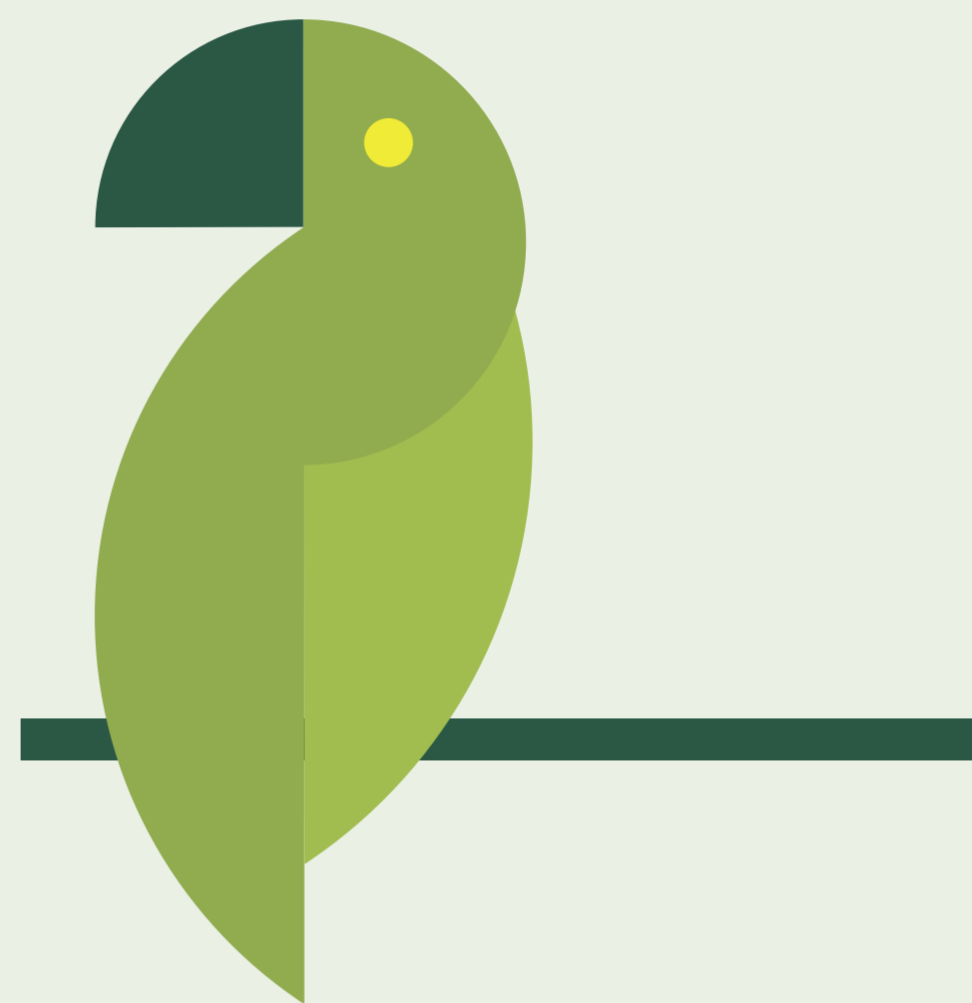
През периода 2014-2019 г. емисиите на парникови газове в Европейския съюз бяха намалени с около 12 млн. тона еквивалент на CO₂, най-вече в Германия, но с увеличение на емисиите в 12 други държави - членки на Европейския съюз. Делът на енергията от възобновяеми източници в общото потребление на енергия в Европейския съюз е 18%.

Рамковата директива за водите на Европейския съюз¹⁰⁴ (чл. 9) беше отправна точка за засилване на икономическите съображения и принципите на възстановяване на разходите във водния сектор. Въпреки това не е определено как точно възстановяването на разходите допринася за постигането на устойчиво и справедливо използване на водите. Първоначалната политическа цел на Европейския съюз за постигане на "добър екологичен статус" за всички водни обекти не беше спазен и беше отложен, като крайният срок беше 2027 г. Европейският съюз разполага с 98% безопасно управлявани канализационни услуги

През последните 20 години река Дунав е обект на мащабна операция за почистване, финансирана от Европейския съюз. Изграждането на пречиствателни станции по реката предотврати изхвърлянето на непречистени отпадъчни води в реката, което доведе до подобряване на качеството на водата през последните 15 години. Други подобрения включват намаляване на заустванията от промишлеността и селското стопанство. Екосистемата в северозападния шелф на Черно море се възстановява, за което свидетелства завръщането на някогашните червени водорасли *Phyllophora*. Това е ясен пример за подход към управлението на крайбрежните и морските зони, основан на принципа "от източника до морето".

Финансирането е ключов аспект в подкрепа на стратегиите и програмите от мерки, но водата привлича малко над една пета от цялото финансиране за климата от развитите страни за развиващите се страни.

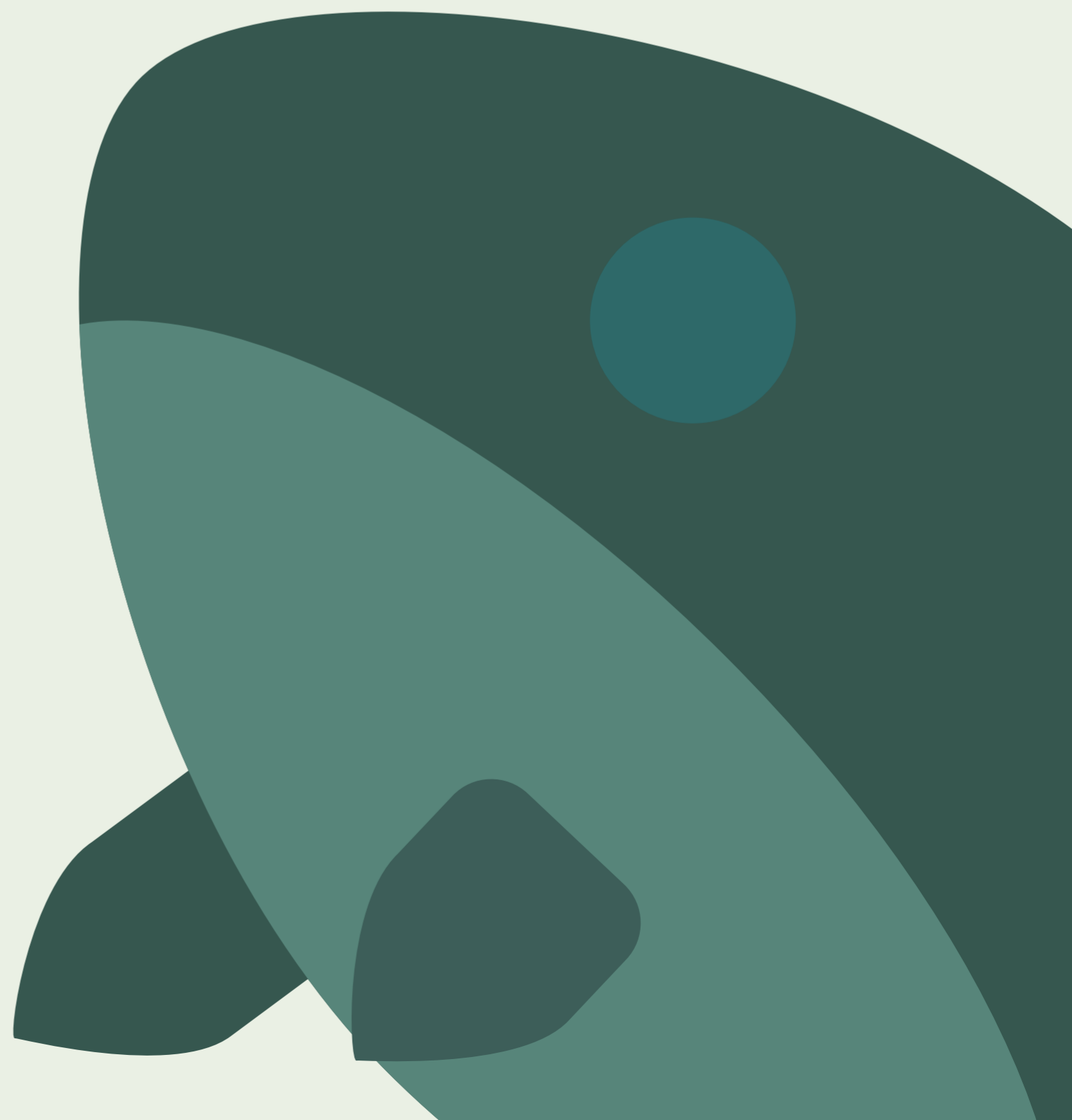
В Стратегията на Европейския съюз за биоразнообразието до 2030 г. се подчертава необходимостта от разширяване на защитата на морските региони на Европейския съюз до 30 %, създаване на екологични коридори, които да помогнат да се обърне тенденцията на загуба на биоразнообразие и да допринесат за смекчаване на последиците от изменението на климата и устойчивост. В сайта Оценките на Червения списък за морските региони на Европейския съюз показват, че от общо 1196 морски вида 9 % са застрашени, а 3 % са почти застрашени. Птиците, бозайниците и костенурките са особено застрашени.

Европейският съюз, в резултат на промените в производството, повишаването на осведомеността и поведението на потребителите, все повече се фокусира върху безопасността на храните, като развива местно, биологично, свободно от генетично модифицирани организми или други видове сертифицирано производство.

В Стратегията на Европейския съюз за почвите до 2030 г. от 2021 г. се определят рамка и конкретни мерки за опазване и възстановяване на почвите и гарантиране на устойчивото им използване. В нея са заложили визия и цели за постигане на здрави почви до 2050 г., с конкретни действия до 2030 г. Стратегията определя мерки, свързани с почвата и кръговата икономика, наред с други въпроси, и предлага безопасно, устойчиво и кръгово използване на изкопаната почва и ограничаване на отнемането на земя и запечатването на почвата с кръговото използване на земята. Подкрепата от Общата селскостопанска политика на Европейския съюз би могла да забави процеса на изоставяне на обработваеми земи и обезлюдяване на селските райони в блока.

Европейският съюз, следвайки промените в производството, повишаването на осведомеността и поведението на потребителите, все повече се фокусира върху храните безопасност чрез разработване на местно, органично, без генетично модифицирани организми или други видове сертифицирано производство

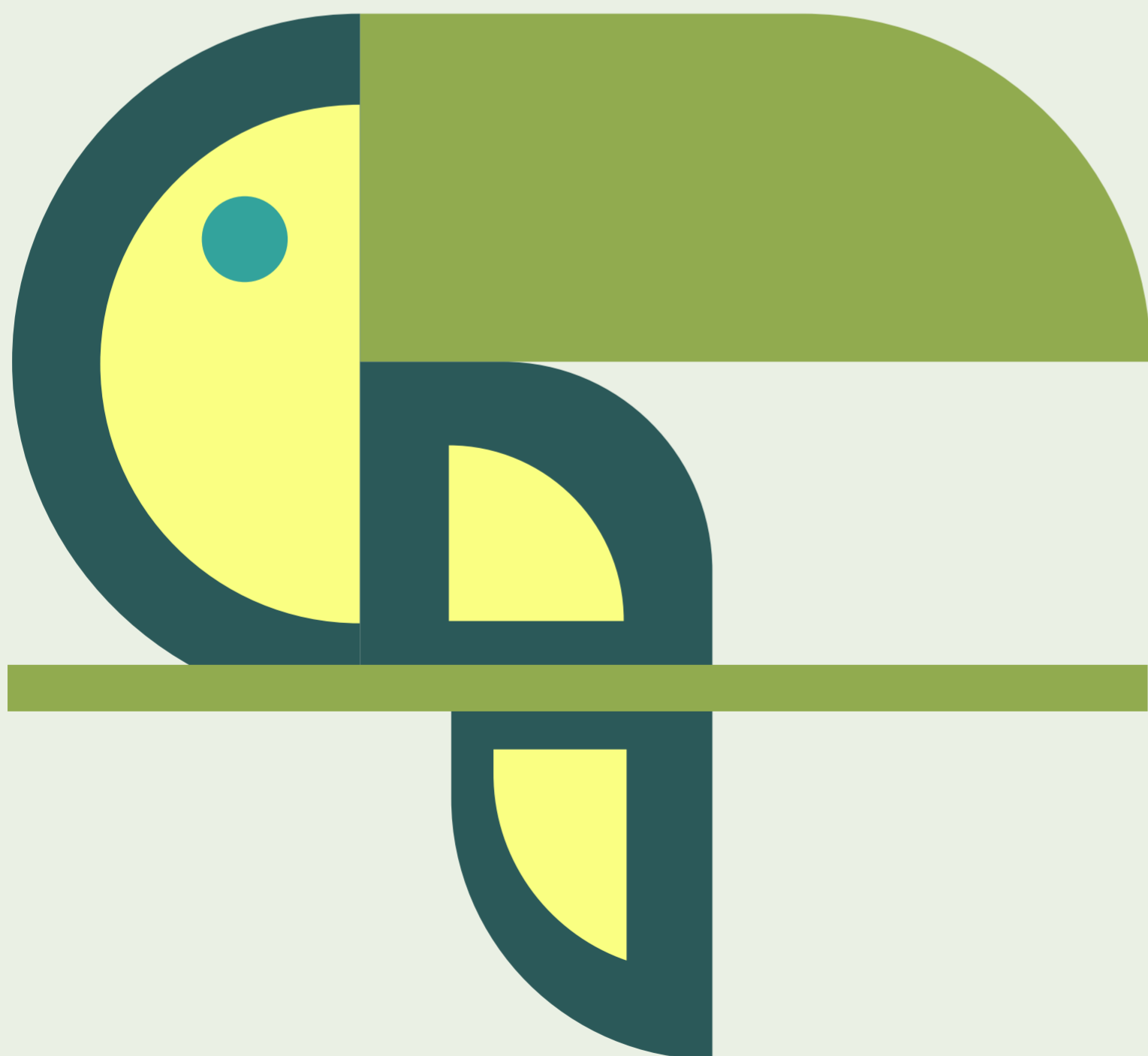
Нормативната уредба на Европейския съюз за отпадъците установява сравнително стабилна рамка за събиране, оползотворяване или екологосъобразно обезвреждане на отпадъците. Средните нива на рециклиране на твърдите битови отпадъци в Европейския съюз се увеличават непрекъснато през последните 10 години, а от март 2020 г. е в сила новият План за действие за кръгова икономика като част от Европейската зелена сделка. В Европейския съюз, където са въведени усъвършенствани схеми, през 2017 г. са събрани по-малко от 45 % от приблизително генерирания обем електронни отпадъци. Някои страни от Европейския съюз, като Австрия, Германия, Нидерландия и Словения, имат най-високи нива на рециклиране в света. Средното ниво на рециклиране в Европейския съюз се е увеличило от 37,3 процента през 2009 г. до 47,7 процента през 2019 г. В пет държави от Европейския съюз нивото на рециклиране на твърди битови отпадъци все още е под 25 п р о ц е н т а . Латвия, Литва, Словакия и Словения, които се присъединиха към блока през 2004 г., отбелязват най-ясно изразено подобрение.

Въпреки негативното въздействие на изкопаемите горива върху околната среда, всички държави продължават да прилагат субсидии за изкопаеми горива в различна степен. Приходите от екологични данъци в Европейския съюз възлизат на 330,6 млрд. евро, което представлява увеличение с 52 % в номинално изражение от 2002 г. насам. Страните от Европейския съюз са лидери в използването на зелени облигации - по-специално Франция, Германия и Нидерландия.

От 2000 г. насам средните приходи от екологични данъци в Европейския съюз се запазват на ниво от около 2,2 до 2,5 % от БВП. Въпреки това съществуват ясни контрасти между отделните държави в рамките на блока. Така например от 2015 г. насам приходите от екологични данъци представляват над 3,4 % от БВП в Хърватия, докато сумите, събирани от Германия, Ирландия и Люксембург, са под 2 % от БВП. Когато се разглеждат приходите от екологични данъци на глава от населението, Нидерландия събира най-високата сума - почти 2000 долара на глава от населението, докато Казахстан събира най-малката сума - малко под 210 долара на глава от населението. През 2019 г. Словения и Естония са събрали доста значителна сума от екологични данъци на жител (1 311 и 1,285 долара, съответно) в сравнение с техния БВП на глава от населението (27,421 долара и съответно 20 835 щатски долара).

В Европейския съюз например през 2020 г. правителствата са похарчили 70 млрд. евро за разходи за опазване на околната среда, докато корпорациите са похарчили почти 157 млрд. евро (т.е. повече от два пъти повече от похарчените от правителствата средства), а домакинствата - около 60 млрд. евро.

Например екологичната политика на Хърватия се финансира от Фонда за опазване на околната среда и енергийна ефективност (ФОЕЕЕ). Той е централната точка за събиране на екологични такси и такси и управление на програми и проекти, насърчаващи опазването на околната среда, енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници. Средствата за такива проекти идват от чуждестранни фондове, международни организации, финансови

институции и органи, както и национални и чуждестранни субекти. По-специално, като част от Европейския съюз, Хърватия получи общо 10,7 милиарда евро от европейските структурни и инвестиционни фондове за 2014–2020 г. Страната също така се възползва от 8,6 милиарда евро общо финансиране по политиката на сближаване за периода 2014–2020 г. Част от тези средства са предназначени за опазване на околната среда и енергийна ефективност

Например политиката на Хърватия в областта на околната среда се финансира от Фонда за опазване на околната среда и енергийна ефективност (ФООС). Той е централното звено за събиране на екологични такси и налози и за управление на програми и проекти, насърчаващи опазването на околната среда, енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници. Средствата за тези проекти идват от чуждестранни фондове, международни организации, финансови институции и органи, както и от национални и чуждестранни юридически лица. По-специално, като част от Европейския съюз, на Хърватия са отпуснати общо 10,7 млрд. евро от европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014–2020 г. Освен това страната се възползва от общо 8,6 млрд. евро финансиране по линия на политиката на сближаване за периода 2014–2020 г. Част от тези средства са предназначени за опазване на околната среда и енергийна ефективност.

През март 2020 г. Европейската комисия представи нов план за действие за кръговата икономика, който следваше по-ранна версия, като част от "Европейската зелена сделка" и за да се приведе в съответствие с новите стратегии. В своя план за действие за кръговата икономика Европейската комисия отбелязва, че "увеличаването на мащаба на кръговата икономика от водещите до основните икономически участници ще допринесе решително за постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г. и отделянето на икономическия растеж от използването на ресурсите, като същевременно се гарантира дългосрочната конкурентоспособност на Европейския съюз и не се оставя никой назад". За да постигне тази промяна, "Европейският съюз трябва да ускори прехода към регенеративен модел на растеж, който връща на планетата

повече, отколкото взема, да напредне в посока на поддържане на потреблението на ресурси в рамките на планетарните граници и следователно да се стреми да намали своя потребителски отпечатък и да удвои процента на използване на кръгови материали през следващото десетилетие". Планът за действие включва предложения за продуктов дизайн, кръгови производствени процеси, намаляване на отпадъците и овластяване на потребителите. Европейският парламент последва резолюция относно плана за действие, в която се изискват допълнителни мерки и се цели постигане на напълно кръгова икономика до 2050 г. В резолюцията се подчертава, че големия принос на кръговата икономика за постигането на целите на Парижкото споразумение и Конвенцията за биологичното разнообразие, както и за постигането на целите за устойчиво развитие.

ФИНАНСИРАНЕ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Особено в страните от инициативата "Три морета" (източноевропейски страни без Австрия) след падането на комунизма средствата за опазване на околната среда идват от Европейския съюз или от други богати донори като САЩ. Още от самото начало околната среда е желан приоритет на програмите ФАР и ТАСИС за подпомагане на тези страни. Например през първата година на програмата тогавашна Чехословакия дори отделя целия си бюджет по програма ФАР за околната среда. По-късно акцентът на Европейския съюз се измества от техническа подкрепа към институционално укрепване и инвестиции в източноевропейските страни, които насочват значителна помощ от ЕС за привеждане на техните закони и процедури в областта на околната среда в съответствие с тези на Съюза. Например Европейският съюз финансира проекти в областта на околната среда в т.нар. "Триъгълник" на въгледобива между Германия, Полша и Чешката република, басейна на река Дунав и Черно море.

На 9 март 2023 г. Европейската комисия обяви инвестиция в размер на над 116 милиона евро за осем големи проекта за опазване на природата, околната среда и климата по програма Life в Белгия, Естония, Испания, Италия, Полша (2 проекта), Словакия и Финландия. В Белгия ще бъдат разширени защитените територии, ще бъде подобрена свързаността и ще бъдат разработени планове за действие за критични местообитания и видове. В Полша политиката на ЕС ще бъде приложена по отношение на блата, торфени земи и влажни зони в различни обекти от Натура 2000, а вторият проект ще подпомогне изпълнението на полската стратегия за климатична неутралност на Източна Великополска до 2040 г. В Словакия ще бъдат подкрепени качеството на водите, природните местообитания и местните видове, както и устойчивото управление на горите и рибарството. В Естония ще бъде подкрепен план за развитие на адаптацията към изменението на климата.

СРЕДСТВА ОТ ЕС ЗА ЗЕЛЕНА СЛОВЕНИЯ

Словения ще може да инвестира 806 млн. евро по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд за по-екологичен, нисковъглероден преход към устойчива и въглеродно неутрална икономика. "Средствата ще допринесат за декарбонизацията на страната, както и за развитието на възобновяемата енергия. По-специално, ще бъдат направени инвестиции в мощности за слънчева и вятърна енергия, както и в подобряване на енергийната ефективност на сградите,"

511 млн. евро (ЕФРР + Кохезионен фонд) ще отидат в подкрепа на "устойчивата и интелигентна мобилност и ще помогнат да се запълнят пропуските в сектора на обществения пътнически транспорт, по-специално чрез модернизиране и укрепване на словенската железопътна мрежа".

Фондът за справедлив преход (ФСП) на Европейската комисия ще предостави 249 млн. евро на Савинско-Шалешкия регион, за да може той да се откаже от въглищата до 2023 г., и на Засавския регион, за да се гарантира неговото преобразуване. "ФТФ ще се съсредоточи по-специално върху укрепването на възможностите за обучение и заетост, подпомагането на диверсификацията и устойчивостта на местната икономика и възстановяването на деградиралите райони", казва Европейската комисия.

Пакетът се допълва от 23,9 млн. евро, отпуснати от Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (Feamra) за инвестиции в устойчиви рибарства и аквакултури, опазване на морското биоразнообразие и защита на морските екосистеми в Адриатическо море. Европейската синя икономика създава осезаеми възможности за крайбрежните общности и играе решаваща роля за декарбонизацията на икономиката. Това споразумение за партньорство ще помогне на Словения да продължи да изгражда нисковъглеродни, устойчиви, устойчиви и иновативни сектори на рибарството и аквакултурите и ще подкрепи екологичния и цифровия преход на синята икономика в Словения.

Финансираният от ЕС проект LIFE IP RESTART помага на Словения да постигне по-висока степен на рециклиране на неопасни отпадъци от строителство и разрушаване. Липсата на съгласувано законодателство, недостатъчният капацитет за рециклиране и слабото обществено приемане на процесите на рециклиране и получените продукти са пречки, посочени от словенското правителство.

Нейното Министерство на околната среда и териториалното планиране ще използва набор от допълващи се технически, цифрови, екологични и кръгови решения за постигане на максимална материална самостоятелност и повишена кръгова ефективност в сектора за оползотворяване на отпадъци.

Ще бъдат насърчавани шест кръгови решения за проблемни и обемисти отпадъчни потоци, за да се гарантира широкото им приемане с цел постигане на съгласувано и интегрирано изпълнение на националните цели за управление и предотвратяване на отпадъците. Словения има високи амбиции да намали отпадъците с 60% чрез рециклиране до 2030 г. И да достигне ниво на рециклиране от 50% за неопасните отпадъци от строителство и разрушаване (70% за битовите отпадъци). Подобряването на дейностите по събиране, третиране и обезвреждане на отпадъците, както и оползотворяването на материалите, също може да намали емисиите на CO₂ с 20%.

Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), подкрепена от програмата InvestEU, ще мобилизира повече от 1,1 милиарда евро финансиране чрез преки инвестиции или финансови посредници, за да помогне на страните от ЕС, в които ЕБВР работи, да достигнат пълния си зелен потенциал. Тя ще допринесе и за успешната програма на ЕБВР "Зелени градове", която е активна в повече от 50 градски района, за да помогне за ускоряване на прехода към зелено.

Проектите, които се очаква да бъдат финансирани в този контекст, включват енергийна и ресурсна ефективност в промишлеността и търговията, кръгова икономика и инициативи за рециклиране, зелени сгради, устойчиви хранителни продукти, възобновяема енергия, съхранение на енергия и мрежи, вода и отпадъчни води, както и нисковъглероден и градски транспорт.

GREENWASHING

Но не всички стъпки на ЕС в областта на околната среда са положителни. 80 европейски неправителствени организации подписаха писмо, в което призовават ЕС да отхвърли въглеродните компенсации. Световен екип от академични изследователи направи оценка на 29 проекта, които твърдят, че са спестили общо 89 милиона въглеродни кредита, и установи, че над 90 % от кредитите се основават на неправдоподобни твърдения, че емисиите са били избегнати.

На срещата на ООН за биоразнообразието, COP15, Конвенцията за биологичното разнообразие в Монреал, Канада, през декември 2022 г., на страните беше наложена инициативата за 30% - ангажимент за създаване на още повече национални паркове и резервати за животни. Там ЕС се застъпи за това 10 % от целта 30×30 да бъдат под "строга защита", като в останалите 20 % се разреши осъществяването на добивна промишленост. Това би бил възможно най-лошият резултат - изключване на коренните народи и местните общности от огромни територии от техните земи, разрешаване на добивната промишленост, която е основен двигател на загубата на биологично разнообразие, на още по-голяма територия и незачитане на правата и териториите на коренните народи - инициативата 30×30 беше замислена така, че да постигне най- голямото заграбване на земя, което светът някога е виждал.

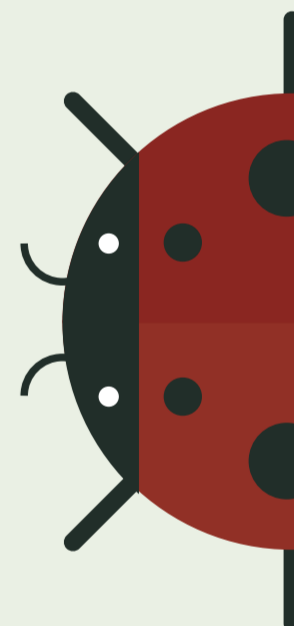
Проучванията показват, че планът 30×30 може да засегне земите и поминъка на 300 милиона души, които са най-малко отговорни за разрушаването на околната среда. Идеята беше подкрепена от най-замърсяващите и разрушителни корпорации в света, като Unilever, Nestlé и Shell и др.

Все повече научни доказателства показват, че земите, управлявани от коренното население и местните общности, са по-ефективни от защитените територии в опазването

Коренните народи знаят много добре, че природата не е нещо отделно от хората, нещо, което можем да "опазим" от една страна, докато унищожаваме друга.

Неотдавна държавите-членки на ЕС и се противопостави на включването на водорода, Европейският парламент постигнаха съгласие, произвеждан от ядрена енергия. От друга страна, че до 2030 г. 27-те страни от ЕС ще получават 42,5 като победа за Германия, ЕС се съгласи да освободи % от енергията си от възобновяеми източници, електронните горива - зараждаща се технология, което е повече от сегашната цел за 32 % дял на която комбинира водород и въглероден диоксид за енергията от възобновяеми източници до 2030 г. производство на синтетични горива - от забраната За съжаление споразумението включва ядрената за продажба на нови автомобили с двигатели с енергия, въпреки че група, водена от Германия, вътрешно горене през 2035 г.

Екологичната организация "Грийнпийс" остро разкритикува споразумението между германското правителство и Европейската комисия, тъй като то подкопава защитата на климата в транспорта и вреди на Европа. Тя ще даде на съд Европейската комисия заради решението ѝ да включи газта и ядрената енергия в списъка на ЕС с инвестиции, които могат да бъдат обозначени като "зелени".

Милитаризацията в ЕС и по света има отрицателно въздействие и върху околната среда и изменението на климата. Последните данни от докладите, публикувани от организацията "Учени за глобална отговорност" и Обсерваторията за конфликти и околна среда, показват преобладаващо отрицателното въздействие на глобалните военни дейности върху нашия климат.

В доклада на SGR за 2022 г. се посочва, че световните военни сили допринасят за поне 5,5% от глобалните емисии на парникови газове (ПГ). В него се посочва също, че ако световните военни сили бяха държава, тя щеше да има 4th най-големия национален въглероден отпечатък в света.

Най-богатите държави имат военни разходи, които са 30 пъти по-големи от тези, които отделят за финансиране на борбата с изменението на климата в уязвимите държави, и не са изпълнили задължението си да предоставят 100 млрд. долара годишно за най-уязвимите от климатичните промени страни в света. Преразпределението само на едногодишните военни разходи на 10-те най-големи военни държави към финансиране на борбата с изменението на климата би осигурило 15 години (100 млрд. щатски долара) от обещаното финансиране.

Неотдавнашният взрив на газопровода "Северен поток" може да е причинил по-големи екологични щети от очакваното. Последвалото увеличение на парниковите газове, които причиняват глобалното затопляне, се равнява на 32 % от годишните емисии на Дания. Когато неизгорелият метан попадне в атмосферата, той създава ефект на глобално затопляне, който е 30 пъти по-силен от този на въглеродния диоксид. Програмата на ООН за околната среда твърди, че метанът е 80 пъти по-лош за планетата от CO₂, тъй като ускорява изменението на климата. Германски учени, в сътрудничество с Университета в Гьотеборг, събират проби от водата през първата седмица след изтичането и отново през януари 2023 г. Те откриват, че нивата на метан във водата са около 1000 пъти по-високи от обичайните в близост до местата на изтичане. Неотдавнашно проучване на центрове за океански изследвания и университети в Дания и Полша показва, че експлозиите биха представлявали съвсем реална заплаха за няколко морски вида, включително тюлени, морски свине и трески. Морските свине може да са претърпели увреждания на челюстите и ушите, а също така и трайни или временни промени в прага на слуха, което да затрудни навигацията им и избягването на корабоплаването. Тъй като взривовете са станали по време на традиционния период на хвърляне на хайвер и размножаване на рибите в източната част на Балтийско море треска, вредните елементи може да са достигнали до рибата, младите екземпляри треска и хайвера във водата, като по този начин са увеличили още повече екологичния натиск върху крехките рибни запаси.

ЕС вече няма да допуска на пазара на ЕС продукти, които са свързани с унищожаването на горите. Този регламент е първият в света, който се занимава с глобалното обезлесяване, и ще намали значително въздействието на ЕС върху природата.

Този резултат е победа, но вземащите решения в ЕС изключват няколко важни елемента. Преговарящите решиха да не подкрепят предложението на Парламента за разширяване на приложното поле с други залесени земи, като например саваните, въпреки че много от тях вече са подложени на огромен натиск от преобразуването на земеделските площи. Тези екосистеми са важни хранилища на въглерод и убежище за животните, като освен това осигуряват поминък на коренното население и местните общности. Друга пропусната възможност беше липсата на ясно признаване на правата на човека, особено на коренното население и местните общности.

ЕС, неговите държави членки и Европейската инвестиционна банка заедно са най-големият донор на публично финансиране на борбата с изменението на климата за развиващите се икономики, като през 2021 г. ще предоставят 23,04 милиарда евро. През 2021 г. Европейската комисия ще отдели 2,50 милиарда евро за развиващите се икономики, като значителна част от тях (почти 40 %) ще бъдат насочени към финансиране на дейности за адаптиране към изменението на климата. Освен това ЕИБ ще предостави 2,56 милиарда евро за финансиране на борбата с изменението на климата за развиващите се икономики през 2021 г. Тя финансира например проекти за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници в Африка и други региони и често смесва средства с тези от Комисията и националните агенции в държавите от ЕС. Според доклад на Комитета за подпомагане на развитието на ОИСР от септември 2022 г. финансирането на климата за развиващите се икономики е достигнало 83,3 млрд. долара през 2020 г.

През 2021 г. 27,6 % от двустранната ОПР на членовете на КПП е насочена към целите в областта на климата. През 2021 г. дейностите с важна цел, свързана с изменението на климата, възлизат на над 23 млрд. щатски долара.

Като се имат предвид държавите от инициативата "Три морета", словенската двустранна помощ за околната среда през 2020 г. е била около 2,7 млн. щатски долара, като 1 млн. щатски долара е бил предназначен за Украйна, 310 000 щатски долара за Босна и 230 000 щатски долара за Черна гора.

Словашката двустранна помощ за опазване на околната среда през 2020 г. възлиза на 3 млн. щатски долара, от които 1,2 млн. щатски долара са отишли за Кения, 570 000 щатски долара за Сърбия, 460 000 щатски долара за Ливан, 410 000 щатски долара за Молдова и др. 270 000 щатски долара за Грузия и Етиопия

Полската двустранна помощ за околната среда през 2020 г. възлиза на сумата между 6 и 7 млн. щатски долара през 2020 г., като 1, 6 млн. щатски долара са за Албания, 0, 9 млн. щатски долара за Украйна, 0, 8 млн. щатски долара за Кения и др.

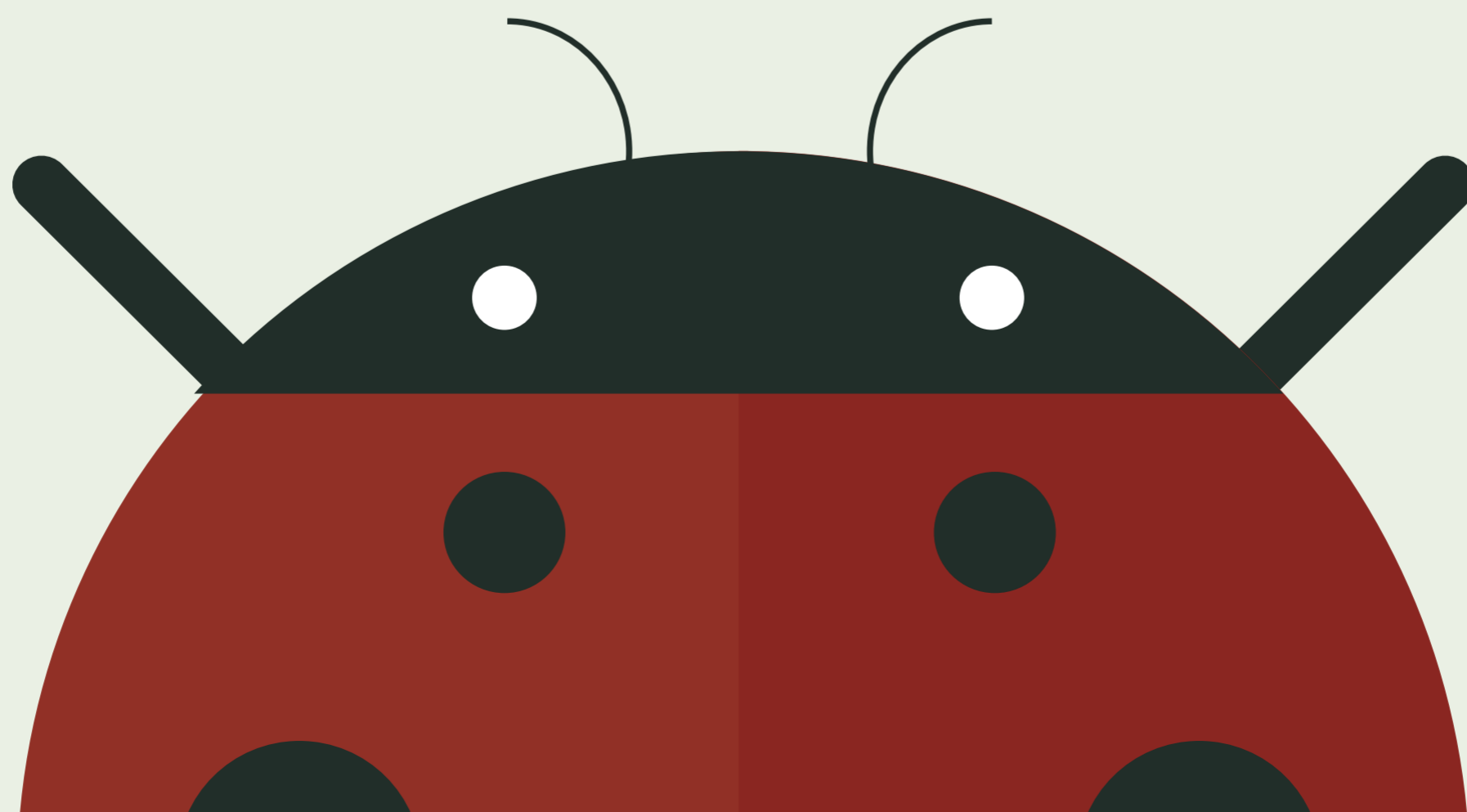
През 2020 г. унгарската двустранна помощ за околната среда възлиза на 33 млн. щатски долара, като Лаос получава 10 млн. щатски долара, Сърбия - 9 млн. щатски долара, Монголия - 2 млн. щатски долара, Уганда - 0, 7 млн. щатски долара, Индонезия - 0, 5 млн. щатски долара и др.

През 2020 г. двустранната помощ за околната среда в Чехия възлиза на 17 млн. щатски долара, като Етиопия получава 4 млн. щатски долара, Молдова - 3 млн. щатски долара, Босна - 2 млн. щатски долара, Грузия - 1 млн. щатски долара и др.

Австрийската двустранна помощ за

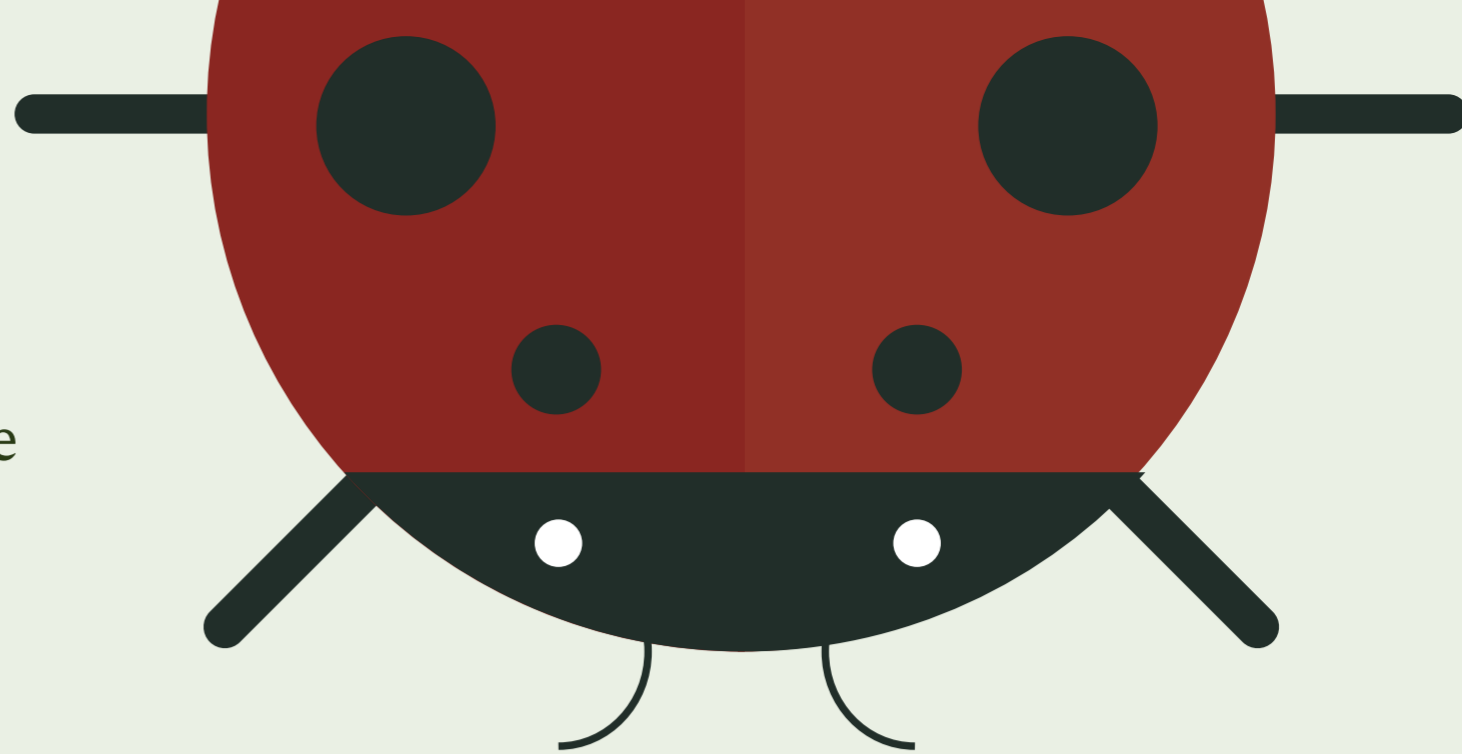
околната среда възлиза на 217 млн. щатски долара през 2020 г., като Сърбия получава 15 млн. щатски долара, Косово - 6 млн. щатски долара, Мозамбик - 6 млн. щатски долара, Турция - 5 млн. щатски долара, Етиопия - 4 млн. щатски долара, Буркина Фасо, Монголия, Армения, Молдова и Уганда - 3 млн. щатски долара и т.н.

През 2020 г. институциите на ЕС са отпуснали почти 8 млрд. щатски долара за двустранна помощ за околната среда, като Турция е получила 582 млн. щатски долара, Мозамбик - 175 млн. щатски долара, Ирак - 126 млн. щатски долара и др.

ОБОБЩЕНИЕ НА АНКЕТАТА

В рамките на проекта проведохме проучване сред 513 младежи от:

- Полша
- Литва
- Латвия
- Словакия
- Словения
- Австрия
- Чехия
- Унгария
- България
- Румъния.

Те имаха за цел да проверят как младите хора оценяват функционирането и прилагането на екологичните решения на Новия зелен курс в техните страни. На тази база създадохме описаната по-горе стратегия в областите справедлив преход, зелен пазар на труда, екологично образование и политика в областта на климата.

Най-голямата група са румънците, най-малката – литовците. Разпределението по пол е доста балансирано: 58,1% от участниците са жени, 40,4% мъже, а 1,4% не се идентифицират с определен пол.

По отношение на възрастта мнозинството от респондентите (61,4%) са между 18 и 26 години, само 9% са под 18 години и 29,6% са над 26 години. Това разпределение показва силно представителство на младите възрастни, отразявайки тяхната гледна точка относно екологичните и екологични проблеми. проблемите на околната среда.

Проучването потвърди по-ранното участие на младите хора в различни форми на екологично образование. Доминиращият отговор е семинари - 24,9% от участниците и училищни дейности, което показва, че екологичните проблеми все повече се включват във формалното образование, а не само в неформалното.

Участниците бяха попитани и за интереса им към участие в семинари по четири различни екологични теми: транспорт, околна среда, квалифицирана работа и управление на домакинството. Най-популярната тема беше околната среда - най-високата оценка беше дадена от 33 % от анкетираните.

В частта, посветена на значението на различните елементи на възприемането на подхода на справедлив преход в организациите, участниците бяха помолени да оценят значението на такива аспекти като:

- равен достъп до обучение,
- равен достъп до работа независимо от пола или уменията,
- професионализация на работните места или свеждане до минимум на отрицателните въздействия върху околната среда.

Резултатите показаха консенсус, че и четирите аспекта са от решаващо значение. От друга страна, "осигуряването на равен достъп до висококачествено образование и обучение на работниците и служителите" беше сметено за най-малко важно. "Минимизиране на отрицателните въздействия върху екосистемата" също е класирано по-ниско, което предполага едва доловимо пристрастие към предпочитане на равните възможности на работното място и създаването на качествени работни места пред достъпа до образование и съображенията за опазване на околната среда.

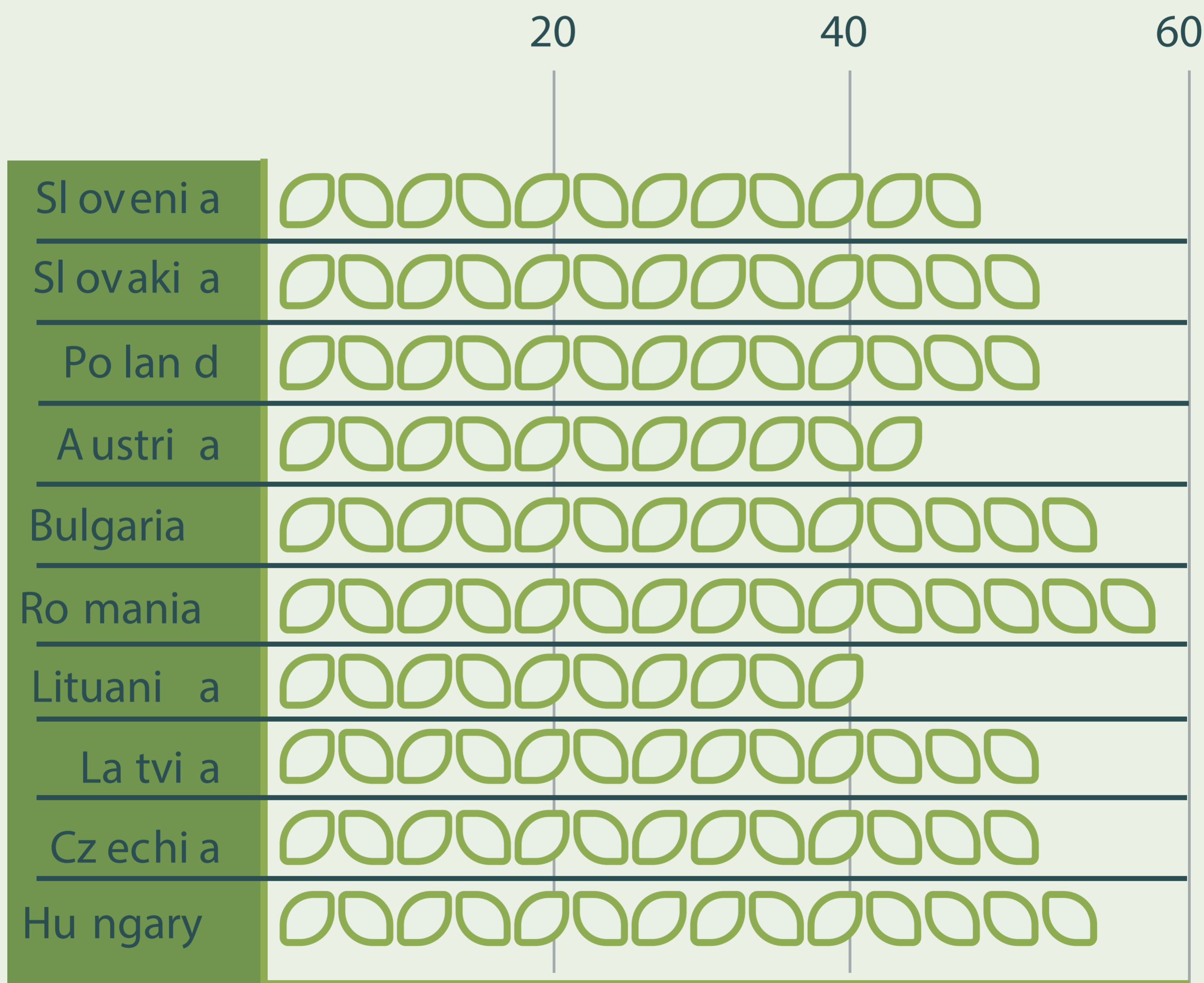
В проучването беше проучено и как може да се подобри мнението на младите хора по отношение на Европейската зелена сделка. Сред изтъкнатите въпроси бяха образованието и осведомеността, а предложенията включваха включване на зелените идеи в училищните програми, провеждане на семинари, повишаване на осведомеността сред малките деца и родителите и въвеждане на задължително екологично образование в средните училища.

Следователно основните нужди и очаквания на младите хора към новия ред са действия, насочени към опазване на климата, намаляване на емисиите на парникови газове и насърчаване на устойчиви икономически практики. Младите хора искат техните страни да се стремят към устойчиво развитие, като се вземат предвид екологичните, социалните и икономическите аспекти. Те очакват подкрепа за енергийната трансформация чрез инвестиране във възобновяеми енергийни източници и подобряване на енергийната ефективност. Социалната справедливост и правото на глас по въпросите на устойчивото развитие също са важни за тях. Повечето от анкетиранияте очакват, че ще подкрепят образователни програми и информационни кампании, които ще повишат осведомеността и ще насърчат про-екологичните дейности, както и ще допринесат за създаването на нови екологични работни места.

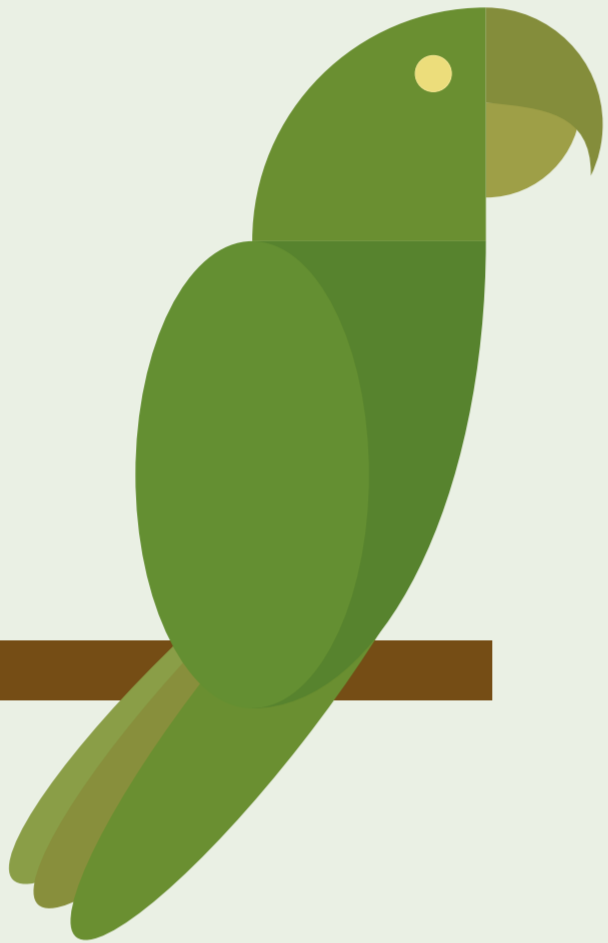
ВЪПРОСИТЕ И ТЕХНИЯ АНАЛИЗ:

В рамките на проекта проведохме проучване сред 513 младежи от:

Най-голямата група бяха жените, които съставляват 58,1% от участниците. Мъжете са малко по-малка група - 40,4 % от анкетиранияте. Освен това 1,4 % от анкетиранияте са посочили, че не се идентифицират с определен пол.

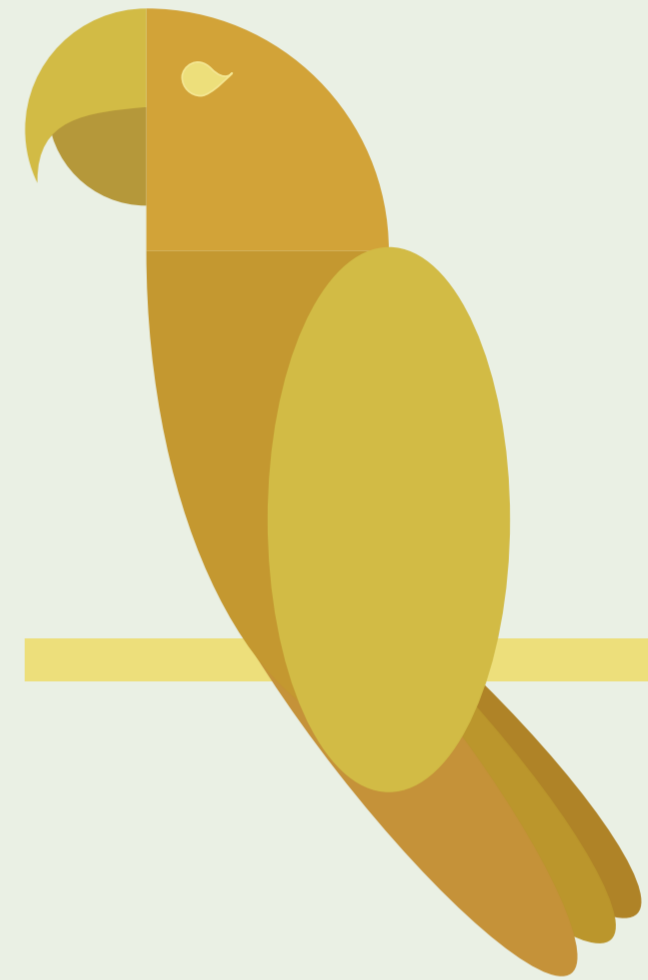
40,4%
male

Other
1,4%

58,1%
female

В проучването по-голямата част от анкетиранияте, а именно 61,4%, са на възраст между 18 и 26 години. Само 9% от анкетиранияте са били на възраст под 18 години, а 29,6% са били на възраст над 26 години.

<18
9%

18-26
61,4%

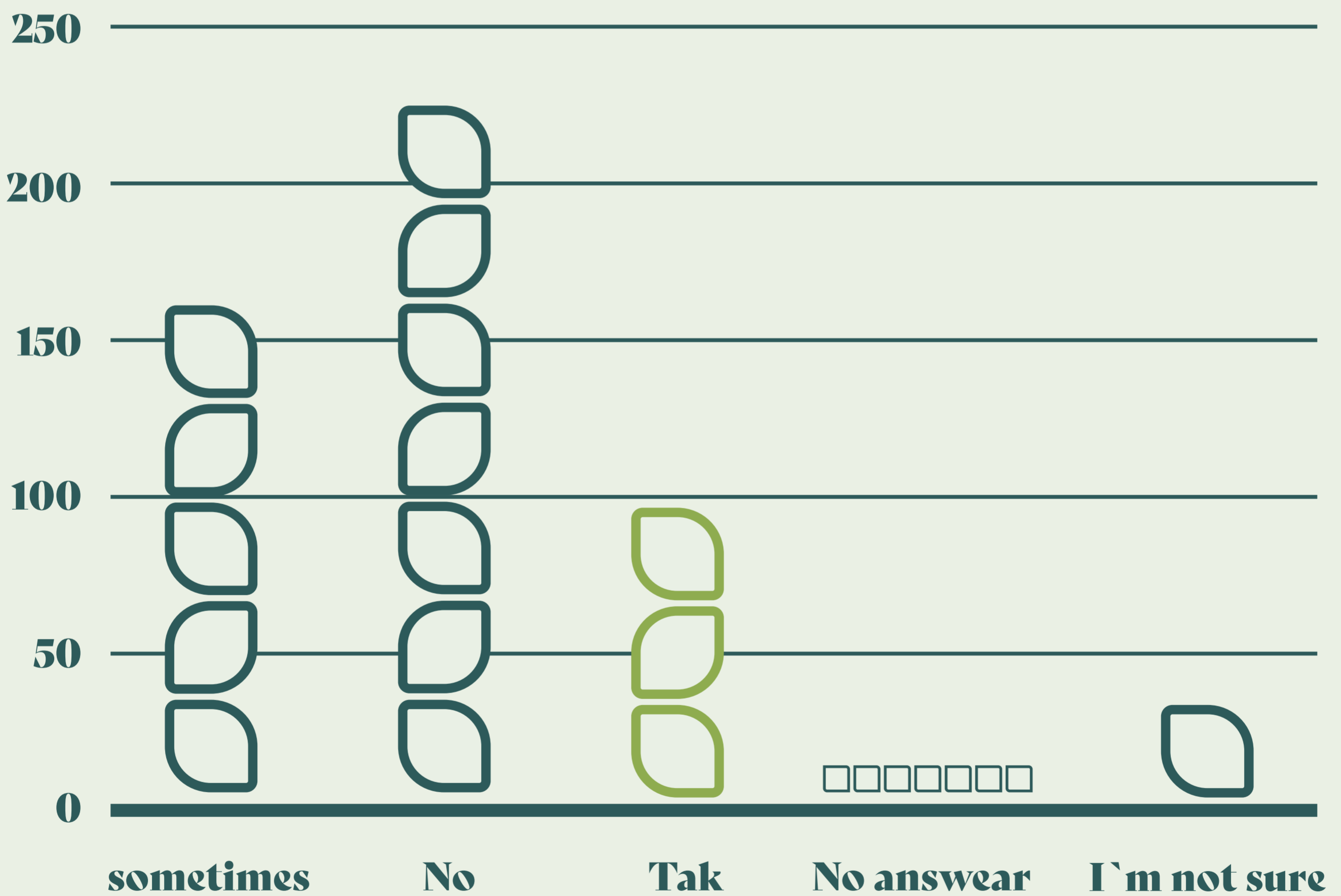
>26
29,6%

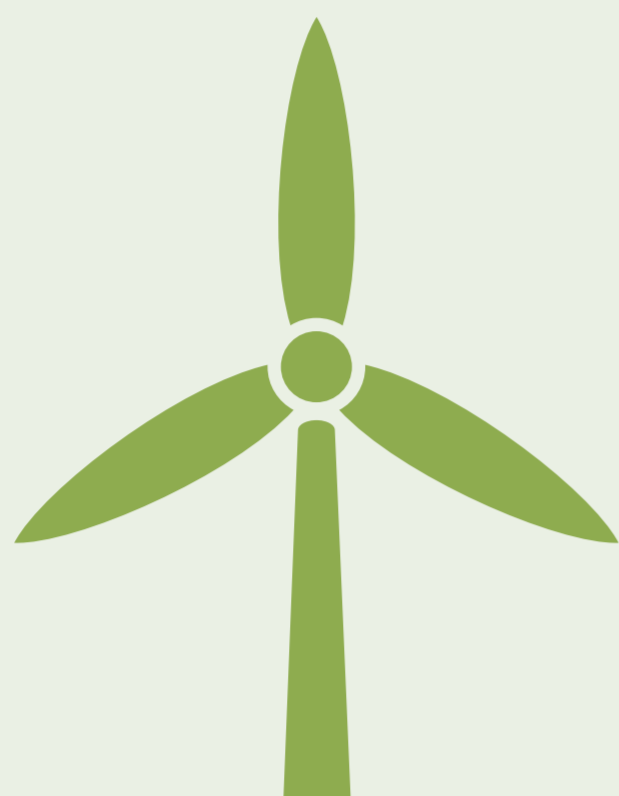
На въпроса дали се смятат за субекти, присъстващи на зеления пазар на труда, значителен брой от анкетираниите отговарят с "понякога".

Това предполага, че много хора може би понякога или частично участват в зелени работни места или не са сигурни дали участват пълноценно в сектора поради липса на достатъчно знания за него. Въпреки това се наблюдава все по-силна тенденция младите хора да се намират на зеления пазар на труда.

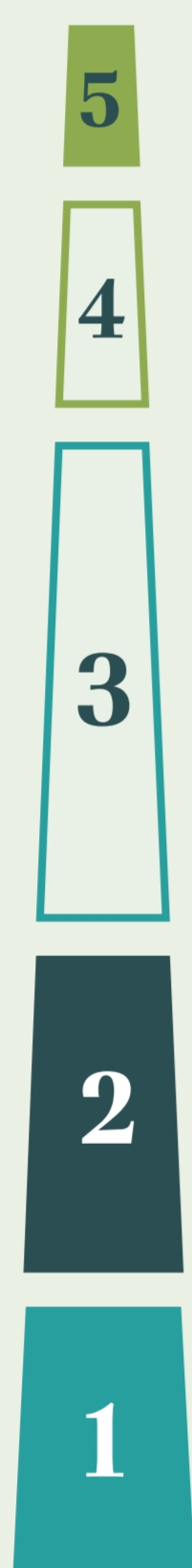
Смятате ли се за индивид на зеления пазар на труда?

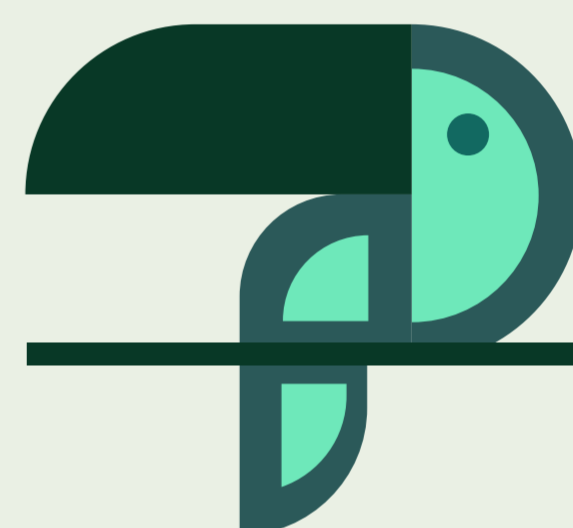
Смятате ли, че в момента вашият регион е на път да постигне целите си в областта на климата до 2030 г.?

5 - Yes, it is going great

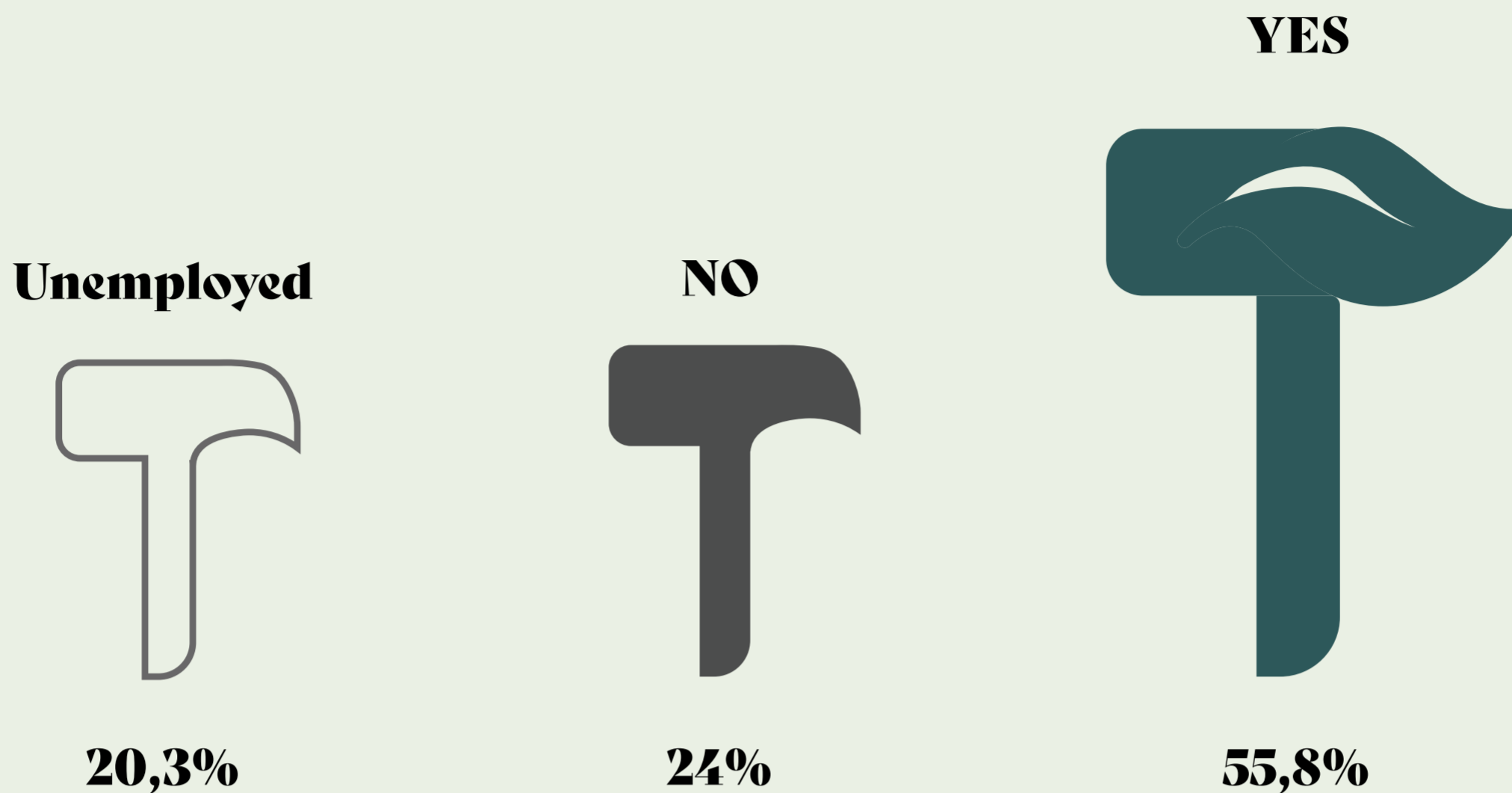
1 - No, not at all

По-голямата част от анкетиранияте, 29,7 %, са избрали отговор 3, което предполага, че много хора са неутрални или несигурни по отношение на напредъка на техния регион към целите за климата за 2030 г.

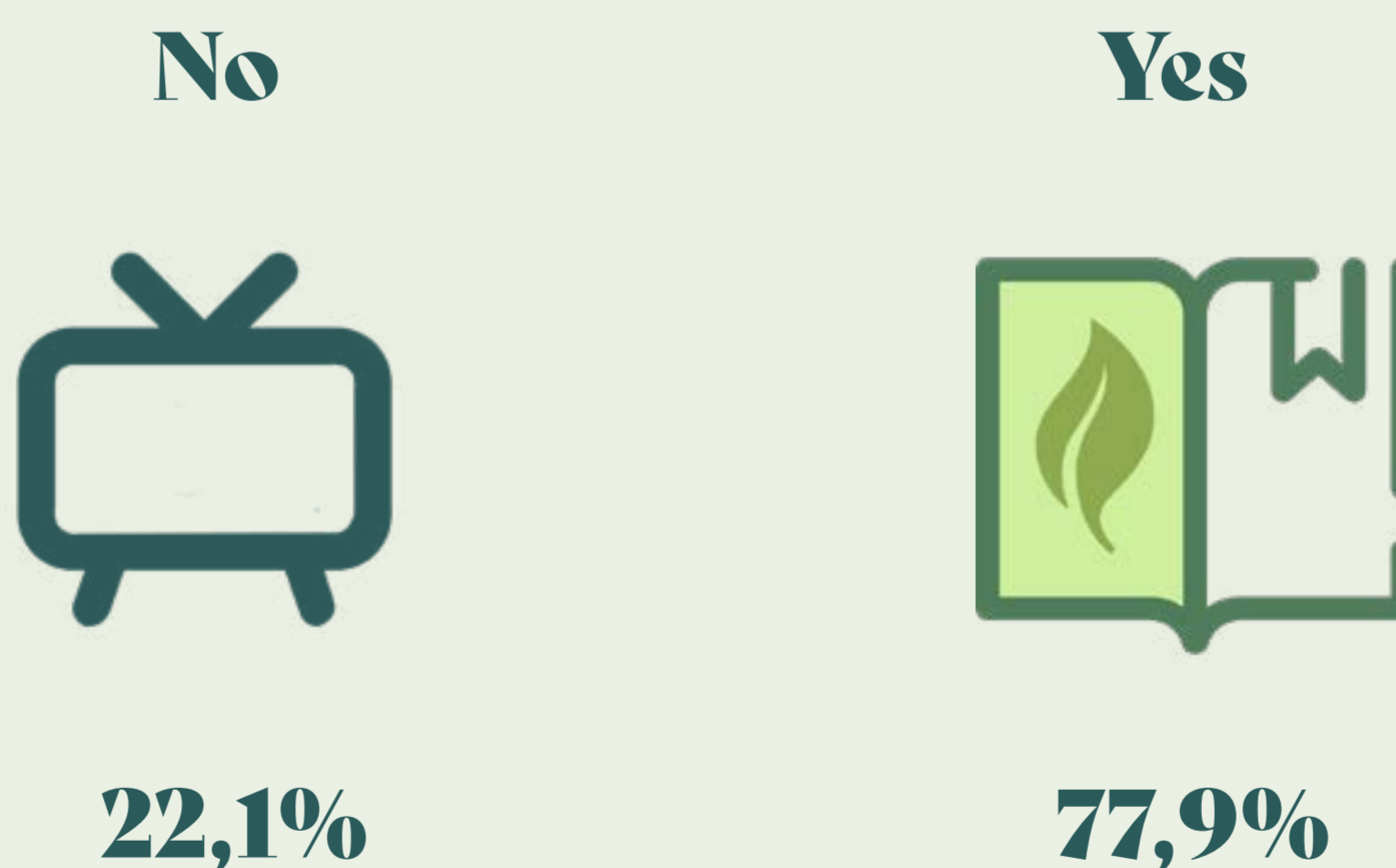
Респондентите смятат, че техните региони са на път да постигнат целите си в областта на климата до 2030 г., но според младите хора това все още изисква много работа и ангажираност. Младите хора смятат, че е много важно да се въведат нови, по-екологични правила на поведение.

Мислите ли, че подходът за справедлив преход е наблюдавани на вашето работно място?

В проучване, в което участниците бяха попитани дали смятат, че на работните им места се прилага подходът на справедлив преход, повечето отговориха положително. По-специално, 55,8 % от тях са заявили, че според тях е налице справедлив подход към прехода. По този начин се наблюдава тенденция за въвеждане на все повече

Интересувате ли се да се образовате относно аспектите на зелените работни места, за да ги приложите в текущата си работа?

Въпросът за желанието за обучение в областта на екологичните решения, които да бъдат въведени на работното място, срещна положителен отговор. Повечето млади хора не само искат да научат за екологичните решения, но и с готовност предприемат действия, за да ги въведат на работното си място.

Когато една организация желае да приеме подход за справедлив преход, кое от следните трябва да привлече най-голямо внимание?

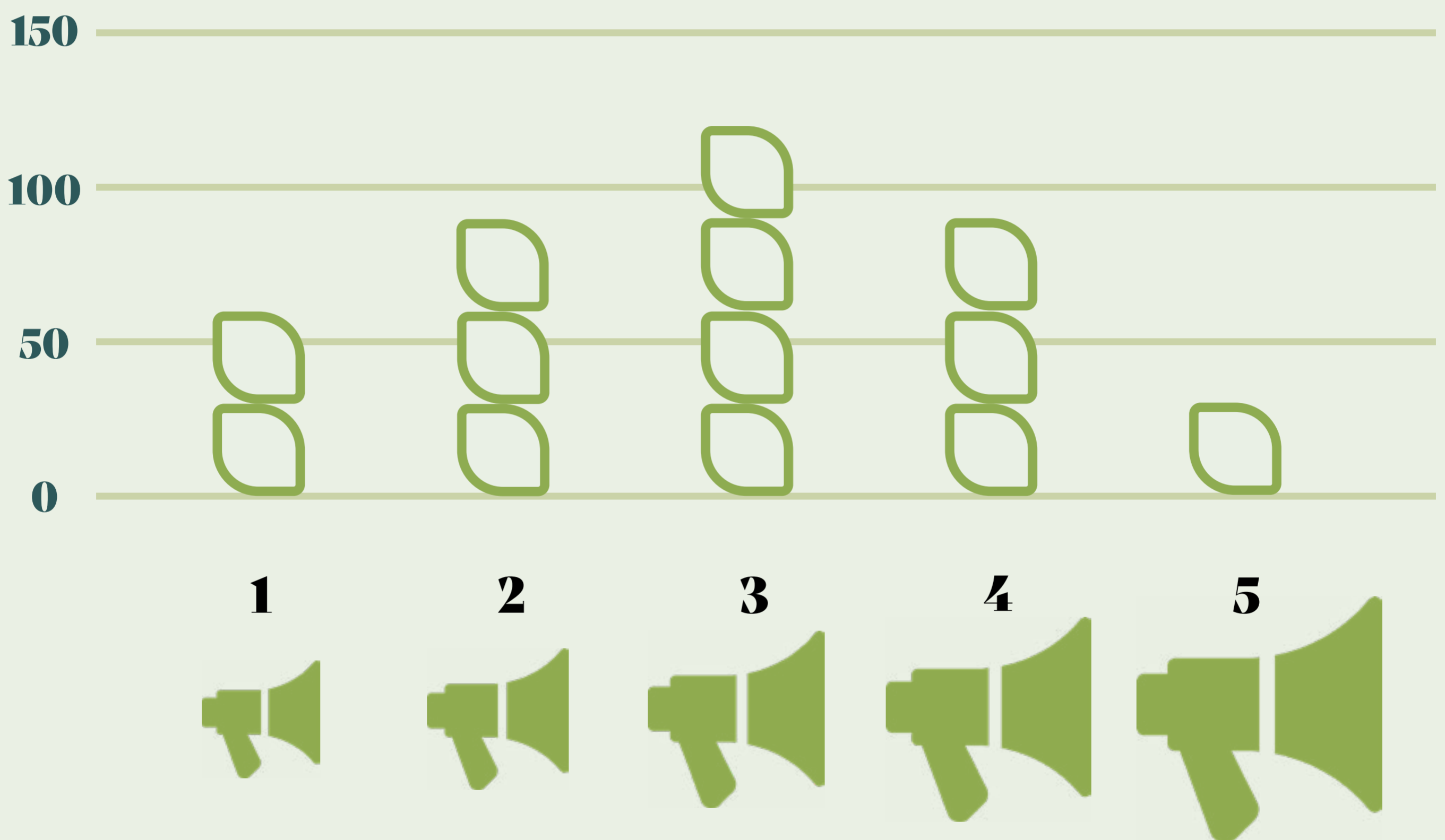
В проучване за важността на различните елементи на възприемането на подхода на справедлив преход в организациите участниците бяха помолени да оценят важността на четири аспекта - от 1 (най-важен) до 5 (най-малко важен). Резултатите показаха консенсус сред респондентите, че и четирите аспекта се считат за много важни. Въпреки

това, когато става въпрос за определяне на приоритетите, "осигуряването на равен достъп до висококачествено образование и обучение на служителите" се счита за най-важно, а "свеждането до минимум на отрицателните въздействия върху екосистемата" - за най-малко важно.

Когато една организация желае да възприеме подход на справедлив преход, на кое от следните неща трябва да се обърне най-голямо внимание?

Колко добре мислите, че гласът за зелените идеи е представен във вашия регион? Оценете от 5 (много добре) до 1 (много лошо)

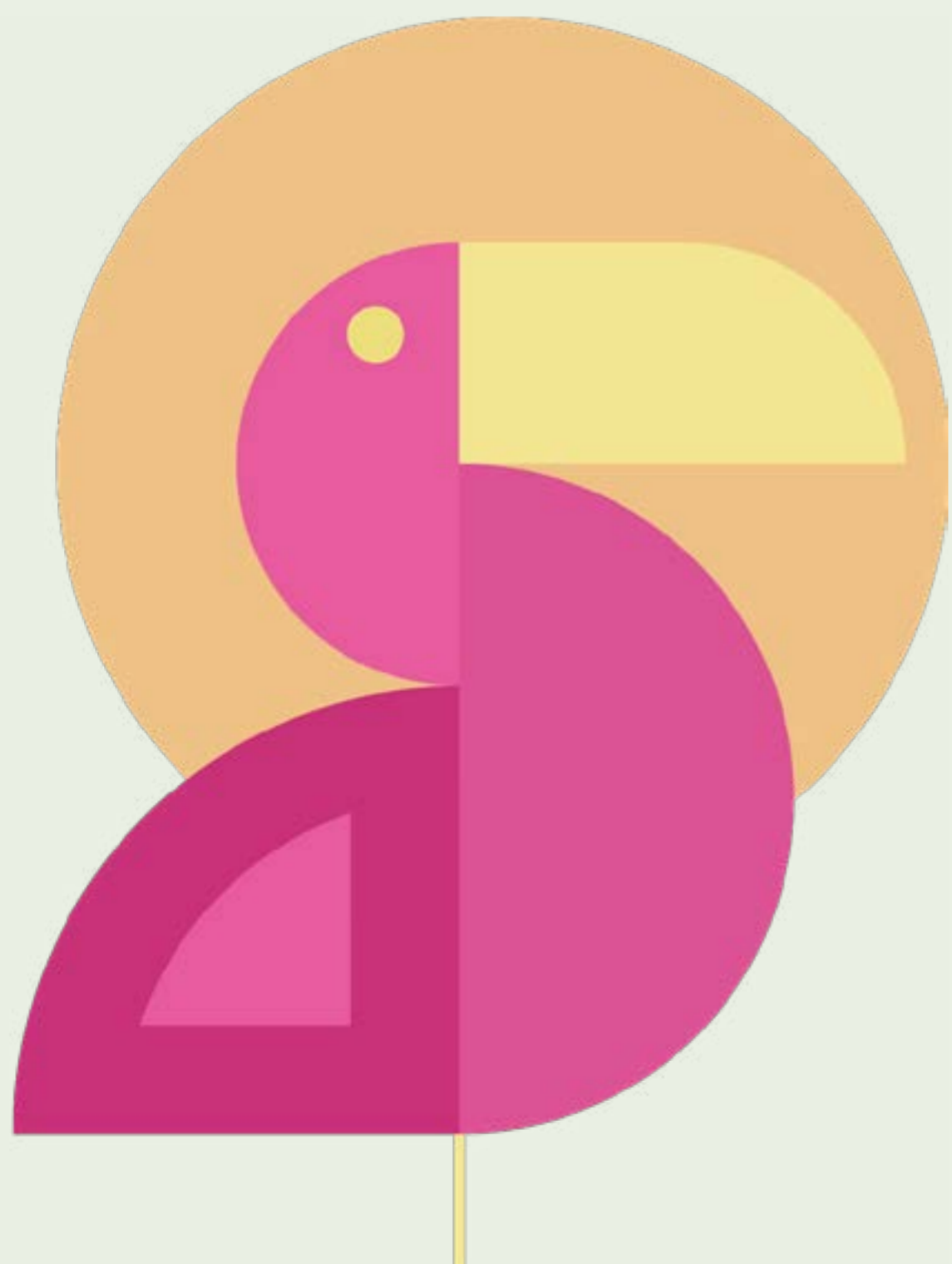

Участниците бяха попитани за представителството на младежкия глас по отношение на зелените идеи в техния регион, като бе използвана скала от 1 до 5. Повечето от тях смятат, че все повече и повече проблеми на младите хора се вземат предвид, но все още **недостатъчно.**

Младите хора все по-често говорят за екологични и свързани с околната среда въпроси.

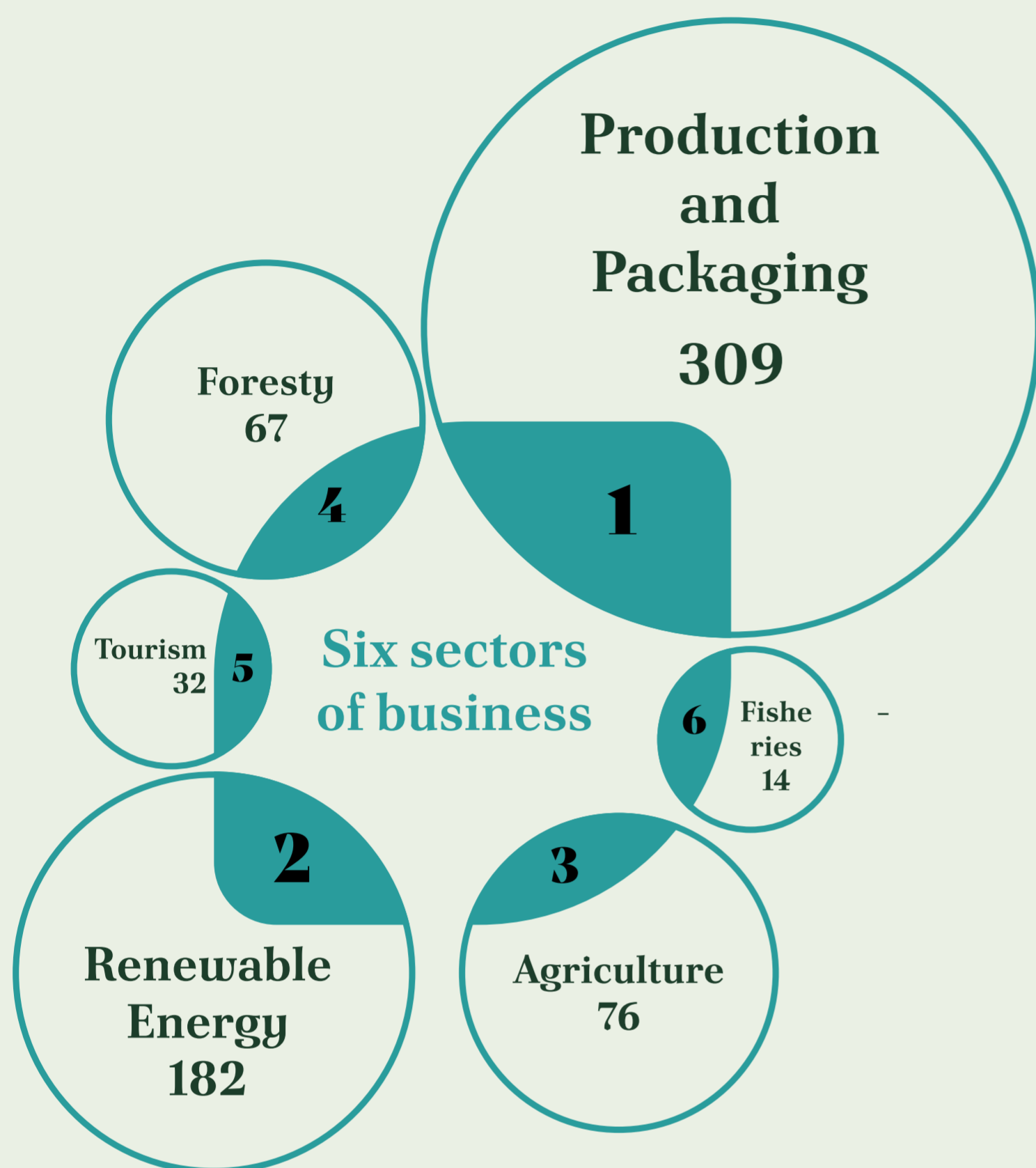
Как може да се подобри гласът на младите хора по отношение на зелените идеи във вашата страна? На въпроса как техният глас по екологични въпроси може да се открие, младите хора споменаха идеи като:

1. Включване на зелените идеи в училищните учебни програми.
2. Обучение на младите хора по екологични въпроси и съвети за устойчивост.
3. Консултиране с местните власти, представяне на вашите идеи.
4. Създаване на постоянни структури в рамките на съществуващите системи
5. Насърчаване на младите хора да участват в "Еразъм" и други проекти за международно сътрудничество.
6. Ангажиране на младите хора в доброволчески програми за популяризиране на зелените идеи.
7. Организиране на събития, на които младите хора, политиците и пресата могат да се срещнат.
8. Организиране на публични дебати, панаири, свързани с устойчивото развитие, и дискусии.

В заключение, мнозинството от анкетираниите смятат, че участието на младите хора в зелените идеи може да бъде значително подобро чрез образователни инициативи, по-добро медийно представяне, по-задълбочено ангажиране на общността и активно участие в политическите процеси и процесите на вземане на решения. Представените тук прозрения могат да бъдат полезни при разработването на стратегии и политики за повишаване на ангажираността на младите хора в екологичните инициативи.

Кой от следните шест сектора се нуждае от най-голямо внимание по отношение на прилагането на екологично отношение?

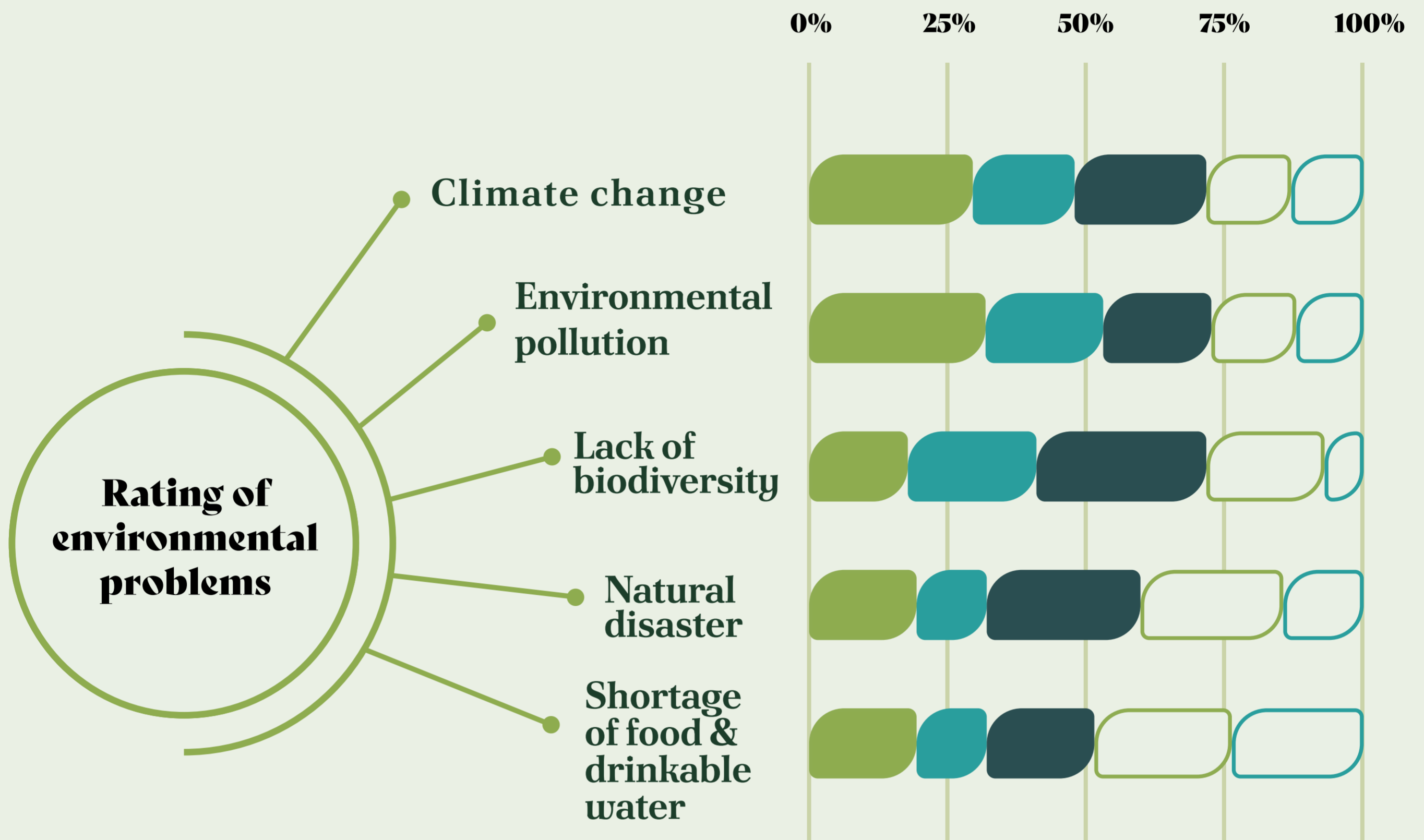
Разпределение на анализиранияте сектори:

- Туризм: 32 споменавания, от решаващо значение за много икономики.
- Производство и опаковане: Водещи с 309 споменавания, подчертаващи важността на устойчивите практики.
- Селско стопанство: 76 споменавания, жизненоважно за доставките на храни и околната среда.
- Възобновяема енергия: 182 споменавания, сигнализиращи за нарастващи нужди от инвестиции.
- Горско стопанство: 67 споменавания, важно за усвояването на въглерод и местообитанията.
- Рибарство: 14 споменавания, жизненоважно за биоразнообразието и продоволствената сигурност.

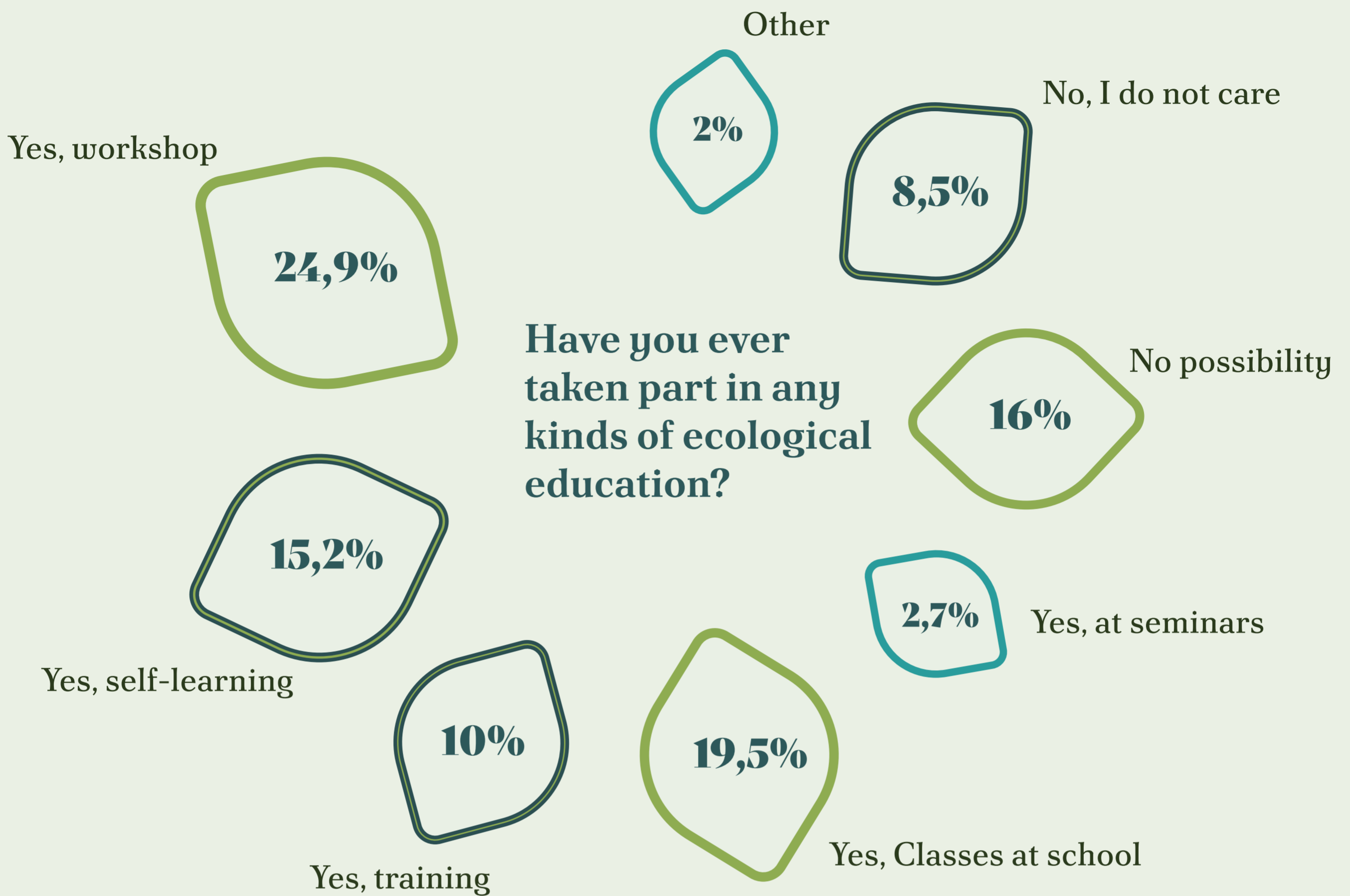
През последните години екологичните въпроси в различни икономически сектори се радват на все по-голямо внимание. Въз основа на представените данни беше извършен анализ, за да се определи кой от секторите изисква най-голямо внимание по отношение на прилагането на екологични практики.

Анализът ясно показва, че секторът на производството и опаковането се нуждае от най-голямо внимание по отношение на прилагането на екологични практики. Въпреки това всеки от посочените сектори играе важна роля в световната икономика и оказва влияние върху околната среда. Тъй като се стремим към по-устойчиво бъдеще, задоволяването на нуждите на всеки от тези сектори ще бъде от решаващо значение.

Въз основа на вашите основни познания оценете следните екологични проблеми във вашия регион от 1 (най-важните) до 5 (по-малко важните).

- 1** Въз основа на събраната обратна връзка "недостигът на храна и питейна вода" беше определен като най-малко важния екологичен проблем, докато "замърсяването на околната среда" и "изменението на климата" бяха определени като най-важните предизвикателства.
- 2**
- 3**
- 4** Според младите хора е най-целесъобразно да се съсредоточим върху противодействието на замърсяването на околната среда, тъй като това може да забави и без това бързо настъпващото изменение на климата.
- 5**

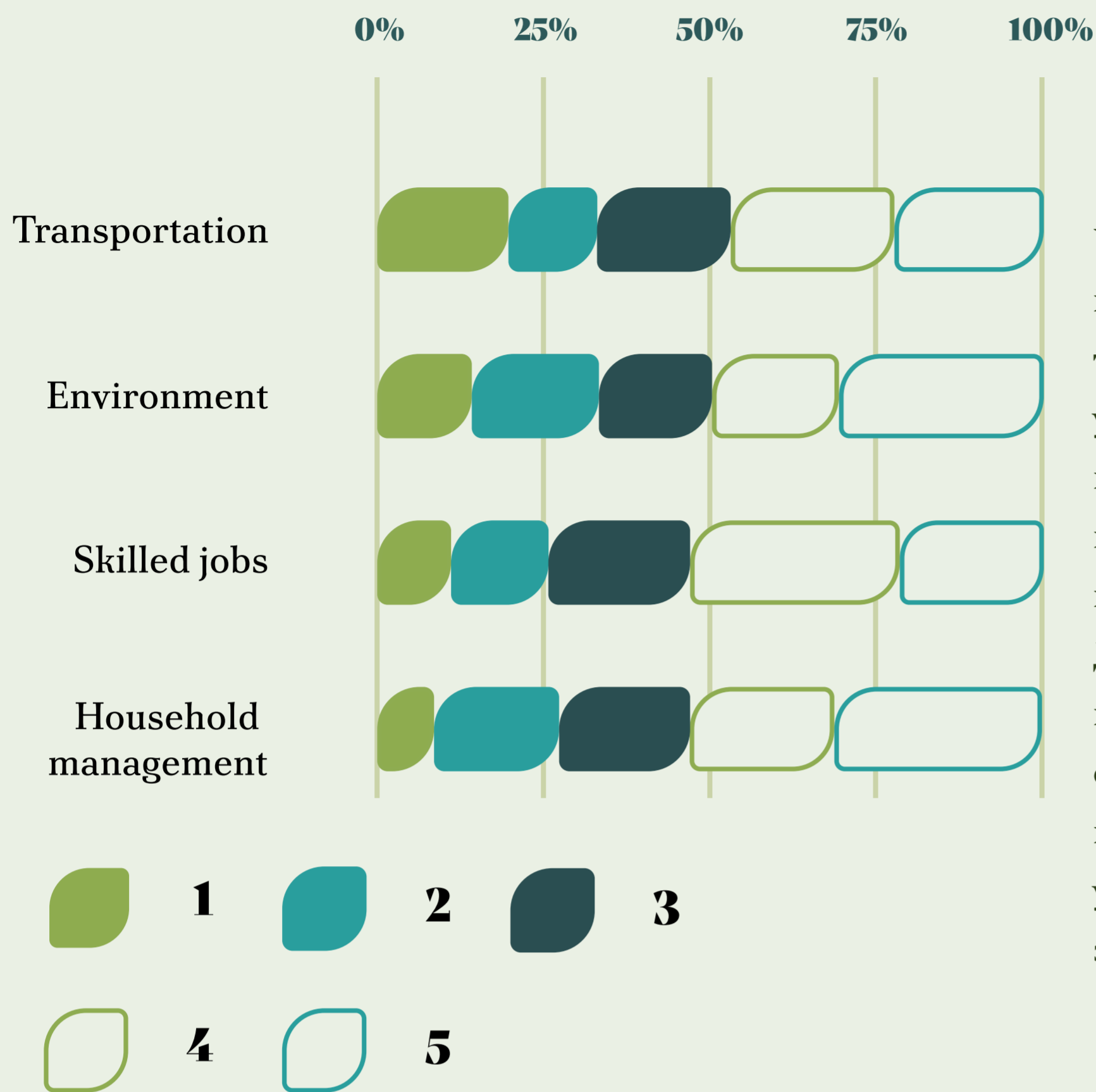
Участниците в проучването бяха попитани дали участват в някакво екологично образование.

Данните показват, че 24,9 % от хората са участвали преди това в семинари, а 19,5 % са имали възможност да се учат на екологично поведение в училищна класна стая.

Повечето от анкетираните млади хора имат възможност да разширяват знанията си чрез работни срещи, обучения, самообучение или семинари, което показва, че все повече се набляга на разширяването на знанията в областта на опазването на околната среда и екологията.

26,5 % от всички анкетирани никога не са имали досег с екологичното образование или не се интересуват от тази тема.

Колко бихте искали да посещавате семинари по тези теми?

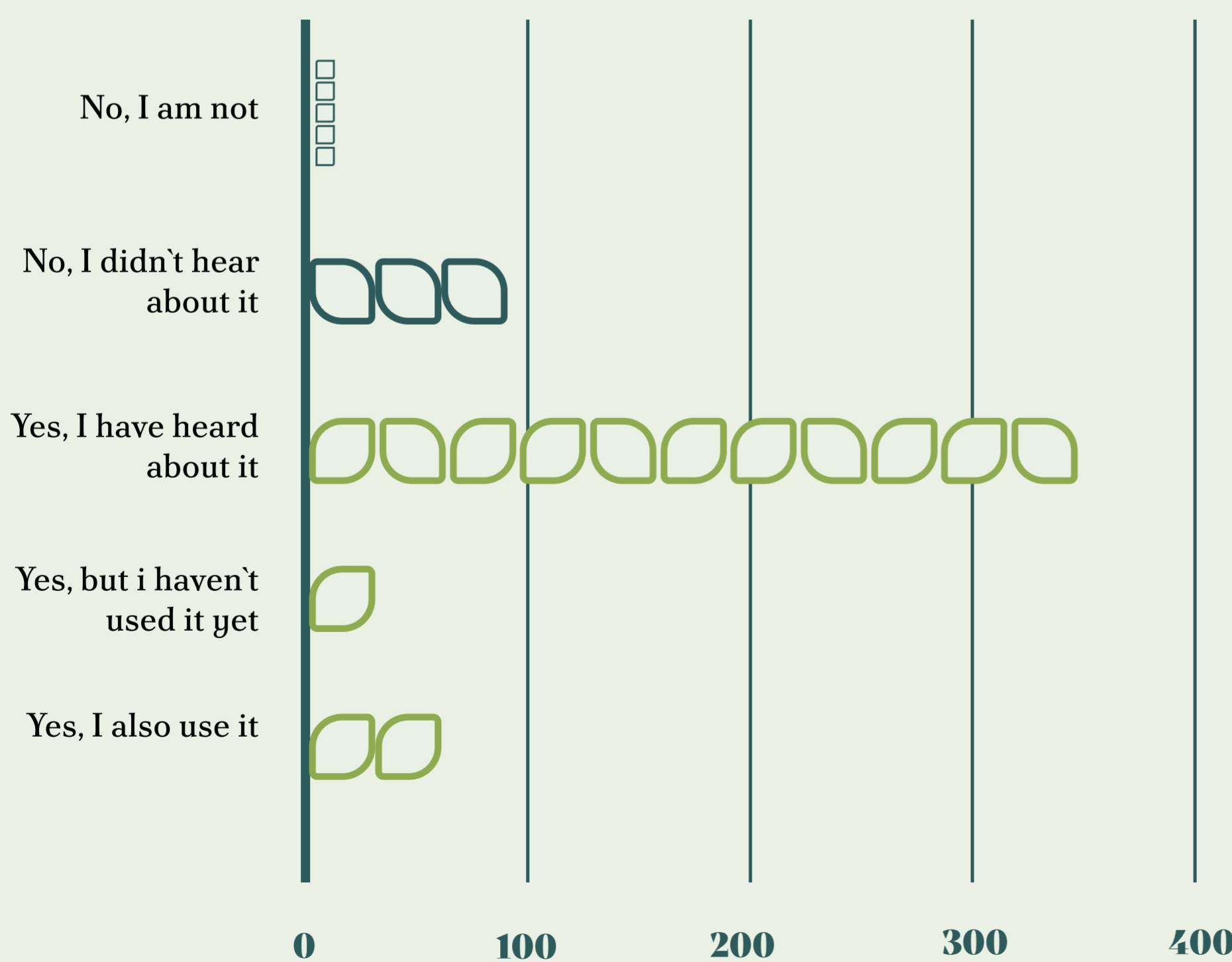

Участниците бяха анкетирани и за интереса им към конкретни екологични теми. Данните отразяват интереса на участниците към участие в семинари по четири различни теми. Най-често избраната тема е околната среда, посочена от 33% от респондентите. Другите теми също бяха оценени високо, но може да се заключи, че общата екологична тема се превежда и в областта на транспорта, екологичното управление на домакинството или зелените професии.

Въз основа на проведеното проучване се оказва, че осведомеността на участниците относно екологичните пътувания, които наблягат на ниския въглероден отпечатък, е доста разнообразна. Значителна част от анкетираните не са наясно с концепцията за зелено

пътуване. По-малка група е била наясно с тази концепция, но не я е практикувала, докато по-малък процент не само е бил наясно, но и активно е практикувал зеленото пътуване.

От тези резултати става ясно, че въпреки известна осведоменост за зелените пътувания, по-голямата част от хората продължават да не са наясно с тази концепция. Следователно има възможност за действие по отношение на повишаване на осведомеността и насърчаване на методите за екологично пътуване.

ОБОБЩЕНИЕ ЗА ВСЯКА СТРАНА:

България:

Резултатите от проучването в България показват, че делът на жените е 67,9%, а на мъжете - 32,1%, а респондентите са представители на различни възрастови групи. Значителен дял от 72 % от анкетираните заявиха, че са запознати с политиката в областта на околната среда и смятат, че страната им е на прав път към постигане на стабилност.

Според българите екологичното производство и опаковането са най-важните области, в които трябва да се възприеме екологичен подход. Анкетираните проявяват интерес към екопътешествията и готовност за въвеждането им. Предимството на жените в това проучване може да се дължи на по-голямата им чувствителност към проблемите на околната среда и традиционно по-големия социален интерес към екологичните теми.

Това може да е резултат и от тенденцията за по-активно участие в подобни инициативи, която намира отражение в социалните изследвания. Изследването показва, че българската общност се интересува от екология главно поради нарастващото образование и информираност.

Чехия:

Проучване, проведено в Чешката република, отразява ангажираността на обществото с екологичните идеи. Въпреки това младежите в страната не разполагат с достатъчно информация и подходящи инструменти, за да се чуе гласът им по въпросите на околната среда. В проучването са участвали равен брой жени и мъже на възраст от 18 до 26 години. Малка част от хората са имали възможност предварително да се запознаят с екологосъобразното поведение или с въздействието си върху околната среда. В същото време чехите са много отворени към нови програми и с готовност се включват в тях.

Словакия:

Младите хора в Словакия са ангажирани с проблемите на околната среда и са твърдо убедени в необходимостта от увеличаване на участието им в политиката, образованието и медиите в областта на зелените идеи.

Тези заключения се основават на участието на 51 млади хора, повечето от които са жени на възраст 18-26 години. Наблюдението, подкрепено от резултатите от проучването, е в съответствие със световните тенденции, според които по-младите поколения участват по-активно в проблемите на околната среда и се стремят да оказват по-голямо влияние при вземането на решения, свързани с екологията.

Повишената информираност за поне една екологична политика в страната може да е резултат от увеличаване на достъпа до информация в ерата на интернет и повишената обществена осведоменост по въпросите на околната среда. Словаците виждат потенциала на страната си в стремежа към екологична сделка, но той е подкрепен от по-ранни промени в областта на транспорта или производството.

Унгария

Анализът на текста показва, че младежите в Унгария са ангажирани с проблемите на околната среда. Проучването включва 54 млади участници от различни градове, които проявяват интерес към теми като семинари за транспорт, професионални умения и управление на домакинството. Особено забележителен е интересът към работните места, основани на умения, и управлението на домакинството, което дава конкретна представа за приоритетите на младите унгарци. Анкетиранияте проявиха интерес и към екологосъобразните пътувания и напредъка на региона към постигане на целите за климата до 2030 г., което означава тяхната висока информираност и говори за глобалния им мироглед.

Полша

Проучването показва, че младите поляци са значително ангажирани с проблемите на околната среда, което се изразява в желанието им да участват в социални кампании, екологични събития и политически дискусии.

Високият дял на лицата на възраст 18-26 години в проучването подчертава, че именно по-младите поколения са особено активни и ангажирани с тези въпроси. Изборът на производството и опаковките като приоритетни области за модернизация показва, че младежите осъзнават въздействието на потреблението и производството върху околната среда.

Като цяло проучването разкрива, че младите поляци проявяват висок интерес и готовност да действат по въпросите на околната среда.

Литва

Проучването на Литва, в което участват 41 респонденти, разкрива ясно изразена склонност на литовската младеж към засилване на зелените перспективи.

Данните подчертават забележителното съзнание за политиките за опазване на околната среда, а приоритизирането на производството и опаковането подчертава желанието им за зелени инициативи. Разпределението по пол (22% мъже, 78% жени) предполага различни нива на ангажираност при различните полове.

По същество проучването подчертава силния интерес и информираност на литовската младеж по отношение на екологичните въпроси.

Латвия

В проучванията, проведени в Латвия, разпределението по пол е сравнително балансирано - 44,2 % мъже и 55,8 % жени.

Участниците изразиха различни възприятия за напредъка на региона по отношение на климатичните цели за 2030 г. и единодушно диагностицираха необходимостта от подобряване на подходите за справедлив преход на работното място. Повечето от участниците преди това са се занимавали с екологично образование и според тях подобряването на екологията в производствения сектор, в областта на опаковките, заслужава специално внимание.

Проучването показва силна ангажираност към екологичните практики в Латвия. Възможно е тези резултати да се дължат на нарастващата екологична осведоменост и необходимостта от устойчив подход към икономическата трансформация, което се отразява на възприемането на напредъка на региона в областта на климата и екологичните приоритети.

Австрия:

В проучването, проведено в Австрия, участват 56,6 % жени и 43,4 % мъже, разделени в три възрастови групи, като мнозинството от тях са от Виена. Над 65 % от анкетираните забелязват ежедневните последици от изменението на климата и искат да подобрят знанията си по тази тема. Около 47,4 % от анкетираните не вярват, че техните региони са на път да изпълнят климатичните цели до 2030 г., което показва пропуски в проектите за климата.

Като области, които се нуждаят от подобрене, те посочиха образованието, управлението на домакинствата, екологичната осведоменост, екологичния транспорт и квалифицираните зелени работни места. Младежите в Австрия са огромна група, която се интересува от околната среда и иска да се образова за нея.

Румъния

Проучването в Румъния установи, че младите респонденти (общо 58), предимно на възраст между 18 и 26 години, с разпределение по пол от 41,4% мъже и 58,6% жени, изразяват силно желание за засилване на младежкия глас по зелените въпроси, но показват значителна разлика в информираността за зелените политики.

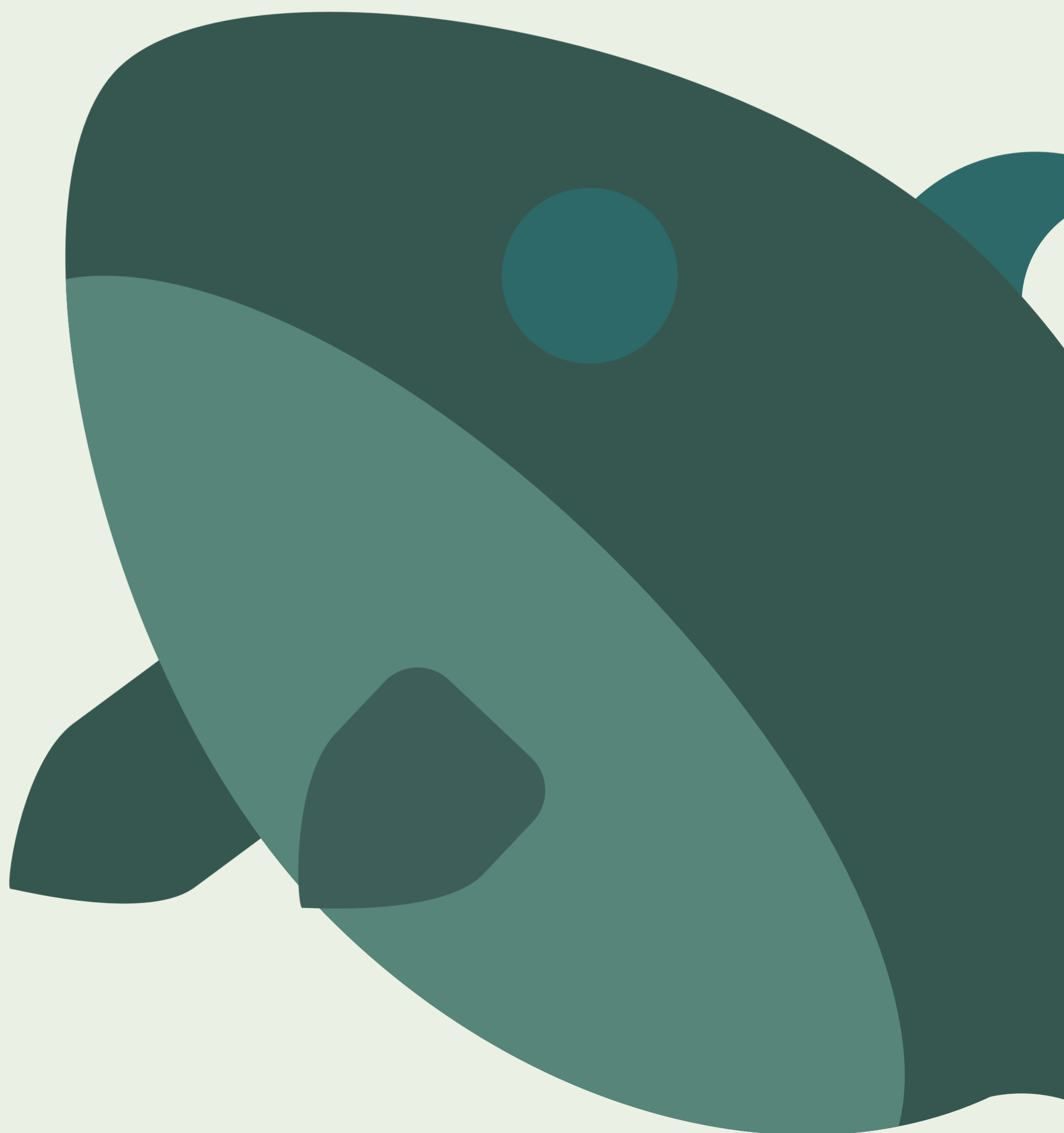
Проучването показва, че младежите в Румъния имат желание да се ангажират със зелени идеи, но може да им липсват знания или капацитет. Това може да се дължи на ограничения достъп до информация за околната среда и на по-малкия акцент върху екологичното образование в образователната система, което оказва влияние върху действията на хората и тяхната липса на ангажираност.

Словения:

Проучване, проведено в Словения, предоставя подробен преглед на преобладаващите нагласи и практики по отношение на екологичната устойчивост сред младите хора. Повечето от анкетиранияте не са свързани с екологични дейности в ежедневието, особено на работното място, но са отворени за много образователни дейности, които биха им позволили да повишат екологичната си осведоменост.

Повечето млади хора са научили за това в училище или самостоятелно досега. Според словенците страната им все още трябва да работи дълго, за да постигне предпоставките на новото екологично споразумение.

Резюме на стратегията:

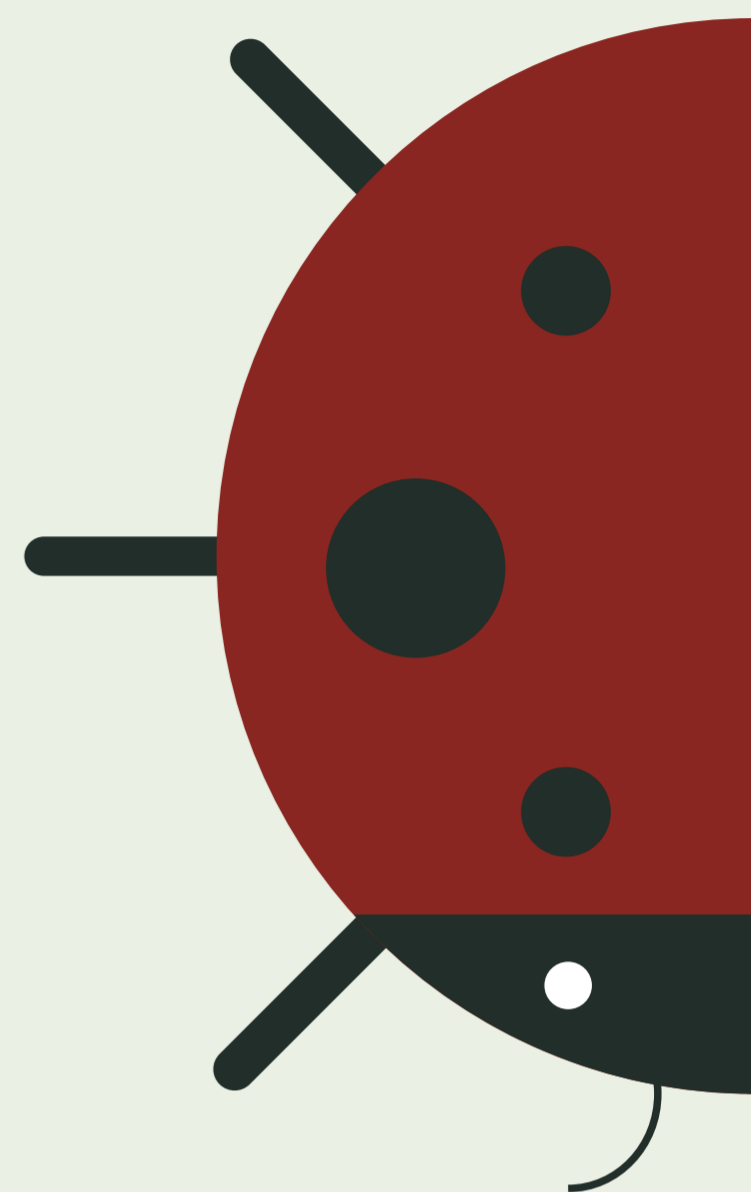
Стратегията "Зелени три морета за младите хора" представя цялостна пътна карта за овластяване на младите хора да допринасят активно за устойчивото бъдеще на нашата планета. Като признава спешната необходимост от устойчивост в свят, белязан от бързи климатични промени и възникващи екологични проблеми, стратегията подчертава необходимостта от интегриран подход към изменението на климата и екологичното образование. Тя насърчава активното участие на младите хора в процеса на вземане на решения, свързани с околната среда, като насърчава вярата в овластяването на младите хора да бъдат лидерите на утрешния ден.

Стратегията се фокусира върху безбройните възможности, които са на разположение на младите хора в зелените индустрии - от възобновяемата енергия до устойчивото селско стопанство, предлагащи широк спектър от кариерни пътища. В нея се разглежда справедливото преминаване към устойчива икономика, която осигурява благосъстояние на всички граждани, особено на младите хора, като се набляга на справедливостта и защитата на правата. Стратегията също така очертава необходимостта от приобщаващо и демократично вземане на решения при формирането на политиките в областта на климата, като признава разнообразното въздействие на изменението на климата върху различните общности и подчертава важността да се гарантира, че всички гласове ще бъдат чути.

Подчертавайки ролята на знанията и осведомеността, стратегията се застъпва за всеобхватно екологично образование като средство за предоставяне на младите хора на уменията, необходими за посрещане на екологичните предизвикателства на 21-ви век. Тя включва популяризиране на зелените работни места чрез платформите на социалните медии, за да се разшири техният обхват сред младите хора, и осигурява подкрепа и обучение на предприятията по отношение на зелените практики. Стратегията също така признава необходимостта от образование по отношение на зелените умения, устойчивостта и екологичните въпроси, като подчертава необходимостта от нови умения в отговор на изменението на климата.

В заключение "Зелени три морета за младите" е поканена към младите хора навсякъде по света да се включат активно в създаването на устойчиво бъдеще за себе си и за идните поколения. Тя потвърждава неразделната роля на младите хора за постигането на балансирано и хармонично съжителство с природата, като предлага ясен път за оказване на значително въздействие. Това е визионерски документ, който обединява различни аспекти на управлението на околната среда, образованието, пазара на труда и приобщаването, като цели да изкове устойчиво, приобщаващо и гъвкаво бъдеще.

Препратки:

<https://slovakaid.sk/projekty-podnikatelskych-partnerstiev/>

<https://www.mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/narodne-iniciativy/digitalne-zrucnosti/>

https://www.enviroportal.sk/uploads/files/zelene_hospodarstvo/pracovne_miesta/nsz11.pdf

<http://inbiznis.sk/skolska-farma-ako-podnikatelska-prilezitost/>

<https://sk.economy-pedia.com/11030068-blue-economy>

<https://growensemble.com/regenerative-business/>

http://www.ekozahrady.com/co_je_pk.htm

<https://www.incien.sk/>

<https://op.europa.eu/webpub/com/eu-what-it-is/sk/>

http://www.sbagency.sk/sites/default/files/011_definicia_msp.pdf

https://ec.europa.eu/environment/enveco/pdf/FACT_SHEET_ii_Green_Growth_Jobs_Social_Impacts.pdf

https://climate-pact.europa.eu/about/priority-topics/green-skills_en

Greenhouse gas emissions: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733623/EPRS_BRI\(2022\)733623_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733623/EPRS_BRI(2022)733623_EN.pdf)

Circular economy - 6R: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S2212827116000822?token=A81C9375031614B9F96D39A1834027D09EAE0311824A91A974EB623A7B98CB6938BACBDA46A5BCD3370705AC7EA4AF3&originRegion=eu-west-1&originCreation=20221221134809>

<https://www.retrace-itn.eu/2019/07/15/the-6-res-of-the-circular-economy-reduce-reuse-repair-remanufacture-recycle-and-recover/>

Climate neutrality strategy: <https://www.consilium.europa.eu/en/5-facts-eu-climate-neutrality/>

Creation of quality jobs: https://www.iedconline.org/clientuploads/Downloads/edrp/IEDC_Quality_Jobs.pdf

Social and economic fairness and equality: <https://www.ilo.org/global/topics/dw4sd/themes/equality/lang--en/index.htm>

<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC118959>

Tax benefits for middle-income and SMEs: <https://www.ggb.gr/sites/default/files/basic-page-files/SME%20Annual%20Report%20-%202021.pdf>

<https://statrys.com/blog/a-guide-to-sme-their-importance-in-the-economy>

<https://d-nb.info/1193196582/34>

<https://www.oecd.org/tax/tax-systems-should-support-creation-and-success-of-small-and-medium-sized-enterprises.htm>

Awareness raising campaigns for stakeholders' behavioural change — English. (n.d.). Climate-ADAPT. Retrieved April 23, 2023, from <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/metadata/adaptation-options/awareness-campaigns-for-behavioural-change>

Clegg, R. (Ed.). (2019). The Lloyd's Register Foundation World Risk Poll. LLOYD'S REGISTER FOUNDATION.

Environmental education: difficulties and future steps | ETF. (2021, May 20). ETF. Retrieved April 24, 2023, from <https://www.etf.europa.eu/en/news-and-events/news/environmental-education-difficulties-and-future-steps>

European Commission. (2014). EU Communication Campaign on Climate Action.

Lorenzoni, I., & Pidgeon, N. (2005). Public Views on Climate Change: European and USA Perspectives. *Climatic Change*, 77, 73-95.

Manuti, A. (2013). Climate Change Awareness: An Explorative Study on the Discursive Construction of Ethical Consumption in a Communication Campaign. *American Journal of Applied Psychology*, 1(3), 65-71. <https://ricerca.uniba.it/retrieve/handle/11586/30828/311585/ajap-1-3-6.pdf>

Poortinga, W. (2019). Climate change perceptions and their individual-level determinants: A cross-European analysis. *Global Environmental Change*, 55, 25-35.

UNESCO. (2021). Learn for our planet. A global review of how environmental issues are integrated in education.

J. L. Fua, I. S. Wekke, Z. Sabara, R. U. Nurlila, Development of Environmental Care Attitude of Students through Religion Education Approach in Indonesia, IOP Conference Series: Earth and Environmental Science, 175, 1-7 (2018)

Denan, Z., Awang, A. H., Mazlan, M. A. H., Majid, N. H. A., Rahim, Z. A., & Sanusi, N. A. Z. (2017). The implementation of environmental education and green programs in schools to achieve sustainability. *Advanced Science Letters*, 23(7), 6261–6265. <https://doi.org/10.1166/asl.2017.9248>

Tien-Ming Cheng & Homer C. Wu (2015) How do environmental knowledge, environmental sensitivity, and place attachment affect environmentally responsible behaviour? An integrated approach for sustainable island tourism, *Journal of Sustainable Tourism*, 23:4, 557-576, DOI: 10.1080/09669582.2014.965177

Environmental Education - the path to Sustainable Development Contents. (n.d.). https://www.pro-e.org/files/environmental_education.pdf

Directorate-General for Education, Y., Tasiopoulou, E., Billon, N., Finlayson, A., Siarova, H., Pribušis, K., Gras-Velazquez, A., Mulvik, I., Bajorinaitė, M., Sabaliauskas, E., Fronza, V., Vežikauskaitė, J., & Disterheft, A. (2021). Education for environmental sustainability: policies and approaches in European Union Member States: final report. In Publications Office of the European Union. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a193e445-71c6-11ec-9136-01aa75ed71a1>

<https://www.un.org/en/observances/environment-day>

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/climate-change/>

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Tevekenyen_az_iskolaban/ix_1_definition_characteristics_and_goals_of_environmental_education.html

<https://www.ohiooceanfoundation.org/blog-ohiooceanfoundation/the-importance-of-environmental-education>

<https://www.ourendangeredworld.com/organisations/european/>

<https://yeenet.eu/>

<https://science.nd.edu/undergraduate/minors/sustainability/capstone-projects/2014/smith/>

Non-formal Environmental Education Centers of Environmental Education in Greece.
https://www.researchgate.net/profile/Constantina_Skanavis/publication/260421601_Non-formal_Environmental_Education_Centers_of_Environmental_Education_in_Greece/links/0f31753121dbcaf581000000/Non-formal-Environmental-Education-Centers-of-Environmental-Education-in-Greece.pdf

ИЗТОЧНИЦИ:

<https://www.clientearth.org/latest/latest-updates/stories/what-is-environmental-justice/>

<https://www.oecd.org/environment/cc/policy-perspectives-climate-resilient-infrastructure.pdf>

<https://ruralization.eu/2021/08/eu-rural-review-32-a-green-deal-for-the-future-of-european-rural-areas/>

<https://www.unsdsn.org/sdsn-and-eesc-host-eu-policy-workshop-farm-to-fork-how-to-make-it-work>

<https://www.switchtogreen.eu/the-eu-green-deal-promoting-a-green-notable-circular-economy/>

<https://www.adelphi.de/en/in-focus/carbon-pricing-and-european-green-deal-what-deal>

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0280_BG.html#_ftn22

Group of the Greens/ European free alliance (EFA) in the European parliament - www.greennewdeal.eu/greenjobs

https://ec.europa.eu/environment/enveco/pdf/FACT_SHEET_ii_Green_Growth_Jobs_Social_Impacts.pdf

<https://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/zeleni-vuzmojnosti/zeleni-rabotni-mesta/spisuk-s-ikonomicheski-dejnosti/>

https://www.ilo.org/global/topics/green-jobs/news/WCMS_220248/lang--en/index.htm